DANMARK OG BARBARESKERNE

1746-1845

AF

C. F. WANDEL

KØBENHAVN
I KOMMISSION HOS JACOB LUND
BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI
1919

INDLEDNING

Lige siden det romerske Riges Forfald indtil Franskmændenes Erobring af Algier i 1830 har den Usikkerhed, som Sørøveriet skabte Handel og Søfart i Middelhavet, i 1400 Aar været det normale i dette Farvand, hvis mangfoldige og lukkede Tilflugtssteder, særlig i dets østligste Del, skabte gunstige Betingelser for det nævnte Uvæsen, der først helt ophørte i 1845.

Forholdene forværredes betydeligt ved Maurernes Forjagelse fra Spanien; de slog sig ned paa Afrikas Nordkyst i Tripolis, Tunis, Algier og Marokko, hvorfra de angreb de spanske Handelsskibe, ja endog angreb de spanske Kyster; efterhaanden angreb de alle Nationers Handelsskibe, udstrakte deres Virksomhed langt uden for Middelhavet og angreb de christne Lande, hvor de ikke ventede at finde Modstand.

For Danmarks Vedkommende kan nævnes, at i 1627 bortførte Corsarer fra Algier og Tripolis 300 Mennesker i Fangenskab fra Island, i 1629 30 Kvinder fra Kvalbø paa Færøerne, og i Kirkebogen fra Nordborg paa Als tales der i Aarene 1638, 1660 og 1664 om Indsamlinger af Gaver for at løskøbe Fanger i Barbaresk-Staterne, hvor de var solgt som Slaver og førte en sørgelig, ja ofte umenneskelig Tilværelse, naar ikke formuende Slægt og Venner kunde betale de høje Løsepenge. Det berettes, at i 1582 blev 10.000 Christne solgt som Slaver i Algier.

Europæiske Stater udrustede Expeditioner til Bekæmpelse af Sørøveriet; saaledes kan nævnes Ludvig den Helliges Togt til Tunis, under hvis Hovedstads Belejring han døde 1270, Karl den Femtes Togt til Tunis i 1535 mod Chaireddin Barbarossa, engelske, franske og hollandske Expeditioner i det 17de Aarhundrede; det lykkedes vel ved disse Expeditioner at tvinge Barbareskerne til at holde sig rolig i nogen Tid, men længe varede det sjældent, og den indbyrdes Jalousi mellem de europæiske Stater forhindrede en samlet og varig Optræden mod disse Banditter.

A. P. Bernstorff udtaler et Sted: »on ne saurrait se le dissimuler, la jalousie de commerce a seule pu rendre possible, qu'une piraterie systématique et qu'un droit de gens qui l'avoue, puisse encore subsister«.

Schønborn[1]), der var Konsulatssekretær i Algier fra 1773—1777, udtaler i sin Correspondance med Goethe og Klopstock:

»Was mir sonderbar und merkwürdig ist, dass sich so viele mächtige Nationen von einem so elenden Neste beherschen lassen, dessen ganze Flotte aus 8 Chebequen besteht, und aus etwa 10 andern nichts bedeutende Kaperschiffe (von denen 2—3 sich gegen keine mäszige Fregatte wagen). Die europäischen Nationen sind in der That nichts anders als wie Leviathane des Hobbes, voller thierischen Begierden, eine die andere zufressen, oder doch sich wenigstens den Bissen von dem Munde wegzuschnappen! Die neueste Politik der Kabinette ist nichts als blinder Heiszhunger oder kurzsichtiger Habsucht, die über das Gegenwärtige wenig oder gar nicht hinaus sieht. Für ein Quetchen Gegenwart läszt man gerne ganze Centner Zukunft fahren. Um anderen weniger mächtigen Staaten die Schiffahrt schwer zu machen, erhält man diese Raubküste«.

De større Stater lod deres Handelsskibe konvojere, men dette lod sig ikke gøre for al Sejlads, efterhaanden som Trafiken tiltog, og tilsidst maatte de nedlade sig til paa dyre Betingelser at slutte Fred med Barbareskerne, hvad der ikke var nogen absolut Garanti for uhindret Fart, thi Barbareskerne udviste Troløshed og Svig, stillede stedse større Fordringer trods højtideligt indgaaede Forpligtelser, Fordringer som Staterne maatte opfylde, og tidt nedlod de sig til den laveste Smiger for at sikkre sig deres Venskab. De smaa Stater maatte følge de stores Exempel, og store Summer maatte Europa aarlig i næsten 2 Aarhundreder betale til disse Røverstater, og denne aarlige Tribut fik ikke engang sit rette Navn, men skulde kaldes Presenter; som Hovedpart af disse blev forlangt Kanoner og Ammunition, der derefter blev anvendt mod dem, der havde givet dem.

Man regner, at i Almindelighed var den aarlige Sum, Europa betalte til Barbareskerne, $^1/_2$ Million piastres fortes[2]), heri ikke medregnet de extraordinaire Summer for at forny Traktater, for Frikøb af Slaver, Udrustning af Krigsskibe til Konvojering og krigerske Foretagender, og disse Penge var en væsentlig Del af Sørøverstaternes Indtægt, thi en Følge af Sørøveriet var Forsømmelse af Agerbruget. Barbareskernes Land, der i mange Aarhundreder, da det hed Libyen og var beboet af Fønicere, Grækere og Romere, var et frugtbart Land, kunde nu ofte ikke brødføde sig selv, selv om der end i enkelte Perioder var Kornudførsel.

Efter Slutningen af det 18de Aarhundrede havde imidlertid Frankrig og England tilføjet Barbareskerne saa store Nederlag, at de som Regel respekterede disse Nationers Skibe, naar ikke europæiske Forviklinger lammede eller gjorde de nævnte Nationer mindre frygtede.

De vanskeligste Aar for Farten paa Middelhavet kom efter 1775, da den nordamerikanske Frihedskrig udbrød, og Frankrig i 1777 og

[1]) senere Legationssekretær i London.

[2]) en piastre forte = c. 3 Kr. 50.

Spanien i 1799 tog Parti for Nord-Amerika; England optraadte da med den største Hensynsløshed mod den neutrale Skibsfart. Det lykkedes Bernstorff ved Traktat med England at faa slaaet fast, hvad der var Kontrabande, men dette satte det sig helt ud over ved den franske Revolutions Udbrud. I 1794 sluttedes det væbnede Neutralitetsforbund, der skaffede den neutrale Skibsfart bedre Kaar fra engelsk Side, men i 1795 blev de franske Kaperes Optræden aldeles uudholdelig og skabte fuldstændig retsløse Tilstande, hvorfor vi lod vore Skibe konvojere. Da Napoleon i 1797 forandrede Frankrigs Politik overfor de neutrale Staters Søfart, ophævede vi ikke Konvojeringen, der som bekendt bragte os i Konflikt med England med de deraf følgende sørgelige Begivenheder.

Mærkværdigt nok blev det Frankrig, der ved Algier's Erobring i 1830 og sin Optræden over for Tunis og Tripolis satte en Stopper for Sørøveriet i Middelhavet, og ikke Havenes Behersker, England, der først i 1845 skaffede Ende paa den sidste Rest af dette Uvæsen.

De europæiske Stater var representeret hos Barbareskerne ved Konsuler eller General-Konsuler, der var lovet den Diplomater tilkommende Inviolabilitets- og Exterritorialitetsret, hvilken hyppigt blev krænket i den Grad, at Konsulerne ofte ikke følte sig sikkre paa Liv og Lemmer; deres Stilling var dertil vanskelig, særlig for de skandinaviske Konsuler, paa Grund af den lange Tid, ofte 2 til 3 Maaneder, før der kom Svar paa en afsendt Skrivelse, og de saaledes maatte handle paa egen Haand.

Konsulaterne i Barbariet var ligesom de andre danske Konsulater underlagte Commerce-Collegiet i Forbindelse med Departementet for de udenlandske Anliggender indtil d. $^2/_5$ 1800, da den »Kongelige Afrikanske Konsulat-Direktion« oprettedes; denne opløstes 1830, og Konsulaterne underlagdes Departementet for de udenrigske Anliggender.

I statsretlig Henseende var Regenterne i Barbareskstaterne Vasaler af Sultanen af Tyrkiet, men mere af Navn end af Gavn, idet de kun respekterede de fra Constantinopel kommende Ordrer, naar det passede dem, ja ofte ligefrem nægtede Lydighed.

Forholdene i Barbariet var som i alle østerlandske despotiske Stater, hvor Regenten er Herre over Liv og Ejendom og udskriver Skatter efter sit Hoved, men stort kender vi ikke til Livet; Konsulernes Indberetninger sagde Intet, rimeligvis fordi Konsulerne aldrig fjernede sig fra de Byer, hvor de boede, paa Grund af den herskende Usikkerhed uden for disse, og Indberetninger fra de forskellige Ambassader er rimeligvis gaaede til Geheimekabinettet, hvor de er brændt med saa meget andet ved Christiansborg Slots Brand i 1794, den eneste Maade at forklare de Lakuner, der findes i mange Archivsager denne Sag vedrørende. Vi ved dog, at Udviklingen ligesom i alle orientalske Lande var stillestaaende, Levevis, Sæder og Klædedragt var som paa Muhameds Tid, og Konsul Schousboe i Marokko udtaler 1805, at han føler sig hensat i det gamle Testamentes Patriarkers Tid.

Alle Staterne undtagen Marokko havde en tyrkisk Garnison, der ved sine krigerske Egenskaber i Modsætning til de blødagtige Maurer skulde være en Sikkerhedsvagt for Regenten og holde Ro i Landet, men de blev tidt ved deres anmassende Optræden en Kilde til Urolighed, der kunde gaa saa vidt, at de ind- og afsatte Regenten.

Algier havde en Garnison paa 12—14.000 Tyrkere, men dette Tal var ofte langt mindre, naar Tyrkiet selv havde Brug for Soldater.

I et Brev fra Algier skriver den oven omtalte Schönborn:

Alle Regierungssachen sind in den Händen der Türken die aus der Levante kommen, die eigentlich die regierenden Herrn und der algierische Adel sind; keiner von den Landeseingebornen kann zu einem Amte kommen das was zu bedeuten hätte, selbst die hier eingebornen Türken nicht, die man Coloris (Culuglis) nennt, doch haben diese letzten den Vorzug vor den eigentlichen Mauritaniern, dass sie unter die türkische Miliz können eingeschrieben und Lieutenants und Unterofficiere werden, auch sonst Unterbedienungen bei der Regierung bekommen können. Das liederlichste Gesindel und der Abschaum der Christen, Juden und Türken, der aus der Levante kommt, wird sogleich unter die Türken gerechnet. Sobald ein Schiff ankömmt, so werden sie vor den Dey geführt und nachher in ein Nebenhaus, wo sie besichtigt werden ob sie alle beschnitten sind, und wer es unter ihnen nicht ist, an dem wird dieser Actus sogleich vollzogen. Dieser wüste Haufen erhält in Algier eine Art von Bildung, denn die Türken hier sind in Vergleichung mit den ersten Ankömmlingen aus der Levante ganz gesittete Leute. Diese Türken sind eigentlich das hier was die nobili di Venezia sind. Sie formiren die eigentliche Republik, und die Landeseingebornen, hauptsächlig diejenigen welche in den Städten wohnen, sind im Grunde betrachtet nichts als ihre Sclaven. Venedig und Polen — o dasz sie die einzigen wären — sind ein Bild vor der Regierungsform zu Algier, nur mit dem Unterschiech dasz in Algier die Deys jetzt unumschränkte Herrn sind, welches sie sonst nicht waren sondern vom Divan der aus 120 Gliedern bestand abhingen. Jetzt ist der Divan noch da, aber der Dey thut was er will. Wen er was für gut befindet, so sagt er ihnen: »Ich habe das oder das gethan« und die müssen es allemal gut finden. Die Türken welche jetzt hier sind mögen kaum auf 5—6000 Mann betragen, und diese kleine Anzahl sind die Tyrannen von einem Lande, das etwa 1020 Meilen in die Länge und 60—80 in die Breite hat.

I det Følgende skal meddeles, hvorledes Danmark Aar efter Aar i nærlig et Aarhundrede maatte finde sig i disse Fyrsters Svig, Troløshed og Havesyge, en Skæbne vi delte med de fleste Stater i Europa, ja selv Amerika, et Forhold, der som nævnt skyldtes de store Staters og disses Statsmænds indbyrdes Jalousi og Mistænksomhed.

Beretningen om den skrækkelige Tilværelse, de som Slaver fangne Danske førte hos Barbareskerne, bevirkede, at Kongen den $^{17}/_{11}$ 1715 befalede Oprettelsen af en Slavekasse, af hvis Midler, der fremkom som Afgift af Skibsfarten, Udgifterne ved Løskøbelse af Slaver i Barbariet skulde afholdes.

Med den tiltagende Fart paa Middelhavet fra de skandinaviske Lande følte imidlertid mer og mere den Ulykke, Sørøveriet var for Handel og Søfart i nævnte Farvand. Efter flere europæiske Staters Exempel afsluttede Sverrig i 1731 en Traktat med Algier, den farligste af Sørøverstaterne, ved hvilken Traktat Sverrig tilkøbte sig Fred for dets Skibe og disses Besætninger, og foranlediget herved indgav Direktionen for Slavekassen d. $^{13}/_{10}$ 1736 følgende Forslag til Kongen:

Stormægtigste allernaadigste Arve Konge og Herre!

Deres Kongl. May^{ts} højsalige Herr Fader højlofligst Ihukommelse erfarede allernaadigst, hvorledes adskillige Hans May^{ts} Undersaatter, farende under Dansk og Norsk Flag, vare tid efter tid, opbragte til Algiers, af hvilke, naar Een eller anden, ved sine herværende venner, allerunderdanigst udbad sig og erholdte Kongl. allernaadigste Bevilling til Collect ved Bøssernes udsættelse for Kirkedørene, blev han og alene rançoneret for de indsamlede Penge, men det øvrige af Collecten |: som iblandt var anseelig:| gaves ham desforuden, hvorimod mange af Hans Kongl. May^{ts} Undersaatter hensadde i det Barbariske Sclaverie, som enten lod sig omskjære og bleve Mahometaner, eller, naar de holdt hart ved deres Frelsere, døde i største Elendighed uden mindste Haab om Frihed og Frelse. Sligt at forekomme besluttede Den Højsalige Herre af gudelig Omsorg for sine Undersaatter, at stifte og lade indrette en Sclave Casse her i Staden |: af hvilken skulde rançoneres alle tagne under Dansk eller Norsk Flag, som da sade i Algiers, saavelsom de, der siden under bemeldte Flag, did kunde opbringes :|. Over saadan Sclave Casse befalede den Højsalige Herre d. 17de April 1715 Christian Worm og Hans Jørgen Soelberg samt min Herman Lengerken Kløcher's sal. Fader Abraham Kløcker at være Directeurer, som og Hans May^{t} allernaadigst henlagde til den, hvad det gives af dem, der fare om de West, nemlig 3 ß Danske af hver Skibs lastes Drægtighed med det, der svares saavel af Skipperes

og Styrmænds Hyre, hvilket er 2 ß af hver Sletdaler, som det Baadsmænd betale, nemlig 1 ß af hver Sletdaler.

Vi havr siden den Tid, efter vor allerunderdanigste Pligt, med ald flied og megen Møje, forestaaet bemeldte Sclave Casses Direction, for hvis Indtægter og Udgifter af os hvert Aars 31 Dceember |: efter den os allernaadigst meddeelte Instruction :| er indleveret rigtig Regnskab i Deres Kongl. May^ts^ Danske Cancellie. Gud haver og saaledes velsignet dette gode Værk, at af Sclave Cassen hidindtil ere blevne løste Et Hundrede Tredsindstiufge og Tre Mennisker, saaat nu ej befinder sig til Algier en Eniste Sclave af Deres Kongl. May^ts^ Undersaatter, tagne under Dansk eller Norsk Flag.

Da vi saaledes have Fangerne rançonerede og een god Beholdning per Casse, geraadede vi i de Tanker under Haanden at udforske, om ey Fred stod til at træffe med Algiererne, hvilket at kunne ske, vore Correspondenter give os Fortrøstning, helst naar den Maade følges som Hans Kongl: Mayestæt af Sverrig brugte, da Freden Aar 1731 blev sluttet mellem højst bemeldte Konge og Algiererne.

Som Deres Kongl. May^t^ ved Hans Excellence Hr. Geheimeraad og Ober Secretaire von Holstein allernaadigst haver ladet mig Christen Worm befale, at vi skulle indsende vor allerunderdanigste relation, om hvad Beskaffenhed det havde med saadan Fred, og paa hvad Maade den stoed til at negociere; Saa skulle vi, for slig Deres Kgl. May^ts^ allernaadigste villie allerunderdanigst at efterkomme, følgende allerunderdanigste andragende.

Freden bestaar derudi, at

1. Der skal være en ævig Fred mellem Deres Kongl. May^t^, samt Deres Kongl. May^ts^ Undersaatter, og Regieringen af Algiers, samt Regieringens Undersaatter.

2. Deres Kongl. May^ts^ Undersaatter skulle sejle frie og ubehindrede i alle Maader for de dem mødende Algierske Capere, hvilke skulde bevise Deres Kongl. May^ts^ Undersaatter ald Hjælp om de den behøve.

3. Paa det de Algierske Kapere kand vide, hvilke ere Deres May^ts^ Undersaatter, da forsynes Skipperne før de afsejle, med Kongl. Dansk Pass, som skal bestaae af 2de stk Pergament, hvoraf det største gives Skipperne, det mindste og øverste styke leveres af den danske Konsul |: som stedse maa holdes i Algiers :| til de udgaaende Kapere, naar da Krydserne møde Danske eller Norske Skibe, efterseer deres Passer, og befinder, at de 2de styker slutter i hverandre, da lade de passere, uden at visitere Ladningen, eller eftersee, hvad Gods Skibet indehaver. De fra Algier udgaaende Kapere gives derimod een Certificatz af den Danske Consul sammesteds, paa det at dennem skulde møde eet af Deres May^ts^ Orlogsskibe i Søen, de da af samme kunde blive uantastede.

4. Deres Kongl. May^{ts} Undersaatter kunde, naar de vilde nedsætte sig i Algier, samt handle og vandle som andre Nationer; saalænge de ere der, bliver de ey underkastede samme Stæds Lovgivning, men saasnart nogen Tvistighed mellem dem opkommer, da afgjøres den ved den danske Consul som Dommer. skulde der forefalde nogen Tvistighed mellem Een Dansk og Een Algierer, da møde Regjeringen til Algier og den danske Konsul i sammen at kjende dog uden at deslige Sager i nogen maade, fornærmer den sluttede Fred.

5. Alt Danskegods, som enten maatte føres til Algiers, eller hentes derfra, skal følges til den handlendes bedste Fordeel, naar af det udgaaende betales, ligesom af andre Nationer, 5 pro Centum, men af det indgaaende $2^1/_2$ pro Centum, dog af Contrabande erlægges intet.

Disse ere de fornemste Poster, som blive ved Freden med Regieringen i Algier at accordere, naar den eengang vorder sluttet.

Men paa hvad Maade bequem muligst kand omgaaes for at see dette bragt til Ende, derom ere vi af vore Correspondenter underrettede saaledes, som allerunderdanigst følger, hvilket ogsaa af Deres Kongl. May^t i Sverrig skal være observeret.

1) Maa der være i Algier een Mand, som mand kand saavit mueligt, forsikre sig om, at vilde antage sig Sagen alvorligen og med Troeskab. Dertil foreslaaes allerunderdanigst Christian Jacob Humi, boende i Algiers, af hannem vor Correspondent i Liworno Philip Wilhelm Huigens haver betjent sig.

2. Dernæst holde vi det uomgienligen fornødent, at Een eller anden af Deres May^{ts} Søe-Officiers maatte |: saalænge den det i Algiers anfortroes at arbejde paa Freds Tractaten, dermed haver at bestille :| beskikes til at blive i Marseille, paa det de kunde correspondere med hver andre i fornøden Tilfælde; thi saafremt hand, der i Algiers betroes dette værk, stedse skulde hente Ordre herfra, vilde megen Tid hengaa, og Sagen geraade i vitløfftighed. Om dertil kan beskikes Friderich Ludvig Norden, som berættes at være adskillige Sprog mægtig, og nu siges, efter Deres Kongl. May^{ts} Befaling, at opholde sig uden Riget eller om nogen anden sligt skal opdrages, det beroer alleniste paa Deres Kongl. May^{ts} Velbehag.

Naar saadan Sag ved Correspondenten i Algiers var bragt til Ende, maatte den Søe Officerer, der opholdt sig i Marseille, begive sig til Algiers, under Navn af Extraordinaire Envoyé fra Deres Kongl. May^t, for at see Tractaten sluttet, men saafremt den Maade, som Deres Kongl. May^t af Sverrig haver brugt, følges, hvilket vor Correspondent holder nødigt, da skulde han bringe med sig lige saadanne Foræringer, som Schoutbynacht Utfald paa Kongen af Sverrigs Vegne didførde, nemlig:

Til Deyen i Algiers

Een Ring besat med Diamanter, af værdi Eet Tusinde Rigsdaler.

Eet repeteer Uhrværk til at staae paa Eet Bord, indlagt i Sølf, hvor-

paa i Enden af Perpendiculen var sat en Diamant, og oven paa Uhret var nogle Billeder af Sølf til Zirat.
Eet Guld repeteer Uhr med Kiæde, udgravet, og paa Viseren imellem hver Time sat en liden Diamant. En Snaphan indlagt.
Eet Par Pistoler indlagt i Sølf.
4re stk. Guld og Sølf brocader til 4re tyrkiske Klædninger, Eet hvert stk. 8te Hollandske Alen lang og i alt 32 alen.
100de Hollandske alen fiint Klæde, saavel rødt som grønt.
4re stk. fiint Hollandsk lærred.
6 Casser med Capillar Sirup, saa og vaade og tørre Confecturer.
Til Deyens Ministres, under hvilke og er indbegreben Admiralen.
11ve stk. smaa lomme Uhrverker, eet hvert af værdie 60 ducater, hvoriblandt 2de vare noget ziirligere.
11ve stk. Sølf uhrverker.
11ve stk. Guld og Sølf brocader til lige saa mange tyrkiske Klædninger, eet hvert stk. 8te Hollandske alen lang, af adskillige slags, hvoriblandt vare nogle gemene.
2 Par Pistoler indlagt i Sølf.
200dre Hollandske alen fiint Klæde, meestendeels rødt.
6 Kister med Capillar Sirup, vaade og tørre confecturer.

Endelig vil ved Tractatens Slutning af den Sø Officerer, som underskriver samme, tilsige Regieringen i Algiers følgende Ammunition.
40 stk. Jern Kanoner af 24, 18 og 12 ℔ diger.
8000de Kugler i Sorter til 24, 18 og 12 ℔ diger.
900de Fader Krud, eet hvert paa 100 pund.
8te Kabel Touver, saasom 4re paa 18 tommer og 4re paa 12 tommer tykkelse, og eet hvert paa 100dre fafne lang.
50 stk. Rigaske Mastetræer.
800de Snaphane Piber.
800de stk. Huggerter.

Samme maatte, naar Freden er sluttet, didføres med Eet af Deres Kongl. Mayts Orlogs Skiber.

Denne Maade haver Deres Kongl. Mayt af Sverrig brugt, anden vide ej vore Correspondenter at visze, men de forsikre, at naar samme følges, da formode de, at Freden med Algiererne vorder at træffe, alleeniste paastaar de, det Sagen bør holdes Taus; thi skulde den altfor meget komme udiblandt Folk, da maatte negotiationen møde vanskeligheder.

Vi tilstaae, at hvad der efter dette Forslag skulde gives til Regieringen i Algier, vil opløbe, saa vit vi forstaae, til imod Halffjerdsindstiufge Tusinde Rigsdaler, men derhos maa vi allerunderdanigst indberette, at uanseet de 163 ved vor anstalt løste Sclaver have kostet 154.648 Rigsdaler 3 mk og 14 ß, saa finnes dog endnu in Cassa 15.298 Rigsdaler 2 mk $6^1/_2$ ß, hvortil af dette Aars Indkomster, som først blive tid efter anden at hæve, naar 1 Januar 1737 er forbi, kand ventes

imod om ey over 7000 Rigsdaler, hvilket vil være tilstrækkeligt nok, ey alleene at bekoste de første Foræringer til Deyen i Algiers og hans Betienter, men endog at lønne den Mand i Algiers, der under haanden handler om Freden, som den Søe Officerer, der beskikes til at opholde sig i Marseille, og siden under det Nafn af Envoyé at begive sig til bemeldte Algiers.

Naar Freden er sluttet, kan af Sclave Cassens Indkomst holdes een Consul i Algiers, som bliver fornøyet, ifald ham tillægges een Løn der ey overgaar Et Tusinde Rigsdaler aarligen, det øvrige, som Sclave Cassen maatte indbringe, beroer paa Deres Kongl. May^{ts} Velbehag, hvortil siden skal anvendes, men hvad ungefehr kand ventes i samme casse, sees af følgende Beregninger, over de 3 sidste Aars Indkomster.

Aar 1733	af de Søfarende ...	4055 rdr. 4 ℔ 1 ß		
	af Collecten.....	5437 — — 10		
			i alt	9492 rdr. 4 ℔ 11 ß
Aar 1734	af de Søfarende ...	4681 rdr. 1 ℔ 3 ß		
	af Collecten.....	4846 — — —		
			i alt	9527 rdr. 1 ℔ 3 ß
Aar 1735	af de Søfarende ...	3675 rdr. 4 ℔ 5 ß		
	af Collecten.....	4815 — 4 -		
			i alt	8491 rdr. 2 ℔ 5 ß

Dette er alt, hvad vi vide, denne Sag angaaende, Deres Kongl. May^{t} nu allerunderdanigst at forestille, med allerunderdanigst Tillæg, at saafremt Deres Kongl. May^{t} allernaadigst finder for got, det om Freden med Algierne skal forhandles, da synes denne Tid dertil bequemmest, nu Søen er fri for deres Capere, saa mand ventelig ey haver at befrygte nogen opbringelse, imedens der negotieres.

Som vi og nu over Eet og Tiufge Aar have, af yderste Kræfter, forestaaet denne os allernaadigst anbefalede Commission, samt aarligen i rette Tid aflagt Regnskab; Saa udbede vi os allerunderdanigst vor allernaadigste dimission, samt allernaadigst qvitering, Dog saafremt det er Deres May^{ts} allernaadigste villie, agte vi det vor pligt, at vedblive samme Forretning, indtil Freden i Algiers vorder sluttet, hvilket alt beroer paa Deres Kongl. Mayestæ^{ts} allernaadigste velbehag, som vi og i allerdybeste underdanighed forblive

Stormægtigste Allernaadigste
Arve Konge og Herre
Deres Kongl. May^{ts}
allerunderdanigste tro Pligtskyldigste
tienere
Chr. Worm. Hans Soelberg. H. Kløcker.

Kiøbenhafn
d. 13 October 1736.

Dette Forslag havde til Følge, at der i 1738 og 1742 ved en enkelt Udsending søgtes sluttet en Traktat med Algier, men uden Held, og først i 1746 gjordes et alvorligt Forsøg.

1746 Kommandør Grev Ulrik Adolf Danneskjold udnævntes d. $^5/_3$ til Chef for en Eskadre bestaaende af Orlogsskibene »Oldenborg«, »Sydermanland« og »Delmenhorst« og beordredes til at hejse sin Stander paa det førstnævnte Skib: endvidere fik Fregatten »Falster«, som var paa Togt, Ordre til at være i Lissabon inden Midten af Maj og der underlægge sig Danneskjolds Kommando.

D. fik Fuldmagt til at slutte en Fredstraktat med Algier, og den ham i den Anledning givne Instrux bød ham at bruge alt sit Snille, at søge nøje at efterligne den med Sverrig sluttede Traktat, at skaffe sig nøje Underretning om de af Sverrig lovede Presenter og disses Pris; selv skulde han bestemme, hvem af dem, der var med til Traktatens Afslutning, der skulde have Presenter; tog han algierske Skibe skulde de frigives strax, naar det lykkedes at slutte Fredstraktaten, i modsat Fald skulde de og deres Mandskab bringes til Cadiz eller Lissabon for der at sælges.

Kommerceraad Hammeken, der levede som dansk Agent i Algier og tidligere havde haft Fuldmagt til at forhandle om Fred med Deien, fik en ny Fuldmagt til at forhandle sammen med Danneskjold som 2den Befuldmægtig.

Admiralitetet tilskrev Danneskjold, at Salutreglementet blev paa dette Togt ikke strængt at følge, »naar det gælder de, som ere af nogen betydelig Distinction, og som kunde holdes fornødent ved nogle Ærestegn at distinguere«.

De første Dage i Maj afgik Eskadren til Flekkerø for at tage under Konvoj de der eventuelt liggende Skibe, bestemte til Middelhavet. Om den videre Sejlads, Ankomst og Modtagelse synes intet at foreligge. Den $^{10}/_8$ sluttedes Fredstraktaten med Deien. Den indeholdt 22 Artikler, hvoraf følgende er de vigtigste:

1. Fred og Venskab; de kontraherende Parters Skibe maa ikke forulæmpe hverandre. 2. Danske Skibe kan anløbe alle Republikens Havne, og af Varerne, som de medbringer betale kun 5 % i Told, men Varer, der er Krigskontrabande, betaler absolut intet. 3—5. Algier's Corsarer skal respektere det danske Flag; de kan sende et Fartøj ombord for at undersøge de danske Skibes Pas, uden paa mindste Maade at sinke dem eller opholde dem. 6. Skulde et dansk Skib strande paa Algier's Kyster tillader man sig ikke at foretage noget mod dets Besætning eller dets Gods. 7. Algier's Krigsskibe kan ikke sælges eller laanes til Kongen af Danmarks Fjender. 8. Algier's Krigsskibe kan aldrig nærme sig det danske Monarkis Kyster. 9. Kongen af Danmarks Fjender kan ikke sælge til Algier Sager tilhørende Danske. 12. Man kan ikke sælge eller mishandle Danske i Algier. 13. Dør en Dansk i Algier, tilfalder hans Efterladenskaber hans legitime Arvinger. 15. Divanen dømmer i Sager mellem

Danske og Indfødte, men Sager mellem Danske skal afgøres af den danske Konsul. Skulde en Dansk være flygtet efter at have dræbt en Tyrk eller en Maurer, maa man ikke forulæmpe Konsulen eller de andre Danske i Algier. 17. Om Konsulens Frihed og Immunitet og Retten til at holde et Kapel. 18. I Tilfælde af Fredsbrud kan Konsulen og de øvrige Danske forlade Algier med deres Ejendele som i Fredstid.

Endvidere var der den samme Bestemmelse om Pas, som findes i den svenske Traktat af 1731.

Samtidig forpligtede de Befuldmægtigede Kongen af Danmark til i Anledning af Fredslutningen at give følgende Presenter:

20 Stk. 24 ℔ Jernkanoner
20 — 12 » —
2000 Bomber à 150 ℔
2000 — à 100 »
4 Jernmorterer
50 Mastetræer
1000 Ctn. Krudt
8000 Kugler
10 Kabeltove à 12 Tom.
30 — - 6 —
1000 Ege-Planker à 4 Tom.
1000 Fyrre-Planker à 4 Tom.

alt til en Værdi af c. 58.000 Rd. foruden Preciosa efter Kongens Skøn.

Endvidere skulde der gives en aarlig Present af:
8000 Kugler, Halvdelen 24 ℔dige, Halvdelen 12 ℔dige.
500 Ctnr. Krudt
5 Stk. 12 Tom., 5 Stk. 10 Tom., 8 Stk. 7 Tom., 9 Stk. 6 Tom., 8 Stk. 5 Tom. Kabler
270 Ctnr. smækkert Tovværk.
Det hele til c. 28.000 Rd. Værdi.

Efter at Traktaten var afsluttet, afsejlede den danske Eskadre og naaede København de sidste Dage i Oktober.

I København blev der strax oprettet et Paskontor.

Den $^4/_{10}$ indberettede Hammeken, at et engelsk Krigsskib var ankommet med Presenter til Deien, og at disse bestod af Guld- og Sølvuhre, et Taffeluhr og nogle Stykker fint Klæde, men at det meste blev returneret til den engelske Konsul, da der ikke var Diamantringe eller andre Smykker til Dronningen.

Samtidig indberettede han, at da Deiens Skibe var tilsøs, havde han gjort ham opmærksom paa, at de danske Skibe endnu ikke kunde være forsynet med Pas; Deien havde givet Ordre til at lade dem passere uhindret.

Til i det følgende Aar 1747 at bringe den ratificerede Traktat og 1747
konvojere Koffardiskibene med Presenterne til Algier bestemtes Fre-

gatten »Falster,« Kapt. Holst. Sejlordren lød paa hurtigst mulig at naa Algier; kunde H. uden særligt Tidstab agere mod de saleiske (fra den marokkanske Havneby Salee) Sørøvere, skulde han det, og eventuelle Priser baade Skibe og Besætninger tillodes det ham at sælge, hvor han bedst syntes; det tillodes ham ligeledes at vise sig ud for Tunis og Tripolis, hvis Hammeken fandt det rigtigt, og hans Retur ikke særligt sinkedes.

»Falster« afgik i Juli og ankom til Algier d. $^{18}/_{10}$ efter at have anløbet Marseille, hvor den danske Konsul havde besørget Indkøbet af alle Preciosa, og Fregatten var tilbage i København i December; heller ikke om denne Rejse foreligger nogen Beretning.

Da det ikke var lykkedes at faa alle Sager klar til »Falster«s Afgang, fragtedes Skibet »Hekla« til at overføre de manglende, og Kapt.Lieut. Simon Hoogland fik Tilladelse til at føre dette Skib, der afgik d. $^{3}/_{10}$ og ankom til Algier d. $^{4}/_{2}$ 48.

Om de med »Falster« ankomne Sager berettede Hammeken, at Deien havde sendt det for ham bestemte Uhr tilbage, fordi der ikke var Diamanter paa Skiven, og at Deien nægtede at modtage de 4 Jernmorterer; han vilde have dem af Metal, trods det, at han gjordes opmærksom paa, at vi kun var forpligtede til at levere dem af Jern.

Senere indberettede Hammeken, at han var kaldt til Deien, der udtalte, at de sendte Kanoner var for store; han vilde have de 24 ¤dige ombyttede med 18 ¤dige og de 18 ¤dige med 12 ¤dige.

Paa disse Skrivelser svarede Grev Schulin, Chefen for det udenrigske Departement, at Kanoner og Morterer skulde blive afsendt næste Foraar, og at Hammeken var udnævnt til Konsul.

Rygtet om den afsluttede Traktat naaede Tripolis, og d. $^{15}/_{5}$ indberettede Hammeken, at han havde modtaget en Skrivelse fra Paschaen af Tripolis med Forespørgsel, om Danmark vilde slutte Fred med ham, naar en medfølgende Presentliste effectueredes: 500 Ctnr. Krudt, 100 Stk. 75 ¤dige Bomber, 10 Stk. 12 ¤dige Kanoner, 2000 Kugler, Halvdelen 12 ¤dige og Halvdelen 6 ¤dige, 5 Stk. 10 Tom. Kabler, 10 Stk. 6 Tom. do., dertil Gaver særligt til Paschaen til en Værdi af 750 Ducater i Guld.

Hammeken bemærkede, at Forlangendet var for stort i Forhold til de faa Kaperskibe, Pachaen kunde sende ud, og Forespørgslen forblev ubesvaret.

I Begyndelsen af Aaret indtraf en Begivenhed, der skaffede Hammeken mange Ubehageligheder og vanskeliggjorde Forholdet til Deien. Det norske Skib Woodforth af Bergen, Kapt. Dissingthun, blev taget af algierske Corsarer, da det ikke havde Pas, og indbragt til Algier; Hammeken søgte at faa Skibet frigivet, men dette blev nægtet, da der kun var 15 Maaneders Frist efter Traktatens Afslutning for intet Pas. Deien beholdt Ladningen, der bestod af Stokfisk, men betalte 366 alg. Pjastre[1]) for Fragten. For at holde de i Sagen interesserede Jøder skades-

[1]) alg. pjaster = 1 Kr. 50 Øre.

løse, skaffede Hammeken Dissingthun en 6 Maaneders Fragt til Salee og Saffy i Marokko, hvorfra han skulde sejle til Livorno, hvor han vilde forefinde sit Pas.

Istedetfor at anløbe de nævnte Havne, til hvilke han var fragtet, gik Dissingthun til Barcelona, hvor han solgte Ladningen og sejlede derefter videre.

Den $^{13}/_{2}$ indberetter Hammeken: »Deien døde d. $^{3}/_{2}$; hans Efterfølger 1748
er Mahamet, en meget afholdt og populær Mand, det er Skik at sende Gaver til den ny Dei, han kan faa det Gulduhr, der var bestemt til hans Forgænger, men der maa endvidere sendes nogle Gulduhre til ham og hans Ministre og dertil nogle Stykker Skarlagenklæde«.

Dagen efter Dødsfaldet var Hammeken og Hoogland til Audients og Haandkysning hos den ny Dei, hvorved denne lovede ubrydelig Fred; d. $^{13}/_{2}$ blev Traktaten ratificeret.

Presenterne til Algier afgik de første Dage i November med Skibet »Fredensborg«, Kapt. Lieut. S. Hoogland; Skibet strandede ved Throndhjem, Besætningen reddedes, men Skibet blev Vrag. Kommerce-Kollegiet maatte derfor skrive til Hammeken om at meddele Deien Uheldet, det umulige i strax at skaffe det forliste erstattet, og at det var bestemt at sende dette og næste Aars Presenter samlede.

Dissingthun's Opførsel forværrede det i forvejen ikke gode Forhold mellem Deien og Hammeken; Deien var ked af at blive overrendt af de i Woodforth interesserede Jøder, og H. har sikkert havt Uvenner, der satte ondt for ham.

Hoogland, der førte Skibet »Friederichsborg«, kom ikke afsted før 1749
d. $^{28}/_{6}$ og naaede ikke til Algier før $^{20}/_{11}$ 49. Deien klager til Kongen over Hammeken og spørger om Grunden til Presenternes Udeblivelse. I Anledning af denne Klage skriver Schulin til Hammeken om en Forklaring, idet han samtidig tilføjer, at han skal undersøge, om Brevet er authentisk, da Deiens Breve altid sendes i en Mappe af rødt Satin, men det omhandlede kom i et almindeligt Omslag.

I September beretter den danske Gesandt i Haag, Grev Dehn, at han havde forhandlet med den der paa Gennemrejse værende tripolitanske Gesandt Ali Effendi om en Fredstraktat med det Resultat, at en saadan kunde sluttes ved en Udbetaling af 20.000 Ducater til Paschaen og 4000 til Ali; dette meddeltes Kongen, der paalagde Schulin at udtale sin Tilfredshed til Dehn og tillade ham efter sit eget Skøn at betale den ved den paagældende Lejlighed benyttede Tolk en Sum.

Klagen over Hammeken synes at have været ægte nok, thi H. vedbliver at berette, hvorledes Deien bliver stadig mere truende imod ham. Deien havde blandt andet sagt til ham, at han skulde skaffe disse Jøder og Maurer Oprejsning, at Kongen skulde soutenere sit Flag og straffe al begaaet Uret, at Hammeken skulde betale. Deien vilde give ham 6 Maaneders Henstand, og Sagen vilde derefter blive paadømt efter Landets Lov.

Schulin svarede, at Kongen, for at vise Retfærdighed, ikke kunde foretage sig noget, før Sagen var paadømt ved den Gæsteret, for hvilken den var indanket, og at man ventede Dissingthun's Ankomst til Norge.

Om de to Aars Presenter, der som nævnt ankom d. $^{20}/_{11}$, meldte Hammeken, at Deien havde været meget tilfreds med Undtagelse af, at endel Kugler blev kasseret, fordi de ikke vare runde nok.

1750 Ved en Audients havde Deien i Anledning af det udeblivende Svar i Woodforth-Sagen paany yttret sin Vrede til Hammeken, der havde svaret, at man arbejdede ivrigt med den, og at der snart vilde foreligge et Resultat. I et Brev af $^{27}/_{10}$ fik Hammeken Ordre til at ordne Sagen ved at anvende et Beløb af indtil 6000 Ducater.

Presenterne for Aaret ankom d. $^{21}/_{8}$ og blev vel modtagne.

Hammeken indberettede til Kommerce-Kollegiet, at Deien havde gjort flere personelle Forandringer i sin Marine, og at det vilde være hensigtsmæssigt at sende nogle Stykker Klæde til de nye Embedsmænd.

1751 En ny Klage fra Deien over Hammeken gjorde, at Berckenstein, Schulin's Efterfølger, skrev til H., om han ikke ønskede at blive rappeleret, hvis han følte, at han ikke mere havde Deiens Tillid og Favør, og kort efter meddeles det ham, at Kongen efter en ny Skrivelse fra Deien har bestemt hans Tilbagekaldelse, og at han vil blive sendt til Tunis og Tripolis for at forhandle om Fred; samtidig meddeltes ham Kongens Tilfredshed og Overbevisning om hans Troskab og Iver i Tjenesten.

I Aaret 1749 ankom til København en marokkansk Jøde, Buzaglo de Paz og overtalte nogle Købmænd til at sende et Skib med europæiske Varer til Byerne Saffy og St. Croix i Marokko, for hvilke Varer der skulde hjembringes afrikanske.

Forsøget gav Udbytte og fristede til større Efterligning, og de Paz indgav i 1750 Forslag om Oprettelsen af et marokansk Handelskompagni og Afslutning af en Handelstraktat med Marokko; der skulde fra dansk Side leveres Skyts og Ammunition mod afrikanske Varer, og samtidig udgav de Paz sig for en i sit Hjem meget formaaende Mand. Oprettelsen af Handelskompagnier i oversøiske Lande var dengang paa Mode, og Regeringen besluttede sig til i 1751 at sende en Expedition til Marokko for at slutte en Handelstraktat.

1752 Fregatterne »Falster« og »Doquen« udrustedes, kommanderet henholdsvis af Kapt. S. Hoogland og Kapt.Lieut. Schindel, og 3 Koffardiskibe med Varer gjordes klare og underlagdes Pr.Lieut. F. C. Kaas; en meget stærk Soldatesque 13 Officerer, 12 Underofficerer, 3 Tambourer og 325 Soldater medfulgte; Hoogland var Chef for den samlede Styrke.

Oberstleiut. Longueville fulgte med Eskadren som Gesandt for at slutte Handels- og Fredstraktaten, der skulde ligne den med Algier existerende, men desuden skulde der oprettes Faktorier og Magasiner for Købmændene; endelig var L. bemyndiget til at give Presenter til et Beløb af 4000 Ducater.

Eskadren passerede Kronborg d. $^{24}/_{4}$ og naaede efter en lykkelig Rejse Saffy d. $^{5}/_{6}$.

Den $^{13}/_{6}$ gik Longueville iland, hvorpaa Hoogland ifølge sin Instrux afgik, efterladende Koffardiskibene under Kaas's Kommando.

Hoogland's Instrux lød paa fra Saffy at sejle til Algier, søge Audients hos Deien, forsikkre om vort Venskab, og meddele, at Presenterne fremtidig afsendtes hvert Aar i Juni; derfra skulde han afgaa til Tunis og Tripolis for at slutte Fredstraktater med disse Stater; hvis dette ikke lykkedes før hans Afrejse, skulde han begive sig til de Farvande, hvor disse Staters Corsarer huserede og tage nogle af dem for at lette Fredens Afslutning; skulde Freden tidligere være nærlig afsluttet, skulde han bringe Konsul Hammeken begge Steder hen.

Ved sin Ankomst til Algier meldte Hoogland denne til Deien, der modtog i Audients ham, Schindel og Hammeken, som ved den Lejlighed overrakte sin Rappel-Skrivelse.

Den $^{15}/_{10}$ forlod Hoogland Algier med Hammeken og gik til Tunis, hvorfra han indberettede om Fredsforhandlingerne, og at et Skibsraad havde erklæret, at det paa Grund af den fremrykkede Aarstid ikke var tilraadeligt at gaa til Tripolis med Fregatterne, hvorfor Hammeken d. $^{14}/_{12}$ sendtes dertil med et mindre Fartøj, og at han selv gik til Cadiz for at proviantere og erfare Nyt fra Marokko.

Longueville var som nævnt gaaet iland d. $^{15}/_{6}$ og holdt højtideligt Indtog i Saffy; han opdagede strax, at de Paz var en Kæltring, der ved Indkøb af Presenterne havde snydt ham, og kastede sig i Armene paa den franske Konsul Rey, der senere viste sig at være en lige saa stor Kæltring.

Den $^{1}/_{7}$ afsluttede Longueville Traktaten med Prinsregenten i Marokko, Muhamed ben Abdallah, efter at have givet rigelige Presenter; foruden tilsvarende Bestemmelser til hvad, der indeholdtes i Traktaten med Algier, fik de Danske Tolden af alle indgaaende Varer i de to Havne Saffy og St. Croix for fem Aar i Forpagtning mod aarligt at betale 6000 marokanske Ducater; intet fremmed Skib af nogen Nation maatte anløbe disse to Havne. Det tillodes at anlægge et Kontor og Magasiner ved Floden Suz og et Etablissement paa Øen Mogador. Ved Traktaten forpligtede Danmark sig til en aarlig Levering af Presenter til en Værdi af 25.000 pjastres fortes.

Traktaten blev imidlertid kort efter brudt, de Indfødte gjorde Indsigelse mod Traktaten og fik Prinsregentens Fader, Mulej Abdallah, til at nægte Ratification. Longueville begik flere Uforsigtigheder og førtes kort efter tilligemed Kaas til Byen Marokko, hvor de iøvrigt behandledes mildt. Prinsen bemægtigede sig de Varer og Penge, der var bragt iland til et Beløb af 20.000 pj. ft.

For at retfærdiggøre sin Handlemaade sendte Prinsregenten en af sin Faders Fortrolige, Jøden Sumbel, til København med et Brev fuldt af opdigtede Historier mod Longueville, men den danske Regering næg-

tede at forhandle med Sumbel. Admiralitetet skrev til Hoogland d. $^{15}/_{10}$, der som før nævnt laa i Cadiz, om at gaa til Saffy og faa Fangerne frigivet; skulde Løsladelsen nægtes, skulde han overveje med Schindel og Chefen for Soldatesquen, om der skulde bruges Magt, men kun i yderste Fald at udsætte Skibene for Fare; han maatte ikke handle i Kongens Navn og skulde betyde Prinsen, at de Danske kun ønskede at behandles som andre favoriserede Nationer i Saffy og St. Croix og endelig slutte en ny Traktat.

1752 Denne Ordre naaede Hoogland i Midten af Januar i Gibraltar, men paa Grund af Vindforholdene paa Saffy's aabne Rhed maatte han opsætte sin Afrejse til April og ankom d. $^{22}/_{4}$ til Saffy; han opnaaede Intet, da han ingen Fuldmagt havde, og begav sig tilbage til Cadiz.

Imidlertid havde man i København udrustet Fregatten »Christiansborg«, Kapt. Holst, med Fuldmagt til at slutte Traktat med Marokko; med Fregatten sendtes Presenter til Prinsen til et Beløb af 2240 Rd. foruden 300 Specieducater i rede Penge. Efter at »Christiansborg« var sejlet, klargjordes Fregatten »Blaa Hejre«, Kapt.Lieut. Fontenay til ligeledes at afgaa til Marokko og med den afsendtes Komd.Kapt. Lützen, der skulde erstatte den i Mellemtiden afdøde Kapt. Holst.

Lützen's Instrux lød paa at slutte en Handelstraktat med Marokko, skaffe Fangerne fri, faa Longueville tilbagesendt med passende Æresbevisninger og de tagne Varer tilbagegivne; ingen Presenter maatte gives i Kongens Navn paa Grund af Prinsens Opførsel mod de Danske.

»Christiansborg«, der havde fortsat sin Rejse, ankom til Cadiz, hvor den traf Hoogland, der med alle tre Fregatter afgik til Saffy, hvor han optog Forhandlingerne i Slutningen af Juli i afdøde Holst's Sted.

Hoogland's Optræden var ikke heldig, Underhandlingerne førte ikke til noget, og han begav sig med sine Skibe paa Hjemrejse, under hvilken han anløb Lisabon; hertil ankom Lützen, tog Kommandoen over samtlige 4 Fregatter og underrettede ved Stafet Regeringen om, hvad der var sket.

Den $^{30}/_{1}$ sluttedes Fred med Tripolis; der skulde udbetales Paschaen, Aly Caramelli, engang for alle 20.000 venitianske Ducater, 5000 til Ali Effendi foruden nogle mindre Presenter. Smith udnævntes til Konsul i Tripolis.

Kort efter sluttedes Fred med Tunis; Beien, Ali Bascha Begler, skulde have 7000 venitianske Ducater og desuden skulde der leveres ham 20 Stk. 6-pundige Jernkanoner, 2000 Haandgranater, 60 Stk. $1^1/_2$-pundige Falkonetter, 100 Td. Tjære, 40.000 Pd. Værk, 20 Kabeltove, 500 Stk. 60-pundige Bomber, 12 Stk. bedste Linned. Hammeken udnævntes til Konsul i Tunis.

Lewcamb, der var udnævnt til Konsul i Algier faar Tilladelse til ifølge Skik og Brug for nyudnævnte Konsuler at give Presenter til et Beløb af 2000 Specier.

De til Algier og Tunis bestemte Konsuler afsendes med Skibet »Haabet«, der faar Ordre til at afgaa til Livorno for der af Konsul Bartels og Kapt. Fontenay at faa nærmere Ordre til, hvilken Plads først skal anløbes, og Bartels faar Ordre til at holde de Summer rede, der skal betales i Tunis og Tripolis. Kapitain Fontenay med Fregatten »Blaa Hejre« faar Ordre til at bringe de ratificerede Traktater, Penge og Presenter til Tunis og Tripolis.

Fra Danmark fik Lützen Ordre til i Slutningen af Marts at afgaa 1753
til Saffy for at slutte Fredstraktaten, i hvilket Øiemed 60.000 pjastres fortes til Presenter stilledes til hans Raadighed, og hvis der fra marokkansk Side gjordes Vanskeligheder, skulde han spærre Byerne Saffy og St. Croix; endvidere sendtes til Lützen en Købmand Andreas Æreboe, som eventuelt skulde ansættes som Konsul, og det meddeltes Lützen, at Skibet »Frederik & Louise«, Kapt.Lieut. Fisker var afsendt med Proviant til Eskadren.

Med de 4 Fregatter og 2 Koffardiskibe ankrede Lützen d. $^{12}/_{5}$ paa Saffy Rhed. Forhandlingerne indlededes strax med Generalkonsul Rey, der nu igen bestræbte sig for at staa paa en god Fod med de Danske som Representant for Marokko, og allerede d. $^{3}/_{6}$ var Fangerne ombord i »Christiansborg«; samme Dag skete den Ulykke, at Fregatten »Falster« kom i Brand og sprang i Luften med et stort Tab af Menneskeliv. Hoogland var ikke ombord, da Ulykken skete. Fregatterne »Doquen« og »Frederik & Louise« afgik til København med de løsgivne Fanger.

Den $^{18}/_{5}$ afsluttedes Handelstraktaten, der sikkrede de Danske et Territorium, hvor de havde fri Handel; Faktorier oprettedes i Saffy og St. Croix, og Æreboe ansattes som Konsul, hvorefter Lützen lettede og ankom til København i Midten af August.

Med Algier, Tunis og Tripolis havdes dette Aar ingen Vanskeligheder, og de traktatmæssige Presenter afsendtes til det førstnævnte Land.

Den med Marokko sluttede Traktat vakte saa megen Misfornøjelse 1754
i Spanien, der stadig var i Krig med Marokko, at al Handel mellem Spanien og Danmark ophørte. Æreboe afsluttede d. $^{8}/_{2}$ paa egen Haand en Tillægstraktat, hvorved Rigerne Salee og Rachat indbefattedes i Freden for at sikkre sig mod de meget frygtede Corsarer fra førstnævnte By; denne Tillægstraktat betaltes med rigelige Presenter og blev ratificeret d. $^{19}/_{4}$ 54, og Æreboes Gage forhøjedes fra 1000 til 1500 Rd.

I Foraaret besluttede den danske Regering med et Handelsskib at sende en Gesandt til Marokko for at undersøge Forholdene og overbringe Ratificationen af Traktaten af 1753. Valget faldt paa Kapt. F. C. Kaas, fordi han var kendt med Forholdene fra sit Fangenskab. Hans Instruks bød ham at gaa med 2 Koffardiskibe »Fredericus Quintus« og »Lovise« til

Saffy, ikke nærme sig Spaniens Kyster og ikke blande sig i Handelens Sager, men kun bestræbe sig for at varetage de Danskes og Handelens Interesser ved Hoffet, løskøbe 3 danske Fanger og betale Prinsen en Sum af 20.000 pj. ft. i rede Penge, som Prinsen havde staaende i Kompagniet, forbyde fremtidige Laan og paalægge, at Handelen udelukkende lededes af Danske. Den $^{23}/_{6}$ ankom Kaas til Saffy og rejste strax til Byen Marokko: han blev venligt modtaget af Prinsen, de tre Fanger blev løskøbt for 5440 pj. ft., men de 20.000 blev staaende i Handelen. Kaas var tilbage i Saffy $^{9}/_{10}$ og rejste kort efter hjem med de to Handelsskibe tilligemed et tredie, alle tre med værdifulde Varer.

I Algier ansattes Suenson som Vicekonsul; de reglementerede Presenter afsendtes, idet man tog Hensyn til et af Deien af Algier udtalt Ønske om Ombytning af nogle mindre Sager.

1755 Først i dette Aar underskrev Kongen Octroien for det marokkanske Handelskompagni; det startede med 400 Aktier à 400 Rd., der Aaret efter, da et Faktori var anlagt i Salee, forøgedes saaledes, at den samlede Aktiekapital var 250.000 Rd. Octroien berettigede Kompagniet til Enehandel paa dets Territorium, hvor det kunde ind- og udføre Varer til og fra hvilke Steder, det ønskede, samt tilstod det mange Told- og Administrationsbegunstigelser.

Kompagniet skulde bestyres af Geheimeraad, Deputeret i Commerce-Collegiet, Desmercieres som Præses og Etatsraaderne Fabricius, von Hemmert, Wever og Kapt. Kaas som Direktører.

Skibet »Kronprins Frederik« var det første Skib, der efter den ny Octroi ankom til Saffy d. $^{24}/_{5}$. Æreboe berettede hjem, at da der ingen Presenter medbragtes til Prinsen, havde han hos Faktorne udtaget, hvad han ønskede af Klæde, Lærreder, Kammerdug, The og Sukker; han berettede ligeledes, at der maatte sluttes Fred med Tetuan og Tanger, og at han hertil behøvede 1000 Dukater til Presenter og desuden 500 til aarlige Presenter; disse Summer bevilgedes, men paalagdes det Slavekassen at betale dem, da den vilde slippe for at betale Slaver.

Æreboe udvirkede, at ikke alene Byen Salee, men ogsaa Rabat blev givet de Danske som Handelspladser, men for at opnaa dette havde Æreboe maattet give Presenter til et Beløb af 11.386 danske Mark.

Prinsregenten, der paa dette Tidspunkt var de Danske meget bevaagen, havde, og med Rette, Mistanke til de danske Faktorers Ærlighed, skrev til den danske Konge om at sende to dygtige Købmænd for at kontrollere dem, hvad Æreboe lige over for den danske Regering modsatte sig, da han deri saa en Forringelse af sin Værdighed og udtalte, at der intet var at udsætte paa Faktorne, til hvem Regeringen ogsaa havde blind Tillid.

1756 Efter hvad der kan oplyses, synes den marokkanske Handel at gaa godt, og Æreboe sluttede d. $^{24}/_{5}$ Fred med Tanger og Tetuan paa gunstige Betingelser for de Danske.

Regeringen besluttede sig imidlertid til at sende Kapt. F. C. Kaas som Chef for Linieskibet »Slesvig« til Marokko for at berette om Forholdene, meddele Æreboe, at han var hjemkaldt, medbringe hans Afløser Konsul Lucas og søge paa alle Maader at befæste Kompagniets Handel; han erholdt 630 Rd. af Slavekassen til de nødvendige Presenter ved sin Audiens hos Prinsen.

Efter endt Mission i Marokko skulde Kaas sejle til Algier med Aarets Presenter, men neppe var disse indladede, før der kom Meddelelse om, at der herskede Pest i Algier, og Presenterne blev bragt iland igen; samtidig blev der skrevet til Konsulen om at forklare Deien Presenternes Udebliven, og det paalagdes ham paa Grund af de Vanskeligheder, der var forbundet med Afsendelse af Presenter, at forsøge, om Deien var villig til at modtage en aarlig Sum equivalerende Presenternes Værdi.

Ratificationen af den fornyede Traktat med Tripolis blev tilstillet 1757
Konsul Smith.

For yderligere at sikkre sig den danske Regerings Velvillie afsendte den ny Pascha Aly Caromelli som Gesandt hertil Mahmut Aga; der ankom til København d. $^{23}/_{4}$, men først d. $^{10}/_{5}$ fik Audiens hos Grev Bernstorff. I Kjøbenhavnske Danske Post-Tidender af 13de Maj 1757 findes følgende om denne Audiens:

»Beskrivelse over den Audience, som Hs. Excellence Hr. Geheimeraad og Friherre af Bernstorff, Geheimeraad i Geheime-Conseilet og Ober-Secretair i det tydske Cancellie og ved de udenlandske Affaires i Tirsdags den 10 hujus offentligen meddeelte den her ankomne Tripolitanske Gesandt Mahmut Aga.

Efterat bemeldte Hr. Gesandt havde den 8 hujus ved 2 af hans fornemste Betjentere formeligen ladet Høybemeldte Hs. Excellence hans Ankomst indberette og vedbørligen ansøgt om Audience, og Hs. Excellence havde ladet den paafølgende Tirsdag, den 10 hujus, dertil bestemme, begav den til denne Act beskikkede kongelige Hof-Tolk Hr. Consul Æreboe sig samme Dags Eftermiddag Kl. 3 en Galla til Hs. Excellences Hotel, og derfra Kl. 4 i Høybemeldte Hs. Excellences Parade-Vogn med 6 Heste for tilbage igjen, og geleidet af 4 Hs. Excellences Betjentere i Gala-Livree forføyede sig til Hr. Gesandtens Kvarteer, hvor han med sædvanlig Æresbevisning af 3 af Hr. Gesandtens fornemste Betjentere blev imodtagen, og ført op til Gesandtens inderste Sahl. Gesandten gik ham ved Ankomsten nogle Skridt imøde og imodtog efter Etiquetten. Lidet derefter, da man havde rangeret sig, gik Optoget for sig igennem Høybroestræde, Østergade og over Kongens Nytorv til Hs. Excellences Hotel paa Friederichstad i følgende Orden:

1) Gik en Capitain med 30 Mand af det Kongelige Liv-Regiment foran.

2) Derefter fulgte Chiaus, Gesandtens Foureer i Tyrkisk Dragt til Hest.

3) Deiens eller Bassens af Tripolis Present til Hs. K. M. bestaaende i et kostbart med Guld og Sølv bestukket Hestetøy, samt Tilbehør paa en Hest, som blev ledet af en af de Kongelige Staldkarle.

4) Gesandtens Kaftaugi eller Kammertjener til Hest.

5) Divan Effendi, eller Legationssecretairen, som er Gesandtens Søn, med Creditiver til Hs. K. M., i en Fløyels Guldbroderet Pung, hvilken han efter østerlandsk Viis holdte for ved sig paa Hesten.

6) Hr. Konsul Æreboes 2 Livree-Betjentere til Fods.

7) Hs. Excellences med 6 Heste bespændte Vogn, hvori Hr. Gesandten, som havde en Tripolitansk Ceremoni-Kappe om sig, sad paa Bag-Sædet, og den Kongelige Hof-Tolk paa Forsædet. Tæt ved Vognen gik paa hver Side 4 Betjentere i Hs. Escellences Gala-Livree, og 5 af Gesandtens Betjentere.

8) Gesandtens Kihaja, eller Staldmester til Hest.

9) Sluttede en Premier-Lieutenant med 24 Mand Optoget.

Ved Ankomsten til Hs. Excellences Hotel, hvor en Secondlieutenant med 20 Mand stod posteret for Porten, steeg den beskikkede Kongel. Hof-Tolk og derpaa Gesandten af Vognen, hvorpaa han af 2 Cancellie-Officianter blev imodtagen, hvilke samtlige ginge foran, og førte ham gjennem det 1ste og 2det Antichambre, hvori Hs. Excellences Maitre d'Hotel, Huus-Officianter og Livree vare forsamlede; ligeledes ogsaa gjennem det 3die Gemak, hvor de til det Kongl. Cancellie og Collegies henhørende Personer befandte sig, indtil de komme til Audience-Gemakket, i hvilket han af den Kongl. Hof-Tolk blev introduceret.

Derudi sad Hs. Excellence med bedækket Hoved paa en rød Fløyels Lænestoel, lige mod Døren, og havde ved den venstre Haand et med rødt Fløyel bedækket Bord.

Ved Indtrædelsen i Gemakket, bukkede Gesandten, saasnart han blev Hs. Excellence vaer siddende lige for sig, nogle Gange meget dybt paa Tyrkisk Maneer, indtil Hs. Excellence, som reiste sig lidet op, men satte sig strax derpaa igjen, gav ham et Tegn med Haanden, at han ligeledes skulde nedlade sig paa en 3 Skrit fra lige over for hans Excellence paa samme Tapete staaende og med rødt Fløyel betrokken høyrygget Stoel.

Herpaa holdte Hr. Gesandten sin Tale i Tyrkisk Sprog, som den imellem Hs. Excellence og Ham paa venstre Haand staaende Kongl. Hof-Tolk forklarede paa Tydsk. Saalænge Gesandten holdt sin Tale, stod han op, og overrakte Hs. Excellence sin Principals Creditiv til Hs. K. M. Hs. Excellence, løftende ved sin Hat, tog imod samme og overleverede det til den paa hans venstre Side staaende Hr. Conferenzraad von Klinggreff, som Geheime-Refendarius. Hs. Excellence meddelte derpaa Gesandten Svar, hvilket af den Kgl. Hof-Tolk blev ham i hans Lands Sprog forklaret, og derpaa entretenerede ham fuldkommen

i et Kvarteer, i hvilken Tid kom, (ligesom og hans Følge i et andet Gemak) Cafe, Chocolade, Confiturer og Forfridskninger bleve presenterede, indtil han tilsidst ganske fornøyet forlod Hs. Excellence og blev paa samme Maade, som ovenfor er anført, geleidet tilbage til sit Quarteer.«

Hos Kongen derimod blev han modtaget ved en almindelig Audiens, der kun varede 9—10 Minutter. Konsul Æreboe var ham attacheret, ikke nogen let Funktion, thi Gesandten var altid paa Farten for at se alting og gjorde lange Spadsereture; et af hans Tidsfordriv var at gaa i Badstue, hvor han forblev 2 à 3 Timer og fordrede, at Æreboe skulde være med. Nogen elskværdig Person synes han ikke at have været og endnu mindre den unge Søn, han havde med. Først d. $^{27}/_{8}$ rejste han til Sverrig; før hans Afrejse var det paalagt Æreboe at spørge ham, hvilke Presenter vilde glæde hans Herre Paschaen, hvorpaa han dikterede.:

1) et Par Stykker Guld- og Sølvbrocade, 2) et Par Gulduhre men især et, som kunde repetere af sig selv, 3) nogle smukke Heste, som var af fin Skabning, 4) et Par gode Geværer og et Par Pistoler med Sølvbeslag, 5) nogle Stykker bengalsk Sakkerdou vævet med Guldtraade i Enderne, 6) nogle Suppe-Teriner af chinesisk Porcellain med Fade med tilhørende Tallerkener saa og et The- og Kaffeservice af ditto Porcellain, alt forsynet med Guld og Blomster, og om det var tegnet med Fugle var det lige kært. 7) nogle Pund extra fin grøn The for Paschaens egen Mund, 8) et Stykke Guldgalon 4 Tom. bred, af hvis Mønster han lovede Prøve, og som skulde bruges til Paschaens Gemalinde. 9) endelig nævnede han endel Sølvgenstande til Hoffunktionærerne.

Af Kongen modtog Gesandten en Gave af 1000 Dukater. Værdien af Presenterne var 5354 Rd.

Til at bringe Presenterne til Tripolis og 2 Aars Presenter til Algier fragtedes Skibet »De tre Princesser«; for Sikkerheds Skyld fik Skibet Ordre til at gaa nord om Skotland, men det blev alligevel taget af et spansk Krigsskib. Efter Forhandling med den spanske Regering blev Skibet frigivet, men endel af det ombord værende Krudt var taget, hvorfor der blev skrevet til Konsulen i Algier om at erstatte det manglende med Penge.

I November 1757 døde Kejser Muly Abdallah, og Prinsregenten ud- 1758
raabtes til Kejser; Konsul Lucas sendte sin Tolk til Hovedstaden for at lykønske og give Presenter, hvis Værdi var 1164 Rd. Prinsens Holdning ligeoverfor Kompagniet blev helt forandret, efter at han var blevet Kejser; hvad, der har bevirket dette, er ikke mulig at vide, da Kompagniets Korrespondance er væk; den væsentligste Grund er sikkert, at Kejseren forlangte Tolden af Havnene Saffy og St. Croix betalt forud af Faktorerne med 20.000 Dukater, fordi faa Fremmede handlede paa disse Havne efter de Danskes Besættelse, og endelig skyldtes dette ogsaa Krigen mellem England og Frankrig (Kolonialkrigen).

Fra Danmark afgik atter dette Aar Kapt. F. C. Kaas med de to Fregatter »Møen« og »Hvide Ørn«. Foruden at overføre de pligtige Presenter, var Kaas's Hovedmission at komplimentere den nye Kejser, overrække ham Presenter og et egenhændigt Brev fra Kongen, der omtalte Kejseren i de mest smigrende Udtryk. 12.000 pjaster fortes var stillet til Kaas's Raadighed til Presenter, Rejseudgifter m. m. Hvorledes Besøget forløb, ved man ikke, da som alt nævnt al Korrespondance mangler, men det synes ikke at have gavnet Kompagniet, der i dette Aar desuden havde et Tab af 8800 Rd. ved Forliset af et af dets Skibe.

I Tunis fik Hammeken Ordre til at bringe den ny Bey Sidy Aly den danske Regerings Lykønskning til hans Tronbestigelse efter Mahomed
1759 Bey's Død. Det følgende Aar udnævntes Komd.Kapt. Rumohr til Chef for Fregatten »Møen«. R. skulde konvojere Skibe til Marseille og derefter afgaa til Tunis for at bringe Kongens Lykønskningsskrivelse til Tronbestigelsen og aflevere de i den Anledning nødvendige Presenter og endelig som det væsentligste søge at forny Traktaten af $^{8}/_{12}$ 56, hvilket ogsaa lykkedes paa den Betingelse, at Danmark betalte Beyen 10.000 alg. Zechiner[1]).

Rumohr medbragte en Rappelskrivelse til Hammeken, der havde søgt sin Afsked; han fik Tilladelse til at vende hjem med »Møen«, men døde inden Fregattens Afgang, og Suenson blev hans Afløser.

Efter at Rumohr var afsejlet, afkrævede Beyen Suenson 500 Zechiner for Ratification af Traktaten, men da Beyen yderligere forlangte Presenter i Anledning af hans Udnævnelse til Konsul, svarede S. Nej. Ved kgl. Resolution af $^{14}/_{12}$ udbetaltes der Beyen de 10,000 Zechiner, og senere bevilgedes der Suenson 315 Zechiner til Presenter.

I August afsejlede Skibet »Fortuna« til Tunis med Aarets Presenter, der fik en extra Forøgelse til en Værdi af 784 tun. Pjastres, og senere sendtes Beyen et Beløb af 17.721 Zechiner, med hvilken Sum alt Mellemværende for 1756—57 og 58 skulde være afgjort.

Efter at være klar i Tunis afgik Rumohr til Marseille; her traf han Tehami Ben Aly Meddiem, der som Gesandt fra Kejseren af Marokko var undervejs til Danmark: da Gesandten paa Grund af Krigen ikke kunde rejse gennem Europa, gik han ombord i »Møen« og ankom til København d. $^{23}/_{10}$; her indlogeredes han for Kongens Regning, fik yderligere 30 Rd. om Dagen til sit Følge, og Konsul Æreboe blev ham attacheret.

Ved sin Audiens hos Kongen afleverede Gesandten et Brev fra Kejseren; han havde af denne faaet to Hverv, det ene var at skaffe 1500 Geværer og Sabler, det andet at bevæge Direktionen for Kompagniet til at forpagte Tolden i Saffy og Salee for tre Aar; det første lod sig ikke gøre af Hensyn til Spanien, hvorfor Kongen tilbød ham 10.000 Rd. for at gøre Bestillingen et andet Sted: for det andets Vedkommende

[1]) alg. Zechin = 4 Kr. 48.

paalagdes det Konsul Lucas at tilbyde Kejseren paa Kompagniets Vegne 20.000 Dukater, som skulde ydes af Faktorne for Tolden i 1752 (den havde kun indbragt 10.000 Dukater) paa den Betingelse, at en lignende Sum ikke mere afkrævedes Kompagniet og endelig at betale 44 højst 50.000 pj. ft. aarlig i 3 Aar for Tolden; samtidig lovedes der Kompagniet de 10.000 Dukater, det havde tabt paa Tolden i 1758 og yderligere Extrabidrag for det Tab, der kunde fremkomme for de tre Aars Toldforpagtning.

Imedens man saaledes for at bruge Bernstorff's Ord til Lucas, stræbte at sætte Kompagniet paa en fast og solid Fod, var Forholdene ikke gode i Marokko. Kejseren var utaalmodig, fordi han ikke fik de 20.000 Dukater, som skyldtes ham for Tolden 1752 og blev ubehagelig mod Faktorne. Følgen var, at disse paa egen Haand d. $^{5}/_{11}$ sluttede en ny Forpagtningstraktat om Tolden i Saffy og Salee, i følge hvilken der aarlig skulde betales 50.000 pj. ft. Desuden udstedte Faktorne til Kejseren en Obligation paa 60.000 pj. ft., i hvilken Sum var indbefattet Betaling for Tolden i 1759 og 11.000 pj. ft. for 2 Skibe, som Kejseren havde tvunget Faktorne til at købe; disse to Skibe med Varer forliste paa Mogador, hvorved Kompagniet tabte 11.000 Rd.; endelig skyldte man Kejseren 7500 pj. ft. for nogle svenske Slaver, som en af Faktorne paa egen Haand havde løskøbt.

Gesandten forblev i København Vinteren over og synes at have 1760
moret sig godt. I Slutningen af Maj havde han Afskedsaudiens hos Kongen, der forærede ham og hans Kavalerer hver et Gulduhr og 2000 pj. ft. Af Kompagniet modtog Gesandten en Del Klæde og desuden 400 Alen Teltlærred, som han ønskede til et Telt, naar han laa i Lejr med Kejseren.

Den $^{6}/_{8}$ afsejlede Gesandten med Orlogsskibet »Sejeren«, ført af Kapt. F. C. Kaas; denne blev atter iaar sendt til Marokko for at ordne Kompagniets Sager, da det efterhaanden var gaaet op for Direktionen, at Faktorne kun varetog deres egne Interesser; i den Anledning fulgte en duelig Købmand, Passavant, med for at undersøge Kompagniets Bøger.

Kaas medbragte et Brev fra Kongen og desuden kostbare Sølv- og Porcellainssager til en Værdi af 8000 Rd. samt 20.000 Rd. for de af Kejseren ønskede Sabler og Geværer i Haabet om, at han ikke vilde paalægge Kompagniet Byrder, som det slet ikke kunde bære.

Med »Sejeren« fulgte efter Kejserens Ønske en Bygmester, en Malermester, en Gartner og en Stenhugger, hvem den danske Regering betalte hver en aarlig Løn fra 200 til 250 Rd., saalænge de forblev i Marokko.

Fra Bernstorff, der havde stor Tillid til Foretagendet, var der i April afgaaet en Skrivelse til Konsul Lucas om at forbyde Faktorne at indgaa nogensomhelst Forpligtelse, men dette Brev kom for sent, thi i Foraaret var der af Kejseren laant 10.000 Dukater.

Kaas ankom til Marokko og fik en meget venlig Modtagelse af Kejseren, men opnaaede ikke nogen Forandring i de af Faktorne ind-

gaaede Forpligtigelser; han meddelte dog Kejseren, at det var forbudt Faktorne at slutte nogensomhelst Kontrakt.

Kaas, der kom tilbage til København d. $^{12}/_{10}$, medbragte et Brev til Kongen fra Kejseren med alle Forsikkringer om Venskab og Interesse for de Danske, men Kaas's Rejse havde været resultatløs og havde foruden de 20.000 Rd. til Geværer og Skibets Udrustning kostet henved 50.000 Rd. Kongen tilstod Kaas et personligt Gratiale af 2000 Rd.

Samme Aar sluttede England Fred med Marokko og sendte foruden mange kostbare Presenter en betydelig Mængde Kanoner, Ammunition og Skibsmaterialier.

Aaret forløb uden særlig mærkelige Begivenheder; men Kejseren begyndte at blive fortrydelig over, at Handelen ikke syntes at kunne betale Toldforpagtningsafgifterne, og vilde have dem betalt forud for to Aar samt strax de ham skyldige 10.000 pj. ft. og 10.000 Dukater. Gesandten, der havde været i København, fik dog Kejseren omstemt til kun at fordre Forpagtningsafgiften for 2 Aar, 100.000 pj. ft., udbetalt i Foraaret 1761.

Aarets Presenter til Algier blev afsendt med Skibet »Elisabeth«, der havde Ordre til at anløbe Marseille; da Regeringen efter Skibets Afsejling fik Meddelelse om, at et spansk Skib krydsede ud for Algier, blev der skrevet til Konsulen om at give Skibet Ordre til at gaa til Livorno og der afvente Meddelelse om, at Farvandet ud for Algier var frit. Skibet blev imidlertid taget af en spansk Krydser og indbragt til Cadiz.

1761 Til Afløser af Konsul Lucas, der havde søgt sin Afsked, bestemtes J. Barisien. Fregatten »Møen«, Kapt. Acheleye, udrustedes i Foraaret, og med den afgik Barisien og en ny Faktor, Carl Schütz, til Marokko; Fregatten havde 100.000 Pjasters fortes med til Kejseren. Den ankom d. $^{6}/_{6}$ til Salee.

Inden Fregattens Ankomst havde Kejseren ved flere Lejligheder handlet mod Kompagniets Interesser, hvad vel for endel maa tilskrives Faktornes bedrageriske Opførsel, der havde svækket de Danskes Kredit; det var særlig Faktor Butler's Bedragerier, der havde foraarsaget Kompagniet store Tab. Foruden utilladelig Handel for egen Regning, Bedragerier ved Toldforpagtningen og Obligationen paa 60.000 pj. ft. opdagede Passavant, at en Kapital paa 46.000 Rd. var i højst usikkre Fordringer, og at Kompagniet var i Gæld til Forskjellige for 50.000 pj. ft. Af Frygt for at blive ført til København tog Butler Livet af sig. I Betragtning af det store Tab Kompagniet havde lidt ved Butler og af Frygt for, at Freden ved Kompagniets Ophævelse skulde brydes, skænkede Kongen Kompagniet 150.000 Rd.

Kejseren blev meget tilfreds med Udbetalingen af de 2 Aars Forpagtningsafgift, som Acheleye bragte, og Barisien flyttede iland til Lucas, der havde forpligtiget sig til at forblive et Aar for at sætte ham ind i Forholdene. Acheleye vendte hjem medbringende Faktornes Papirer og Handelsboger.

Kejseren viste sig atter venlig stemt mod Kompagniet, for hvilket Aaret 1761 var godt, dog havde det et stort Tab ved, at Passavant pludselig døde; hans Søn og Faktor Schultz optog strax Lister over Kompagniets Beholdninger og sendte disse sammen med Passavants Papirer til København.

Kejseren skrev et yderst venligt Brev til Kongen, omtalte sin Interesse for Kompagniet og udtalte sin Beklagelse over de uredelige Faktorer.

Da Forpagtningen af Tolden i Byerne Saffy og Salee udløb i Marts 1762, søgte Kompagniet Kongen om Tilladelse til at forny den for 3 Aar, da Tabet for de to forløbne havde været ubetydelig. Ansøgningen blev bevilget i Oktober, og Konsul Lucas blev instrueret om at indlede Underhandlinger.

Samtidig hermed besluttede Regeringen at betale Interessenterne i Expeditionen til Marokko under Longueville det ved denne lidte Tab. Expeditionen havde kostet 137.112 Rd.

I Januar var Komd. Fisker udnævnt til Chef for Orlogskibet »Grønland« bestemt til Constantinopel, men skulde i Middelhavet konvojere danske Skibe; under denne Virksomhed blev et af de af ham konvojerede Skibe taget af et engelsk Krigsskib, uden at Fisker havde modsat sig det, hvorfor han blev hjemkaldt og Komd.Kapt. S. Hoogland sendt ned for at afløse ham.

For Kompagniet tegnede Aaret godt, Kejseren var de Danske venlig 1762
stemt og ønskede kun, at Kompagniet vilde beholde Forpagtningen af Tolden, men forinden han sluttede Kontrakten, vilde han, at Kompagniet skulde betale, hvad det skyldte ham — 5000 pj. ft. for 1761, 60.000 pj. ft. for hvilke Butler havde udstedt Obligation, samt de 10.000 Dukater, han havde laant Butler. Efterhaanden blev Kejseren vred, fordi Kompagniet næsten ingen Skibe sendte, da han indsaa den deraf følgende Vanskelighed ved at faa Tolden betalt; den føromtaltè Jøde Samuel Sumbel, der ikke havde faaet de Gratificationer, der var stillet ham i Udsigt, intrigerede og forværrede Kejserens Forhold til Kompagniet og de Danske, og Rygtet udbredte sig til Havnene i Middelhavet, at Kejseren havde brudt Freden med Danmark. Kompagniets Kredit og Konsulens Autoritet var svækket. Tolden indbragte næsten intet, og Kejseren gjorde sig selv betalt ved at udstede Penge og Vareanvisninger paa Faktorierne.

Kompagniet havde fragtet et Skib i Cadiz, med hvilket man vilde sende Penge til Marokko, men det tillodes ikke at udføre mere end 25.600 pj.ft., som ankom til Salee i Juli; et Skib klargjordes i København for at anløbe Amsterdam og der modtage 39.400 pj. ft.; men da Rygtet om, at Kejseren havde brudt Freden med Danmark blev meddelt, blev Skibet standset. Senere i Oktober, da Rygtet viste sig ugrundet, afsendtes et Skib til Salee med de nævnte 39.400 pj. ft.; foruden at de ovennævnte

10.000 pj. ft. udbetaltes Kejserens Ambassadør i London, anvistes Faktorne en Kredit paa 20.000 pj. ft. i Marseille.

Til den ny Bey i Tunis, der i 1759 havde tiltraadt Regeringen, gav Konsul Smith Presenter til et Beløb af 401 tunesiske Pjastres[1]).

Konsul Ployart i Algier fik Meddelelse om, at man paa Grund af Krigen mellem England og Spanien fandt det risikabelt at afsende Aarets Presenter, og at man næste Foraar vilde afsende Presenterne for 1762 og 63 samlet. Skibet afgik i December fra København og naaede Algier i April det følgende Aar.

1763 I et Brev til J. H. Bernstorff, for hvem Kompagniets Virksomhed var blevet en stor Skuffelse, søgte Kompagniet at undskylde sig og anførte blandt andet, at efter at Bøgerne var gjort op, saas det, »at om endog paa de i Barbariet udestaaende Fordringer 115.189 Rd. og paa de i Marseille usolgte Varer af Værdi 136.564 Rd. ikke formeget tabes, mangler der i Kompagniets staaende Fond af 250.000 Rd. foruden de 150.000 Rd., som Kongen skænkede Kompagniet, en Sum af 86.908 Rd., som er gangne forlorne, og i Tilfælde af at Kejseren vilde have Toldforpagtningen fra Maj 1762 til Maj 1763, saa gaar dertil endnu saa godt som forloren 50.000 pj. ft.«. Direktionen henstillede til Bernstorff's Overvejelse, om Handelen skulde fortsættes særlig nu efter Fredsslutningen i Febr. i Paris, da alle andre Nationer vil konkurere.

Kompagniets Midler tillod dette Aar kun Afsendelse af 2 Skibe.

Efter et Møde i Marts besluttede Kompagniet at lægge hele Forretningen i en enkelt Mands Haand og valgte hertil en med Levantens Forretninger vel kendt Mand ved Navn Munch.

Forholdet mellem Kejseren og de Danske var ikke godt, da Pengene udeblev, thi først i Marts naaede Skibet »Fredericus Quintus« Salee med de 39.400 pj. samt Presenter til Kejseren. Skibet afgik strax til København, men forliste paa den franske Kyst; Mandskab og Ladning bjergedes.

Lucas og Barisien afrejste strax til Kejseren med Pengene, men blev meget unaadig modtagne; han meddelte dem, at han ikke mere vilde bortforpagte sine Havne og vilde have Afregning med Kompagniet; denne blev udført, og efter at Kommissionen havde maattet renoncere paa mange Fordringer, blev Resultatet, at Kompagniet skyldte Kejseren 6300 pj. ft.

Kompagniet slap for Toldforpagtningen, ved hvilken det havde tabt 130.000 Rd., og Handelen kunde nu drives paa den oprindelige Maade; men Faktoren manglede Penge, og »Fredericus Quintus« maatte sejle tom til København, da der ikke var Penge til at købe Returladning. Endelig ankom ved Aarets Midte to Skibe med Ladning, og dette i Forbindelse med Efterretningen om, at Kongen vilde sende en Ambassadør

[1]) 1 tun. pjastre = 0 Kr. 68.

til Marokko, som skulde betale Kejseren alt, hvad han gjorde Fordring paa, bragte et Omslag hos denne til Gunst for Kompagniet.

Til Ambassadør var udnævnt F. C. Kaas, den Kaas, der saa ofte havde været i Marokko. Kaas afsejlede fra København d. $^{21}/_{6}$ og medbragte foruden 60.000 pj. ft. Presenter til en Værdi af 1000 Rd. til Kejseren; hans Instrux lød paa at afhjælpe de mange Misbrug og Uordener, som gik i Svang ved Faktornes Uredelighed og befordre Kompagniets Kredit. Bernstorff ventede sig det bedste ud af denne Mission.

Kaas ankom d. $^{1}/_{9}$ til Salee og i Slutningen af samme Maaned til Byen Marokko tilligemed Lucas og Barisien; de 6300 pj. ft., der manglede i Gælden til Kejseren maatte Barisien betale, og desuden maatte Handelen betale 7600 pj. ft., en tvivlsom Gæld Kejseren havde paa Butler. Kejseren var meget venlig mod Kaas, men ikke tilfreds med Presenterne.

Den $^{15}/_{11}$ afsejlede Kaas og Lucas til København, hvortil de først ankom næste Aar, da de blev nødsaget til at overvintre i Lisabon.

Kaas's Sendelse til Marokko havde foruden Omkostningerne ved Skibet kostet 11.000 Rd. Han medbragte et Brev til Kongen, hvori Kejseren udbad sig et Skib til i Constantinopel at hente en Del Ammunition og Skibsmateriel, som Sultanen havde givet ham, medens han samtidig ønskede mere værdifulde Presenter, i hvilken Henseende andre Lande navnlig Sverrig havde forvænt ham.

Konsul Ployart i Algier vendte efter Ansøgning hjem og blev afløst 1764
af Konsul Æreboe, der fik 9000 Rd. til Presenter til Deien i Anledning af sin Udnævnelse. Skibet »Elisabeth« afgik i Oktober til Algier med Aarets Presenter; det havde blandt andet 28.200 Pd. Krudt ombord, da den sidste Sending Krudt var bleven kasseret.

Aaret begyndte godt i Marokko, Kejseren havde faaet sine Penge, og Kompagniet havde sendt to ny og duelige Faktorer, men allerede i Marts havde der været saa megen gammel Gæld at betale, at der knapt var Penge til to Skibsladninger, og Varer kunde kun faas mod kontant. Inden Midten af Maj ankom imidlertid 2 Skibe fra København og i Juni et tredie, hvorved Forholdene bedredes. I Maj rejste Barisien til Marokko for at betale Tolden af de afgaaede og indkomne Varer. Kejseren modtog ham meget elskværdigt, men lod ham dog senere vide, at hans Presenter ikke duede, da de bestod af almindelige Købmandsvarer istedetfor Silketøjer, Gulduhre o. lg.; Kejseren var desuden vred over, at det Skib, han havde forlangt til at bringe Sultanens Gaver, ikke var kommet. Grunden var, at det hidtil ikke havde været den danske Gesandt i Constantinopel, Gæhler, muligt at skaffe et saadant.

Endnu i dette Aar ankom 2 Skibe og fik Returfragt, men Kejseren lagde stadig Handelen Hindringer i Vejen, og Konjunkturerne var uheldige, saa Udbyttet for Kompagniet var ringe, og dertil kom, at Konsulen jævnlig maatte hæve Penge af Faktornes Kasse til Rejser, Presenter

m. m. I Aarets Løb var der af Kompagniet sendt Faktorne 29.000 Rd., men ved Aarets Slutning var de saa reducerede, at de maatte laane Penge til 7 % for at kunne betale Kejseren 2000 Dukater i Afdrag paa Tolden for 1764. Fra 1756—64 havde Kompagniet betalt i Forskud paa Presenter, Ambassader, Tab ved Toldforpagtning 258.272 Rd.; heraf var i 1763 betalt af Kongens Kasse 83.406 Rd., og der resterede saaledes 174.866 Rd.

1765 Bernstorff vedblev imidlertid at bevare sin Interesse for Handelen og sit Haab om, at Foretagendet skulde lykkes; til ham henvendte Kompagniet sig paany og erklærede, at hvis de nævnte 174.866 Rd. ikke blev betalt af Statskassen, kunde det ikke længer fortsætte den til Fredens Bevarelse nødvendige Handel.

Ved Bernstorff's Medvirkning bestemtes det ved kgl. Resol. af $^{28}/_{2}$, at de nævnte 174.866 Rd. skulde betales af Kongens Kasse, at der yderligere af denne tilstodes Faktorne 12.000 Rd., og at det forbødes Barisien at tage Penge af Faktornes Kasse; han skulde indsende til Commerce-Collegiet Begæring om, hvad han behøvede, hvilket da skulde blive ham sendt; og ved kgl. Resol. af $^{25}/_{4}$ bestemtes det, at der aarlig af Kongens Kasse maatte udredes 8000 Rd. til Presenter, hvilken Sum i de tre følgende Aar imidlertid blev meget overskredet.

1765 En ny Plan af Kejseren forværrede de Danskes Forhold i Marokko; for at udvide sit Søvæsen og Antallet af sine Corsarer og saaledes forøge sine Indtægter, havde han bestemt at anlægge en Handelsplads og Station for Corsarer i Mogador i et ubeboet og ufrugtbart Terrain, hvor han fordrede, at de Danske Købmænd skulde nedsætte sig.

For at opnaa dette sendte Kejseren et Brev til Barisien i Januar med Ordre til de Danske om at forlade Landet; vilde de blive, maatte de nedsætte sig i Mogador. Overbringeren af Brevet føjede til, sikkert efter Ordre, at det eneste Middel til at tilfredsstille Kejseren var, at Danmark sendte en Ambassadør med store Presenter. Barisien maatte strax betale Kejseren 1000 Dukater og flyttede i Marts til Mogador, hvor han paa den øde Kyst begyndte med at bo i Telt, medens Kejseren bemægtigede sig de danske Huse i Saffy og Salee.

I Juni meldte den danske Gesandt i Constantinopel, at Sultanens Presenter til Marokko var afgaaede med Skib, men da Frankrig, som paa den Tid var i Krig med Marokko havde talrige Krigsskibe krydsende ved de marokkanske Kyster, skrev Barisien til de paagældende Konsuler, om at sende Skibet til Gibraltar og lade det blive der, indtil videre; det lykkedes ikke, thi Skibet blev taget af de Franske og sendt til Brest.

Da den danske Regering erfarede Kejserens Opførsel mod de Danske, bestemte den at sende Kapt. F. C. Kaas, en Fætter til den førnævnte Kaas, som Gesandt til Marokko. Kaas ledsaget af Pr.Lieut. Stibolt rejste over Land til Gibraltar, hvor et af Kompagniets Skibe ventede ham. Med dette Skib, der forsynedes med Kanoner og førte Flag og Vimpel, afsejlede Kaas d. $^{23}/_{6}$. Af Presenter til Kejseren medbragte han: en Sølv-

Themaskine, to Sølvstager, et Gulduhr med Diamanter paa Viserne, en Guld-Tobaksdaase med Brillianter, 2 Sølv-Terriner, fire Stk. Silketøj, to Flinter og to Pistoler med Sølvbeslag.

Hans Instrux bød ham gaa til Gibraltar og derfra sætte sig i Forbindelse med Barisien og erkyndige sig om Forholdene; ligeoverfor Kejseren skulde han paa en venskabelig Maade gøre eftertrykkelige Forestillinger i Kongens Navn og minde om de gentagne Forsikkringer om Fred og Venskab. Man haabede paa den Maade og ved Presenterne, at Kompagniet igen fik Lov at handle paa Saffy og Salee.

Den $^{11}/_{7}$ ankom Kaas til Gibraltar og foreslog Barisien at lade Skibet blive i Gibraltar og selv rejse til Tetuan med Presenterne. Uheldigvis overtalte Barisien ham til at sejle til Salee, thi undervejs dertil blev Skibet taget af en fransk Krydser og bragt til Toulon. Kejseren blev rasende, da dette meddeltes ham, og Barisien maatte tilbyde hans første Minister Muley Edris 1000 pj. ft. for at skaffe de Danske Ro, til Kaas kom, og udvirke Tilladelse til, at de matte blive i Salee, hvor mange kostbare Returladninger fandtes, hvilke det dog trods allehaande Chicanerier lykkedes at udføre med to ankomne Skibe. Ordren om, at de Danske skulde forlade Salee, opretholdtes, og herved fik Handelen et ødelæggende Knæk, hvortil kom, at Faktorne, navnlig en ved Navn Schaltenbrand efterhaanden lignede de forrige Faktorer i Uærlighed og stod i Forbindelse med Muley Edris.

Frederik Christian Kaas.

Forholdet til Algier var godt, hvorimod Paschaen i Tripolis begyndte at gøre Vanskeligheder, hvorfor Konsulen sendte Forslag hjem om en Ambassadør med Presenter til Paschaen og hans Ministre, hvilket Kongen imidlertid afslog.

I November 1765 blev Kaas's Skib i Toulon frigivet, og Kaas ankom over Gibraltar til Salee d. $^{18}/_{1}$ 66 og rejste tilligemed Barisien, dennes 1766
Tolk Høst og Schaltenbrand til Marokko. Modtagelsen hos Kejseren var kølig, men da Kaas havde givet Muley Edris 2000 pj. ft. og Løfte om

en aarlig Pension af 600 pj. ft. forandrede Forholdet sig. Kejserens første Fordring om, at Kompagniet atter skulde forpagte Tolden i Havnene for 50.000 pj. ft., maatte Kaas gaa ind paa paa Grund af Trusel om Fredsbrud; denne Fordring skyldtes Muley Edris og Faktorne, der ligesom deres Forgængere som Oppebærere af Tolden ved deres Svigagtighed vilde skaffe sig en Indtægt. De Danske fik atter Tilladelse til at bo i Saffy og Salee, og Kaas skaffede Faktorne 20.000 pj. ft. til Handelens Fortsættelse, men den før omtalte Høst skulde drive Handelen i Mogador, der ikke maatte opgives.

Endvidere forlangte Kejseren, at den danske Regering skulde være ansvarlig for den fra Constantinopel afsendte Ammunition og for Fragten af Skibet betale 14.129 Rd., og endelig forlangte han, at der skulde sendes ham 19 Haandværksmestre af forskellig Profession. Før sin Afrejse modtog Kaas Meddelelse om Frederik den Femtes Død og et Brev fra Christian den Syvende til Kejseren, der paa sin Side medgav Kaas et Brev til Kongen, hvori han lovede at holde Freden.

Den $^{31}/_{5}$ afrejste Kaas til Marseille og over Land til København; hans Ambassade havde kostet 52.000 Rd.

Fra Salee udførte Kompagniet 2 Ladninger til Marseille.

I Juli forlangte Kejseren af Barisien 2 Kreditbreve paa 10.000 og 6000 pj. ft. henholdsvis til en Gesandt til London og Constantinopel.

Forholdet mellem Barisien og Faktorne blev stadig slettere og slettere, da disse holdt alt, hvad angik Handelen hemmeligt for ham, hvilket umuliggjorde hans Tilsyn med den.

Den af Kaas sluttede Kontrakt om Tolden i Saffy og Salee turde Kompagniet ikke antage, og paa en Generalforsamling toges den Beslutning at ophæve Kompagniet, medens der endnu var noget at redde.

Vanskeligheden ved Ophævelsen af Kompagniet var at afgøre, hvorledes Freden med Marokko kunde opretholdes, da denne hidtil havde været paa det nøjeste knyttet til Kompagniets Handel. Sagen fik en lang Behandling, under hvilken Bernstorff ivrig modsatte sig Handelens Opgivelse, hvad han dog tilsidst maatte frafalde, og hans derefter fremsatte Forslag opproberedes af Kongen d. $^{1}/_{2}$ 1766.

I Algier var der sket Tronskifte, i hvilken Anledning Konsul Æreboe havde maattet give Presenter til en Værdi af 1641 Rd. til Deien og 4400 Rd. til Konseillet. Den ny Dei optraadte meget fordringsfuld mod de europæiske Magter og forlangte af os, at der foruden de for Aaret bestemte Presenter til en Værdi af 37.131 Rd. inclusive Fragten, skulde gives Presenter til hans Marine. Regeringens Frygt for et Brud var saa stor, at Æreboe strax fik Ordre til at meddele Deien, at man foruden de reglementerede Presenter i Anledning af Tronskiftet sendte extra Presenter til et Beløb af 6882 Rd. bestaaende af kostbare Juveler med Skibet »Laura«, der fik Ordre til foreløbigt at anløbe Gibraltar og der afvente nærmere Ordre; med samme Skib sendtes Presenter til Tunis

til et Beløb af 4754 Rd. i Anledning af et ogsaa der foregaaet Tronskifte.

Bernstorff's ovennævnte Forslag gik ud paa, at Barisien kaldtes til- 1767
bage, at en ny Konsul udsendtes med Fuldmagt til at tilfredsstille Kejserens Fordringer med Hensyn til Ammunitionen fra Constantinopel, ligeledes med Toldforpagtningen fra $^{1}/_{5}$ 66 til $^{1}/_{5}$ 67, at Handelen skulde ophæves, uden at dette skulde paavirke Venskabet mellem de to Nationer, og som Bevis herpaa, at Kongen efter nærmere Forhandling vilde sende aarlige Presenter.

Til Udførelse af det Hverv at slutte en ny Traktat med Marokko udnævntes Commerceraad Jens Koustrup, der efter at have modtaget den nødvendige Fuldmagt afreiste over Land i Midten af Marts og ankom til Marokko d. $^{19}/_{5}$, hvortil den i samme Anledning udsendte Fregat »Havfruen« Kapt. T. K. Krüger alt var ankommen medbringende 40.000 pj. ft. I Reiseudgifter var der tilstaaet Koustrup 1000 Rd.

Koustrup ankom til Hovedstaden Marokko d. $^{27}/_{6}$ og havde flere Audienser hos Kejseren, for hvilke han for hver maatte betale flere Hundrede Pjaster til Mulei Edris foruden Penge til højre og venstre. Den ikke meget venlig stemte Kejser indrømmede tilsidst, at de Danske fritoges for Toldforpagtningen og efter lange Forhandlinger, der ogsaa kostede Penge til forskellige, afsluttedes d. $^{26}/_{7}$ Traktaten, der indeholdt 20 Artikler, hvis væsentligste Indhold var: Kompagniet fritoges for Toldforpagtning mod at betale 12.500 pj. ft. for Tiden til d. $^{3}/_{4}$, Danske kunde frit og uhindret handle i Marokko, det danske Flag skulde respekteres af de marokkanske Corsarer, og endelig at Freden var sluttet paa det Vilkaar, at Kongen af Danmark aarlig skulde give Kejseren 12 Stk. 24-pundige og 13 Stk. 12-pundige Kanoner, 30 Kabeltouge, 2000 Egeplanker og 6500 pj. ft. i rede Penge; istedetfor Varer i natura kunde Kongen give, hvis han ønskede det, ialt 25.000 pj. ft.

Hvad de Franske havde taget i Skibet fra Constantinopel skulde Kongen erstatte med 10 Jernkanoner, 500 Ctn. Krudt, 350 Aarer og 30 Master at levere inden Udgangen af 1768; de aarlige Presenter skulde afgives første Gang inden d. $^{30}/_{4}$ 1768.

Ved Generalregningen, som Koustrup afgjorde med Kejseren, skyldte Kompagniet denne 18.900 pj. ft., som Koustrup betalte af 23.000 pj. ft., som Bernstorff havde sendt ham over Cadix.

I Begyndelsen af November var »Havfruen« tilbage i København medbringende største Delen af Kompagniets Funktionærer, og Kompagniet opløstes d. $^{20}/_{5}$ 1768; store Forventninger var blevet skuffede, og det bristede Foretagende havde kostet saavel Statens som Kongens Kasse meget betydelige Summer; alene til Presenter i Aarene 1765—67 var der medgaaet 38.200 Rd.

I Oktober sendtes Skibene »Elisabeth« og »Kristianshavn« til Algier medbringende foruden de reglementerede Presenter endvidere Presenter

til Marinen. De to Skibe var assureret for 29.017 Rd., og det paalagdes Æreboe samtidig at betyde Deien, hvilken Pris man satte paa hans Venskab, saa at man havde givet Presenter udover, hvad Traktaten bød.

Paschaen i Tripolis, der rimeligvis havde erfaret den danske Regerings Føjelighed over for Marokko og Algier, meddelte Konsul Schmidt, at han gjorde Fordring paa, at der sendtes ham et Gesandtskab. I Anledning af Beretningen herom paalagdes det Konsulen, at faa Paschaen til at afstaa fra sit Forlangende, i hvilken Anledning der til Konsulens Raadighed stilledes 3500 pesos og 1000 alg. Zechiner.

Til Konsul Suenson i Tunis bevilgedes ved kgl. Resolution 1298 Rd. til Presenter i Anledning af det foregaaede Tronskifte og ved samme Resolution, at der til Marokko aarlig kunde anvendes 8000 Rd. til extraordinaire Presenter, hvilket Beløb allerede første Gang overskredes med 5916 Rd.

1768 Aaret forløb uden særlige Begivenheder. Presenterne til Marokko blev afsendt, og samtidig afsendtes til Koustrup 52.799 pj. ft. for at klare Mellemværendet med Kejseren i Henhold til Traktaten; for yderligere at imødekomme Kejserens Ønske sendtes med Presentskibet 2 Mestre (Stenhugger og Gartner), der af Kongens Kasse udbetaltes en aarlig Løn af 200 Rd.

1769 Deien i Algier viste sig stadigt uvenligere over for den danske Konsul, der indberettede, at han forlangte en extra Present til en Værdi af 3600 Rd., og at den skulde bestilles i Marseille inden 3 Maaneder. I den Anledning fik Æreboe Ordre til at meddele Deien Kongens Misbilligelse af, at han imod Traktatens Bestemmelser stillede nye Forlangender, dog tillodes det Æreboe, hvis der var Fare for hans Person, at give Presenter.

Inden Æreboe havde modtaget denne Ordre, indberettede han, at Deien beskyldte Kongen for til hamborgske Skippere at sælge saadanne Fripas, som han i Henhold til Freden af 1746 havde Ret til at udstede for danske Skibe, og kort efter indberettede han, at Deien havde erklæret den danske Regering Krig, og at han i den Anledning havde indskibet sig til Toulon for at advare danske Skibe.

De danske Konsuler i Middelhavet fik i den Anledning Ordre til at advare alle danske Skibe i Anledning af Fredsbrudet; det mindre gode Forhold til Algier havde allerede før Fredsbruddet bevirket en Nedgang i Fragtfarten paa Middelhavet, saaledes udstedtes der kun 43 Fripas i 1769 mod 77 det foregaaende Aar.

Fredsbruddet bevirkede, at der strax gaves Ordre til Udrustning af en Eskadre til Afsejling i Marts 1770.

Til Chef for denne Eskadre, der skulde bestaa af nedennævnte Skibe udnævntes Shoutbynacht F. C. Kaas, kendt fra sine Sendelser til Marokko.

Orlogsskibene »Prins Friederich«, Kmd.Kapt. G. Becker, 70 Kanoner, »Sophie Magdalene«, Kmd.Kapt. J. C. Krieger, 60, »Slesvig«, Kmd.Kapt. A. Ellebracht, 50, »Mars« Kapt. U. C. Kaas 50, Fregatterne »Christianssø«

30 og »Havfruen« 30 Kanoner med ialt 2451 Mand og én Soldateske paa 460 Mand, desuden de to Bombegalioter »Gertrud Cathrine« og »Caroline« samt Hospitalskibet »De 4 Søstre«. De to Fregatter skulde imidlertid snarest afgaa for at beskytte den danske Skibsfart i Middelhavet.

Konsul Suenson i Tunis blev paa Grund af Sygdom afløst af Hammeken.

Da man ikke fandt det rigtigt ligeoverfor Spanien at sende Ammunition til Marokko, besluttedes det i Stedet at sende 25.000 pj. ft. Efter at Koustrup havde sluttet sine Forhandlinger med Kejseren, søgte han om at blive hjemkaldt.

Æreboe fik Ordre til at holde Presenter klare, og ved kgl. Resolution bestemtes det, at der skulde sendes ham en Ring og et Repeterhur med Diamanter, 6 Stk. fint Klæde, 80 Alen rødt Damask og 200 venetianske Zechiner[1]) til Anvendelse efter en eventuel Fredslutning. Det til Algier bestemte Tovværk og Ammunition skulde afleveres til Eskadren.

1770

Ulrik Christian Kaas.

Den $^3/_5$ afsejlede Kaas med Eskadren inklusive Fregatterne, som det paa Grund af forskellige Uheld ikke var lykkedes at faa sejlklare tidligere.

Hans Instrux lød paa at fare med Lempe og søge ved Forhandling Fred og Udlevering af de erobrede Skibe og Mandskaber; først naar dette ikke lykkedes skulde Bombardementet af Byen Algier foretages.

Inden Eskadren naar Middelhavet, udbryder paa Skibene, særlig »Christiansø« Blodgang og Tyfus af en meget ondartet Karakter; Eskadren anløber Gibraltar, og ved dens Afgang derfra melder Kaas, at der er 20 Døde, 109 Syge og 67 Syge i Hospitalskibet, og at han gaar til Port Mahon for at faa de Syge paa det engelske Hospital.

Fra Mahon melder Kaas, at Sygdommen vedbliver, at der ikke er mere Plads i Hospitalskibet, at der i Fregatten »Christiansø« ikke er mere end 55 Mand til Skibsarbejde, og at der er sendt 58 Mand ombord fra de andre Skibe.

[1]) 1 venit. Zechin = 5 Kr.

Den $^{19}/_{6}$ afgik Eskadren fra Port Mahon og ankrede d. $^{2}/_{7}$ udfor Algier; Sultanen af Tyrkiet havde sendt en af sine højeste Embedsmænd med Opfordring til Deien om at slutte Fred med Danmark, men denne nægtede dette ved Synet af Eskadren, som han betragtede som en Fornærmelse mod sig og nægtede al Forhandling, saalænge den var tilstede.

Den 6te havde Eskadren nærmet sig Byen paa Skuddistance med Galioterne i forreste Linie, fra hvilke Bomber kastedes mod Byen med tilsyneladende god Virkning; Algerinerne gjorde Udfald med deres Chebequer, men blev drevet tilbage ved Skibenes Ild. Bombardementet gentoges d. 8de, men maatte indstilles, da Galioterne ikke kunde holde til Skydningen, og fortsat Skydning kunde sætte hele Eskadren i Fare ved Bombebeholdningens Explosion i disse.

Den staaende Vind forhindrede Skibene i at benytte deres Bredsider og dette i Forbindelse med Sygdommens Tiltagen (287 Syge), og at Kysten var over al Forventning forsynet med Artilleri og gode Artillerister anbragt i en Række sammenhængende Forter og endelig, at de nu fremherskende nordlige Vinde umuliggjorde Opholdet paa den aabne Rhed, gjorde at Kaas fulgte et Krigsraads enstemmige Mening om det unyttige i at blive og afgik til Port Mahon.

De Syge bragtes iland paa Hospitalet, hvor der for en Mand betaltes 26 ß daglig; 155 Mand var ialt afgaaet ved Døden. Et almindeligt Eftersyn af Skibenes Proviant havde til Følge, at Ærterne overalt blev kastet overbord, den øvrige Proviant fejlede intet.

Kapt.Lieut. Grev Moltke, Adjutant hos Kongen, der havde fulgt med Eskadren, blev sendt til København med Kaas's Rapport bilagt med Udtalelser fra Skibscheferne om Forholdene ved Algier og om Galioternes slette Tilstand og deres Uskikkethed til at taale en fortsat Bombekastning. Kaas foreslog endvidere Afsendelsen af 8 Bombardergalioter af solid Konstruktion og Anskaffelse af Chebequer, armerede Fartøjer roede med 40 Aarer til at bekæmpe algierske, og at disse Fartøjer maatte være tilstede paa Algier's Rhed inden Udgangen af Maj, paa hvilken Tid de nordlige Vinde, der umuliggjorde Opholdet paa Algier's Rhed, satte ind.

Det mislykkede Angreb paa Algier gjorde et uheldigt Indtryk hjemme, men baade Kongen og Bernstorff skrev dog til Kaas, at man var tilfreds med ham, og at man forstod Vanskelighederne. Kaas blev derfor meget overrasket, da han kort efter fik Meddelelse om, at Schoubynacht Simon Hoogland var udnævnt til at afløse ham som Eskadrechef, medens han selv blev beordret til umiddelbart efter Kommandoens Overlevering at rejse hjem. Kaas tilskrev Intriger af sine Fjender denne Bestemmelse.

Med Kaas's Rapporter fulgte et Forslag fra Æreboe om ved Anvendelsen af 30.000 pj. ft. at købe Deiens Omgivelser til at overtale ham til at slutte Fred; dette Forslag bifaldt Kongen dog kun paa den Betingelse, at Tilbudet ikke fremkom officielt.

Kort efter Ankomsten til Mahon sendtes »Mars« og »Havfruen« til at krydse i Strædet for at forhindre algierske Corsarer i at gaa ud i Spanske Sø for at udføre deres Røvertogter, »Slesvig« og »Christiansø« til at krydse udfor Algier.

Kaas fik Ordre af $^{24}/_{9}$ om at hjemsende »Prins Friederich« og »Sophie Magdalene«, der begge trængte til Eftersyn, og disse Skibe vilde blive erstattet af Orlogsskibet »Grønland« og Fregatten »Falster«. Kaas sendte Skibene hjem med Ordre til at anløbe Mahon; ved Indsejlingen hertil løb »Prins Friderich« med Lods ombord paa et Skær og tog saa megen Skade, at det maatte forblive i Mahon til Reparation og først ankom til København d. $^{10}/_{7}$ næste Aar. »Sophie Magdalene« skulde eskortere Galioterne hjem.

Simon Hoogland.

Da Efterretningen om den mislykkede Expedition kom til København, nedsattes en Kommission til at forestaa alt, hvad der skulde foretages mod Algier, og undersøge Grunden til det slette Udfald af Kaas's Angreb.

Kommissionen, der sluttede sit Arbejde i Februar det følgende Aar, udtalte, at Expeditionens slette Udfald skyldtes, at Grev Bernstorff, skøndt Efterretningen om Fredsbruddet havde naaet København d. $^{23}/_{9}$, først d. $^{6}/_{11}$ havde fremsat Forslag til Expeditionen, og at den af ham forlangte Styrke var utilstrækkelig, at Grev Danneskjold-Laurvig ikke havde været Bernstorff behjælpelig nok med Udkastning af Planen, at Kaas havde anvendt et altfor truende Sprog i sin Opfordring til Deien, da han maatte vide, at hans Magt ikke var tilstrækkelig til at udføre de Trusler, han havde brugt, at Holmens Chef og Fabrikmester ikke tilstrækkeligt havde besigtiget de til Bombarderer købte Skibe.

Den $^{1}/_{11}$ befalede Kongen derpaa i det Haab, at Vedkommende vilde vogte sig for de begaaede Fejl i Fremtiden, Ophævelsen af alle Undersøgelser angaaende dette Togt, da det ikke var Mangel paa Bravour og god Villie fra Marinens Side, som var Skyld i, at det var mislykkedes, men dette kunde tilskrives urigtige Forberedelser, fejlagtige Steder indhentede Raad, altfor stort Hastværk og urigtigt Valg af Midlerne.

Efter Modtagelsen af Kaas's Rapport om det mislykkede Togt, besluttedes det, at Eskadren i Middelhavet skulde forstærkes til 7 Orlogsskibe, 4 Fregatter og 8 Bombardergalioter; de ovennævnte Skibe »Grønland« og »Falster« afgik fra København d. $^{24}/_{11}$, men »Falster« maatte

efter et lidt Havari under Norge returnere til København, hvorpaa »Grønland« fortsatte Rejsen alene.

Ligesom Kaas forblev Hoogland i Marseille, hvorfra han dirigerede sine disponible Skibe til Krydsning og Konvojering i Middelhavet.

Sygdom vedblev at rase paa Eskadrens Skibe og var Skyld i, at flere af disse maatte holdes tilbage i Mahon. Hoogland indberettede d. $^{6}/_{11}$, at der ialt var død 288, og endnu var 160 paa Hospitalet.

Da Deien i Algier stadig ikke lod sig overtale til Fredslutning, fik Hoogland under $^{3}/_{11}$ Ordre til at afbryde Forhandlingerne.

Lige saa uvillig var Paschaen i Tripolis til at frafalde sit Ønske om Tilsendelsen af en Ambassade, hvorfor den fungerende Konsul Lochner under $^{27}/_{8}$ bemyndiges til at anvende indtil 500 Dukater til fortsat Forhandling.

Den $^{19}/_{5}$ indberettede Konsul Koustrup, at Kejseren foruden de regelmæssige Presenter ønskede en Sending god The, og at Muley Edris ønskede en Ring besat med Diamanter og 600 pj. ft., hvilket Koustrup indstillede til Imødekommen for den sidstes Vedkommende, fordi han var de Danske gunstig; begge Ønsker blev opfyldt.

1771 Ved Aarets Begyndelse skrev Commerce-Collegiet til Udenrigs-Departementet, hvorledes Handelen led ved Krigstilstanden: »de fleste af de 3—400 Skibe, der tidligere for paa Middelhavet ligge nu stille, Rhederne tabe ved de, der udrustes, vore Søfolk gaa til fremmede Lande, Hollænderne og Svenskerne tage Fragten«.

Under $^{18}/_{2}$ fik Hoogland Ordre til stadig at holde to Skibe krydsende udfor Algier.

Hoogland indberettede flere Gange, at Algerinerne ikke viste sig tilsøs. Han var ellers temmelig uvirksom, men det maa dog antages, at hans Uvirksomhed skyldtes den stadig herskende Sygdom, i hvilken Henseende dog ikke noget bestemt kan udtales, da alle til Admiralitetet indkomne Sager mangler fra 1770—76.

Med Orlogsskibet »Grønland« modtog Hoogland Meddelelse om, at Konsul Æreboe var stillet til hans Raadighed som hørende til Eskadren. I Toulon byggedes en Chebeque for den danske Regering.

Imidlertid var Regeringen ikke tilfreds med Hoogland's tilsyneladende Uvirksomhed, og under $^{7}/_{5}$ befalede Kongen, at der skulde skrives til ham, at Chefen for Eskadren skulde holde sig den ham tildelte Instruktion efterrettelig, at han skulde erindre, at Hs. Maj. havde udsendt ham paa denne Expedition for at gøre Algerinerne Skade og Afbræk og ikke for at ligge ledig i Marseille, og at han maatte erindre, hvad Hs. Maj. mundtlig havde sagt til ham ved hans Afrejse.

En Maaned senere blev der atter skrevet til Hoogland, at Hs. Maj. ifølge Meddelelse fra det udenrigske Departement havde erfaret, at en algiersk Krydser var passeret Strædet uden at blive set af de danske

Skibe, at han skulde bruge al mulig Opmærksomhed for ganske at forhindre, at Algerinerne skulde kunne løbe ud, og om han endnu skulde antræffe nogen, da at tilføje dem al den Skade og Afbræk, som det paa nogen Maade maatte være ham mulig.

Den $^{18}/_{10}$ melder Hoogland, at han er vendt tilbage fra et længere Krydstogt uden at have mødt algierske Corsarer, og at den engelske Konsul i Algier Sir Archibald Frazer havde meddelt ham, at den stadige Krydsen af danske Krigsskibe udenfor Byen havde standset al Handel, at man snart Intet kan faa at købe, og at Bombardement stadig frygtes; Hoogland vender tilbage, da Opholdet ud for Algier er umuligt paa denne Tid af Aaret.

Da de til Middelhavet bestemte Skibe ikke kunde komme til Algier før den Tid, da Vindforholdene gjorde Opholdet paa Algiers Kyster umulig, opsattes Expeditionen til næste Aar, og kun Fregatterne »Færøe« og »Alsen« og Transportskibet »Die gute Sophie« afgik og først i November Orlogsskibene »Prinsesse Caroline Mathilde« og »Sejeren« og Transportskibet »Grevinde Moltke«.

Den $^{28}/_{12}$ melder Hoogland, at den engelske Konsul Frazer tilbyder ham at formaa Deien til at svare paa Kaas's Brev eller sende en paalidelig Mand til Hoogland med Forslag om Fred.

Konsul Suenson tilstodes der et Aars Orlov af Helbredshensyn til Ophold i Frankrig, og han remplaceredes af Hammeken.

Den $^{6}/_{1}$ melder Hoogland, at Frazer skal underrette ham om fra 1772
Deien, at han ønsker en personlig Samtale med ham, men at han kun maa møde med 2 Skibe paa Algier Rhed, og at der tilstaas ham sikkert Lejde. Samtidig ankom en algiersk Agent, Mahomet, der var undervejs til Constantinopel, og meddelte, at Deien var villig til Fredslutning, at Sagen ved Sammenkomst vilde gaa i Orden: naar han kom tilbage fra Constantinopel, vilde han være til Tjeneste i Algier. Hoogland forærede ham et Gulduhr af Kongens Beholdning.

Den $^{25}/_{2}$ indberettede Hoogland, at Tunis, højst sandsynlig paa Foranledning af Algier, havde erklæret Danmark Krig, en Erklæring der senere modificeredes, i hvilken Anledning der blev skrevet til Konsulerne i Middelhavet, at skønt Deien har erklæret Krig, skal hans Skibe behandles med Forsigtighed, men for ikke at risikere at algierske Skibe sejler under falsk Flag, skal alle barbareske Skibe, der ikke har Pas, betragtes som Fjender.

Ved Struenses Fald standsedes Udrustningerne, og Hoogland faar Fuldmagt til at slutte Fred med Algier, da Kongen for sine Undersaatters Skyld vil Fred; han skal drøfte Sagen med Suenson, der er i Marseille, men Betingelsen maa være, at de tagne Skibe med deres Mandskaber og Ladninger udleveres; samtidig gives der ham Tilladelse til, hvis han finder det hensigtsmæssig, at forhandle med Tunis.

I den Anledning melder Hoogland, at han, ved at efterse Behold-

ningen af Preciosa, ikke finder denne tilstrækkelig stor til et Ophold ved Algier og Tunis, og at han vil forøge den med to Guldtobaksdaaser, nogle Etuier og Guldkæder, 32 Alen Guldbrocade og 3 à 4000 venitianske Zechiner.

I de sidste Dage af April forlod Hoogland Marseille ombord paa Orlogsskibet »Grønland« medbringende Suenson og ankrede udfor Algier d. $^{7}/_{5}$. Straks efter Ankringen kom Frazer ombord for at hilse paa Hoogland og fortalte om Forholdene. Algier havde ikke mange Corsarer, Indtægten af disse var kun ringe, og Indtægt maatte skaffes ved at beskatte de europæiske Stater. Deien var en ret uegennyttig Mand, men hans Embedsmænd er umættelige i deres Fordringer.

Efter forskellige Forhandlinger, hvorved Frazer var behjælpelig, blev Suenson d. $^{11}/_{5}$ modtaget af Deien for at forhøre om Fredsbetingelserne. Deien modtog ham meget venligt, udtalte sin Trang til igen at komme paa en god Fod med den danske Konge og meddelte følgende Fredsbetingelser:

1) Samme Fred som i 1746 og samme extraordinaire Presenter som dengang, 2) de aarlige Presenter som dengang og Presenter for de to Aar Freden havde været brudt, 3) af de 300.000 alg. Zechiner, Krigen havde kostet Algier, skulde Danmark betale 40.000, 4) naar Freden var sluttet forhandles om Slavernes Løsladelse til gældende Priser.

Efter Modtagelsen hos Deien søgte Suenson flere højtstaaende Embedsmænd, deriblandt den formaaende Intendant for Marinen, til hvem Suenson udtalte, at vilde Deien ikke slaa af paa sine Fordringer, blev der ingen Fred. Intendanten lovede endnu samme Dag at tale med Deien.

Hoogland's Svar paa Deiens Forslag, som Suenson skulde overbringe næste Dag, lød:

1) Samme Fred som i 1746, 2) at Kongen vilde frafalde Fordring paa Erstatning for de Skibe, der var solgt, 3) frafalde Fordring paa Erstatning for de store Summer, som Fredsbrudet havde kostet Danmark, 4) at de som Slaver bortsolgte Danske løskøbtes til almindelig Pris, 5) Present af Tovværk og Ammunition til en Værdi af 10.000 alg. Zechiner.

Suenson blev atter modtaget af Deien, der udtalte, at han kun havde forlangt, hvad Ret og Billighed var, hvorpaa han rejste sig og bad Suenson komme igen næste Morgen. Suenson mødte, og Deien lod oplæse, hvad Venitianerne havde givet, tilbød at stryge 5.000 af de 40.000 alg. Zechiner, bød Farvel og bad S. ikke at glemme de paa Grund af Fredsbruddet manglende 2 Aars Presenter.

Hoogland lod sig ikke bevæge til nogen Indrømmelse, men for at bevise det berettigede i sine Fordringer, gav han Suenson en Opgørelse over, hvad Fredsbruddet havde kostet Danmark til Forelæggelse for Deien næste Dag d. $^{14}/_{5}$.

For tre Skibe opbragt med deres Ladning	200.000 Rd.
for det af en algiersk Krydser og derefter af en spansk Krydser erobrede danske Skib	25.000 -
for den danske Flaadeudrustning siden $^1/_3$ 1770	818.000 -
hvad Tab Handel og Skibsfart har lidt vides ikke	
	1.043.000 Rd.

Suenson blev den næste Dag modtaget af Deien med det Spørgsmaal, om Admiralen havde bestemt sig; S. manglede Mod til at fremkomme med den givne Opgørelse og svarede, at Admiralen ikke var færdig med sine Overvejelser, og at han ikke var kommet længere end til de to Aars Presenter og Fangernes Frigivelse; hertil svarede Deien: »Mit sidste Ord er, og jeg venter Svar imorgen, Presenter for Freden gives i Krigssummen, der bliver 60.000 alg. Zechiner under Navn af Present til mig personlig, Frigivelse af alle Danske ikke solgte til Private ialt 30, de resterende 9 maa frikøbes; derimod afstaar jeg fra alt andet dog underforstaaet, at der gives de almindelige Presenter ved Fredslutningen og af den ny Konsul. Kom igen imorgen og giv mig Svar.«

Suenson sendte Meddelelse om Mødet ombord til Hoogland, der satte som ny Bestemmelse, Halvdelen af de forlangte 60.000 alg. Zechiner, paa hvilken S. fik et pure Afslag af Deien og Ordre til næste Dag at møde med Besked om, at hans Betingelser var antagne.

Suenson fik Svar tilbage, at Hoogland antog Betingelserne, men at de 60.000 skulde nedsættes til 50.000, men neppe var det Svar afgaaet, før H. fik Meddelelse fra S., at han havde havt et Møde med de højst staaende Embedsmænd, der i ophidset Stemning havde forlangt de toaarige Presenter, hvilke, sagde de, Deien ikke havde Lov at give Afkald paa. Med Paalæg om stadig at holde paa Hoogland's sidste Tilbud, gik Suenson igen til Deien, som efter lang Forhandling gik ind paa følgende: 1) de aarlige Presenter af Tovværk og Ammunition at aflevere som forhen, 2) Presenter for Freden som i 1746 at levere i Ammunition, 3) en Present til Deien af 50.000 alg. Zechiner, at Konsulatpresenten gives hvert andet Aar, at der betales for de 30 Slaver ca. 200 pj. ft. for hver og endelig, at der gives 6000 alg. Zechiner til Deiens Ministre og Favoriter.

Hoogland gik ind herpaa, og da Freden var underskrevet, befalede Deien Afgivelse af Salut paa 21 Skud, hvilke besvaredes fra Orlogsskibet »Grønland«. De før nævnte ni Slaver frikøbtes for 7322 pj. ft.

Den $^{17}/_5$ var Hoogland med Følge til Audiens, hvor der udvexledes Forsikringer om evig Fred og ikke Udgivelse af Pas til Uvedkommende. Udrustningerne havde kostet 2 Millioner Rd., og Freden kunde udentvivl være opnaaet billigere strax.

Samtidig var der truffet Afgørelse om de Presenter, som Hammeken i Anledning af sin Udnævnelse skulde give til Deien og hans Ministre m. fl. nemlig: 4 Guldrepeteruhre, 5 Gulduhre, 2 Guldtobaks-

daaser, 2 Diamantringe, $9^1/_2$ Alen Guldbrocade, 32 Alen Damask, 5 Stykker fint Klæde og 200 venitianske Zechiner for ydede Tjenester til en Kapitain.

Den $^{29}/_5$ forlod Hoogland Algier, ankrede d. $^6/_5$ paa Tunis Rhed og skrev strax til Konsulen at melde Beien sin Ankomst og dens Maal at slutte Fred og forestille Hammeken, der skulde afløse Suenson. Ved Audientsen d. $^{12}/_6$ udtalte Beien, hvor stor Pris han satte paa Kongens Venskab, og hvad Betaling for Freden angik, vilde han overlade den til Kongens Generøsitet, men at han ikke ønskede Preciosa og Klæde, hvoraf han havde nok, men derimod Ammunition og Tovværk samt nogle Master 60 Fod lange og 2 Fod i Diameter. Freden blev undertegnet d. $^{16}/_5$.

De frivillige Gaver som Hoogland havde lovet Beien af Tunis var: 150 Ctnr. Krudt, 18 Kabeltove, 120 Ctnr. Trosser, 12 Master og 32 Spir.

Hoogland berettede hjem, at den spanske Gesandt i Algier havde forlangt, at den Algier ved den ny Fred tilstaaede Ammunition ikke maatte gives in natura, men skulde gives i Penge; Kongen vilde ikke, og Hoogland fik Ordre til i sin Tid at skrive et Brev, hvori han proforma udtalte, at det trods al Anstrengelse ikke var lykkedes at opnaa Fravigelse fra de trufne Bestemmelser.

Inden Aaret var omme, vendte Krigsskibene hjem, Hoogland ombord paa »Sejeren«, da »Grønland« fik Ordre til at gaa til Lisabon for at eskortere Presentskibene til Algier og Tunis og forblive i Middelhavet.

De Presenter fra København, der skulde afleveres snarligt, afsendtes d. $^5/_9$ med et fransk Skib: med 4 Skibe afgik de øvrige Presenter til Algier og Tunis d. $^{19}/_{12}$. De skyldige Summer blev rettidig anvist Suenson i Marseille.

Suenson fik 3000 Rd., Schumacher 1500 pj. ft., Hammeken 1800 Rd. i Gage.

Da det ikke lykkedes at bringe de omtalte Master fra Constantinopel til Marokko, fik Konsulen Ordre til at ordne denne Sag med Penge og til selv at købe de aarlige Presenter, i hvilken Hensigt der sendtes ham 25.000 pj. ft.

Koustrup og Schumacher ansøgte om at flytte fra Salee til Tetuan, da hin ligger paa en Vej, der fører til store Byer, og ofte passeres af Kejseren og Prinser, hvilket medfører Presenter. Ved Flytningen vilde der spares 1000 pj.; Kongen bevilliger Ansøgningen, idet han dog samtidig henstiller til Overvejelse de Ulemper, der følger af at være langt fra Kejseren, og om Opholdet mellem Muhamedanere og ingen Christne vilde yde samme Sikkerhed.

Imidlertid tildrog der sig i Danmark en Begivenhed, der skal omtales.

Da Regeringen havde faaet Meddelelse om, at den tripolitanske Regering sendte en Ambassadør Azzi Abderahmann Agar til Danmark,

blev der strax skrevet til Konsul Ployart i Marseille, at han paa Ambassadørens Gennemrejse ikke maatte forstrække ham med Penge, men d. $^{22}/_{5}$ indberettede P. at han havde maattet følge de andre Konsulers Exempel og give ham en Present af 2 sølvbeslagne Pistoler.

Den $^{27}/_{6}$ afgaar Gesandten fra Lübeck, efter at den derværende danske Envoyé havde forstrakt ham med nogle hundrede Daler til Rejsens Fortsættelse. Ved sin Ankomst til København blev Konsul Æreboe attacheret ham som Tolk, og der tilstodes ham 20 Rd. daglig, hvilket var 10 Rd. mindre end den tidligere tripolitanske Ambassadør havde faaet, da dennes Følge var større, men Ambassadøren fordrede 30 og fik dem.

Som sin Forgænger i 1757 morede Ambassadøren sig godt i København og opsatte stadig sin Rejse til Sverrig under Paaskud af Revolutionen der, men efterhaanden som man mente, at Afrejsen nærmede sig, meddelte man ham, at man agtede at medgive ham følgende Presenter til Pachaen af Tripolis:

1 Ring med Diamanter, 1 Guldrepeteruhr med do., 2 Stk. Guldbrocade à $8^{1}/_{4}$ Alen, 1 Par Pistoler og 1 Gevær med Sølvbeslag, 2 Stk. Klæde à 30 Alen, 4 Daaser grøn The à 6 Pd., 1 Theservice, 6 Porcellainskruse, 4 store Puncheboller, 25 Pd. hvidt Sukker, 1 Sølv-Vaskebakke og 1 do. Røgelseskar, 2 Stk. extrafint hollandsk Lærred; til Ambassadøren: 500 Dukater i en rød guldbroderet Fløjls Pung, 1 Ring (190 Rd.); til Sekretæren: 1 Guldrepeteruhr og $4^{1}/_{4}$ Alen rødt Stof til en Kaftan.

Ambassadøren gjorde Indvending mod at modtage Theservicet af Porcellain, da dette let kunde gaa i Stykker under Hjemrejsen og fordrede det remplaceret med et af Sølv, hvad ogsaa skete, men han beholdt det af Porcellain; han forlangte endvidere 1000 Rd. i Rejseudgifter, der ogsaa bevilgedes ham for ikke at hindre hans Afrejse.

Ambassadøren gjorde imidlertid ingen Mine til Afrejse, hvorfor man skrev til den nyudnævnte Konsul Lochner i Tripolis, at Revolutionen i Sverrig var forbi, og at der herskede fuldstændig Ro, saa Ambassadørens Frygt var ugrundet, hvorfor man bad ham paa en fin Maade gøre Pachaen begribeligt, at man gerne vilde se ham rejse, og at Presenterne var modtagne.

Den $^{14}/_{11}$ rejste Ambassadøren til Sverrig.

I Sverrig blev Ambassadøren meget feteret, men forblev her ligeledes længere, end man ønskede.

Den $^{13}/_{2}$ meldte den danske Gesandt i Stockholm Güldencrone, at 1773
Ambassadøren havde henvendt sig til ham for at undgaa en Rejse til København og bede ham indberette, at han af Pachaen havde faaet Paalæg om at sige til Kongen, at Pachaen ønskede en Orlogsfregat med 24 Kanoner, 100 Dræg og et Kvantum Kobber og Tovværk; i København troede man ikke et Øieblik paa Historien, men opfattede det kun som et Paafund af Ambassadøren ved en eventuel Nægtelse at kunne give efter og derved opnaa Presenter. Der blev skrevet til Güldencrone,

at Ambassadøren ved en eventuel Ankomst til Danmark ikke vilde blive modtaget som saadan, da hans Mission her var færdig.

Den $^{5}/_{6}$ blev det meddelt Güldencrone, at ifølge Indberetning fra Lochner, havde Ambassadøren skrevet hjem, at de Presenter han havde faaet, var saa tarvelige, at det var en Haan mod Pachaen og ham og havde omtalt de store Summer, Danmark derimod anvendte paa Algier og Marokko, og at Pachaen havde skrevet tilbage om strax at returnere Presenterne til Kongen for at vise, at Ambassadøren ikke var kommet for at vises Barmhjertighed, men som en Ære fra Republikens Side. Uheldigvis havde Lochner endnu ikke faaet en Fortegnelse over Presenterne. Lochner erklærede Beretningen om Presenterne for usand og for at berolige de ophidsede Gemytter, betalte han 2000 Dukater, hvorefter Pachaen skrev et undskyldende Brev til Kongen, og Ambassadøren fik Ordre til at modtage Presenterne med égard. Ambassadøren skulde ikke blande sig i Noget og strax vende tilbage.

Da Listen over Presenterne ankom, ilede Lochner med den til Pachaen, der blev rasende og beordrede Lochner strax at berette hjem, at al Misforstaaelse med Danmark var forbi.

Den $^{10}/_{7}$ indberettede Güldencrone, at Ambassadøren vedblev med sin Uvillie mod Danmark, men ønskede dog at lægge Vejen hjem over København. Han mentes at ville forlade Stockholm om en otte Dages Tid og stoppe i Helsingør for at erfare, hvad Modtagelse han fik i København; der blev skrevet tilbage, at han ikke vilde blive modtaget som Ambassadør, men som en Rejsende, mod hvem der ikke næredes nogen Rancune og ellers med Høflighed.

Der blev skrevet til Lochner, at Kongen ved Ambassadørens Passage, trods alt hvad vi havde at klage over, ikke vilde undlade at gøre alt for at vinde ham og undgaa at have en farlig Fjende i ham og modtage ham med stor Opmærksomhed men uden officiel Honnør.

Kongen gav ham en Medaillon med sin Buste og 100 Dukater til en Kæde at bære den i og fri Rejse til Altona. Kongen gjorde ham endvidere til sin Agent i de Handelssager, vi kunde faa i Tripolis, og tilstod ham, saalænge han var Danmarks Ven, 300 Constantinopel-Pjaster aarligt.

Efter at Lochner havde indberettet om Ambassadørens Hjemkomst, og at denne var i godt Humør, paalagdes det Lochner at gøre sit Yderste for at afværge Ambassadørers Afsendelse; der havde kun været 12 Aar mellem de to sidste, og de snarere forværrede end forbedrede Forholdet og var kostbare; han maatte hellere bringe et mindre Offer à propos, end vente til der intet Middel var at anvende.

Den unge Æreboe, Nevø af Konsulen, blev ansat som Consulatsekretær i Algier og den forhenværende Konsul Æreboe udnævnt til Etatsraad.

Som Anerkendelse af deres Fortjeneste ved Fredslutningen med Al-

gier modtog Konsul Suenson en Guldmedaillie med Kongens Buste, Konsul Frazer en Guldtobaksdaase.

Af de 4 ovennævnte Skibe med Presenter forliste det ene ved Udsejlingen ved Lissabon; ved Ankomsten til Algier blev 24 af de medbragte Kanoner kasserede og maatte erstattes det følgende Aar.

Den $^{15}/_{1}$ afseilede et Skib med de Kanoner, der skulde erstattes, 1774
129 Fyrre- og Egeplanker, som, for at holde de indgaaede Forpligtelser, var anskaffet til høje Priser og desuden Konsulat-Presenterne.

Resten af de ordinære Presenter afsendtes senere med et Skib, der paa Grund af Krigsforholdene blev bevæbnet, førte Flag og Vimpel og derfor førtes af en Søofficer Kapt. Winterfeldt.

Fra Deien i Algier indløb ved Aarets Slutning Anmodning om at faa Kugler af andre Kalibre end de fastsatte og for Fremtiden faa Resten af Presenterne i Penge; man svarede Deien, at Presenterne for det kommende Aar var bestilt, og at Sagen ikke stod til at ændre; man kunde iøvrigt kun indrømme det for nogle Aar, og at man helst vilde levere Varer. Frygten for at røre ved Traktatens Bestemmelser var imidlertid det bestemmende.

Konsul Koustrup vendte tilbage til Danmark d. $^{15}/_{7}$ og til Schumacher sendtes 6862 pj. ft. for at skaffe Tømmersagen ud af Verden.

Konsulen i Tunis fik en Merudgift ved sine Presenter af 626 Rd. bevilget; til Tunis sendtes et Skib med kostbart Tømmer, de pligtige Presenter og de ønskede 24 Kanoner.

Plagerierne af den tripolitanske Ambassadør var ikke forbi. Lochner berettede hjem, at han støttet af Pachaen anmodede den danske Regering om 2000 alg. Zechiner for sine Rejseudgifter fra Marseille til den danske Grændse. Skønt Regeringen havde mest Lyst til at sige lige ud Nej, turde man dog ikke. Der blev skrevet til Lochner at udtale, at Ambassadøren paa sit eget Forlangende var sendt til vort Hof, han var gaaet over Land, medens hans Forgænger 1757 gik tilsøs, og endelig skulde han ikke alene besøge det danske Hof, men ogsaa det svenske. Kongen vilde af Velvillie, ikke som skyldig, betale ham 500 alg. Zechiner og det tilføjedes, at yderligere 200 alg. Zechiner kunde gives, hvis det var nødvendigt, og at man vanskelig her kunde dømme om Forholdene.

Schønborn udnævntes til Konsulatsekretær i Algier og bemyndigedes til at give Presenter i Forhold til sin Stilling.

Den $^{24}/_{12}$ kunde Suenson meddele Deien, at Danmark alligevel for en Gangs Skyld var villig til at give ham Kugler af mindre Kaliber, og hvad der manglede i Summen i Krudt og Tovværk.

Den aarlige venitianske Present fastsattes iaar til 8500 venitianske Zechiner.

I Algier toges alle Forsvarsforanstaltninger i den sikkre Forudfø- 1775
relse af et spansk Angreb, der heller ikke udeblev.

Den $^{6}/_{7}$ ankrede udfor Algier en spansk Flaade bestaaende af 50 Krigsskibe og 400 Transportskibe med 20.000 Soldater ombord. Den $^{8}/_{7}$ begyndte et Bombardement af Byen, der varede det meste af 24 Timer, hvorpaa Tropperne blev sendt iland, fordrev de algierske Tropper fra Kysten og befæstede sig, men allerede Dagen efter blev Tropperne tagne ombord. Spanierne havde 100 Døde, Algerinerne 1000. Eskadren blev liggende 8 Dage paa Rheden, hvorpaa den til Algerinernes store Forundring afsejlede. »Gud har skræmmet Spanierne bort fra Muhameds hellige Strande« hed det overalt blandt Befolkningen.

I Oktober faar Suenson Meddelelse om, at de til Algier bestemte Presenter paa Grund af Forholdene til Spanien sendes til Gibraltar.

I Tripolis lykkedes det Lochner med megen Besvær at ordne Sagen med Abdrahmann, da L. forestillede ham, at han vilde paadrage sig Kongens Uvillie og miste sin Pension, hvis han ikke frafaldt sin Fordring. Abdrahmann udtalte, at han ventede sig af Kongens Ædelmodighed en større Present for sin Renoncering.

Samtidig indberettede Lochner, at Pachaen havde lovet i et Brev til Kongen ikke at sende Ambassadør uden at melde det iforvejen. Dette Brev og Ordningen af Sagen med Abdrahmann havde kostet 820 venitianske Zechiner.

Fra Marokko meldte Schumacher stadig om Kejserens Elskværdighed mod ham, og at han ved en Audiens havde sagt til ham, at der var ingen Nation, han holdt saa meget af som den danske og udbad sig, at den aarlige Present altid ledsagedes af et Brev fra Kongen.

1776 Kommercesekretær Æreboe bestemtes til at afløse Schumacher, der af Helbredshensyn havde ansøgt om at blive afløst, og Stud. Grove udnævntes til Konsulatsekretær.

Deien blev meget ilde berørt ved at erfare, at de i Gibraltar oplagte Presenter var solgt til Marokko, men Suenson trøster ham med, at der sikkert bliver sendt andre.

Da Suenson beretter hjem om den Utaalmodighed, der hersker i Marinen hos dem, hvis Tjenestetid snart udløber, faar han Ordre til at klare de to Aars Presenter med Penge; Deien vil ikke gaa ind herpaa, men ved Marineministerens Mægling lykkes følgende Ordning, at der betales 177.220 pataques chiques[1]), at der fradrages 32.000 p. c. for de leverede Master, at det resterende betales i venitianske Zechiner, og at der næste Aar foruden de sædvanlige Presenter sendes 3000 Kugler à 2 ℔, 3000 à 1 ℔ og 2000 à $^{1}/_{2}$ ℔.

Den $^{31}/_{8}$ melder Suenson at have modtaget Konsulatpresenterne, men at disse nødvendigvis maatte forøges med en Uhrkæde til Over-

[1]) 1 pataque chique = 50 Øre.

skatmesteren for at holde ham i godt Humør, Gaver til 3 ny Corsar-Kapitainer og til en ny Dragomann.

Foranlediget ved at man i Algier stadig frygtede et nyt spansk Angreb, faar Suenson Ordre hjemmefra til at meddele Deien, at han ingen Frygt skal nære; Spanien tænker paa Krig med Portugal og er sikkert ikke helt uneutral i Englands Disput med sine Kolonier.

Den $^{18}/_{10}$ meddeler Kongen egenhændig Deien, at han afsender Linieskibet »Slesvig«, Kapt. Winterfeldt, med Presenter; »Slesvig« bliver imidlertid af vedholdende Storm drevet helt op mod Færøerne og maa i en ynkelig Tilstand uden Stor- og Mesanmast søge ind til Egernsund, og Suenson faar Ordre til at forklare Deien Uheldet.

Da Suenson beretter, at Deiens Søn og Neveu har holdt Bryllup, sender Kongen Lykønskningsskrivelse ledsaget af to Diamantringe.

I Stedet for den mislykkede Expedition med »Slesvig« afsendtes Or- 1777
logsskibet »Dannebrog«, Kapt. Grothschilling, i Marts med Presenterne til Algier ledsaget af et egenhændig Brev fra Kongen, af hvilket skal citeres følgende for at vise, hvilken ydmyg Tone man nedlod sig til ligeover for disse Banditter: »comme nous n'avons rien tant à coeur que de cultiver l'amitée et la bonne intelligence qui subsistent si heureusement entre nous«. Skibet ankom til Algier d. $^{5}/_{4}$; Deien blev meget glad over det medfølgende personlige Brev fra Kongen og paalagde Grothschilling at anmode Hs. Maj. om istedet for de almindelige Presenter næste Gang at faa 50 Stk. 6-pundige og 50 Stk. 8-pundige Kanoner og Resten i Krudt. Grothschilling afgik hjem d. $^{26}/_{7}$ medtagende Schønbrun, der var udnævnt til Legationssekretær i London.

Med samme Skib sendte Suenson Ansøgning om Hjemkaldelse efter 26 Aars Tjeneste i Barbariet og beretter samtidig, at Deien længes meget efter de ønskede Kanoner, hvortil Regeringen svarer, at den ikke er istand til at levere dem og ved Marineministerens Mellemkomst lykkes det at faa Deien til at opgive sin Anmodning og tage mod de almindelige Presenter.

I Marokko var Forholdet til Kejseren udmærket; Schumacher beretter, at ved sin Afskedsaudiens havde Kejseren udtalt, at S. ved sin Afrejse skulde saluteres med 10 Skud, for at Alle kunde se, at han i Marokko var estimeret over alle Christne, og i hans Fraværelse skulde Æreboe anses som Schumacher og lige som ham have Rang over alle i Landet værende Konsuler.

Da det paalægges Æreboe at undersøge, hvorvidt Kejseren vilde 1778
være villig til Afslutning af en ny Konvention, begiver Æreboe sig til Hovedstaden; Kejseren erklærer at ville sende en Ambassadør til Danmark, hvad Æreboe søger at forhindre, og da under Besøget Kejseren viser ham en Perle med den Bemærkning, at den vilde han gerne have flere af, tilbyder Æreboe for at vinde ham at skaffe ham dem. Da Æreboe rejser til Cadiz for at hente de aarlige 25.000 pj. ft., giver Kejseren ham

i Kommission at skaffe ham 41 af de omtalte Perler, hvilke kort Tid efter ankom. Perlerne kostede Æreboe 675 pj. ft.

Suenson beretter om de vanskelige politiske Forhold, som det er vanskelig at overse. Frankrig støtter i al Hemmelighed Algier mod Spanien med Ammunition o. s. v. lige til Klæder til dets Slaver, og der tales om nær Udsigt til Krig mellem England og Frankrig. Han beretter om nogle Konsulatpresenter, der er blevet kasseret, og at han har maattet købe nogle extra for at skabe Velvillie i Deiens Omgivelser.

Suenson beretter endvidere, at Corsarernes Virksomhed ikke er saa lukrativ som tidligere, og medens der til disse altid kunde faas frivilligt Mandskab, maa nu presset Mandskab anvendes til de syv Corsarer, der er sendt til Atlanterhavet; giver dette Togt ikke et godt Resultat, vil Følgen blive Krig med Sverrig, der stadig ikke vil gaa ind paa faste aarlige Presenter.

Suenson er meget misfornøjet med den ny Konsulatsekretær Eg, klager over, at han ved sin taktløse Optræden kun skader vort Land; han gaar altid med et Par Pistoler i Lommen for at hævne den mindste Fornærmelse og svarer uforskammet paa den mindste Irettesættelse; han beder ham afløst snarest for ikke at faa Ulykker ved ham.

Deien gør ved Fordring til Holland og Venedig om Presenter alt for at fremkalde Krig med disse og befæster af alle Kræfter.

1779 I Anledning af de krigerske Forhold i Europa faar Suenson Ordre til at holde Regeringen til Dato om alt, hvad der sker, og paa sin Forespørgsel om Amerikanerne faar han det Svar, at de kun kan betragtes som Oprørere mod deres Herre.

Den $^{10}/_{4}$ afgaar Kapt.Lieut. Herbst med det armerede Koffardiskib »St. Jan« med de aarlige Presenter og ankommer til Algier d. $^{6}/_{6}$ medbringende et Brev fra Kongen til Deien; denne er meget tilfreds med Brevet og Presenterne, og ved Afskedsaudiensen anmoder han Herbst om at udvirke hos Kongen, at næste Aars Presenter ombyttes med 25 Stk. 4-pundige, 25 Stk. 8-pundige og 50 Stk. 6-pundige Jernkanoner, 100 Rapertaxler, 10 Ankere og 1000 Fyrre-Planker 4 Tom. tykke og 40 Fod lange.

Suenson beretter, at han forgæves har gjort alt for at faa Deien til at afstaa fra sin Anmodning og erklæret, at det er umuligt at skaffe Plankerne. Kanonerne skal bruges til ny Skibe, der skal erstatte fire mistede i Kamp mod Spanierne; han gentager Klagerne over Eg, der søger at skade ham paa alle Maader.

Ved Skrivelse af $^{1}/_{6}$ hjemkaldes Eg; ved Skrivelse af $^{19}/_{8}$ anmodes Suenson om at meddele alle Følgerne af Krigen mellem England og Spanien, og at det sikkert er vel set i England, at der gives Algier Lejlighed til at udvikle sig, og ved Skrivelse af $^{30}/_{11}$ meddeles der, at Skib med Presenterne vil blive afsendt ved Aarets Slutning, men at det har været umulig at skaffe Plankerne og at faa Rapertaxlerne færdig; endelig

tilføjes, at man havde store Vanskeligheder ved uhindret at passere Strædet.

Den danske Konsul i Marseille indberetter, at den tripolitanske Gesandt Abdrahmann er ankommen dertil paa Rejse til Danmark og Sverrig, og at han forgæves har budt ham 2000 alg. Zechiner for at afstaa fra sit Besøg i Danmark.

Det udenrigske Departement skriver til Lochner, at man i Stockholm ikke ved, hvorledes man skal modtage den lidet ønskede Gesandt; da hans Ærinde er der, og han i København kun skal aflevere en Forsikkring om Venskab, haaber man at slippe med en Audients.

Lochner klager over Dyrtiden paa Afrikas Nordkyst, der skyldes den paa 4de Aar indtrufne Misvæxt; samtlige Konsuler har faaet Dyrtidstillæg; han indberetter endvidere om to marokkanske Prinser, der er ankommet til Tripolis paa Vej til Mekka; alle Konsuler sendte dem Presenter, hvorpaa Prinserne sendte alle Konsulerne 10 tripol. pj.[1]) med Anmodning om for disse at købe dem The, Sukker og Kaffe. Konsulerne sendte det forlangte som Present tillige med de 10 pj., da dette ikke forslog blot til en af Tingene; samtidig lovede Konsulerne Prinserne Presenter paa deres Hjemrejse næste Aar, og Lochner bad om Tilladelse til at følge sine Kollegaers Exempel, hvilket tilstodes, naar det skete saa økonomisk som muligt.

Lochner døde af Sygdom d. $^{27}/_{8}$, og hans Nevø af samme Navn overtog Konsulatet.

Til Konsul Æreboe blev der skrevet, at Kongen havde billiget Anskaffelsen af de 40 Perler, at han fremtidig selv maatte hente den aarlige Pengepresent til Kejseren i Cadiz, og at Udførslen af Penge neppe vilde skaffe nogen Vanskelighed, da Spanien nu søgte at komme paa en god Fod med Marokko. 1780

Efter at have hentet de 25.000 pj. ft. i Cadiz, søger Æreboe om Tilladelse til at rejse tilbage til Cadiz for sit Helbred, men da ingen Bedring sker, søger han om Tilladelse til at rejse til Danmark, vender atter tilbage til Tanger og beretter i sin Rapport, hvorledes han bliver bedre behandlet end de andre Konsuler.

Den $^{5}/_{5}$ ankom Fregatten »Bornholm«, Kapt. Schiønning, og Koffardiskibet »St. Jean,« Kapt.Lieut. Herbst, til Algier med Presenterne; den sidste beretter ikke at have mødt noget spansk Krigsskib ved Gibraltar, at Deien ikke var tilfreds med flere af Presenterne, som han havde sendt tilbage og misfornøjet over de manglende Axler og Planker.

Om Efteraaret beretter Suenson, at der atter iaar er Misvæxt, men at dette opvejes noget ved, at de 7 Corsarer, der havde været ude har gjort gode Forretninger baade med Varer og Slaver, særligt taget genuesiske og venitianske Skibe.

[1]) 1 tripol. pj. = 0 Kr. 45.

Den $^{15}/_{12}$ ankom til Algier den ny Consulatsekretær Rehbinder.

1781 Fregatten »St. Thomas« afsejlede d. $^{7}/_{2}$ til Algier med Presenter, men det var ikke lykkedes forinden at faa alle de smaa Kugler færdige.

Konsul Suenson beretter om den tiltagende Hungersnød, der skyldes en sexaarig Misvæxt, og at han stadig faar Ubehageligheder for de manglende Planker; han beder til samme Tid om Orlov af Helbredshensyn; noget senere beretter han om en Scene, han har havt med Deien, der ikke kan forstaa, at de smaa Kugler koster forholdsmæssig mere end de store.

1782 Den $^{25}/_{7}$ afrejser Suenson til Frankrig med 2 Aars Orlov og overgiver Forretningerne til Rehbinder; ved Afskedsaudiensen bad Deien ham blive, da han var saa tilfreds med ham.

Rehbinder beretter, at Franske og Spanske var meget upopulære, men Englænderne meget populære; man kunde se Kvinder paa Knæ i Moskeerne bedende for General Elliot, Kommandanten i Gibraltar.

Da Skibet »St. Jean«, der bragte Aarets og Konsulatets Presenter, var blevet kapret af spanske Skibe, kaldte Deien Rehbinder og sagde til ham, at da Skibet udeblev, vilde han snart have Penge for Konsulatpresenterne, om den aarlige vilde han senere tale.

En Henstilling fra Sultanen om at slutte Fred med Neapel, besvarede Deien med at forlange en svimlende Sum for at undgaa alle Forslag, og da 5 Maaneder var gaaet, som Deien havde fastsat for Gyldighed af det kejserlige Firman, fik Corsarerne Ordre til at tage alle kejserlige Skibe.

Rehbinder fik Ordre til at betale Konsulatpresenten og samtidig give Meddelelse om, at man snarest vilde erstatte den ved »St. Jean's« Opbringelse udeblevne Present, muligen endnu iaar.

Den $^{30}/_{11}$ indberettede Rehbinder, at i Anledning af, at 4 Skibe fra Triest, trods det at de havde tyrkisk Firman, var blevet taget af algierske Corsarer, ventes Kapitan Pascha fra Constantinopel for at faa Skibene frigivet, men trods dette har 8 udgaaende Corsarer faaet Ordre til at tage alle lignende Skibe med kejserligt Flag, idet Deien resonerer som saa, at skal man disputere om 4 Skibe, kan man lige saa godt disputere om 20. Før sin Ankomst havde Kapitan Pascha skriftligt anbefalet Deien at slutte Fred med Kongen af Neapel, hvortil Deien svarede, at hverken Divanen eller hans Soldater vilde høre Tale om Fred, og at man ikke kunde opgive Kaperiet i Middelhavet, da spanske Kapere forhindrede Corsarerne i at passere Gibraltar.

Den $^{25}/_{12}$ ankom Kapitan Pascha tilligemed en chargé d'affaires fra den tyske Kejser; Skibene blev frigivet, men for en Fred kun gældende for Livorno forlangte Deien 100.000 venitianske Zechiner og Konsulatpresenter hvert andet Aar, hvortil Kapitan Pascha svarede, at det var mere end han havde Ordre til, og da han kort efter søgte Deien for at bede om Frigivelse af 29 Slaver, taget under toscansk Flag tilføjende: »Jeg kommer i Deres og min Herres Navn«, svarede Deien rasende: »Gaa

bort og sig Sultanen, at Republikken kun anerkender hans Firmaner i 5 Maaneder, at den ikke kan existere uden Kaperiet, og at den raader de Christnes Kejser til at slutte Fred med os som de andre christne Fyrster. Gaa! og kom ikke mere i mit Palæ«.

I Marokko var Forholdet stadig godt mellem Kejseren og Æreboe; denne indberetter, at alle de fremmede Konsuler havde faaet Ordre til at forlade Tanger og gaa til Salee, medens han var den eneste, der fik Lov at blive, og kort efter indberettede han, at Kejseren havde delt Konsulerne i 2 Grupper, den ene omfattede den Danske, Svenske, Spanske og Portugisiske Konsul, der har større Frihed i Havnene end den anden.

Æreboe rejste hjem med Orlov d. $^{10}/_{10}$ og overdrog Forretningerne til Grove.

For at vise, hvorledes andre Konsuler behandledes i Modsætning til den danske, skal citeres følgende Brudstykke af en Rapport fra Æreboe i det Øjeblik han forlod Marokko:

»I det Øieblik jeg gik ombord, fik jeg den fortredelige Efterretning, at den franske chargé d'affaires Hr. Chénier med Vicekonsulen Hr. Març efter deres Ankomst til Marokko blev kaldt til Audiens d. $^{21}/_{4}$, hvor i Nærværelse af en Afdeling af Soldater Kejseren modtog den sædvanlige Present, som Hr. Chénier havde bragt med sig; uden at sige et Ord hverken til den ene eller anden, kaldte Kejseren paa en Hofmand og befalede ham at give det af ham fra Marseille modtagne Brev fra Hs. Allerchristlige Majestæt; han lod derpaa tage dette og 6 smudsige Lommetørklæder, tildels sønderrevne, alle blev sammenbundne i Række; i Midten af et af disse indvikledes Brevet og det Hele som Bandoliére hængt over Skulderen paa Hr. Chénier, med hvilket han maatte gaa i Procession til de franske Præsters Bolig; herfra blev han sendt til Mogador for derfra at embarkere sig til Europa uden først at faa Tilladelse til at rejse hjem til sit Hus i Salee for derfra at kunne medtage sine Papirer, Møbler og andre Effecter. Den svenske Konsul og jeg er de eneste, der ikke har havt en lignende Skæbne«.

Den $^{4}/_{12}$ berettede Grove, at der for de fremmede Konsuler og Købmænd er oplæst en af Kejseren udfærdiget og paa Fransk oversat Deklaration, hvori Kejseren aabenbarer Aarsagen til sin Misfornøjelse med Hr. Chénier og hans Nation, nemlig at den franske Konsul ikke søgte Interesse, at Kejseren ikke havde Hs. Allerchristelige Majestæt fornøden og derfor aldrig havde forlangt noget af Frankrig.

De 10.000 Dukater blev afsendt til Tripolis med dansk Skib.

Beien af Tunis døde d. $^{26}/_{5}$ efter 24 Aars Regering. I Anledning af de ved Tronskiftet nødvendige Presenter meddelte Com.Col. Hammeken, at disse vilde komme til at bestaa af Preciosa, Stoffer og Klæde til en Værdi af 8860 Rd., samme Sum som ved Tronskiftet 1758. Ammunition,

som Beien ønsker, kan paa Grund af Forholdene ikke gives. Presenterne vilde blive sendt samtidig med de algierske.

Den $^{16}/_{12}$ melder Grove, at have faaet Anmodning fra Kejseren om at besørge 10.000 Dukater til Tripolis.

Grove beretter, at i December ankom en kejserlig Alkeid til Tanger for at notificere, at Hs. Majestæt havde sluttet Fred med Kongen af Preussen, Kongen af Sardinien samt med Staden Hamborg, saa at deres Flag skal nyde alle Høfligheder i alle Kejserens Havne. Grove modtager stadig Beviser paa Kejserens Velvilje mod Danmark.

1783 Ved en Audiens hos Kejseren for at overrække ham et Brev fra Kongen, et Uhr med 4 Kvadranter, der viste Timer, Minutter, Sekunder og Dato og havde et Kompas, talte Kejseren til ham om Naalens Misvisning, om Danmarks Klima og Beliggenhed og erklærede de Konsuler, som Danmark sendte, for de bedste, den ene altid bedre end den anden; han opfordrede Grove til at bese hans Have med Faar, Høns og Grøntsager og føjede til, at i mange Aar havde Ingen havt saa lang Audiens, nemlig 3 Kvarter.

Den $^{1}/_{3}$ var Grove til Audiens før sin Rejse til Cadiz. Kejseren spurgte med Interesse til Admiral Kaas og Etatsraad Koustrup og tilføjede, at Kaas for 16 Aar siden havde skaffet ham nogle Falke, og at han nu gerne vilde have nogle igen. Grove overværede en Falkejagt og fik af Kejseren 1 Hare og 3 Agerhøns.

Grove hentede i Cadiz 50.000 pj. ft., og da han samtidig fik Melding om at 25.000 pj. ft. var afsendt med Skibet »Adriane«, havde han saaledes Presentbeløbet for 3 Aar.

Den $^{16}/_{2}$ meldtes det Grove, at de ønskede Falke snarest vilde blive afsendt over Lisabon med Falkoner.

Den $^{15}/_{4}$ berettede Rehbinder, at der efter Forlydende var sluttet Fred mellem Algier og Tyrkiet og Spanien.

Den $^{25}/_{5}$ ankom Orlogsskibet »Oldenborg«, Kapt. Moltke, til Algier, afleverede de medbragte Presenter, og 250 alg. Zechiner uddeltes.

I Algier befrygtedes Angreb af Spanien, hvorfor 200 Jøder arbejdede paa 2000 Telte til Brug, hvis Byen blev ødelagt.

Fra Algier seilede »Oldenborg« til Tunis, hvor Chefen foruden et Kondolencebrev fra Kongen i Anledning af Beiens Død afleverede til den nye Bei følgende Presenter: 5 Diamantringe, 5 Guldrepeteruhre, 3 Guldtobaksdaaser, 12 Sølvtobaksdaaser, 6 Par Pistoler, 120 Alen Damask og 158 Alen Klæde.

Efter Modtagelsen af Presenterne meddelte Hammeken, at han af nævnte Tronbestigelsespresenter havde sparet 1 Guld- og 6 Sølvtobaksdaaser og 1 Stk. Klæde; samtidig med at Regeringen udtalte sin Anerkendelse heraf, paalagdes det Hammeken at meddele Beien, at Kongen

havde tilstaaet ham den Ammunition, som han havde anmodet Moltke om at forskaffe sig; sammen med nævnte Ammunitions Ankomst til Foraaret skulde Hammeken se at udvirke Ret til at hejse Flag paa Konsulatet.

Samtidig med at melde Skibet »St. Jean's« Frigivelse meddelte Konsulen, at der i Livorno af Skibets Ladning henligger 1- og 2-pundige Kugler til Værdi af 9384 Rd.

Orlogsskibet »Oldenborg« var tilbage i København i September.

Presentskibet til Algier ankom d. $^{15}/_{4}$. Marineministeren fremkom 1784
med Forslag om ogsaa at beholde de til Tunis ombordværende Ammunitionssager, motiveret med den truende Fare fra Spanien og Venedig, hvilket skete; der var Tilfredshed med Konsulatpresenterne, men Rehbinder saa sig dog nødt til foruden disse at uddele 3550 alg. Zechiner.

Den $^{26}/_{5}$ ankom et Skib fra Constantinopel til Algier med Ammunition; Skibet bragte tillige en Caftan til Deien, i hvilken Anledning Konsulerne komplimenterede, men den danske Konsul var den eneste, der saa Deien med Kaftanen paa, thi denne bærer han kun en Time om Morgenen, og da al Ceremoni begynder ved Daggry, var kun den danske staaet tids nok op.

Den $^{9}/_{7}$ beretter Rehbinder, at spanske Krigsskibe af alle Størrelser begyndte at ankre paa Algiers Rhed, og d. $^{22}/_{7}$ begyndte Angrebet. Spanierne havde 82, Algerinerne 66 mindre Skibe. Kampen, hvori senere de store Skibe ogsaa deltog, varede med Afbrydelser til d. $^{27}/_{7}$; til Algerinernes store Forbavselse forlod den spanske Eskadre Rheden den 23de, og den bestod da af 10 Orlogsskibe, 12 Fregatter, 103 mindre Skibe og 12 Koffardiskibe.

Rehbinder berettede, at Modet hos Indbyggerne var langt nede under og efter Bombardementet, men at deres gamle Stolthed igen begynder at komme frem; han skildrer dem imidlertid ikke med lyse Farver; det er ikke mere disse stolte Corsarer, disse Barbaresker, som spredte Skræk fra Hercules Støtter til Østersøens Kyster. Fra 40 Skibe, som forlod Havnene under dygtige Førere, er deres Marine nu reduceret til 15 skrøbelige Skibe, kaldet Chebekker, som sejler langs Kysten og trækker sig tilbage ved det første Kanonskud; alt dette forringer ikke deres Forfængelighed, Pretention og Arrogance. I Modsætning hertil er den gamle Dei en stor Personlighed, og man maa kun ønske for hans Lands Skyld, at han maa leve længe; han arbejder iøvrigt for Forsvarets Udvikling. Deien gav for nylig Skatkammeret 30.000 alg. Zechiner og 100.000 pj. ft.

Den $^{25}/_{9}$ skrev Ud. Dep. til Com. Col.: »de til Algier og Tunis anskaffede Presenter andrage 72.314 Rd.; paa Grund af de krigerske Forhold skal de ikke afsendes, men ifølge kgl. Resol. skal af disse sælges, hvad der ikke kan holde sig«.

Den $^{3}/_{11}$ melder Grove, at Kejseren er tilfreds med de tilsendte Falke og sender Kongen 2 marokkanske Falke.

I Tunis var der efter lange Forhandlinger givet Tilladelse til at hejse det danske Flag paa Konsulatet; dette skete d. $^{13}/_{6}$ i Nærværelse af Divanens Medlemmer med Ceremonimesteren i Spidsen, og Hammeken fik Tilladelse til at uddele de i den Anledning nødvendige Presenter.

Den $^{6}/_{7}$ indberetter Hammeken, at en russisk Skipper var blevet halshugget, fordi han var truffet sammen med en maurisk Kvinde i en Jødes Hus; Kvinden blev druknet efter først at være ført igennem Byen siddende paa et Æsel med blottet Ansigt vendt mod Dyrets Hale. Jøden, der havde søgt Tilflugt i en Moske, blev grebet der og brændt uden for Byen.

Efter at Hammeken havde erfaret, at Presentskibet var ankommet til Algier, og at de til Tunis bestemte Presenter var tilbageholdt der, modtog Regeringen Forespørgsel om, hvad den vilde gøre, thi de udeblevne Presenter skabte stigende Uvillie. Paa Regeringens Svar, at der er givet Ordre i Marseille til at købe de Sager, der skulde komme derfra, og at man vilde forsøge at faa de i Algier oplossede Sager sendt til Tunis, svarede Hammeken, at det første glæder ham, men at han bestemt maa fraraade det sidste, da man her vilde tro, at man kun fik det Skrab, de ikke vilde have i Algier. Et Skib maatte sendes med nye Sager.

Den $^{9}/_{11}$ indberetter Hammeken, at han tror at have beroliget Gemytterne angaaende Presenternes Ankomst i rette Tid; Beien venter de ønskede Kanoner og mener at have gjort en stor Indrømmelse ved Flagsagen. Den nye Bei føler sig sikker paa Tronen især efter et mislykket Angreb af Venitianerne paa Fæstningsværkerne ved Sousse.

Den $^{31}/_{12}$ indberetter Hammeken, at Pesten raser, Folk dør i Masse, og der er ikke nok til at dyrke Jorden, hvorfor Prisen paa Levnedsmidler stiger i foruroligende Grad.

1785 I Begyndelsen af Aaret afrejser Suenson fra Algier. Det meddeles Rehbinder, at Kongen denne Gang vil føje Deien i hans Anmodning og gaa udenfor de traktatmæssige Presenter, men at Skibet »Kronprindsen« paa Grund af den strenge Vinter først kom afsted d. $^{28}/_{5}$.

Den $^{2}/_{7}$ blev Volontær i Rentekammeret Larsen udnævnt til Konsulatsekretær i Algier.

Den $^{30}/_{7}$ sluttede Spanien Fred med Algier paa haarde Betingelser; Freden var ikke velkommen for Corsarerne. Rehbinder meddeler, at Freden ikke er sikker, da Forholdet mellem Frankrig og Spanien ikke er godt.

Fra Marokko melder Konsul Grove, at Kejseren havde udtalt til den spanske Ambassadør, at han havde 3 Venner i Europa, nemlig Danmark, Spanien og Sverrig, han brød sig ikke om flere, og til den for at forny Fredstraktat ankomne svenske Ambassadør, der bragte 8 Morterer, 2000 Bomber, Taffeluhre, et stort Sølvuhr efter opgivet Model, astronomiske Instrumenter, Brocade, Silketøjer, Porcellain m. m., udtalte Kejseren, at Kongen af Sverrig var hans gode Ven, men Kongen af Danmark hans

bedste Ven. Ambassadøren uddelte 7000 pj. ft. mellem Kejserens Hoffolk. At Kejserens ofte omtalte Venskab for Danmark og Danske ikke var Mundsvejr ses deraf, at han ikke alene gav Grove sit Billede, men dertil Billeder af sine syv Yndlingshustruer. Alle Billederne var Miniaturmalerier af Størrelse som det hosstaaende af Kejseren.

Til den engelske Konsul, der kort efter havde Audiens, udtalte Kejseren, at da Kongen af England nu var bleven fattig ved Tabet af de amerikanske Lande, vilde han ikke forlange saa meget af ham som tidligere, men foreslog, at Kongen gav ham en fast mindre Sum hvert Aar. Konsulen svarede, at han dertil ingen Bemyndigelse havde, og dermed var Audiensen forbi.

Den $^{13}/_{11}$ ankom til Tanger den til Konsulatsekretær udnævnte Cand. jur. Olsen; han og den ovennævnte Larsen fik 400 Rd. i Gage, og Konsulerne fik 100 Rd. for Kost og Logi for hver Sekretær.

I Tunis rasede Pesten voldsomt. Den $^{13}/_{8}$ meddelte Hammeken, at de i Marseille bestilte Presenter skulde afgaa med første Skibslejlighed forøgede med Tovværk og 6 damaserede Klinger. Hammeken faar 1 Aars Orlov og skal overdrage Forretningerne til en paalidelig Mand, da ingen Konsulatsekretær haves.

Muhamed ben Abdallah.

Under $^{1}/_{2}$ skrives til Lochner om at afværge Abdrahmann's Besøg; han skulde sige, at et sligt Besøg vilde paadrage os Mistro og Jalousie, og han bemyndiges til at uddele Presenter til dem, der i saa Henseende har Indflydelse.

Under $^{20}/_{6}$ indberetter Lochner, at Abdrahmann var gaaet til Malta og derfra til England som Ambassadør; at A. havde gjort alt for at blive sendt til Spanien og havde givet Presenter til Paschaens Kvinder og Favoriter, først da han sagde Farvel til Lochner, sagde han, at han havde Ordre til at rejse til Danmark. Lochner gjorde ham opmærksom paa, at disse Besøg kom lidt for tidt, hvortil han svarede, at det ikke var hans Skyld, han handlede efter Ordre, og kom ikke før om 4 Aar, da han vilde blive 4 Aar i England. Paschaen ønskede kun Besøg hvert 7de Aar, men

ved Kvindernes Hjælp havde han faaet sin nye Rejse til Danmark og Sverrig sat igennem. Tripolis fik ikke Presenter som Algier og Marokko, og Paschaen vil gerne have saadanne. Paschaen og hans Sekretær, som Abdrahmann havde lovet Bjerge af Guld, gjaldt det at tilfredsstille, saa var Resten ligegyldig, og Lochner troede, at man kunde klare sig med, hvad Abdrahmann hidtil har faaet. Pesten har raset frygtelig; den er nu i Aftagende med 3 til 6 Dødsfald om Dagen, men der har været Dage med 280 til 300.

1786 Den $^{15}/_{2}$ indberetter Lochner, at Pesten er forbi; han havde været hos Sekretæren for at afværge Abdrahmann's Besøg, men Fordringerne var saa store, at han ikke turde handle paa egen Haand; desuden, hvis Paschaen gik ind paa ikke at sende Abdrahmann, ventede han Present; han tilbød Sekretæren 500 venit. Zechiner, men Sekretæren svarede, at han vovede ikke at tale til Paschaen, hvis han ikke kunde tilbyde ham 2000.

I September 1785 havde Spanien givet Presenter til en Værdi af 30.000 alg. Zechiner.

Den $^{29}/_{4}$ skriver A. P. Bernstorff til Abdrahmann for at sige ham, at hans Besøg ikke er nødvendigt; følgende Passus i Brevet skal citeres for at vise, hvad man nedlod sig til for at holde Fred:

»Rien n'a troublé dans cette intervalle l'union qui subsiste si heureusement entre le roi mon maître et le Pascha de Tripolis et rien ne pourra jamais la trombler, quand il existe une amitié si réciproque et si sincère confirmée par une longue et heureuse expérience«.

Samme Dag blev der skrevet til Lochner: »vi har faaet Brev om Abdrahmann's paatænkte Ankomst til København, og Intet er os ubehageligere; sidste Gang var der et Paaskud til hans Rejse, denne Gang er der det ikke; kan De ved at betale den foreslaaede Sum forhindre Besøget, er De bemyndiget dertil, men pas paa, at man ikke pudser Dem; vi vil nødig se ham, det er saa kostbart«.

Den $^{18}/_{8}$ beretter Lochner, at han har betalt Summen efter Forhandling med Paschaen, der giver Abdrahmann Ordre til ikke at gaa til København. Paschaen beder om 100 Td. Krudt, som han selv vil betale, hvis det ikke bliver Present.

Den $^{15}/_{11}$ beretter Lochner, at to hollandske Krigsskibe har været i Tripolis med meget kostbare Presenter; da de var gaaet, underrettedes den hollandske Konsul om, at Paschaen vilde sende Ambassadør til Holland, hvortil Konsulen svarede, at han ikke vilde blive modtaget.

Den $^{11}/_{3}$ skrives til Rehbinder: »Da Vinteren forhindrer Presentskibets Afgang, og Konsulatpresenterne skal afgives paa bestemt Tid, skal De besørge Presenterne købt i Frankrig, i hvilken Anledning 30.000 livres stilles til Deres Raadighed; bedst var det at afvente Presenterne herfra, hvoraf flere er fra Frankrig og maaske allerede Dem ihænde«.

Den $^{16}/_{5}$ afgaar Skibet »Judith« med Presenter til Algier; Skibet bringer de aarlige Presenter og det nødvendige til Komplettering af Kon-

sulatpresenterne, der ordnes i Forbindelse med det, Suenson sender fra Frankrig.

Den $^{23}/_{12}$ tilskrives der Rehbinder, at der i de europæiske Blade udbredes Rygter om, at det danske Flag i Middelhavet ikke er sikkert mod Angreb fra Algier, og at disse Rygter særlig har vakt Frygt i spanske Havne.

Den $^{1}/_{9}$ bliver Commercesekretær Classen udnævnt til Konsul i Marokko. Kongen takker Kejseren for hans Brev om Grove, hans Elskværdighed mod ham, og er lykkelig over deres Venskab og anbefaler den nye Konsul.

Presenterne til Tripolis laa stoppede i Marseille, hvorfra de ikke kunde afsendes, dels paa Grund af den venitianske Flaade, dels paa Grund af Vanskelighederne ved at faa dem assureret. Konsulen fik Ordre til at forøge dem med 200 Ctnr. Krudt.

Lochner meddeler $^{12}/_{2}$, at Paschaen har pudset ham, at Abdrahmann 1787
har faaet Lov til at gaa til Danmark, og samtidig skriver Ud. Dept. til Lochner: »vi undgaar neppe Abdrahmann, da det ikke er lykkedes Sverrig at undgaa Besøget, og saa ligger Ruten her forbi«.

Lochner melder, at Efterretningen om de 200 Ctnr. Krudt har vakt megen Tilfredshed.

Under $^{12}/_{6}$ skrives der til Rehbinder, at Skibet med de ordinære og Konsulatpresenter for 2 Aar vilde afgaa i Oktober. Skibet afgaar først til Grimstad for at afhente 20.000 Kugler og har foruden de sædvanlige Sager en Æske med 7 Brilliantringe til Værdi 2310 Rd. og en med 10 Guld- og Sølvuhre ombord. Suenson er tilskrevet om at bestille 64 Alen Guldbrokade.

I Anledning af, at Deien ved sidste Sending havde nægtet at modtage et Uhr, bemyndiges Rehbinder til at købe 3 Guldrepeteruhre til Deien, Overskatmesteren og Marineministeren til henholdsvis 700, 400 og 350 Rd., endvidere bemyndiges Rehbinder til at give Present til Værdi af 594 alg. pj. i Anledning af Marineministerens Gemalindes Ankomst og Present af 337 pj. til Krigsministerens nye Gemalinde.

Samtidig med at indberette, at Presentskibet var ankommet med 1788
de ordinære Gaver og de d. $^{1}/_{5}$ skyldige Konsularpresenter, meddelte Rehbinder, at Deien i Stedet for de traktatmæssige Presenter næste Aar ønskede 24 Master, 220 Foustager Krudt og 1000 Kugler à 18 ℔, do. à 8 ℔ og do. à 6 ℔.

I den Anledning skrev Bernstorff til Com. Col.: »skønt jeg mindre end nogensinde frygter Fredsbrud med Algier, der er lammet af Pest, Mangel paa Slaver, da disse er købt tilbage af Spanien og Neapel, finder jeg det dog ønskeligt at følge Deien i hans Begæring«.

Foranlediget ved de gentagne Gange refuserede Presenter skrev

Bernstorff til Com. Col., der havde foreslaaet at give Penge i Stedet for Preciosa: »Vi kan ikke hamle op med de rige Staters Presenter, det er i Øieblikket vanskelig at ordne Sagen, det foreslaas, at Konsulen i Stedet for Juveler finder paa Noget, der mere glæder ved sin Nyhed end ved sit Værd«. Senere indløb Meddelelse fra Rehbinder, at de i Marseille indkøbte Uhre havde gjort stor Lykke. Bernstorff bestemte, at de til Algier bestemte Presenter først skulde afgaa næste Aar med »Elisabeth & Lovise«, da det var en Fredsgaranti at vente med Afsendelsen.

Under $^{24}/_{5}$ indberettede Rehbinder, at Efterretningen om at Rusland vilde sende en Flaade til Middelhavet i Juli vækker stor Ophidselse.

I Oktober skrev Classen, at Kejseren af Marokko havde udtalt sit Mishag over, at Kongen af Danmark hjalp Rusland i dets Krig mod Tyrkiet; han vilde dog ikke bryde med Danmark og erklærede sig i den Grad i Fred med hele Europa, at Skipperne ikke behøvede at gaa ombord i Corsarerne mere, men blot svare, naar de blev prajet.

Saavel i Marokko som i Algier udspredtes ondskabsfulde Rygter om, at Danmark hjalp Rusland i dets Krig med Tyrkiet, i hvilken Anledning Bernstorff d. $^{3}/_{5}$ skrev til Classen: »det er vanskelige Tider for de europæiske Stater, som kunne mistænkes for Sympathi med Rusland i Krigen med Tyrkiet; sig til Kejseren, at vi tager ikke Del i Krigen, vi levere intet til Rusland, og vi holde streng Neutralitet. Rusland har villet fragte danske Skibe for Tropper til Tyrkiet, vi har sagt Nej, vi er neutrale«.

Den $^{14}/_{10}$ afgik Falkoner Verkuren til Marokko for at bringe Kejseren en hvid og fire graa Falke fra Island.

Hammeken, der efter Orlov var kommen tilbage til Tunis, fik Lov til i den Anledning at give Presenter til et Beløb af 4—5000 livres.

Til Rehbinder skrives d. $^{23}/_{4}$, at Vinteren har forhindret Afsendelsen af Presentskibet indtil nu, men Skibet gaar idag til Grimstad for at hente Kugler; disse og det medsendte Krudt og Master har en Værdi 27.800 Rd., i Marseille var bestilt 18 Alen Guldbrokade helt i Guld, 18 Alen noget tarveligere og 6 Gulduhre med Diamantvisere, men det var ikke lykkedes at faa alle de ønskede Master.

1789 Rehbinder melder, at Presentskibet ankom d. $^{14}/_{7}$ og samtidig, at Deien for 1790 ønskede nogle Kanoner udover det traktatmæssige, og at Marineministeren for sin egen Regning ønskede nogle Kanoner af hidtil ikke leveret Kaliber og nogle Master og Tømmer; samtidig skriver han om sidstnævnte, at han saavel som de øvrige højere Embedsmænd er forekommende mod os. Grunden er, at Algier er uklar med Frankrig, at de ikke har noget godt Øje til Spanien og allerede er kede af den med dette Land sluttede Fred, at Hollændernes Langsomhed med deres Presenter er dem utaalelig, at Sverrigs Alliance med Tyrkiet er det eneste, der forhindrer dem i at erklære det Krig, og at der sættes megen Pris paa det danske Hofs Venskab.

Herpaa skrives der til Rehbinder om at klare Sagen; Kanonerne kan først blive færdige i Løbet af næste Sommer og kan derfor ikke afsendes rettidig, og at det manglende Tømmer og Master ikke kan skaffes, men vil blive erstattet med Ammunition.

Der skrives d. $^{7}/_{2}$ til Classen, at de Heste Kejseren vil forære Kongen, ikke kan refuseres, og at han maa finde Skibslejlighed til Hjemsendelse, men at Classen ikke selv, som han ønskede, maa følge med, da man Ingen har til at remplacere ham.

I August indberetter Classen, at han og den svenske Konsul er blevet enige om i Fælledskab at fragte et Skib til Kejserens Presenter, og at Skibet for en Fragt af 230 £ skal anløbe Helsingør og Helsingborg; samtidig melder Classen, at Kejseren havde udtalt Ønsket om, at Kongen vilde sende en Ambassadør.

Den $^{23}/_{3}$ afsejlede Skibet »Elisabeth & Louise« med Krudt, Kanoner, 1790
Tjære, Beg, 735 Alen Klæde, 9 Guld- og 7 Sølvuhre og 6 Diamantringe; fra Marseille leveres 1 Uhr med Brillianter og 37 Alen Guldbrokade. Noget senere meldes, at Kanonerne til Marineministeren var færdige og vil blive sendt med første Skibslejlighed. Rehbinder anmodes om at skaffe Oplysning om de 1000 Bomber, Deien ønsker næste Aar.

Den $^{13}/_{3}$ takker Kongen Kejseren for de modtagne Gaver, nemlig en Hest med Sadel, to Heste med Dækkener, en Pels og to Par Kopper besatte med Diamanter; i Anledning af den ovenomtalte Ytring til Konsulen, bemærkede Kongen, at han havde søgt at mægle, at han kun havde ydet Rusland den Hjælp, han var forpligtet til. Brevet endte som sædvanligt meget ydmygt: »Sa Majesté Impériale nous obligera sensiblement en continuant de nous faire parvenir ses avis eclairés sur un sujet auquel nous attachons la plus grande importance«. I et sex Dage senere Brev meddeles det Kejseren, at Kongen har sendt ham sit Billede med Tilføjelse, at ingen anden Regent har faaet det.

Forinden Billedets Ankomst var Kejseren død, og under $^{25}/_{3}$ skrives til Classen, at naar hans Efterfølger har besteget Tronen, skal han udtale Kongens Sorg ved Efterretningen om Dødsbudskabet og gøre alt for at stemme ham gunstig for Danmark, og der gives ham carte blanche paa de nødvendige Udgifter. Den $^{5}/_{6}$ skrives til Classen om at sørge for Fornyelse af Traktaten særlig uden Tilstedekomst af en Ambassadør; da Classen har skrevet, at den nye Kejser Mahemed Jasied Medehu ikke er sikker paa at bevare Tronen, faar han Ordre til at vente med at betale den aarlige Present til sidste Øieblik.

Den $^{3}/_{8}$ skrives til Classen, at da der i Marokko kun findes en fransk Oversættelse af Traktaten af $^{25}/_{7}$ 1767, sendes ham den originale arabiske, som, naar den er kopieret, sendes tilbage tilligemed Kongens Billede.

Den $^{13}/_{10}$ erobrede Spanierne 4 armerede marokkanske Skibe, og dermed var Krigen erklæret.

Da Kejseren ønskede en Ambassadør, skrev Kongen til ham, at det skulde være ham kært at sende en saadan for at styrke og bevare den hidtidige gode Forstaaelse, men at Afsendelsen maatte vente til næste Aar paa Grund af Aarstiden; i den Anledning skrev Bernstorff til Com. Col. om at gøre Overslag over de Presenter, Ambassadøren skulde medbringe; det kom til at lyde paa 10.115 Rd. foruden Kanoner, Telte og en Elektrisermaskine, men blev meget overskredet.

Konsul Lochner i Tripolis fik Tilladelse til at gøre en Rejse til Europa, men skulde ordne Sagen saaledes, at han ved sin Tilbagekomst ikke skulde give Presenter.

1791 Den $^{5}/_{2}$ bestemte Kongen, at Kapt. Poul de Løwenørn skulde afgaa i April som Ambassadør med Skibet »Gerner« til Marokko ledsaget af en Løjtnant, en Underofficer, en Tambour og 20 Soldater; de Gaver, der skulde sendes med Skibet, androg over 15.000 pj. ft.

Løwenørn's Instrux bød ham at forsikkre Kejseren om Kongens Venskab, forklare, at Kongen var Ven med alle Magter, ogsaa med Rusland, havde ingen Andel i dets Krig med Sverrig; Kongen havde Gesandt i Constantinopel og havde Fred med Sverrig; han skulde forhøre, hvorledes Kejseren var sindet mod de fremmede Magter særligt Spanien, om hvorledes Konsulen var afholdt af Kejseren og i bekræftende Fald anføre som Venskabsbevis, at han forblev saalænge i Stillingen og endelig paalagdes ham ved eventuelle Forhandlinger ikke at blive ilter. Løwenørn medbragte et Brev fra Kongen til Kejseren skrevet i den mest underdanige Form og sluttede: »Vi befale Eders Majestæt i den Almægtiges Beskærmelse«.

Foruden de nævnte Presenter medbragte Løwenørn 30.000 pj. ft. i rede Penge, hvoraf de 5000 til Kejseren, endelig medbragte han 5 Falke og nogle Jagthunde.

Classen fik Ordre til at vejlede Løwenørn, hvorvidt det var rigtigt at give den aarlige Present strax og om Fordelingen af Presenterne.

Løwenørn's Ophold i Marokko strakte sig fra d. $^{27}/_{6}$ til d. $^{15}/_{7}$ og det lykkedes ham at faa den existerende Traktat vedtaget uforandret; paa sin Hjemrejse blev Løwenørn paa Grund af daarligt Vejr nødt til at søge ind til Arendal, forblev der den følgende Vinter og hjemsendte derfra den Rapport, hvis første Del her gengives:

»Ifølge den mig naadigst givne Instruction skulde jeg imedens mit Ophold i de marokkanske Lande bestræbe mig saa meget som muligt at erfare dets politiske Relationer, samt hvad man kunde slutte og den nærværende Kejsers personlige Forfatning og Sikkerhed paa Tronen. I mine underdanigst indgivne Rapporter (findes ikke) har jeg Tid efter anden indført, hvad jeg derom har erfaret, saavelsom indstrøet det i den holdte Dagbog, som jeg med det forderligste underdanigst skal have den Ære at indstille. Imidlertid har jeg troet at burde give her et Resumen af det, som jeg sidst har erfaret og det efter mine

uforgribelige Tanker mulige i Følge den Krig, som siden min Afgang er brudt ud med Spanien.

Der var saa ofte megen Modsigelse i de Efterretninger, man fik, at man var forlegen for at vide, hvad man skulde tro og bygge paa: men rigtignok synes det nu, som man kan vente Uroligheder og indbyrdes Krig i Landet. Da Kejseren har to Brødre, foruden adskillige flere formedelst deres Ungdom endnu ikke bekendte, som er i Alder nær ved ham, er bekendte og har tildels spillet en eller anden Rolle og har deres Tilhængere. Den ældre af disse Abderraman opholder sig i Provinsen Sus i den sydligste Del af Riget, og da han der har nogle Ejendomme, og dels sommetider befatter sig med at handle, foruden den almindelige Kunst eller Maade af Prinserne i dette Rige at udsuge eller leve af Undersaatterne, skal denne endog besidde en Slags Velstand, saa det var lettere for ham at frembringe et Oprør og soutenere det, i Besynderlighed hvis han vilde indskrænke sig ikkun at beherske eller underlægge sig det egentlig marokkanske Rige eller den sydlige Del af dette Kejserdom, som ogsaa tilforn har været adskilt fra det nordlige eller egentlige Kongerige Fetz, og hvilket de, som politicere over Landets Forfatning, troede at være hans virkelige Hensigt, og saasnart Folket i den Del af Landet antog ham til deres Kejser, skulde det være højst vanskeligt om ikke umuligt for hans Broder eller Regenten af den nordlige Del at drive ham ud derfra eller overvinde ham, saa meget mere som disse Provinser er rigere og mere peuplerede end de nordlige.

Poul de Løwenørn.

Den anden Broder Islemna, som opholder sig i det nordlige af Landet, og af Frygt for sin Broder Kejseren vel en saakaldet Helgen ganske i Nærheden af Ceuta. Helgeners Grave eller Fristeder er der en Del af i Landet. Det betyder ikke blot alene en Helgens Grav eller Hus; men denne Grav gør almindelig til Fristed en By eller et helt Distrikt der omkring, til hvilken de, som frygte sig for Straf af Kejserens Vrede eller Hævn af en mægtig Fjende, som de bliver forfulgt af,

flygte, for idetmindste at sætte deres Person i Sikkerhed, og der beskyttes de ikke blot af Religionens Fordomme, men endog Indbyggerne paa Stedet tage deres Forsvar, i Fald Nogen turde vove at gøre dem Vold. Dog gives der ikke faa Exempler, paa at de i alting mægtige Kejsere have tidt ladet en eller anden anfalde i slige Tilflugtssteder, naar det har været af Vigtighed og Helgenen ikke af Betydenhed. Men med den Helgen, hvor bemeldte Prins opholder sig er det af en anden Beskaffenhed. Det er den største Fristad i hele Landet, og indbefatter et stort Distrikt eller en lille Provins, som kan samle endel Tusinde Mand under Vaaben, og da Landet der er ganske bjerget og fuld af Defileer, skulde end ikke en betydelig Arme kunne udrette noget mod samme; altsaa er den, som engang er flygtet derhen og af Folket taget i Beskyttelse, i fuldkommen Sikkerhed. Den nu regerende Kejser har endog opholdt sig der i temmelig lang Tid under hans Faders Vrede, som gjorde sig al mulig Umage for at faa ham derfra.

Denne omtalte Kejserens Broder Islemna har, som man siger, nylig yttret Lyst til Uroligheder, og de som vilde se dybt i Tingen paastode, at han stod i Korrespondance med sin Broder Abderhaman om at dele Riget imellem sig, nemlig han at faa Kongeriget Fetz og den nordlige Del, men Abderraman Marokko eller den sydlige. Det blev da, om dette fik Sted, egentlig den første, med hvilken de europæiske Magter fik at bestille; endvidere vilde man sige, at Spanien var i Forstaaelse med ham i det Haab, at han skulde blive en bedre Ven af dem end den nærværende Kejser for at gøre et Oprør mod ham, og bringe denne paa Tronen. Om dette nu er Virkeligheden eller blot en rimelig Opfindelse, saa er saa meget vist, at denne Mistanke var bibragt Kejseren, og vel meget oppustet, og drev ham til at være saa ustadig imod de Spanske, og til den sidste Declaration mod Ceuta, som Kejseren har givet Spanien i et Brev i Slutningen af Juli Maaned, hvori han forlangte, enten en aarlig Afgift for Besiddelsen af Ceuta eller Stedets Overlevering eller Krig, hvilket det spanske Hof naturligvis fortrød meget paa, og som vi siden erfarede i Carthagena foranledigede en Krigserklæring fra sidst bemeldte Hof, hvilken allerede maa have været i Udførelse, thi da vi omtrent otte Dage senere ved Udsejlingen af Strædet passerede om Natten forbi Ceuta, saa vi, at der blev kastet Bomber fra og mod denne Fæstning. Hvad der fremdeles kan have drevet Kejseren til at være fordrende og paastaaende imod Spanien var nok tillige, at dette Hof trak den endelige Fredsslutning noget i Langdrag. Man ved, at Spanien længe havde ønsket en fast Fred med Marokko og derfor gjort meget store Opoffringer og Udgivter; det var for omtrent $^1/_2$ Aar siden næsten bragt i Rigtighed, og Kejseren havde sendt en Ambassadør til Madrid, som skulde bringe det til en fuldkommen Endelighed. Kejseren gjorde en Fordring paa 260.000 pjaster fortes, og Anledningen dertil var følgende, at under denne Kejsers Fader havde Spanien engang faaet Tilladelse til at ud-

føre en betydelig Mængde Korn, og Kejseren som dengang søgte Spaniens Venskab havde endog føjet til, at de skulde have det toldfrit; men den forrige Konge i Spanien Carl den 3die havde sagt, at han vilde betale Marokko alt, hvad denne Told kunde beløbe sig til. Imidlertid blev der en Tid lang udført Korn, og denne Told ikke erlagt. Dette erfarede den nu regerende Kejser og gør da Beregning paa, at denne Told kunde beløbe sig til forbemeldte Summa; og Spanien skal have lovet nu for at faa Freden, ikke alene at betale denne, men endog at føje Foræringer til af henimod 100.000 pj. fr. Værdi; og i den mellemløbende Tid gjorde Kejseren endnu adskillige Begæringer snart ved at sende et af hans Skibe til Cadiz at blive istandsat eller begære Tovværk og Ammunition m.m. til dem, han havde hjemme, i hvilket Spanien altid føjede ham, omendskønt disse Bekostninger stedse var betydelige; men hvad, der nu var Aarsag i, at Spanierne trak i Langdrag Udbetalingen af de 2 à 360.000 Pjastre og derved ej fik sluttet den endelige Fred med Kejserens Ambassadør Ben Ottoman, ved jeg ikke at gøre Rede for, enten det havde blot den bestandige Pengemangel, som det spanske Hof er i til Grund eller virkelige politiske Hensigter ikke at haste med Betalingen førend i Forvejen at oppebie, om der blev Uroligheder i Landet ved hans Brødre, og om denne Kejser blev fast paa Tronen eller ej. Imidlertid var dette den Mistanke som de, der søgte at oppuste Uenighederne mellem Spanien og Marokko, søgte at bibringe Kejseren tilligemed, at Spanien stod i Forstaaelse med hans Broder Islemna, og at hans Ambassadør Ben Ottoman vilde for Livstid forblive i Spanien ja endog forandre sig og blive Christen. Om nu dette har været saa eller ej, har jeg ingen Lejlighed havt til at kunne forvisse mig om, men saa meget er vist, at det nu rimeligvis kan blive til Virkelighed, at Spanien tager hans Broders Parti eller oppuster ham til Oprør, da Kejseren selv har opirret Spanien til Krig. Udentvivl kunde Kejseren aldrig begaa en større Daarlighed end dette Foretagende; Krig med Spanien kan aldrig blive ham til nogen Nytte, og maa upaatvivlelig være hans Undersaatter meget imod, da de tabe den betydelige Handel, de have paa Spanien, som exporterde saa meget der udfra og bragte Penge i Circulation. Han selv var i størst Mangel paa Penge og slet Husholder, saa at han i sin korte Regering alt for rum Tid siden har bortødslet sin Faders efterladte Skatkammer, uden derved at have den Gave at gøre sig elsket. De Foræringer han havde af de europæiske Nationers Ambassader efter hans Tronbestigelse var næsten ligesaa hurtig klattede bort, som de komme. Saaledes ved vi, at da det danske Gesandtskab kom til ham, var han meget blottet for Penge, og at den lille Sum af 25.000 Pjastre, som vi bragte ham, var kun faa Dage mellem hans Hænder, da han havde tilfredsstillet endel af sine sorte Tropper, for hvem begribelig denne Summa kun var ubetydelig. Vel kunde han have store Resourcer iblandt hans mange Undersaatter, og han har endnu i mange Provinser betyde-

lige Restancer af Skatter tilgode især i de sydlige Dele, men saa maatte han være en rolig Besidder og have Magt til at drive dem ind, og er hans Broder Abderrhaman derimod, da er Sagen umulig, og hans Forfatning maa efter al rimelig Formodning om føje Tid blive meget slet og ikke usandsynlig, at han kunde staa Fare for at miste Tronen. En betydelig Indflydelse vil det uden Tvivl have hvad Parti England tager i denne Forfatning, og om det underhaanden vil understøtte denne Kejser mod hans Brødre og Spanien, eller overlade ham til sin Skæbne og se Tiden an; thi at de Engelske arbejde i Henseende til deres Relation for Gibraltars Skyld eller muligen af merkanteliske Hensigter, (endskønt England for nærværende Tid har liden eller slet ingen Handel med Marokko, det kunde dog være dem nyttigt) stærk imod Spanien i dette Rige og oppuster Uenigheden, derom er jeg ganske overbevist, men om det var blot en Manøvre af den forhenværende Konsul, og endnu efter at have været Ambassadør sig opholdende Mr. Mattraus Intriger, eller han virkelig havde Ordre dertil fra sit Hof, maa jeg ogsaa hensætte som noget, hvorom jeg ikke har kunnet oplyse mig. De Engelske anser denne Kejser mer som Ven og troer ikke hans Brødre saa godt. Vist er det, at denne, længe før end han kom paa Tronen, har havt en Slags Relation med de Engelske, og nød godt af dem. Han elsker Ingen, men man troer snarere, at han hader alle christne Nationer overhoved men især Spanierne og dette vide de, dog har han mest Godhed for de Engelske. Den Understøttelse, som Kejseren kunde vente sig fra Portugal, er vel ikke saa betydelig, at han derpaa kunde gøre sig stor Regning. Et 50.000 pjaster fortes ventede han sig vel dagligen der fra, men denne Sum er ej heller saa betydelig, at den kunde være tilstrækkelig til at føre Krig. Sammenhængen med dette er, saa vidt jeg ved og kunnet bringe i Erfaring egentlig denne. Da det portugisiske Hof skulde ligesom de andre europæiske Hoffer sende et Gesandtskab til Kejseren i Anledning af hans Tronbestigelse, ønskede samme og at slutte en Handelstraktat med dette Rige og at faa Kornudførslen derfra, ligesom Spanien havde havt det, og maaske flere Handelsartikler. En Mand, som havde været portugisisk Konsul i Marokko, og som havde set den store Rigdom, som den forrige spanske Konsul Salmon havde i en føje Tid erhvervet sig under disse Konjunkturer med Spanien, søgte sin private Interesse derunder. Denne Mand, hvis Navn jeg har forglemt, var med den portugiske Ambassadør Monsieur Landreoct paa hans Ambassade som Raadgiver og Anviser, saa som han var kendt i Landet, og denne Mand var det noksom, som opvakte bemeldte Ambassadeur til den store Raisonnabilitet eller rettere Ødselhed, som han viste under sin Forretning i Landet for paa den Maade paa sit Hofs Regning at skaffe sig Venner, naar han, efter at Tingene var reglerede, kom i sin forrige Post tilbage til Landet. Denne Handelstraktat blev da afgjort; jeg maa sige, at jeg ved ikke, om det skulde ske ved Kompagni eller al-

mindelig aaben Handel, men saameget er vist, at af den billige Toldafgift, som disse udførende Varer skulde betale, lovede Ambassadeuren, for at gøre sig Kejseren endnu mere Ven og villig, et Forskud af en Summa under et af 50.000 pj. ft., som skulde siden ved Toldregningerne afkortes. Men udentvivl har Kejseren af Marocco forstaaet det anderledes, idetmindste saa vidt jeg hørte, og ansaa dem som et pur og simpelt Laan at afbetale ved Lejlighed, og naar han selv behagede hvilket somhelst, saa ventede Kejseren hver Dag, at den før omtalte Konsul skulde selv komme tilbage og overbringe disse 50.000 pj. Hvad der i saa lang Tid har holdt dem tilbage, om muligt Politik eller anden Aarsag, er mig aldeles ubekendt.

Disse er de faa politiske Udsigter som jeg i den korte Tid af mit Ophold i Landet, og af det jeg siden har hørt i Carthagena, har kunnet samle og gøre mig Begreb om, i Henseende til Kejserens nu sandsynlige maadelige Forfatning og mulige Usikkerhed paa Tronen, hvorom der, det første jeg kom til Landet, ingen Anseende var til, da Venskabet syntes godt imellem Kejseren og Spanien, som dog er Hovedknuden i Sagen, og maa indtil da slet ikke hørt om mærkelige Bevægelser af hans Brødre. Det eneste som da kunde give Mistanke for den nuværende Kejsers Fasthed i Regeringen var hans egen Ødselhed, Forfald til Drik og øvrige svage Talenter, men hvor mange slette og meget grusomme Kejsere har ikke i lang Tid holdt sig paa den Trone? Hvad, der angik de endnu kuns mulige forventede Uroligheder i de sydlige Dele af Riget, var, at han af en Slags Træghed, somme siger Overtro, at der skulde forestaa ham en Ulykke, ikke endnu havde villet rejse til disse Provinser og personlig lade sig hylde der, som dengang endnu alle var enige om, at han maatte foretage sig den. Folket vil i dette Land, som jeg til forn har anmærket, af og til se deres Regent i de forskellige Provinser, thi det dæmper for en Tid deres Gouverneurers og de Mægtiges Vexationer.

Anlangende Danmarks Relation med dette Land, da lader det rigtig nok, som det synes, man kan sige, at Nationen i Almindelighed staar i godt Rygte fra ældre Tid af og er saa vel lidt; men i og for sig er det dog precære, da Venskabet ene er grundet paa deres Interesse, og den der giver mest, eller det som behager, egentlig kun kan siges at være den, der er lidt, og ulykkeligvis stiger deres Fordringer og Begærlighed daglig, fordi den ene Nation fordærver det for den anden, og især de, som have Interesse eller Fordel af at søge Landet, stræbe at rivalisere og overgaa hinanden ved ideligen at forøge de Foræringer, som de uddeler, hvorved naturligvis Maurernes Stolthed og Fordringer stige i samme Forhold med en grændseløs Uforskammethed. Mine redelige og uophørlige Forestillinger gik derfor ved alle Lejligheder ud derpaa at da den danske Nation aldeles ingen Handel, aldeles ingen Fordel og Hensigter havde eller søgte i Landet, saa at hvad vi gjorde maatte desmere anses som Bevis paa Venskab, og naar Lejlighed

gaves, indstrøede iblandt, at vor hele Handel i Middelhavet var en saa ubetydelig Sag, og vi sendte saa faa Skibe didhen, at Landet gerne uden noget Savnelse kunde lade den Handel fare og faa de behøvede Varer andetsteds fra.

Førend jeg slutter disse Anmærkninger, bør jeg ikke ermangle at give en nøjagtig Forklaring om den Art af Traktats-Fornøjelse, som det Brev fra Kejseren af Marokko, hvoraf jeg underdanigst har indsendt Afskriften, indeholder. Da den mig af Deres Højgrevelige Excellence naadigst givne Instruction tilholder omhyggeligen at undgaa, at dette Gesandtskab ikke gaves nogen Anseelse af enten at slutte en ny Traktat eller formelig at forny den gamle, hvilket jeg og strængeligen har iagttaget; da jeg ved den første Audiens, idet jeg overleverede Hs. Majestæts Brev, holdt en kort Tale til Kejseren, indrettet efter det mig foreskrevne, hvorpaa han svarede, at de Danske havde altid været hans gode Venner, og at han holdt mest af dem, der bragte ham rede Penge m. v. Efter Audiensen lod han mig, medens vi opholdt os i en Have, sige, om der var noget de Danske vilde have, da vilde han i al Ting vise sit Venskab for os; ja der var endog blandt de Omkringstaaende, som yttrede det Forslag, om de Danske ikke vilde have en Havn i Forpagtning, men jeg forestillede ideligen, at jeg intet havde at begære, men at Hs. Majestæt ønskede alene at leve i samme gode Venskab og Forstaaelse, som hidtil havde vedvaret. Ved Afskedsaudiensen, da han sagde, jeg kunde rejse d. 4de Juli og spurgte om, der var nogen Ting de Danske vilde have, vedblev jeg mine forrige Besvarelser og bad alene om et Svar paa Kongen af Danmarks Brev og Quittering for de afleverede 25.000 pj., hvilket han lovede, og d. 4de Juli sendte han om Morgenen meget tidlig sin første Secretair, som jeg Dagen forud havde besørget en arabisk Oversættelse af Kongen af Danmarks Brev for at spørge, om vi havde forrige Traktater med, da Kejseren vilde se dem, og ved den Lejlighed var at jeg holdt for raadeligt, ikkun at forevise den af Hr. Kommandør Lützow sluttede Traktat, holdende den senere tilbage, hvilket jeg med Sikkerhed kunde, da jeg mærkede deres Uvidenhed, og om endskøndt Tingene i Grunden er det samme, men formedelst, at den taler om flere Ting i Anledning af det Compagie, som havde existeret i Marokko, vilde jeg ikke give Anledning til nye Forslag. Der forevistes bemeldte Secretair ligeledes Kvitteringerne for de forhen aarlig betalte 25.000 pj., samt for at gøre det saa kort som muligt, medens han var hos os, gjorde et Slags Udkast til et Svar, som det vi kunde ønske os, forsikkrende ham højligen, at de Danske intet attraaede uden Venskabs Vedligeholdelse. Han modtog Traktaten og lod Kejseren bese den, som med samme fandt sig saa vel fornøjet. hvilket man af hans Brev kan se. Denne Art af Fornøjelse var altsaa i mine Tanker ingen formelig Begæring, men er naturligvis fulgt af Omstændighederne og kan alligevel anses som en Fornødenhed at have noget en originale fra denne Kejser i paakommende

Tilfælde; og kan dette ikke siges, at have kostet noget, thi vel begærede Kejseren selv utrykkelig ved et Bud, da man lod mig vide, at jeg skulde afhente dette Brev, som blev opholdt nogle Dage for at faa forgyldte og bemalede Papirer dertil, thi Kejseren havde expres befalet, at det skulde udfærdiges paa saadant Papir, at jeg vilde give hans første Secretair og Seglbevareren hver 100 af Landets Ducater, men det vilde Brevet alligevel have kostet. Den Omstændighed, at der ingen Datum eller Underskrift var derunder, stødte mig vel strax, men man forsikkrede mig, at det var ofte Tilfældet med de allerbetydeligste Documenter, og at Seglet gav det den fuldkomneste Autoritet.

Det maatte højgunstigst tillades mig at gøre nogle Anmærkninger over Presenterne, som blev didhen sendte i Fald Tilfældet tiere skulde faa Sted efter de Erfaringer jeg denne Gang har samlet mig der i Landet.

— —

— —

Arendal den 21de Januar 1772.

underdanigst
Poul de Løwenørn.

Deres Excellence
Hr. Greve af Bernstorff
Statsminister for det Udenlandske
Departement.

Den $^{16}/_{9}$ skrives til Classen, at da Forholdene i Marokko efter hans Indberetning er saaledes, at Kejseren neppe bliver længe ved Magten, maa han være forsigtig med at indlade sig for meget med ham.

Den $^{31}/_{5}$ meddeles det Rehbinder, at Presentskibet »Elisabeth Louise« er afgaaet og d. $^{16}/_{8}$, at Regeringen med Sorg har erfaret Deien Mahomed's Død d. $^{12}/_{7}$, og han beordres at udtale dette for den nye Dei Hassan.

Den $^{18}/_{7}$ skriver Rehbinder, at han har været nødt til strax at give Present i Anledning af Tronskiftet. Spanien og Frankrig havde kappedes om at give Presenter. D. $^{29}/_{7}$ var Presentskibet ankommet; Deien var tilfreds med alt, især Bomberne, men var misfornøjet med de 400 Cntr. Krudt, hvorfor han havde skrevet til Beien af Tunis, der var villig til at købe dem. Handelen gik istand, og Krudtet blev betalt med Hvede.

Den $^{26}/_{7}$ skriver Rehbinder, at han var blevet kaldt op til Deien og tvungen til at underskrive, hvad Deien ønskede i Anledning af Tronskiftet, men at han havde gjort alt med Protest, da Traktaten intet indeholdt derom.

Deien ønsker for 1792 900 Ctnr. fint Krudt, 1000 Bomber, 40 Master og 200 Fyrrebjælker; endvidere meddeler Rehbinder, at han har 24 Alen Brokade, men behøver endnu 18 Alen for at kunne levere Kaftaner til Deien og 2 Ministre.

Den $^{27}/_{7}$ skriver Com. Col. til Ud. Dep., at den nye Dei forlanger Presenter til en Værdi af 72.948 Rd.; Værdien af Presenterne i 1767

var 44.633 Rd., men Prisen paa de samme vil nu være 60.639 Rd. Ved kgl. Resol. bestemmes, at Værdien bliver som i 1767, og at dette meddeles Deien.

Den $^{18}/_{10}$ skriver Rehbinder, at den svenske Konsul har faaet Ordre til at forlade Algier inden 6 Dage, og hermed er Krigen erklæret. Samtidig blev Rehbinder kaldet til Deien. Alt var nu Pragt, siger R., hvor hans Forgænger Mahomed liggende paa et Faareskind modtog mig og med skælvende Haand forsikkrede mig om sit Venskab; Deien sagde paa flydende Spansk: »Jeg har erklæret Sverrig Krig, de ringe Fordringer, vi har stillet, er opfyldt saa skødesløst, at det nærmer sig Fornærmelse. De ved, at vi betragte den 2aarige Konsulatspresent som en Venskabshøflighed, den skal gives i Varer og ikke i Penge«.

I Anledning af en Fordring om Presenter fremsat af Beien i Tunis, skrev Com. Col. til Ud. Dep., at disse ifølge Overslag vil andrage 43.205 Rd.; Ud. Dep. svarer, at det allerede har skrevet til Hammeken om at forhindre, at Beien forlanger Ting, der ikke findes i Danmark. Følgen af den stadige Vext af Udgifterne til Barbareskerne kunde let blive, at disse blev større end Indtægten ved Middelhavs-Farten. I samme Anledning skrev Ud. Dept. til Hammeken: »Tunis begynder at vise sig som Kapermagt og forlange Presenter til sin Marine; det var værd at vide, hvorledes Algier stiller sig hertil, om ikke jaloux«. Hammeken skulde prøve paa at gøre den Tanke gældende, at Europa kunde blive nødt til paa Grund af Udgifterne til Barbaresk-Staterne til Algier's Skade at hæve Skibsfarten i Middelhavet; til Com. Col. skrev det, at Tunis Pretentioner ikke var saa farlige, saa længe de europæiske Magter ikke gav efter, men at det dog vel var bedst at sende nogle Presenter af Sager producerede her i Landet, hvorefter Com. Col. skriver til Hammeken d. $^{15}/_{12}$ om at forestille Beien, at det af ham ønskede Tømmer ikke findes her i Landet, og at han maa stille Forslag om Presenter af Kanoner, Kugler, Sejldug o. l.; Hammeken skulde tilføje, at Kongen havde givet Ordre til, at hans Ønske om Presenter overvejes.

Paa et Forslag af Rentekammeret om at nedlægge Falkoneriet, svarede Ud. Dept., at det fandt det rigtigst at bevare det af Hensyn til Barbareskerne, da dette satte os istand til at give Gaver, der blev mere værdsatte end meget dyre Sager fra andre europæiske Stater.

1792 Den $^{4}/_{1}$ skrives der til Rehbinder, at ombord i Presentskibet »Charlotte Frederikke« vil han faa udleveret de Sager, Deien har ønsket for sin egen Regning, og en Del af de Presenter forlangt i Anledning af Deiens Tiltrædelse af Regeringen, alt med vedføjede Priser for Opgørelsen af, hvad der skyldes. 40.000 livres stilles til Raadighed for en Returladning af Korn.

Da Skibet d. $^{14}/_{3}$ var ankommet til Algier, søgte Rehbinder Audiens for at meddele det; R., der kendte Hassan's Modtagelighed for

Smiger, begyndte Samtalen med at sige, at Hassan idag lignede Philip af Macedonien og gik videre i den Dur. Hassan blev begejstret og omtalte Danmark og de Danske i de mest smigrende Udtryk og meddelte, at der var nedsat en Kommission for Modtagelsen af Varerne til ham privat; d. $^{22}/_{4}$ blev Rehbinder kaldet til Deien, der modtog ham liggende paa en Sofa aabenbart i daarligt Humør. Paa hans Forespørgsel, hvormeget han skyldte, svarede R. 5324 alg. Zechiner. Det er forfærdeligt, svarede Hassan og slog sig i Turbanen; han fik forklaret af Dragomanen, at Prisen var fuldt retfærdig, hvorpaa R. tilføjede, at han kendte Deiens gode Hjerte og hans Retsind. Dette var at tage ham paa den rette Maade, thi strax gav han Ordre til at bringe 4 Poser med 1000 Zechiner i hver; »dette er nok«, sagde han. »Ja, for idag, imorgen hente vi Resten«, svarede R. Dette Svar fik Deien til at le og beordre endnu en Pose med 1450 Zechiner.

Rygtet om de Penge, vi havde faaet, fremkaldte Misundelse, og der insinueredes over for Deien, at de leverede Varer ikke var gode, men han lod sig ikke paavirke, kun mente han, at fire af de leverede Master var for svage; Rehbinder lovede strax, at de skulde blive erstattet, hvortil Deien svarede: »De kan give mig 14 i Stedet for«; den $^{15}/_{3}$ indkom Deiens Yndlingsskib en 44 Kanons Fregat, der i en Storm havde mistet alle Master; hvis det ventede Presentskib ikke bringer Master, tør R. ikke vise sig paa Slottet.

Den $^{5}/_{9}$ skrev Rehbinder hjem, at Deien ikke vilde modtage de sendte Kanoner og bad om endelig at sende ham Kanoner efter hans Ønske; endvidere skrev R.: »der er sluttet Fred med Sverrig ved svensk Konsul Skjaldebrand; i Løbet af 6 Maaneder skal Sverrig levere 50 Master, 500 Egeplanker, 50 Ctnr. Tovværk, 300 Fustager Beg, 10 Stk. 24-pundige Kanoner og 10.000 Kugler. Deien skal strax have 30.000 vent. Zechiner og hans Ministre 10.000. For den nye Konsul og Freden 2 Gange Presenter i Juveler; hvert Aar for 10.800 pat. chiq. Presenter og 2aarig Konsulatpresent«.

Presentskibet ankom d. $^{23}/_{9}$. Marinemisteren afslog den for ham bestemte Ring og for ikke at lægge sig ud med ham, maatte Rehbinder hos en Jøde for 850 alg. Zechiner købe en Ring, der havde tilhørt den afdøde Dei.

I August skrives der til Rehbinder, at for at komplettere, hvad der manglede i Tiltrædelsespresenterne, vil han med Skib modtage 25 Egedæksplanker og 485 Egeplanker, udsøgte Ting fra Memel, med Fragt til en Værdi af 8838 Rbd. og med et andet Skib, hvad der mangler i Konsulatpresenten, og skal han gøre opmærksom paa, at bedre Tømmer er ikke set i Algier.

I Januar bifaldes, at Classen har givet Present til Kejserens Brødre, da det paa Grund af de usikkre politiske Forhold er rigtig at være høflig mod dem, og da Classen senere indberetter om de vanskelige Forhold i

Marokko, svarer Bernstorff ham: »vi have anerkendt den marokkanske Souverain, vi maa altsaa erklære os for ham«.

I Maj skriver Com. Col. til Ud. Dept. om det kan risikeres at udbetale de aarlige 25.000 pj. ft., da man ved Undladelsen risikerer, at vore Skibe bliver taget af Marokkanerne; Ud. Dept. svarer, at det er for risikabelt at udbetale dem, at de maa holdes klar til Konsulen, som et kraftigt Middel mod Sejrherren til at anerkende Traktaten; tvinges Konsulen til Forskud, skal det fradrages i den aarlige Present, men han maa ikke lade sig mærke med, at Pengene ligger i Cadiz.

I Juni skrives der til Classen: »Muley Ivigham synes at have de bedste Chancer, men det er vanskeligt at danne sig en Mening om Forholdene i et Land, hvor Revolutioner kan kuldkaste alle Beregninger; vilde det være umuligt, at alle Konsuler gik til Gibraltar for at undgaa Fornærmelser og Forhaanelser og vende tilbage, naar Tronfølgerspørgsmaalet var afgjort; det kunde have sine Ulemper, men den Fordel at slippe for Beskyldningen om at protegere den ene eller den anden af Pretendenterne med de deraf følgende Ulemper og Ubehageligheder«; i Anledning af Classen's Svar herpaa, skrives til ham, at man forstaar Vanskelighederne ved at faa alle Konsuler enige; med en godmodig Kejser er Foranstaltningen ikke nødvendig, men Forholdene kan blive saaledes, at det bliver nødvendig for den personlige Sikkerhed, og i saa Tilfælde har han Regeringens Tilladelse til at rejse.

Efter det Paalæg, der var givet Hammeken, lykkedes det ham at faa Beien af Tunis til at nedsætte sine Fordringer, hvorefter der blev skrevet til ham, at Kongen vilde opfylde Beiens Ønsker og med Skibet »Janus«, der skulde afgaa d. $^{5}/_{7}$, vilde han modtage efterfølgende Presenter, hvorved Kongen vilde vise Beien, hvilken Pris han satte paa hans Venskab; det tilføjedes, at man meget vilde angre denne Imødekommenhed, hvis den førte til yderligere Fordringer, og vi ville udsætte os for alt fremfor at give efter. Fordringerne fra Barbareskerne om Presenter stiger, saa de snart er større end Profiten. Frankrig har hidtil kunnet holde igen paa denne Europaudsugning, men nu kan det ikke.

Presenterne var: 73.915 ℔ forskjelligt Tovværk, 21.000 ℔ forskjelligt Garn, 170 Foustager Beg, 65 Foustager Tjære, 50 Stk. Sejldug, 30 Stk. 8-pundige Kanoner, 7000 Kugler, 4 Stk. rødt og blaat Klæde, 5 Diamantringe, 3 Stk. Silketøj med Guldblomster, 2 Guldrepeteruhre, 4 Guld- og 10 Sølvuhre, 1 Tobaksdaase med Diamanter, 3 dito emaillerede, 1 Stk. carmoisinrød Damask, 10 Tobaksdaaser af Sølv.

Konsulen i Tripolis skriver: ved Konsulatet er alt roligt; i Anledning af Kongen af Sverrigs Død vilde Paschaen sende en Ambassadør til Stockholm, men den svenske Konsul fik Ordre til at erklære, at det ikke behøvedes; man var villig til at give Present uden Ambassadørs

Sendelse, og det synes at lykkes; de andre Konsuler har ligeledes frabedt sig disse i Anledning af Tronskifte generende Visiter.

I Januar sker der Brud mellem Holland og Algier.

Den $^{26}/_{2}$ skriver Com. Col. til Rehbinder, at det har modtaget hans 1793
Opgivelse af, hvad Deien ønsker som særlig Present og som Present for hans Tronbestigelse; han skal paa det høfligste forestille Deien, at alle de nævnte Sager er Kontrabande under de existerende Forhold, at Gibraltarstrædet er fuldt af Krigsskibe, som ikke lader noget Skib passere uden at visitere det, og han skal derfor forhandle om Udsættelse med at afsende det; kort efter skriver Com. Col. til Ud. Dep., at Deiens stigende Fordringer viser det farlige i ved en Deis Død ikke strax at meddele, at Presenterne er afsendt; Konsulen instrueres om, naar en Dei er død, strax at meddele, at Presenterne er afsendt, selv om han Intet ved derom; iøvrigt bifaldes Col. Skrivelse til Konsulen, men man mener, at det ikke er behageligt under nuværende Forhold at sige Nej til Deien.

Den $^{28}/_{9}$ skriver Com. Col til Ud. Dep., der først havde indberettet, at Deien var gaaet ind paa, at Afsendelsen af Presenterne udsattes, at denne nu forlanger, at saavel hvad Kongen har nægtet, som hvad der mangler i Tiltrædelsespresenten, skal være i Algier inden Februar Maaneds Udgang; det manglende i Tiltrædelsespresenterne vil andrage 14—15.000 Rd.

Den $^{2}/_{12}$ skrives der til Rehbinder, at Skibet med de ønskede Presenter, der i Marseille vil blive kompletteret med de dei anskaffede Uhre, snart afgaar, ligeledes medfølger de af Deien privat ønskede Kanoner til Værdi af 3653 Rd.; hvad Betalingen angik, skulde R. lade, som det var ham og ikke Kongen han skyldte Pengene: han skulde søge at faa Pengene, men ikke presse saa haardt paa, at det kunde skade Kongens Interesser; bliver der betalt. er det sikkert mest fordelagtig at tage Betalingen i Korn og sælge det i Livorno. Deien skal gøres opmærksom paa, at han maa paaskønne, at man under disse Forhold, hvor Havet er fuldt af Skibe, der stræbe efter Bytte, alligevel sender Skibet; det hed »Johanne Margrethe« og algik d. $^{18}/_{12}$. Samtidig skrives der til de danske Konsuler, at man haaber, det ikke bliver angrebet, men skulde det ske og blive indbragt i en Havn, da skal det strax meldes til den danske Minister i det paagældende Land.

Den $^{9}/_{12}$ skriver Rehbinder, at han nærer Frygt for Brud med Algier, at Presenterne snarest maa sendes, og at han sættes istand til at berolige Deien med, at hans Fordringer opfyldes.

Under $^{23}/_{11}$ indberetter Konsul Kaas i Lissabon, at den uventede trêve mellem Portugal og Algier, der er sluttet med en Hurtighed og Hemmelighed, er et fiffigt Træk af England mod Amerika, da den tillader de algierske Corsarer at løbe ud og angribe de amerikanske Skibe, og da der er Pest i Algier, bliver alle de Skibe, der har været i Berøring med Corsarer underlagt Karantæne. Frankrigs Hjælp nytter ikke Amerika-

nerne, der opnaas Forstyrrelse i Frankrigs Forsyning, hvad England tilsigter, og Frankrig og Algier brouilleres.

Den $^{3}/_{12}$ skrives til Rehbinder: »vi frygte ikke for Deiens Presenter; Presentskibet er klar til Afrejse; vi benytte Øieblikkets trève til at sejle, vi har aldrig svigtet vor Forpligtigelse over for Algier, hvad vi haaber, De vil gøre gældende«.

I April blev der skrevet til Konsulerne om Danmarks og Sverrigs fælles Optræden for Frigivelse og Skadesløsholdelse for opbragte Skibe; findes kun en Konsul, fungerer og varetager han det andet Lands Interesse.

Efter at Konsul Classen har indgivet sin Ansøgning om Afsked, der modtages med Beklagelse, bliver d. $^{5}/_{7}$ Sekretær Peter Blicher Olsen udnævnt til Konsul i Marokko i hans Sted.

Den $^{16}/_{7}$ skrives der til Lochner i Anledning af Paschaen af Tripolis Ønske om en extraordinær Present, at give Penge i Stedet for Varer, da disse paa Grund af Forholdene tilsøs vanskeligt kommer frem. 8000 Rd. stilles i den Anledning til hans Raadighed, og paalægges det ham samtidig at fremhæve Kongens Ønske om det gode Venskabs Vedligeholdelse, og dernæst at vinke af for yderligere og besværlige Anmodninger; men to Maaneder efter skrives der til ham om ikke at vende tilbage til sin Post, før han ser, hvorledes Forholdene udvikler sig for Paschaen.

Konsul Hammeken i Tunis dør d. $^{17}/_{8}$, og da kort efter det danske Skib »Johanne Marie« bliver taget af tunesiske Corsarer, skrives der til den svenske Konsul, om han eller den Afdødes Søn ikke kan give de tunesiske Corsarer danske Pas, da der findes nok af disse i Konsulatet.

1794 Til Rehbinder skrives der, at det er umuligt at skaffe Ræer i et Stykke, hvorfor de der sendes, er sammensatte, og vil Deien ikke have dem, kan de sælges i Marseille eller Livorno. Presentskibet »Johanne Margrethe«, Kapt. Bundes, ankom i Marts; Deien var tilfreds med Kanonerne, som han betalte med 1021 alg. Zechiner, og Rehbinder turde ikke sige, at de var dyrere. Efter at Ladningens Værdi var opgjort, skyldte vi endnu 153.131 pat. chiq., men blev kun skrevet for 118.391, da de algierske Regnskabsførere havde regnet 34.740 feil, hvad Rehbinder maatte tie stille med for ikke at gøre dem ulykkelige. Endvidere berettede R., at han havde været nødt til at give 8270 alg. pj. til dem, der havde hjulpet ham at holde Vreden nede hos Autoriteterne, fordi Skibet udeblev saa længe.

Efter at Skibet var losset, blev det fragtet af Deien for at hente Slaver paa Malta; kommet tilbage vilde Deien fragte det igen for at bringe Pilgrimme til Smyrna, men for at slippe herfor betaltes der Havnekapitainen 20 alg. Zechiner, hvorefter han erklærede, at Skibet lækkede stærkt.

Rehbinder havde givet Dragomanen et Stykke Brokade, da denne ikke turde vende tilbage til Konen uden en Kaftan; R. bemærker i den Anledning, at Algerinerne respektere deres legale Hustruer, og skønt Flerkoneri er tilladt, findes det meget sjeldent og aldrig i de højere Klasser.

Freden med Holland kostede dette 128.000 alg. Zechiner.

For 1795 ønsker Deien 580 Ctnr. Krudt, 16 Ankertove, 100 Stk. Sejldug og 50 Ræer.

I Anledning af nævnte Ønske skrives der d. $^{4}/_{11}$ til Rehbinder, at han skulde meddele Deien, at Skibet kun kunde tage 21 Ræer, naar der skulde være Plads til de andre Sager; det manglende sendtes ved næste Lejlighed, og under den nuværende Krigstilstand var det for farligt at sende Krudt; samtidig skrives der til R., at Tripolis efterhaanden forlanger det samme som Algier og Tunis, hvad man ikke vil finde sig i, og at han skulde paavirke Algier i samme Retning.

Den $^{21}/_{1}$ udnævnes Professor Olsen til Konsul i Tunis; hans Tiltrædelsespresenter bestod af: til Beien en Ring med Brillianter og en Guldaase med Brillianter, samlet Pris 1700 Rd. og til Ministrene 4 Guldaaser, 4 Guldrepeteruhre, 10 Sølvuhre, 4 Diamantringe, 10 Sølvdaaser, 200 Alen Klæde, 52 Alen Atlask, 2 Stk. fint Lærred og 60 Alen Netteldug; ved Audiensen skulde han forsikkre Beien om Kongens Venskab.

Hammeken's Søn beretter, at d. $^{9}/_{2}$ fandt et mislykket Attentat paa Beien Sted; Dagen efter var Myndighederne til Audiens og Haandkysning og Uddeling af Gaver og Fødemidler til de Fattige; alle Konsuler gav Presenter, Hammeken for 5298 livres.

Baade Frankrig og Venedig har sluttet Fred med store Presenter.

Spanien har sendt Presenter, der overgaar alt, hvad hidtil er set af Diamanter og Juveler.

Den tunesiske Corsarflaade bestaar for Øieblikket af 7 Skibe med 166 Kanoner og bemandet med 1046 Mand.

Den $^{6}/_{6}$ beretter Classen, at Muley er ankommet til Tanger, og at han i den Anledning har givet Presenter for 2000 pj. ft., og d. $^{9}/_{9}$ at Muley har kaldt ham og den venitianske Konsul og sagt til dem, at han ikke vilde vente paa Presenterne, men have dem inden 6 Maaneder, hvis ikke Krig; de Rygter om Krig mellem Danmark og Algier, mener han, er startet af den engelske Konsul; han har skrevet til Konsulerne om at berolige Skipperne.

Den $^{23}/_{9}$ skrives der til Classen, at da det efter hans Rapporter synes, at Muley faar Overtaget og har bemægtiget sig alle Havnestæder, er det rigtigt at afbetale noget paa de resterende Presenter, og at 50.000 pj. ft. er til hans Raadighed i Cadiz.

Den $^{28}/_{1}$ skrives der til Lochner, at foruden de 8000 Rd. stilles endnu 2000 Rd. til hans Raadighed og d. $^{15}/_{4}$, at han skal forblive i Livorno.

Paschaen i Tripolis er stadig belejret; han sætter sin Lid til Sultanen, som er afhængig af Kapitan Pascha, Fader til Paschaen i Tripolis. Lochner skal ikke udsætte sig for at tage Parti.

Den $^{15}/_{8}$ melder Lochner, at ifølge Efterretninger fra Tripolis har Paschaen glemt sine overdrevne Fordringer; han har taget en Ø fra Tunis og er nu i Krig med denne Stat og Algier og d. $^{20}/_{10}$, at Sidi Jusuf den gamle Paschas Søn har fuldstændig slaaet sin Modstander af Karamonti-Familien.

1795 I Januar melder Lochner, at Tunis sender 10.000 Mand, men at Algier ikke tør sende Tropper af Frygt for, at de skal gaa over til Usorpatoren Sidi Ali, men derimod stiller en større Sum Penge til Tunis Raadighed. I Begyndelsen af Februar flygter Usorpatoren beskyttet af 2 venitianske Fregatter, og den gamle Paschas ældste Søn erklæres for Pascha. Lochner mener, at der foruden til ham maa gives Present til hans Broder Sidi Jussuf; alle Konsuler har givet Present.

Den $^{24}/_{7}$ melder Lochner, at han har brækket Benet, men haaber at kunne være klar til at rejse i September; der har været en ny Revolution, hvor Sidi Jussuf har forjaget Broderen. Tunis har hjulpet ham. Den $^{7}/_{9}$ meddeler han, at den ny Pascha er grusom og gærrig; han har hængt alle Usorpatorens Tilhængere, og i $1^{1}/_{2}$ Maaned har han paa forskellig Maade samlet sig 60.000 alg. Zechiner.

Paa en Ordre af $^{8}/_{9}$ om at rejse til Tripolis svarer Lochner, at der er ingen Skibslejlighed, og at saadan neppe vil findes før til Foraaret; han har modtaget Brev fra den sardinske Konsul Bellato i Tunis, der mener, at hans Present paa 11.000 Rd. neppe vil blive modtaget, og at han maa medbringe mindst 12.000 pj. ft.; fra Spanien ventes 25.000 pj. ft. til den nye Pascha, 2000 til den gamle og samme Sum til Ministrene; det franske Nationalkonvent har sendt Møbler fra Kongens Palæ til en Værdi af 100.000 liv., men denne Gave er slet ikke blevet gouteret. Paschaen har anmodet Spanien om en Fregat til en Ambassade til Constantinopel, hvad man er sikker paa at faa; den svenske Konsul har lovet Ammunition, den engelske Manufakturvarer.

Som Svar herpaa skrives der til Lochner, at han ved sin Tilbagekomst til Tripolis kun i yderste Tilfælde maatte give mere end 3000 Rd. ud over det alt tilstaaede.

Rehbinder melder, at d. $^{3}/_{2}$ kom Kapt. Bundes tilbage fra Malta, og at han strax blev kaldt til Deien, der vilde meddele ham, at Skibet skulde fragtes til Smyrna; trods R.'s Protest maatte Skibet gøres sejlklart saasnart som mulig; fra denne Rejse kom Bundes tilbage d. $^{2}/_{4}$ med 370 tyrkiske Rekruter; Deien vilde atter fragte ham, hvortil Rehbinder bemærkede, at det var umuligt, da Kaptajnen havde sluttet Fragt til St. Petersbourg for 3700 hollandske Gylden; Deien blev rasende, og R. forlod ham, men blev kaldt tilbage, og Deien spurgte ham, hvad Venskab han satte mest Pris paa, Deiens eller Petersborg-Købman-

dens. Rehbinder svarede, at han kunde befale og fjernede sig, men neppe var han kommet hjem, før to Tjenere bragte ham 5000 pj. til Skibets Ejer og 300 til Kaptajn Bundes med Ordre at gaa i Ballast til Smyrna i Løbet af 8 Dage. B. protesterede dels paa Grund af den gode Fragt, han gik glip af, dels for den ringe Fragt, der blev ham budt, men det lykkedes Rehbinder at overtale ham ved at forestille ham, at Følgen af hans Afslag vilde være en Krigserklæring til Danmark og han afsejlede d. $^{3}/_{5}$.

Den $^{12}/_{6}$ kom Presentskibet, og der var fuld Tilfredshed med de medbragte Presenter.

Imidlertid var den danske Brig »Kindes Kinder« paa sin Vej fra Algier til Marseille opbragt af Englænderne og indbragt i korsikansk Havn. Ladningen, der tilhørte Deien, havde en Værdi af 36.026 alg. Zechiner, og dette Beløb skulde, naar Ladningen var solgt, bruges til Løskøb af Slaver i Genua. Ved Efterretningen herom blev Deien rasende, kaldte Rehbinder og sagde til ham, at Skibet havde været under dansk Flag, hvorfor Konsulen maatte være ansvarlig for Ladningen og forlangte, at han enten stillede Sikkerhed eller betalte Værdien om 2 Timer, i modsat Fald var Freden brudt. Rehbinder maatte berette hjem, at han havde udstedt en 6 Maaneders Vexel paa 36.026 alg. Zech.; den danske Regering nedlagde Protest i England mod Opbringelsen.

Rehbinder's Regning for Presenter, Gratificationer og Drikkepenge i 1794 androg 19.177 alg. pj., øverst paa Listen stod 30 pj. til den, der først havde set Presentskibet.

Paa Tilbagevejen fra Smyrna blev Kapt. Bundes opbragt af en neapolitansk Fregat d. $^{30}/_{4}$ paa Grund af, at der ombord fandtes 300 tyrkiske Rekruter; den danske Minister fik Ordre til at protestere, men den neapolitanske Regering maatte, som værende i Krig med Algier, betragte tyrkiske Rekruter som Kontrabande og fastholdt sin Vægring mod at frigive Skibet. Den danske Minister arbejdede imidlertid ivrigt og kunde berette hjem i Oktober, at det neapolitanske Hof begyndte at stille sig velvilligt og endelig, at Tyrkerne var frigivet mod, at de førtes tilbage til Smyrna.

I Juli indberettede Rehbinder, at man i Algier nu opdagede Ulemperne ved at have Fred med Spanien; Priserne blev sjeldne, der var Mangel paa christne Slaver, alt var blevet en Fjerdedel dyrere, og Marinen opfordrede Deien til at erklære Spanien Krig; for at dæmpe Uroen befalede Deien, der havde taget det af Spanien og Venedig betalte Guld, den hollandske Konsul at rejse til Europa for at fremskynde Presenterne fra Holland og Frankrig, og hvis den ham i 1794 lovede Ammunition ikke kom inden 6 Maaneder, var det Krig uanset de 125.000 Zechin. betalte i 1794, af hvilke han selv havde beholdt de to Trediedele.

I Oktober erklærede Algier England Krig og sluttede Fred med Amerika, der betalte 100.000 pj. ft., frikøbte 101 Slaver for 1000 pj. ft.

Stykket og lovede at give aarligt for 12.000 pj. ft. Ammunition, og at dets Konsul skulde give toaarige Presenter.

Dagen efter Krigserklæringen til England søgte Rehbinder Audiens hos Deien for at bede ham ikke fragte danske Skibe uden at assurere Skib og Ladning, hvilket Deien fandt retfærdigt; de i Sagen interesserede Jøder gjorde Indvending til Deien, der strax forandrede Mening; Rehbinder blev kaldt til Deien, der meget ophidset udtalte, at enten maatte den danske Konge forhandle med England eller selv betale Assurancen. Krigstilstanden med England varede ikke længe, allerede d. $^{18}/_{1}$ 96 ankom en engelsk Fregat, med hvis Chef en provisorisk Fred sluttedes.

Den $^{30}/_{4}$ melder Classen at have været i Cadiz og hentet 75.000 pj. ft., da Kejseren har gjort Fordring paa Udbetaling for 3 Aar, og at han desforuden har forlangt 20 Kanoner, hvilket Forlangende han gentager, da Pengene bliver ham udbetalt; samtidig melder Classen, at Spanien udruster Kapere med Tilladelse til at tage neutrale Skibe.

Som Svar paa Kanonerne tilskrives der Classen, at Regeringen ikke finder det rigtigt at give Marokko Kanoner, da det har erklæret Venedig Krig, og at han skulde sige til Kejseren, at Kongen selv havde Brug for sine Kanoner, da saa meget Materiel var ødelagt ved Branden i København.

Forholdene i Marokko havde efterhaanden bedret sig, idet Muley enstemmig var udraabt til Kejser.

1796 Den $^{9}/_{1}$ skrives til Rehbinder, at den danske Minister i London har faaet Ordre til at fremme Priserettens Afgørelse om Prisen »Kindes Kinder«, og d. $^{29}/_{1}$ at der afsendes 500 Ctnr. Krudt, 1000 Bomber, 10 Ambolte og 200 Ctnr. Stangjern; Hjul og Axler kan ikke afsendes, da ingen Dimensioner er opgivet; der afsendes mindre Tovværk, da det er altfor dyrt; man finder, der er Fordel ved at udsætte noget af Leverancen, og ved de algierske Afregningskontorer er der saa stor Uorden, at man aldrig forlanger de Varer, man har tilgode fra sidste Leverance. I Anledning af de for Deien fragtede Skibe, skrev Com. Col. d. $^{6}/_{2}$ til Rehbinder: »vi forstaa meget godt Deres Vanskelighed ved at undgaa den Voldshandling, at Deien fragter Skibe for en Fragt, som Kongen maa supplere: der kan dog gøres opmærksom paa, hvad Danmark yder for Fredens Bevarelse og Vanskelighederne ved Presenternes Tilførsel under de nuværende Forhold; samtidig indberetter Rehbinder, at Kongen for de afsluttede Fragter siden 1794 har maattet betale 14.000 Rd., men det er den eneste Maade at bevare Freden paa«.

Den $^{14}/_{3}$ melder Rehbinder, at da Tyrkerne kun frigives mod at føres til Smyrna, foreslaar han Regeringen en anden Udvej, nemlig at udvexle dem med neapolitanske Slaver; disse maa søges i Tunis, da Prisen her er altfor høj, og han antager, at Neapel vil tage 100 Christne for 300 Tyrker; Slaverne kan faas i Tunis for 160 Zechiner; Tyrkerne staar Deien i 30 Zechin. Stykket, hvilket bliver 9100 Zechin. mere ved

at remboursere Deien Værdien af Tyrkerne, men saa risikere vi til Gengæld Intet af denne barbariske Despot.

Den $^{14}/_{3}$ ankom til Algier to engelske Fregatter med en Afsending fra Vicekongen af Corsica med 24.000 £ for at lindre sine ulykkelige Landsmænds Skæbne; disse Penge skulde ikke betragtes som Købesum, men som Gaver paa Betingelse af, at den engelske Konges Souverenitet over Corsica anerkendtes. Hassan blev uendelig glad og frigav 169 corsikanske Slaver uden Betingelse.

Den $^{18}/_{3}$ bliver Rehbinder kaldt til Deien, der meddeler ham, at hans Corsarer tager alle danske Skibe; R. protesterer og opnaar, at Besætningerne ikke bliver Slaver, men Gidsler, og Freden ikke forstyrres paa den Betingelse, at R. opnaaede Frigivelse af Tyrkerne. Den $^{30}/_{3}$ blev to danske Skibe taget; neppe var det sidste af disse kommet i Havn, før Rehbinder fik Bud fra Deien om at fragte et Skib og sende det til Neapel for at hente Tyrkerne; saasnart disse ankom til Algier, skulde de danske Besætninger være fri og ligeledes Skibene, selv om der var 20. R. fragtede strax et spansk Skib for at gaa til Neapel, hvor han haabede paa at opnaa Frigivelsen mod christne Slaver.

Efter Korrespondance mellem København og Neapel er det lykkedes paa de ovennævnte Betingelser at faa Tyrkerne frigivet og efter disses Ankomst til Algier blev de danske Skibe, ialt 16, frigivet tilligemed deres Besætninger.

Da Rehbinder faar Meddelelse om, at Presentskibet først kan afgaa i Juli, vil han ikke udsætte sig for Deiens Vrede ved at skulle vente, og skønt det er meddelt ham, at Skibet ogsaa bringer den toaarige Konsulatpresent, anskaffer han den selv; han meddeler Com. Col. at han dertil har anvendt 18.458 alg. pj., at extra Udgifterne i Anledning af Tyrkerne har været 8258 alg. pj., at han har betalt 484 pj. ft. for at bringe en Depeche for Deien til Alicante og tilføjer, at disse Udgifter maa undskyldes.

Da Rehbinder vedblivende indberetter om afholdte Udgifter, meddeler Com. Col. til Ud. Dep., at Rehbinder har betalt »Kindes Kinder«, at han fordrer Betaling c. 30.000 pj. anvist for Skibet »Concordia« fragtet af Jøden Bacri, og at han til samme har betalt 10.000 pj. for Havari paa Ladning med Skibet »Entreprise«; sidstnævnte Sum er udbetalt ifølge Udtalelse fra en Jurist, ikke efter en Domsakt. Departementet anmodes om at tage denne Sag under Overvejelse, og dette udbad sig en Erklæring af Rehbinder om, hvorfor han havde udbetalt de nævnte 30.000 og 10.000 pj.

Presentskibet »Laurentius« eskorteret af Fregatten »Thetis« ankom d. $^{26}/_{10}$; da dennes Nærværelse ikke var nødvendig, afgik den strax til Tripolis.

Den $^{10}/_{11}$ erklærede Algier Venedig Krig.

Den $^{27}/_{12}$ skrives til Rehbinder, at naar Deien vil fragte Skibe for vor Regning, skal han sørge for, at Skibspapirerne er i Orden, og at man mener, at han nok kunde have klaret Sagen med Henvisning til Konsulatpresenterne.

Den $^{15}/_{1}$ skrives til Lochner, at han kan disponere over 1000 Rd. udover de alt tilstaaede 11.000 Rd.; inden dette Brev naar Lochner, har han skrevet hjem, at de 11.000 Rd. ikke er tilstrækkelige; de er for meget som Konsulatpresent, men den nye Pascha finder sig ikke bunden ved sin Forgængers Forpligtelser, og der er derfor Tale om Presenter i Anledning af en ny Fredsslutning. Spaniens første Fred kostede 60.000 pj. ft., og nu bliver det mindst Halvdelen til; den svenske Konsul havde skrevet til Lochner d. $^{31}/_{12}$ 95, at Venedig havde givet 25.000 pj. ft., at Paschaen vil blive anerkendt af alle Magter, da Tunis ikke mere vil protegere Sidi Hamet, men tvertimod var venlig mod den nu regerende Pascha. Lochner melder, at han vil give Present til Værdi af 240 pj. ft. i Anledning af Paschaens Sønners Omskæring.

Den $^{13}/_{5}$ melder Lochner, at Paschaen har erklæret Danmark Krig, da vi ligesaalidt som Sverrig havde givet ham Present i det Aar han havde regeret; Paschaen havde allerede taget to Skibe, og Lochner vilde strax afgaa til Tripolis.

Da denne Efterretning naaede hjem, fik Admiralitetet strax Ordre til hurtigst mulig at afsende Fregatten »Thetis« til Middelhavet. Instruxen for Chefen, Kapt. Lorenz Fisker, havde følgende Punkter: 1) konvojere Presentskibet til Algier og derfra snarest gaa til Tripolis, 2) har Konsul Lochner sluttet Fred, da blot vise sig, 3) assistere Konsul Lochner, hvis Forhandlinger i Gang, 4) hvis Krigstilstand, gøre Tripolis alt mulig Afbræk og tage Lochner ombord, 5) Fredsbetingelserne skal være de samme som i den bestaaende Traktat, og Traktaten skal ikke bortfalde ved Regeringsskifte, 6) have Tilhold i Malta, 7) Briggen »Sarpen« afsendes og underlægges Dem, 8) blokere Tripolis Havne og derom udstede Bekendtgørelse, 9) den danske Gesandt i Venedig assisterer Dem, 10) da sandsynlig Fredsbrud mellem Spanien og England, kun søge neutrale Havne, 11) er Fred sluttet, begive Dem til Corsica for at varetage de der opbragte danske Skibes Interesse, indberette Alt og iøvrigt rette Dem efter Com. Col. Instrux.

Lochner ankom til Tripolis d. $^{6}/_{6}$; i Havnen laa et nyt taget Skib »De tre Venner«. L. lod sin Ankomst melde til Paschaen, der svarede, at han var henrykt ved hans Ankomst. Ved Audiensen bemærkede L. til Paschaen, hvor uretfærdig han havde handlet; Paschaen svarede, at han intet Svar havde faaet paa Kundgørelsen om sin Tronbestigelse, og at han ingen Present havde faaet siden Abdrahmann for Aar siden var i Danmark, og han havde hørt, at man nu vilde give ham 10.000 pj. ft. i Stedet for 7000 ungarske Zechiner hvert 3die Aar. Efter 3 Ugers Forhandling gik Paschaen ind paa Vaabenstilstand i 6 Maaneder mod 12.000 pj. ft. Udbetaling, 1000 pj. ft. til hans Ministre, Frigivelse af Besætningerne, og at L. skrev hjem, om Kongen vilde betale 50.000 pj. ft.

Efter Fiskers Ankomst havde han og Lochner Audiens for at genoptage Forhandlingerne, men nu var Paschaen blevet meget mere umedgørlig, rimeligvis ved engelsk Indflydelse; han forlangte 1500 pj. ft. og

2 Fregatter med 40 Kanoner strax og hvert tredie Aar Presenter til en Værdi af 10.000 pj. ft.; fik han ikke sine Fordringer opfyldt inden den fastsatte Tid, var det Krig. Paa disse Betingelser vilde de ikke gaa ind, Lochner gik ombord til Fisker og overdrog Varetagelsen af det danske Konsulat til den spanske Konsul de Soupa. Fisker udstedte en Bekendtgørelse om, at de tripolitanske Kyster var blokeret fra $^{1}/_{1}$ 1797.

Fisker, der indsaa Umuligheden af ved Vintertid at blokere, dels paa Grund af Vejrforholdene, dels af Mangel paa Smaaskibe, afgik til Malta, hvor han bestilte en Chebeque færdig til næste Foraar; den skulde bemandes med Malthesere.

Konsulerne i Middelhavet faar Ordre til at vare Skibene for de tripolitanske Havne.

Den $^{27}/_{8}$ skrives der til Konsul Blicher Olsen i Tanger, at han skal se at forhindre Afsendelse af Ambassaden, thi Forholdene for Danmark og Sverrig er forskellige; vi giver aarlig Present og fortjener bedre Behandling, og vi kan ikke finde os i, at vore Skibe befragtes af den marokkanske Regering.

Den $^{30}/_{11}$ indberetter Blicher Olsen, at store Dele af Marokko river sig løs fra Kejseren, at det er vanskeligt at se, hvorledes Forholdene vil udvikle sig, og at han derfor har betalt ialt 2000 pj. ft. til forskellige for at opnaa Udsættelse af Betalingen af Presenterne for 1797.

Den til Konsul i Tunis udnævnte Professor Olsen opsætter sin Rejse paa Grund af Pesten; senere ankommen dertil beretter han at have uddelt de ankomne Presenter, med hvilke imidlertid ikke alle var tilfredse. Samtidig beretter han, at Englænderne i et dansk Skib har taget 2000 pj. tilhørende en Tuneser; Beien fordrer dem betalt i Løbet af 4 Maaneder, i modsat Fald vil han gøre sig betalt i danske Skibe. Olsen udbeder sig Forholdsordre.

Ifølge sin Instrux indledede Fisker Forhandlinger med Malta og 1797
Neapel; paa Malta mente han at opnaa Stormesterens Tilsagn, om at han vilde udsende sine Galejer imod Tripolis i den gode Aarstid for at vedligeholde Blokaden, naar de danske Skibe var fraværende for at fylde Vand o. l., medens Neapel ikke kunde yde nogen Hjælp, da det selv var i Krig med de barbareske Stater. Briggen »Sarpen«, som var sendt til Assistance for Fisker maatte løbe ind til Norge og kom først til Middelhavet næste Foraar.

Fisker søgte, naar Vind og Vejr tillod det, at blokere de tripolitanske Havne og assistere danske Handelsskibe, der iøvrigt ikke var talrige, da Skipperne ikke turde vove sig tilsøs. To danske Skibe blev taget i Patras af tripolitanske Corsarer, i hvilken Anledning Fisker reklamerede hos den tyrkiske Regering; det lykkedes Corsarerne at bringe Skibene til en tripolitansk Havn, men Corsarerne blev ødelagt af Fisker.

Imidlertid blev det besluttet i København at tiltvinge sig Freden med Magt, og Fregatterne »Najaden« og »Triton« under Kaptajnerne Bille og Ellbrecht udrustedes. Bille fik Overkommandoen og følgende Instrux: gaa til Tanger med 20.000 pj. ft. til Blicher Olsen; hvis han erfarede, at Fred med Tripolis ikke var sluttet, da afløse Fisker og aflevere til ham de medbragte Depecher til Algier og Tunis for derefter at optage Blokaden af Tripolis. Fisker skulde vende hjem. Besøget i Algier, som enten Bille eller Fisker skulde udføre, var for at forklare Grunden til, at Aarets Presenter endnu ikke var afsendt, samt bringe Deien Forsikkringer om Kongens Venskab og meddele Rehbinder, at han var hjemkaldt. I Tunis skulde han overgive Konsul Olsen hans Udnævnelse til Konsul i Algier, hvortil han skulde føres.

Bille afgik fra København d. $^{24}/_{3}$ og ankrede ved Tanger d. $^{14}/_{4}$. Konsul Blicher Olsen vilde af de 20.000 pj. kun have 4000, da han under de herskende Forhold mente det altfor risikabelt at have en større Sum i sit Hus. Fra Tripolis havde Konsulen ingen Nyheder.

Da Gibraltar var blokeret af Spanierne, afgik Bille til Malaga, konvojerede Skibe til Malta, hvor han traf »Sarpen« og den ovenfor nævnte Chebeque, ført af Pr.Lieut. Munch; med disse to Skibe afgik Bille d. $^{8}/_{5}$ og traf d. $^{14}/_{5}$ »Thetis« ved Lampedusa, hvor Overlevering til Bille fandt Sted; d. $^{16}/_{5}$ havde Bille udfor Tripolis en to Timers Kamp med 6 tripolitanske Corsarer, der endte med, at disse flygtede ind i Havnen i en meget forskudt Tilstand og med stort Mandefald; de danske Skibe havde en Del Skade paa Sejl og Takkelads, men havde kun mistet en Mand. Chebequen blev sendt tilbage til Malta, og Bille vedblev at krydse udfor Tripolis. Noget senere modtog Bille en Forespørgsel fra Paschaen, om han var villig til at slutte Fred, og da denne besvaredes bekræftende, indledede Konsul Lochner Forhandlingen med det Resultat, at Freden kunde faas paa følgende Betingelser: 75.000 pj. ft. strax og hvert fjerde Aar en Present eller Afsendelse af en Ambassadør til Danmark. Beløbet 75.000 pj. ft. fremkom saaledes: 50.000 for Freden, 21.000 for 21 Slaver og 4000 til Ministrene. Bille mente ikke at kunne gaa ind paa saa haarde Betingelser, men bøjede sig for Lochner, der erklærede, at Fred ikke kunde faas billigere, og at han ikke vilde tage Ansvaret for et Afslag.

Efter at Freden var sluttet, maatte Bille forære Paschaen sin Chalup, da Konsulen erklærede, at det var nødvendigt at føje ham i en saadan Bagatel; Paschaen ønskede ogsaa 20 Td. Krudt, som Bille ikke kunde afse; at erklære dette vilde efter Konsulens Mening vække for megen Sensation, og Bille maatte derfor erklære, at han ikke for Straf af Kassation turde blotte Kongens Skib for Krudt, men at Krudtet skulde blive sendt fra Malta.

I sin Indberetning tilføjede Konsulen, at Amerika kort iforvejen havde faaet Fred paa samme Betingelser dog med den Forskel, at den amerikanske Konsul skulde give toaarig Konsulatpresent, en Brig paa 14 Kanoner, Skibstømmer, Tovværk m. m. Freden med Danmark blev

undertegnet d. $^{31}/_{5}$, hvorefter Bille havde Afskedsaudiens, ved hvilken Lejlighed Paschaen forærede ham en Sabel; samme Dags Aften afgik Bille til Malaga, medens »Sarpen« blev liggende for kort efter at overføre nogle Passagerer for Pacshaen til Algier og Tanger og derefter gaa til Malta.

For Bille forelaa en stor Virksomhed; fra alle Sider indløb Klager over de krigsførende Magters Kapere, hvis hensynsløse Fremfærd og Condemnationer under de mest intetsigende Paaskud mod danske Skibe snart ingen Grænser kendte. De lange Karantæner, der paalagdes Skibe, saa snart de havde været i Forbindelse med pestbefængte Skibe eller Steder, hemmede meget de danske Krigsskibes Virksomhed.

I Malaga anskaffede Bille det Paschaen lovede Krudt; desuden maatte han til høje Priser løskøbe to tripolitanske Slaver, som Paschaen havde udbedt sig; det Hele beløb sig til 3.362 pj. ft. Efter at »Sarpen«, Pr.Lieut. Holck, havde modtaget Krudtet, Slaverne og 12.000 pj. ft., afgik den til Tripolis. Paschaen faldt nu paa, at han hellere vilde have »Sarpen« end Penge, og da dette blev afslaaet, vilde han have dens Kanoner imod at give andre i Bytte; da dette ogsaa blev afslaaet, blev han vred og erklærede, at man ikke brød sig om hans Venskab, og at han slet intet vilde have. Hans Vrede var imidlertid forbi den følgende Dag, og efter lang Underhandling blev Resultatet, at hvad Briggen havde ombord til Paschaen skulde modtages, og Lochner skrev til Bille, at han maatte skaffe Paschaen 40 Kanoner efter opgivne Dimensioner med alt Tilbehør inklusive 100 à 200 Kugler pr. Kanon og fradrage Værdien i de 38.000 pj. ft., som endnu skyldtes ham; Lochner tilføjede, at gjorde man Vanskeligheder ved dette rimelige Forlangende, indestod han ikke for Følgerne. I Begyndelsen af September ankom Fregatten »Triton«, Kapt. Ellbrecht, til Malta med 38,000 pj. ft., som den havde Ordre til at bringe til Tripolis. »Triton« medbragte Ordre om at hjemsende »Najaden«, ved hvis Afgang Bille flyttede sin Stander til først nævnte Skib. Ved sin Ankomst til Malta berettede Holck til Ellbrecht, hvad der var foregaaet i Tripolis. Ellbrecht betænkte sig lidt, om han skulde rette sig efter, hvad Lochner havde ordnet, men besluttede sig til at gaa til Tripolis og aflevere Pengene; da han d. $^{20}/_{9}$ ankom til Tripolis, blev Lochner vred og vilde ikke modtage Pengene, før han havde talt med Paschaen, hvortil Ellbrecht svarede, at han havde Ordre til at aflevere Pengene til Konsulen, og han maatte have hans skriftlige Erklæring for ikke at ville modtage dem. Efter nogen Underhandling blev Resultatet, at Paschaen erklærede at ville have de 35.000 pj. ft., og at de resterende 3000 skulde tilbageholdes som Betaling for Kanonerne m. m. undtagen Kuglerne.

Den $^{16}/_{9}$ modtog Bille Beretning fra Lochner om »Sarpens« sidste Besøg i Tripolis og blev yderst forbittret; i et Brev til Lochner bebrejdede han ham i de skarpeste Udtryk hans Imødekommenhed; han burde have bragt Paschaen Fredstraktatens Bestemmelser i Erindring, endvidere det upassende i, at et dansk Skib skulde gaa i fremmed Havn for at købe

Kanoner til Paschaen. Skulde Paschaen gøre det nødvendigt, vilde han, Bille, tale til ham i en anden Tone, end Konsulen havde gjort. Endelig paalagde han ham, at han skulde se at skaffe en af de andre Nationers Konsuler Bestillingen paa Kanonerne.

Samtidig indløb Efterretningen om Krig mellem Sverrig og Tripolis.

Under $^{20}/_{3}$ meddeltes det Konsul Olsen i Tunis, at han var forflyttet til Algier, og at Hammeken beordredes til at overtage Konsulatet. Olsen skulde som Tiltrædelsespresent benytte den Rehbinder ifjor tilsendte Konsulatpresent og om nødvendigt komplettere den, i hvilken Anledning 10.000 pj. ft. anvistes ham; til Rehbinder skulde han ved Overleveringen udtale, hvor misfornøjet Regeringen var med de uheldige Befragtninger, som man ikke kunde finde uundgaaelige.

Forholdene i Marokko var stadig urolige, men Kejseren syntes dog stadig at beholde Overtaget, og Blicher Olsen opfordredes til at gøre sit Bedste for at vedligeholde det gode Forhold; da der stadig var Vanskelighed med Udførsel af Penge fra Spanien, meddeltes det Blicher Olsen, at med »Najaden« vilde han modtage 20.000 pj. ft., og hvis han ikke strax havde Brug for dem, skulde han deponere dem paa et sikkert Sted; det er ovenfor nævnt, at han af disse kun vilde have 4000.

Da Kejseren havde ønsket at faa sin Present i rede Penge, meddeltes det Konsulen, at Presentskibet, der afgik i Slutningen af August til Algier, vilde bringe ham 25.000 pj. ft.

Rehbinders Eftergivenhed overfor Deiens Fordringer vakte den største Uvillie hos Regeringen i København; der blev skrevet til ham og Konsulen i Livorno, der havde accepteret Vexlerne til Bacri paa 76.531 pj., at disse ikke blev betalt, og det bebrejdedes Rehbinder, at han trak paa Konsulen i Livorno, skønt han som selv berettet, havde modtaget 15.048 pj. ft. af Deien for Varer. Lidt senere indløb Meddelelse om, at Rehbinder havde betalt 24.000 pj. for Skibet »Fortuna«, der var opbragt af franske Kapere og indbragt til Cagliari, og hvis Ladning tilhørte Beien af Oran.

Under $^{16}/_{2}$ blev der skrevet til Konsulen i Livorno, at Rehbinder ikke maatte trække mere end 10.000 pj. paa ham; skulde han henvende sig til ham i største Nød, skulde han hjælpe ham, men herom maatte R. intet vide; kort efter blev der skrevet til Konsulen: »vi ved af et Brev fra Algier, at uforudsete Forhold gøre 23.911 pjastres de Rosa nødvendige for Konsul Rehbinder; dem skal han have, men det influerer ikke paa Bestemmelsen om de 10.000 pj.«.

Presentskibet »Laurentius« ankom til Algier i Begyndelsen af Februar, og der var Tilfredshed med Presenterne.

Trods Frygten for at forstyrre Forholdet til Algier, besluttedes det dog at hjemkalde Rehbinder, og som alt nævnt at lade ham remplacere af Olsen i Tunis.

Endnu indløb flere Vexler paa mindre Beløb fra Rehbinder, blandt andre en paa 16.843 Rd. for Tyrkernes Ophold i Neapel, som Regeringen betalte af Frygt for at forstyrre Forholdet til Algier.

Imidlertid forværredes Forholdene i Middelhavet mere og mere af de krigsførende Magters Kapere, og Barbareskernes Fordringer dermed. Deien nægtede at modtage Olsen, vilde beholde Rehbinder og forøgede sine Fordringer til den kommende aarlige Present med en Fregat paa 40 Kanoner.

Da Bille idelig bad om Forøgelse af sin Eskadre til Konvojering, bestemte Regeringen sig til at sende Fregatten »Thetis«, Kapt. Riegelsen, og Briggen »Lougen«, Kapt.Lieut. Fabricius, til Middelhavet.

Bernstorff skrev til Bille, at han i Algier skulde afslaa alt udover, hvad der fandtes i Presentskibet, der nu udrustedes, og i Tilfælde af at man ikke gik ind herpaa, da at modtage Krigserklæringen og blokere Algier, men dog samtidig gøre alt for at bevare Freden. De to ovennævnte Skibe skulde konvojere Presentskibet, og Bille skulde være tilstede ved dets Ankomst. Bernstorff sluttede med en Advarsel til Bille mod Rehbinder, hvis Opførsel i den senere Tid havde syntes tvetydig. Det skal dog her tilføjes, at da Rehbinder senere kom hjem, blev han stillet for en Kommission, der fuldstændig frifandt ham: det viste sig ved Undersøgelsen, at han ingen Fordel havde gjort sig; han var nedbøjet ved sin Hustrus Død og ved flere Uheld og havde maaske ikke vist tilbørlig Kraft ved de paagældende Lejligheder.

Steen Andersen Bille.

Kapt. Riegelsen fik Ordre til at afgaa med »Thetis«, »Lougen« og Presentskibet til Algier, men ikke lade det sidste gaa ind i Havnen før efter Forhandling med Rehbinder, og iøvrigt fik han Instruktion til Bille baade fra Admiralitets- og Udenrigsdepartementet. Paa Vejen skulde han i Tanger aflevere 25.000 pj. ft. til Konsulen.

Ved Olsens Ankomst til Algier nægtede Deien som alt nævnt at modtage ham og erklærede, at han vilde beholde Rehbinder, der nødig vilde blive, men som ansaa det for sin Pligt at rette sig efter Deiens Ønske under de existerende vanskelige Forhold.

Udr. Dept. takkede Rehbinder for hans Forbliven, meddelte ham om Udrustningerne med Algier for Øie og opfordrede ham til at gøre sit Yderste for at jævne en mulig Konflikt og meddele Deien, at hans

Fordring om en Fregat var umulig at imødekomme, da Orlogsfregatterne ikke tilhørte Kongen.

Konsul Olsen forlod Algier og ankom til København i Oktober.

Eskadren under Riegelsens Kommando forlod København i September; i Nordsøen blev den overfaldet af Storm, og »Thetis« maatte søge ind til Norge for Læk, medens »Lougen« fortsatte Rejsen. »Lougen« ankom til Malaga d. $^{19}/_{11}$, »Laurentius« et Par Dage senere, men »Thetis« der havde Instruktionerne til Bille kom ikke. Med »Lougen« modtog Bille et Brev fra Bernstorff, der lød lidt fredeligere end den første Ordre, idet han skulde forsøge Alt for Freden, dog saa vidt det var foreneligt med Nationens Ære.

Bille manglede saaledes de nødvendige Oplysninger for sin Optræden, kun saa han af en Kopi af Riegelsen's Ordre, at han skulde lade Presentskibet forblive paa Algier Rhed, til Rehbinder havde forhandlet med Deien, og hvad han skulde gøre med Presentskibet, hvis Deien nægtede at modtage det.

Imidlertid afgik Bille med »Lougen« og Presentskibet til Algier, hvortil han ankom d. $^{28}/_{12}$; da Rehbinder Dagen efter kom ombord, meddelte han til Bille's store Beklagelse, at han ingen Instruktioner havde; d. $^{30}/_{12}$ var Bille og Rehbinder til Audiens. B. rettede det kategoriske Spørgsmaal til Deien, om han, efter at have faaet bestemt Afslag paa sin Begæring om en Fregat, vilde vedblive paa en venskabelig Fod med Danmark eller ej. Deien blev rasende og bød Bille og Rehbinder at gaa bort, men inden 3 Timer var hans Vrede ovre, og vi beholdt Fred uden Fregat; hvad der sikkert hjalp til dette Resultat var, at Deien ikke for Øieblikket var paa rigtig god Fod med Sultanen, mod Spanien var aaben Fjendtlighed nær, at Fregatten »Triton« ankom paa Rheden i det kritiske Øieblik og endelig, at de Danske blev støttet i Underhandlingerne af den svenske Konsul, der havde Ordre til at handle i Samklang med den danske. Deien var vred paa Rehbinder, hvem han beskyldte for at have faaet ham til at gaa i en Snare ved at love ham en Fregat.

Den $^{31}/_{12}$ havde Bille Afskedsaudiens og fik Salut, da han gik ombord og afsejlede til Port Mahon.

Tilstanden i Middelhavet var uhyggelig, thi Søen vrimlede af engelske, franske og spanske Kapere, der under de mest intetsigende Paaskud opbragte Skibe; og sjeldent undgik et Skib, der var bragt i Havn, at blive prisedømt. Særligt galdt dette ved de franske Priseretter, et Forhold vi stod magtesløse overfor, trods al Reklamation fra den danske Regerings Side.

I et Brev af $^{18}/_{11}$ til den danske Minister i Paris, Hr. Dreyer, omtaler Bernstorff Danmarks loyale Optræden overfor Frankrig, hvorledes Koalitionen mod Frankrig havde søgt at faa Danmark med: »vi havde ikke ventet, at Frankrig vilde følge Englands odiøse Exempel med sine Vexationer mod os, som skyldes de Tjenester, vi har ydet Frankrig; men hvor uhørte, hvor uretfærdige disse Represalier er, hvis Virkning er rettet ikke mod den, der udøver, men mod den der lider under Ondet,

og som ser sig som det uskyldige Offer for en Rivalitet af en »iniquité et violence« hidtil ukendt; vi insistere beskedent paa, at Frankrig ikke gør os mere Skade, end hvad der tilføjes os af den brittiske Regering. England har tilføjet os betydelige Tab, men det har for en stor Del givet os Erstatning, og Antallet af danske Skibe holdte tilbage i engelske Havne aftager i samme Forhold, som de franske Corsarer, Sørøvere, tiltager. Der er dertil mere Regelmæssighed i den engelske Procedure, mere Sikkerhed for Rederen og større Hurtighed med Frigivelsen«.

Under $^{28}/_{11}$ meddeler Com. Col. til Ud. Dept., at Rehbinder havde anvist Bacri 87.464 pj. ft. for 2 danske Skibe med Varer, der paa Vejen til Vestindien var taget af Englænderne; Bacri havde forelagt Indkøbsregning og tillagt 150 % Fortjeneste. I den Anledning skrev Bernstorff til Bille, at »Bacris Fordringer er aldeles ugrundede; Danmark kan ikke paatage sig noget Ansvar for Varer indladede under dansk Flag, saalænge den Grundsætning ikke er almindelig anerkendt, at det neutrale Flag dækker alt, hvad som findes ombord«, og befalede ham i Kongens Navn at afslaa enhver Paastand i saa Henseende; det tilføjedes, at Hs. Majestæt af særlig kongelig Naade tilbyder en personlig Affindelse med Bacri paa 15.000 pj. ft. at betale i 5 Aar, og som ikke maatte betales, før den omtalte Vexel paa 87.464 pj. ft. var tilbageleveret.

Den $^{21}/_{2}$ rapporterede Bille fra Gibraltar, at han der havde truffet 1798
en amerikansk Fregat paa 36 Kanoner, der var undervejs til Algier som en Gave fra de Forenede Stater; med Fregatten fulgte den nye Konsul, der medbragte en stor Sum Penge og en lille Skonnert ladet med Krudt. Konsulen deponerede i Gibraltar 120.000 spanske Dalere til Anvendelse hos Barbareskerne.

I et Brev til Bille havde Rehbinder udtalt sin Glæde over at have erfaret, at Regeringen havde protesteret hans Vexel paa de 87.464 pj. ft., som han med Forsæt havde trukket paa Com. Col. i Forvisning om, at dette ikke vilde anerkende den; den danske Konsul i Livorno havde højst utidig accepteret den; han berettede ligeledes, at Bacri var bleven bekendt med Tilbudet om de 15.000 pj. ft., men alligevel fastholdt sin Fordring.

Konsul Bille, der d. $^{14}/_{5}$ var ankommen til Algier, meldte til Kapt. Bille, at Deien Hassan var død, at hans Efterfølger var Mustapha, tidligere Overskatmester, og endelig at han ved sin Ankomst havde fundet Bacris Sag afgjort, men mod Regeringens Ordre med 50.000 pj. ft. i Stedet for 15.000.

Den $^{3}/_{7}$ fik Bille Ordre til at hjemsende »Thetis«, hvorfor han hejste sin Stander paa »Triton«; samtidig meddeltes det ham, at Fregatten »Hvide Ørn«, Kapt. Kaas, Fregatten »Najaden«, Kapt. Johan Kornelius Krieger og Briggen »Nidelven« afgik til Middelhavet.

Fra Konsul Bille modtog Kapt. Bille flere Breve, hvori han besværede sig over den nye Dei og Bacris Indflydelse hos denne og meddelte, at

han havde formaaet Kapt. Fabricius til at bringe Rehbinder til Livorno for at fragte et Skib til Deien.

Under $^{23}/_{12}$ meldte Konsul Bille, at det af Rehbinder fragtede Skib, der skulde bringe Deiens Tiltrædelsespresent til Constantinopel, uden hvilken han ikke vilde faa Anerkendelse eller Paschatitel med 3 Hestehaler, var ankommet, men at Deien ikke vilde benytte det, da han havde erfaret, at der var udbrudt Uroligheder i Constantinopel og forlangte, at den danske Regering skulde betale Fragten, 8000 Rd.; det skulde gaa bort og komme igen om 2 Maaneder. Neppe var Skibet sejlet, før Deien fik Meddelelse om, at der var Ro i Constantinopel, og han forlangte da, at Konsul Bille skulde give dansk Flag og Vimpel til et af Bacris Skibe, hvilket Bille bestemt afslog. Deien blev vred og truede med Krig uden dog at udføre sin Trusel. Presentskibet ankom $^{16}/_{12}$ til Algier og blev vel modtaget.

Under $^{26}/_{4}$ meddeltes det Konsul Bille, at hans Tiltrædelsespresent var afsendt, og man vil af nedenstaaende se, hvorledes Fordringerne steg.

Den nævnte Tiltrædelsespresent bestod af: 8 Ringe med Brillianter til Værdi af 4000 Rd., 1 Guldtobaksdaase med Brillianter 1500 Rd., 1 dito 1200 Rd., 1 dito 500 Rd., Ring og Uhr med Brillianter 500 Rd., 10 Guld- og 8 Sølvuhre.

Den $^{31}/_{7}$ melder Konsul Bille, at Deien vil have samme Tiltrædelsespresent som Hassan i 1791 (40.000 Rd.); Kongen mener, at 1791 ingen Precedens kan være, da Fredstraktaten Intet indeholder i saa Henseende; som Svar opstilles to mindre Lister, og afslaar Deien dem, da gives den fra 1791, men fordelt paa 5 Aar.

Den $^{20}/_{9}$ meddeler Com. Col. til Ud. Dep., at Presentskibet til Algier bliver konvojeret til Middelhavet af Fregatten »Hvide Ørn«.

I Marokko var det lykkedes Mulei Solimann at sejre over sine Medbejlere til Tronen, og han holdt sit Indtog i Fez d. $^{29}/_{11}$: i København undrede man sig over ikke at have faaet Meddelelse om denne Begivenhed og frygtede derfor, at Mulei vilde sende en Ambassadør til Hofferne, og Kongen bestemte sig til snarest at sende en Ambassadør til Marokko for at undgaa en derfra. Kapt. Bille blev udset til dette Hverv, og Blicher Olsen blev beordret til at melde dette til Kejseren og udtale Regeringens Ønske om derved at sikkre det gode Forholds Bevarelse og vinde Kejserens Venskab.

I Kapt. Billes Instrux meddeltes det ham, at Kongen ved at sende ham som Ambassadør haabede at undgaa Ubehageligheder ved at modtage et marokkansk Gesandtskab, og at han ved alle passende Midler skulde søge at undgaa dette, hvis det blev bragt paa Bane; han skulde forebygge, at der blev Tale om en ny Traktat eller at forny den gamle paa Grund af de deraf flydende Udgifter; han var kommen til Landet for at lykønske og befæste det gode Forhold; var Kejseren tilfreds med Konsulen, var det et Bevis paa Kongens Venskab, at denne udmærkede

Mand forblev ved Konsulatet; han skulde søge alle Oplysninger om Landet; iøvrigt henvistes Bille til sin sædvanlige Iver og bekendte Duelighed.

De Presenter, der ved denne Lejlighed skulde uddeles, blev sendt til Tanger med Presentskibet »Susanne« til Tunis, der desuden medbragte 25.000 pj. ft. til Blicher Olsen. 1500 £ var stillet til Billes Raadighed til Rejseudgifter og Presenter i rede Penge til Kejserens Broder og første Minister.

Specification
over de i Skibet »Susanne«, Kapt. Engberg, indladede Present-Sager til Brug ved Ambassaden til Marokko.

En bronceret Lysekrone, 11 ℔ bedste Souchong The, 30 ℔ Tchy The, 24 ℔ Haysan The, 2 emaillerede Thedaaser, 48 ℔ Kaffe og Kopper, 8 Spølkopper, 3 Thepotter, 6 Kontorkopper, et emailleret Kaffe-Thestel, 57 ℔ Haisan The, 50 ℔ syltet Ingefær, 700 ℔ Topsukker, 100 Stk. ½ ℔-Bly-Thedaaser, 100 Stk. Blik-Thedaaser, 2 Telte med Tilbehør for Stabsofficerer, 108 Alen pouceau, 51 Alen carmoisin, 47 Alen sort, 247 Alen mørkeblaat, 55 Alen grønt og 25 Alen rosa Klæde, 12 ℔ hvide Ribs, 14 ℔ Hyben, 16 ℔ Reineclauder, 14 ℔ hvide Hindbær, 14 ℔ Kvæder, 14 ℔ Valnødder, 14 ℔ Stikkelsbær, 16 ℔ Kirsebær, 60 Flasker lugtende Essencer, 50 Alen carmoisin Damask, 48 Alen brunt brocheret Stof med Guld, 46 Alen mørkeblaat, 24 Alen grønt, 24 Al. mørkerødt Damask, 31 Al. blaat, tigret, 24 Al. stribet, 24 Al. blaat blommet, 24 Al. oliven Atlask, 24 Al. rose og 24 Al. blaat façoneret gros de tours, 12 Stk. oliven, 33 Stk. blaa og gule, 12 Stk. changchang Silketørklæder, 172 Stk. forskellig farvet Silketøj, en guldbroderet Saddel, 2 Guld-Repeteruhre, 10 Gulduhre, 12 Sølvuhre, alle Uhre med tilsvarende Kæder, 1 Stk. brunt chinesisk Damask, 1 Stk. grønt do., 1 Stk. brunt Satin, 1 Stk. hvidt brocheret Silketøj, 34¼ Alen do. do., 21 Alen gult do., 30 røde ostindiske Silketørklæder, 6 Stk. ostindisk Mousselin, 6 Stk. ordinair Kammerdug, 14 Stk. fint do., 125 Stk. Bretagne, 2 Stk. røde Bandavas Silketørklæder, 12 enkelte chinesiske do., 96 Alen rigt Guldstof, 23½ blomstret Fløjl, 31 Alen brocheret Silketøjer, 7 indlagte Kasser med Sølvbeslag og adskilligt assorteret Porcellain fra Fabriken, 1 do. med 1 Themaskine, 1 Kaffekande, 1 Thepotte, 2 Lysestager med Sax og Slukker, 1 Spølkumme, 1 Thedaase, 2 Thesier, 1 Sukkerskaal, 1 Mælkekande, 6 Theskeer, 1 Sukkertang alt af Sølv, et Altas med Landkort, en Parasol, 3 Kasser med Porcellain-Bojanger, 3 Mahogni-Kasser med Porcellain.

Desuden er i Skibet indladet: 10 Stk. 1-pundige Amusetter, 1000 Stk. 1-pundige Jernkugler, 12 Soldater-Telte med Tilbehør, 12 Sadler med Pistolhylstre, 10 smedede Jernlavetter, 150 fyldte Karduser med Patroner.

Den $^{1}/_{7}$ gik Bille iland i Tanger ledsaget af 3 Officerer, Oberdoktoren, en Underofficer, 10 Soldater, 4 Musikanter og det nødvendige Tjenerskab. Bille medbragte fra Kongen et Brev til Kejseren skrevet i den sædvanlige ydmyge Form.

Efter en besværlig Rejse paa 6 Dage, under hvilken de led meget af Varmen og endog i 3 Dage manglede Drikkevand, ankom Bille til Fez d. $^{25}/_{7}$, blev den 26de modtaget i Audiens af Kejseren og afleverede Presenterne, af hvilke nogle Feltkanoner interesserede ham mest. Kejseren var meget elskværdig og udtalte, at det gode Venskab, som altid havde existeret mellem Hs. Danske Majestæt og hans salig Fader fra hans Side skulde vedblive og vare. Ved Afskedsaudiensen d. $^{1}/_{8}$ forsikkrede Kejseren om sit Venskab og overrakte Bille et Brev til den danske Konge. Kejseren forærede Bille to pragtfulde opsadlede Heste, en til ham og en til Konsulen og skænkede 500 pj. ft. til de christne Soldater og Musikanter. Bille modtog en Kvittering til Konsulen for de 25.000 pj. ft.; d. $^{8}/_{8}$ var Ambassaden tilbage i Tanger.

I sin Indberetning hjem, meddelte Bille, at Spørgsmaalet om en ny Traktat eller den existerendes Forlængelse ikke havde været bragt paa Bane, at de Danske var meget velsete i Marokko og ligeledes Konsulen.

Beien af Tunis havde stillet saa store Fordringer til Presenter, at der efter Com. Col. Udtalelse til Ud. Dept. behøvedes flere Skibe til at rumme dem. Kongen besluttede at imødekomme Beien noget og sende ham Bjælker og Brædder til en Værdi af 12.000 Rd. med Skibet »Susanne«, Kapt. Engberg, det samme Skib som skulde bringe Ambassadens Presenter til Tanger og Proviant til Skibene i Middelhavet. Skibet afgik i de sidste Dage af April, og Kaptajnen havde Ordre til at blive paa Rheden ved Tunis, til Konsulen meddelte, om Beien vilde modtage Presenterne, da disse kun svarede lidt til hans Fordringer. Efter at have besøgt Tanger og Malaga for at aflevere Provianten, afgik »Susanne« d. $^{7}/_{8}$ til Tunis eskorteret af Briggen »Lougen«; denne afsejlede strax efter, at »Susanne« var bragt til Ankers paa Tunis Rhed. Beien nægtede at modtage Presenten, og »Susanne« havde det Uheld, at Lynet slog ned, splintrede Stormasten, og Skibet maatte søge Havnen, hvor Hammeken udlossede Ladningen. Hammeken berettede dette hjem og samtidig, at Beien havde udtalt, at hvis han ikke inden 6 Maaneder fik den danske Regerings Svar, vilde han erklære Danmark Krig; samtidig skrev Hammeken til Bille om at lade danske Krigsskibe vise sig paa Tunis Rhed, hvortil Bille svarede, at de danske Skibe havde andet at bestille, at Tunis slet ingen Ret havde til at forlange Presenter, og at Hammeken skulde klare Sagen med Bevidstheden om det store Antal Krigsskibe, der var i Middelhavet.

Paa Hammekens Beretning, at en engelsk Kaper havde taget 3000 pj., som nogle Jøder havde sendt med det danske Skib »Beata«, og at

Jøderne støttet af Beien forlangte, at Konsulen skulde erstatte dem, svarede Regeringen, at Forlangendet skulde afslaas i Henhold til de Konsulen givne Instruktioner om fremmede Varer ladede i dansk Skib og taget af en af de krigsførende Magters Kapere.

I Anledning af en Meddelelse, den danske Regering havde modtaget, om at tunesiske Corsarer var gaaet iland paa Øen St. Pierre og bortført Indbyggerne, hvoriblandt den danske Konsul med Familie, Tjenerskab og Ejendele, fik Hammeken Ordre til at fordre af Beien, at de sattes i Frihed og tilbagegaves deres Ejendele.

Ved Begyndelsen af Aaret beretter Lochner, at Paschaens Admiral var kommen tilbage fra sin Sendelse til Spanien medbringende en kobberforhudet Fregat, en svensk Skibslavet og en kostbar Ring, det hele vurderet til mere end 75.000 pj. ft.; foruden den nævnte Fregat bestaar den tripolitanske Flaade af 6 Korvetter paa 24—30 Kanoner, 4 Fartøjer paa 10—18 Kanoner og 3 Galioter.

I en følgende Skrivelse besværer Lochner sig over, at Paschaen stadig er ham fjendtlig sindet, sender ham en Regning paa 68 Rd. for Leje af Konsulatet, skønt L. har Kvittering for Beløbet af Paschaens Fader og mener, at det vil ende galt, hvis Paschaen ikke faar de lovede Kanoner, og da Kanonerne stadig ikke kommer, beretter han senere, at han har overtalt Paschaen til at renoncere paa Kanonerne mod at beholde de 3000 pj. ft., der skulde være Betalingen for dem. Samtidig fik Kpt. Bille Meddelelse hjemme fra, at Fregatten »Najaden« var afsejlet d. $^{24}/_{11}$ og medbragte de 20 Stkr. 12-pundige Kanoner, og at disse skulde gives Paschaen som Present.

Da Paschaen erfarede Republikken Venedig's Ophør, beslaglagde han al venitiansk Ejendom.

Den $^{27}/_{6}$ havde Sverrig sluttet Fred med Tripolis paa følgende Betingelser, der viser Paschaens Tillid til sin Flaade og Sverrigs Frygt for samme.: 75.000 pj. ft., en Skibsladning Presenter beliggende paa Malta og vurderet til 40.000 pj. ft., hvert 3die Aar en Present af 15.000 pj. ft. Værdi; alle tagne Priser beholder Tripolis, alle svenske Fanger frigives.

Aaret 1798 endte saaledes for Danmarks Vedkommende med Fred med Marokko og Algier, men spændt Forhold med Tunis og Tripolis. Hvad angaar de danske Krigsskibes Virksomhed i Middelhavet i 1798 kan anføres, at 274 Skibe blev konvojeret ind i og ud af Middelhavet, heraf henholdsvis 8 og 12 svenske.

Som nævnt havde Algier, Tunis og Tripolis erklæret Frankrig Krig, og disse Stater benyttede den hele europæiske Forvirring til stigende Fordringer; saaledes indberettede Konsul Bille, at der af Deien var affordret ham en Present til en Værdi af 10.000 pj. ft., hvilken ved Mægling af Jøden Busnah nedsattes til 5000 pj. ft., mod at Bille yderligere gav 16 Alen Guldbrocade, 1 Stykke hollandsk Lærred, 16 Alen Damask og 16 Alen Klæde; de andre Konsuler slap ikke billigere. Af denne af-

tvungne Present tog Bernstorff Anledning til at skrive til Com. Col., om ikke efterhaanden Pengeoffrene til de barbariske Stater begyndte at overstige deres Hensigtsmæssighed; det ses ikke, hvorvidt denne Forespørgsel er blevet besvaret, men i en samtidig Pakke er i Rigsarkivet fundet følgende Koncept, som imidlertid mangler Dato, Adresse og Underskrift, men som sikkert er Besvarelsen; om afsendt eller ej kan som nævnt ikke ses:

»Konventionen med Algier bestemmer en fastsat Sum, som aarlig traktatmæssig Present; den er beregnet i Landets Mynt til 88.605 pataques chiques eller 22.151 Rd. 24 ß; men da denne Present ikke betales i Penge, men det efter Overenskomst er overladt til Regeringen i Algier at forlange saadanne Ammunitionsartikler, som den helst ønsker eller mest kunde trænge til, saa foraarsager allerede dette, at Deien og Ministrene har et Middel til at udvide Presenten ved at forlange saadanne Artikler og saa store Kvantiteter af disse, som de finde for godt, og dette Middel er saa meget virksommere i deres Haand, som Værdien af de Artikler, der bliver sendte herfra og som aarligen stiger i Pris, for at afholde den bestemte Sums Betaling ikke beregnes efter, hvad Artiklernes Indkøb, Transport og øvrige paagaaende Bekostninger beløbe, men ofte en arbitrair Taxt, hvoraf paa nogle Artikler som f. Ex. Krudt, den er stadig men saa ringe, at den ikke naar til Halvdelen af Indkøbsprisen eller varierende og afhængig af Marineministerens Luner i saadan Grad, at ikke alene hans men mange Ringeres Velvillie maa købes, for at naa et mindre føleligt Tab paa Vurderingssummen. Dette er den første af de staaende Udgifter, som efter sin Bestemmelse og Hensigt vel skulde være indskrænket til en vis Sum, men hvis Beregning førend efter den anførte Imodtagelses-Orden gøres aldeles umulig; denne Maade sætter desuden Hs. Majestæt's Konsul i en Afhængighed af mange Individer i Algier, som han ikke kan modsige af Frygt for at paadrage sig Hævn af disse ved Presentens Vurdering, hvilken Underhandling, da den foregaar, er meget væsentlig for Hs. Majestæts Interesse.

Venedig betalte tilforn sin Present i Penge og undgik derved alle Fortrædeligheder, ikkun Ministrene satte sig imod en saa fordelagtig Maade for Europæerne at tilfredsstille Algier's Hævd paa Presenter, da derved endel af deres Indkomster formindskes ved den mindre Trang de i Algier residerende Konsuler have til deres Venskab.

Den anden stadige Udgift for Hs. Majestæts Kasse er den saakaldte Konsulat-Present, som hvert andet Aar gives til Deien og alle Regeringens Ministre og flere Officerer, hvilken, skønt ikke af den Værdi som den foregaaende, dog er kostbar nok og har tilfælles med den første, at den ogsaa er veget fra sin Oprindelse i Værdi ved Ministrenes større Luxus og Selvraadighed i at vrage og forkaste Presenter, som de ikke finde kostbare nok.

Den tredie staaende Udgift er Konsulens Gehalt, som ikke varierer.

Dersom Statens Udgifter for Fredens Vedligeholdelse med Algier indskrænkede sig til disse Udgifter alene, er der ingen Tvivl om, at den jo havde Fordel af at vedligeholde Freden med Opoffrelsen af disse Summer, hvilke dog fra deres oprindelige Bestemmelse af var betydelige nok i Forhold til de danske Staters Søfart og Handel i Middelhavet til den Tid — men man haabede ved Freden at frembringe mere glimrende Epoker for vor Søfart; de kom ogsaa, de vedvarer; men Algier's Fordringer stege ogsaa og stiger endnu bestandig, saa det allerede er kommet til Spørgsmaal om Freden er gavnlig, og dette er opvakt ved de overordentlige og ikkun i Stolthed, Gerrighed og Lune grundede Pretensioner og deraf hertil flydende Udgifter.

Af nedenstaaende Tabel vil det ses, hvormeget Freden har kostet Hs. Majestæts Kasse i de sidst forløbne 20 Aar, hvorledes Udgivterne for dens Vedligeholdelse er stegne fra Tid til anden, og at i ingen Epoke disse har gaaet tilbage til den bestemte Sum, det vil ligeledes ses, at det er de overordentlige Udgifter og saadanne, som var fremkaldte ved Begivenheder og Capricer, der havde foraarsaget den største Bekostning. Der er bestemte overordentlige Udgifter, hvis Grund maa søges i Sædvanen Uzanza, der gælder som Lov i Algier — til disse hører Presenter ved en ny Deis Udnævnelse og ved en ny Konsuls Ankomst til Algier, ved de store Brylupper og deres Børns Fødsel og andre ubetydelige Tilfælde, ubestemte og tilfældige, der bestaa i Fredstider i Kommissioner for Deien og Regeringens Medlemmer, i vilkaarlig Befragtning og i Krigstider foruden de allerede anførte Godtgørelser for algiersk Gods borttaget i danske Skibe af krigsførende Magters Kapere.

I Epoken fra Aaret 1778 til 1787 begge inclus. har Hs. Majestæts Kasses Udgifter for denne Genstand beløbet sig for Algier

1778.....	27.347	Rd.	5	℔	4	ß
79.....	54.719	-	1	-	3	-
80.....	40.118	-	5	-	13	-
81.....	49.232	-	5	-	11	-
82.....	94.617	-	1	-	7	-
83.....	27.111	-	1	-	6	-
84.....	89.157	-	1	-	10	-
85.....	33.293	-	3	-	$4^1/_2$	-
86.....	39.293	-	1	-	10	-
87.....	40.146	-	1	-	$15^1/_2$	-
	495.037	Rd.	5	℔	4	ß,

af disse udgør de overordentlige en Sum af 273.525 Rd. Den aarlige Udgift bliver altsaa omtrent 50.000 Rd.

Dersom den Beregning, som jeg for otte Aar siden forfattede over den danske Skibsfart i Middelhavet er rigtig, og altsaa den Sum, som Landets Skibe havde fortjent i Aaret 1790 nøjagtig og anvendelig paa

alle Aarene i denne Epoke, saa skulde vor Søfart paa Middelhavet indbringe aarlig 571.297 Rd.; men naar man endog for et rundt Tal antog den kun for 500.000 Rd., saa kostede denne Fart Statens Kasse 10 p.Ct. Assurance blot mod Algier; det meget overdrevne heri for at sikkre sig mod en eneste Fare er altsaa højst paafaldende. Naar nu dertil regnes, at Marokko, Tunis og Tripolis koster aarlig efter Gennemsnit i samme Tid 55.000 Rd. saa betalte Kongen for sine Undersaatters Sikkerhed mod barbariske Kapere i Middelhavet 21 p.Ct. af den Fordel, de deraf havde, og som man uden at tage Fejl i Calculen kan ansætte til 25 p.Ct., naar Renten af den i Skibene staaende Kapital, dennes Forringelse og Pengene, som af Landet udførtes til Vedligeholdelse af Skibene med Sejl, Tougværk m. m., fraregnes den presumerede Gevinst, ligesom det ogsaa bør komme i Betragtning, at fra den egentlige Pengegevinst for Landet med Farten i Middelhavet maa fraregnes de Fragter, som Landet selv betaler for hidbragte og indførte Ladninger fra og til dette Hav for dansk Regning; men vel ogsaa paa den anden Side kunde fraregnes nogle danske Materialers Værd, som sendes i Present og nogle andres Forædlings Værd, som er frembragt i Landet — fra Landets egentlige Udgifter — og herforuden maa fraregnes de Summer, som de danske Skibe udgive i Middelhavet i Skibsomkostninger og de Penge, der fortæres af Matroserne, som ikke kommer Fædrelandet tilgode; denne Epoke indbefatter den Tid den amerikanske Krig varede, den armerede Neutralitet gjorde flere Nationer deltagende i denne Handel, saa det til Grund lagte Aar 1790, som endnu var et Aar, hvor ingen Søkrig i Europa ret var udbrudt, vel kan anses for en temmelig rigtig Maalestok.

Naar den følgende 10aarige Epoke gennemgaas nemlig fra 1788 til 1797 begge inclusive, saa er Forskellen imellem Fordelene og Bekostningerne omtrent den samme, skønt den Kgl. Kasses Udgifter er meget store; efter al Sandsynlighed er der flere Fragter i Middelhavet for danske Skibe, end der var i Aaret 1790, men deres Ophold ved Opbringelse formindsker Virksomheden, og Forskellen er med Hensyn paa Staten ikke meget større. I Middelhavet har i Aaret 1787 kun været 261 Fragter fortjente, men hvormange Ladninger, der er indtagne for at føres til udenlandske og fremmede Steder udenfor Middelhavet, er mig ubekendt og disse udgøre den halve Del af Farten. imidlertid kan man vel antage, at disse Fragter har indbragt i Kongens Stater en større Sum end de i Aaret 1790 fortjente 500.000 Rd., da Fragterne er saa betydelig forøgede. Sammenlignes nu Summa efter den antagne Fremgangsmaade med det som Fredens Vedligeholdelse med Algier i den sidste Epoke har kostet, nemlig 879.030 Rd. eller aarlig 87.403 Rd., saa udgør samme $10^1/_2$ p.Ct. af Kapitalen og tilligemed hvad de øvrige barbariske Stater i samme Tid har kostet 675.319 Rd., saa faar man en Udgift af $15^1/_2$ p.Ct.

Danmark kan efter foregaaende Opgave formodes at have vundet

i disse 20 Aar paa Fragtfarten i Middelhavet 13.000.000 Rd., som er den Nytte i Penge, Landet har vundet, og er end ikke den hele Kapital Fordel, saa viser denne Beregning dog tydeligt, at Farten er en virkelig Rigdomskilde, der aarlig forøger Pengemængden i Kongens Stater paa fremmede Landes Bekostning. I de sidste Aar af denne Epoke har Revolutionskrigen raset; Frankrigs, Hollands og Spaniens Søfart har enten aldeles ophørt eller for det meste betydelig været indskrænket, og Danmark har naaet herved en betydelig Udvidelse i denne Handelsgren — at antage et vist Aar i denne Epoke til Basis for Fordelens Beregning, er vel ikke saa aldeles paalideligt, imidlertid da man nok kan anse Aaret 1798 som det i hvilket denne Fart har været paa sin højeste Spidse; og 1790 er den Epoke hvor den efter Rimelighed i de beregnede 20 Aar har været paa det laveste, saa vil i denne Forudsætning et medium af disse tvende Aars Gevinst nok nærme sig til den Sandsynlighed, som man i saadanne Beregninger maa anse lige med apodiktisk Vished, naar denne ikke kan opnaas — naar altsaa Landets Fordel i Aaret 1790 paa 480 Fragter var 571.297 Rd. og i Aaret 1798 paa 732 Fragter 1.282.695 saa bliver Middeltallet heraf 926.996 Rd. i den sidste halve Epoke af de 20 Aar, hvilket temmelig stemmer med den Beregning i Aaret 1793 givende, at Fragtfarten i Middelhavet havde indbragt i Aaret 1792 885.000 Rd.

Foruden denne Pengegevinst, som desværre i alle økonomiske politiske Calculer anses som Hovedsagen, bringer denne Handel Landet andre ikke mindre væsentlige Fordele.

Den nærer umiddelbart et stort Antal Sømænd ude og deres Familie hjemme, den befordrer Folkeformerelsen, som enhver anden Næringsgren, skønt maaske efter sin Beskaffenhed ikke i lige Forhold med andre, som mere nærme sig Naturen — paa omtrent 500 Skibe, som i Aaret 1798 beskæftigedes i denne Fart, beløb Antallet af Sømænd sig gennemsnitlig til 4500 Mand, og middelbar føder den ogsaa eller bidrager til at erhverve Levebrødet til en stor Mængde Haandværkere i Landet.

Den tjener til Vehikel for Landets Produkters Afsætning og vor Fiskehandel i Italien, det sydlige Frankrig og Spanien beror maaske ene paa den; at bringe disse to vigtige Punkter under en nogenledes rimelig Calcule, ser jeg mig ikke istand til, endskønt det af de i Commerce-Collegiet gjorte Tabeller ses, at i Aaret 1796 et Antal af 52 Fiskeladninger var lossede i Middelhavet af 2740 Læsters Drægtighed eller af Værdi omtrent 150.000 Rd., naar antages, at denne Afsætning i de til Basis satte 20 Aar har været lige hvert Aar, saa er denne Sum 3.000.000 og tillagt de forhen ved Fragter vundne 10 Millioner ialt 16 Millioner Rd.«.

Det resterende af Koncepten, hvor Koncipisten udtaler sig om Fredsbrud, og hvorledes de kan undgaas, har mindre Interesse, da han her

kommer ind paa Felter, hvor han ikke er hjemme. Han foreslaar f. Ex. at sende de fangne Corsarer til Grønland for at gore dem Livet surt; det gengivne af Koncepten maa jo imidlertid siges at kaste Lys over denne interessante Periode for den danske Handel og Skibsfart.

Skaanselsløst optraadte Deien mod de i Algier værende Franskmænd, der enten blev fængslet eller brugt til haardt Arbejde.

Overfor Danmark, Sverrig og Nord Amerika fastholdt Deien sin Paastand om, at naar et neutralt Skib, der havde algiersk Ladning ombord, blev opbragt af en fjendtlig Kaper, skulde den neutrale Stat betale Skadeserstatning og ikke alene for Ladningens Værdi, men ogsaa for den forventede Gevinst. Den før nævnte Bacri'ske Sag var jo en saadan. Konsul Bille modtog i Begyndelsen af 1799 Ordre til at afslaa den nævnte Fordring og byde ham en Foræring af 15—20.000 pj. ft. eller en aarlig Pension af 1500 Rd., hvilket blev afslaaet af Bacri, og Bille udbad sig atter ny Forholdsordre tilføjende, at Deien, der tog Bacri's Parti, forlangte denne Fordring opfyldt inden 3 Maaneder, i modsat Fald var det Krig; Bille bemærkede endelig, at det han frygtede mest var, at Deien sikkrede sig Betaling ved at beslaglægge danske Skibe.

Endnu en Sag maatte afgøres med Penge; den svenske Konsul havde lovet Deien at fragte et svensk Skib for ham til Constantinopel, men i det Sted fragtede han et dansk, da han intet svensk kunde finde, og da dette Skib til Konsul Bille's store Harme ankom til Algier, viste det sig for lille for Hensigten og blev derfor af Deien sendt efter en Ladning Salt; ved dets Tilbagekomst nægtede Deien at betale baade Ladning og Fragt, hvorfor Bille maatte betale Skipperen begge med henholdsvis 1899 og 1293 pj. ft.

Den $^{26}/_{10}$ ankom Aarets Presentskib »Minerva« eskorteret af Fregatten »Havfruen«, Kapt. van Dockum; da denne henvendte sig til Deien om den Bacri'ske Sag, fik han det Svar, at Skatkammeret havde overtaget Fordringen og fordrede den betalt inden 4 Maaneder.

I Anledning af Konsulens sidste Indberetning modtog Kapt. Bille en Ordre, hvori Forholdene i Algier fremstilledes, og hvori udtaltes, at nu var Valget kun mellem ubetinget Eftergivenhed eller et peremtorisk Afslag, og da det første i sine Konsekventser vilde være uheldigt, skulde han med en Fregat eventuelt ledsaget af de Skibe, der kunde undværes, begive sig til Algier for der i Forbindelse med Konsulen erklære Deien, at Hs. Majestæt ikke under nogen Betingelse vilde gaa ind paa Bacri's Fordring, og at Kongen i Betragtning af den af Rehbinder ubeføjet udstedte Vexel vilde tilbyde Bacri den alt tilbudte Affindelsessum; hvis Deien ikke vilde unddrage Jøden sin Støtte og tilbagekalde sin Trusel, skulde Bille tage Konsulen ombord og strax begynde Fjendtlighederne.

Den $^{5}/_{11}$ ankom Bille med Fregatten »Hvide Ørn« til Algier og havde Audiens d. $^{6}/_{11}$. Under denne bestilte Deien ikke andet end at raabe: »Ikke tale saa meget, betal 50.000 pj., saa bliver vi Venner, hvis ej Krig, Krig!« Bille havde derefter en lang Samtale med Jøden Busnah, den

syge Bacri's Kompagnon; denne erklærede at ville frafalde Fordringen paa den Betingelse, at Algerinerne skulde kunne tage og konfiskere alle danske Skibe, som havde fjendtlig Ladning ombord. Bille svarede, at det var sidste Øieblik, han indlod sig med ham, at han vilde tage Deiens Corsarer, der alle var tilsøs, hvorpaa han gik ombord. Den $^{8}/_{11}$ gik Konsulen ombord i Fregatten, og Bille sendte et Brev til den svenske Konsul Schjøldebrand, hvori han udtalte, at det var under hans Værdighed at forhandle mere med Deien, da denne havde forlangt 50.000 pj. ft. af ham strax, skønt han havde givet sit Æresord paa, at ville give 4 Maaneders Henstand, og at han havde taget Konsulen ombord for at sikkre ham mod den Behandling, han havde givet den franske Konsul og dennes Landsmænd. Bille bad dernæst Schjøldebrand varetage de danske Interesser, underrette Deien om, at han sejlede den næste Dag med Konsulen, hvis Algier vedblev at støtte Bacri, i hvilket Tilfælde han betragtede Krigstilstand som indtraadt. Schjøldebrand blev ikke modtaget af Deien, der fastholdt sin Fordring paa de 50.000 pj. ft., men gav et Aars Henstand med Betalingen og i Tilfælde af Afslag 40 Dage til Fjendtlighedernes Begyndelse.

Næste Morgen d. 9de kom den svenske Konsul ombord med et Forslag fra Divanet, der indeholdt nogle mindre Indrømmelser, men hvis væsentligste var, at Busnah slog 10.000 pj. af. Bille afslog atter dette Tilbud og gav 24 Timers Frist; før disses Udløb var Bushna gaaet ind paa at modtage de 20.000 pj. ft. mod selv at overtage sin Gæld til Regeringen paa 50.000 pj. ft., og Bille forpligtigede sig til at eskortere 4 Skibe for Busnah til Algier; endelig fastsloges det, at det danske Flag ikke dækker algiersk Ladning, naar et dansk Skib blev opbragt.

Den to Aar gamle Sag var saaledes endt, og d. $^{14}/_{11}$ forlod Bille Algier.

Ved Aarets Begyndelse havde Tripolis erklæret Frankrig Krig.

De til Messina ankomne og for Tripolis bestemte Kanoner beordrede Bille Fregatten »Najaden« at bringe derhen; en tripolitansk Ambassadør fik Tilladelse til at følge med Skibet og blev ved den Behandling, han fik ombord en ivrig Ven af de Danske og gjorde senere vore Konsuler store Tjenester. »Najaden« ankom d. $^{4}/_{5}$ til Tripolis, og Paschaen blev henrykt ved at erfare, at Kanonerne var en Present.

Paa denne Tid fik Bille Meddelelse om, at Fregatten »Havfruen«, Kapt. van Dockum, skulde afgaa til Middelhavet.

I Forholdet til Franskmændene søgte Paschaen ligeoverfor England og Sultanen at bære Kappen paa begge Skuldre; Sultanen opfordrede ham til at hjælpe Franskmændene og sende dem Proviant til Malta, og Englænderne søgte at forhindre dette. Tilsidst maatte Paschaen slutte en ydmygende Fred med England og maatte udlevere alle Franskmænd, men samtidig optraadte Paschaen med en grændseløs Uforskammethed mod de øvrige Christne.

Kort efter »Najadens« Afgang tog tripolitanske Corsarer 2 danske Skibe og indbragte dem til Tunis; da Lochner reklamerede, svarede Paschaen, at Skibene vilde komme til Tripolis, og hvis Opbringelsen viste sig uberettiget, vilde de strax blive frigivet; efter mange Vanskeligheder fik de Lov at købe sig fri for 14.000 pj. ft., som Skipperne (altsaa Assurandørerne) betalte, og Regeringen var meget tilfreds med denne Ordning af Sagen.

Umiddelbart derefter maatte Lochner indberette, at tripolitanske Corsarer havde opbragt 3 danske Skibe med Varer til Barcelona, og da disse derfra med Lethed kunde føres til Frankrig, skulde de udskibes i Tunis. Paa Lochner's Reklamationer svarede Paschaen, at Sagen skulde blive nøje undersøgt; al dansk Ejendom blev restitueret; men hvad der var fransk konfiskeret. Lochner fandt sig tilfreds hermed, da den svenske Konsul lige havde betalt Paschaen 30.000 pj. ft. for noget af hans Ejendom, som Portugiserne havde opbragt, og neppe var disse betalt, før han fremkom med en ny Fordring paa 30.000 pj. ft., der dog blev reduceret til 15.000. Kun 14 Dage efter at den svenske Konsul havde betalt disse, indbragte en tripolitansk Corsar en rig svensk Prise, og Konsulen vidste ingen anden Maade at klare Sagen paa end at forære Ladningen i sin Konges Navn til Paschaen, imod at denne forpligtigede sig til, at hans Corsarer under alle Omstændigheder herefter skulde respektere det svenske Flag. Paschaen stillede et lignende Forslag til Lochner, og denne mente at gøre en god Forretning ved for det samme Løfte at betale 10.000 pj. ft. Neppe var de danske Skibe sejlet, før Paschaen atter viste sin Træskhed; han paastod nemlig, at den ved Fredsslutningen $^{1}/_{8}$ 97 fastsatte Present hvert fjerde Aar af 14.000 pj. ft. Værdi skulde betales ham hvert tredie Aar, hvilket Lochner berettede hjem d. $^{24}/_{12}$.

Lochner var træt og syg af sin Virksomhed, og i Anledning af hans gentagne Ansøgninger om Afløsning var Konferentsraad Nissen udset til hans Afløser.

Ved Aarets Udgang sluttede Portugal Fred med Tripolis.

Efter Forhandling mellem Com. Col. og Ud. Dept. resolverede Kongen, som nævnt ovenfor, til en vis Grad at imødekomme Beien af Tunis Ønske, men Afsendelse af Presenter kunde først ske det næste Aar. Imidlertid havde General-Konsul Hammeken skrevet hjem d. $^{12}/_{10}$ at han, den svenske og den amerikanske Konsul havde været kaldt til Beien, som havde erklæret til dem, at hvis han ikke snart modtog Efterretning om Afsendelse af de Presenter, han havde forlangt af vore respektive Hoffer, var det Krig. Beien var især vred over, at baade Algier og Tripolis havde faaet Presenter; han vilde slet ikke høre Tale om, at Danmark Intet skyldte ham, og Intet havde lovet ham. Hammeken's Løfter om, hvad der kom ud til Foraaret, afholdt ham imidlertid fra at øve Fjendtligheder, men hans Corsarer var stadig ude og kunde hvert Øie-

blik bryde Freden. Losningen af Kapt. Engberg's Skib havde kostet 1.876 pj. ft.

De af Tuneserne paa St. Pierre tagne Slaver blev frikøbt af Kongen af Sardinien for 300.000 pj. ft.

Med Marokko forløb Aaret normalt: Pesten rasede dette Aar saa voldsomt, at Konsul Blicher Olsen saavelsom de øvrige Konsuler gik over til Spanien.

Den $^{23}/_{1}$ berettede Konsul Hammeken, at nogle Sager, taget i Kapt. 1800
Engberg's Skib paa Vei til Livorno, fordrede Beien erstattet med 1.505 Rd., og at han ikke turde modsætte sig det, da Beien var rasende over de danske Presenters Udebliven. I April brød Beien Freden ved at tage to danske Skibe; Hammeken gik strax til Bardo, hvor han af Seglbevareren fik det Svar, at Beien var ked af at vente paa Presenterne og havde givet sine Corsarer Ordre til at opbringe alle danske Skibe, men at det var Beiens Hensigt at frigive dem alle, naar Presenterne ankom. Ved en Audiens hos Beien fik Hammeken samme Svar og meddelte derefter Beien, at blev denne ved sin Beslutning, vilde han rejse. Efter nogen Overvejelse svarede Beien, at hvis Hammeken rejste, blev hans Flagstang kappet, Corsarerne vilde faa Ordre til at tage alle danske Skibe, som vilde blive solgt, og Mandskabet gjort til Slaver; blev Hammeken, skulde intet dansk Skib blive taget, de tagne skulde blive liggende, deres Ladninger oplagt og Mandskaberne overleveret ham.

Næste Dag kom et dansk Skib ind og fik samme Behandling som de andre, og skønt Hammeken kunde meddele Beien, at Kaptajnen meldte, at Presentskibet var sejlet, skete ingen Forandring.

Efter stadig at være holdt à jour med Begivenhederne ankrede Bille d. $^{28}/_{5}$ udfor Tunis. Syv danske Kaptajner fra opbragte Skibe kom ombord og meddelte, at Ladningerne var bragt iland, at to Mand var blevet i hvert Skib, og at Resten var iland og fri. »Najaden« hejste Parlementærflag. Næste Morgen gik 2 Corsarer med en Konvoj af 6 Skibe ud fra Goulette, som Bille havde den største Lyst til at bemægtige sig, men mente det rigtigst at afvente Hammeken, der først kom Kl. 4 om Eftermiddagen; Bille og Hammeken blev enige om, at uden Represalier ihænde var der ingen Udsigt til at faa de danske Skibe og Mandskaber udleveret, og det blev besluttet, at Bille skulde gaa ud og bemægtige sig den endnu i Sigte værende Konvoj og bringe den ind til Cagliari, hvor den skulde blive som Gidsel; forinden Bille lettede, maatte Hammeken skrive følgende Brev til den amerikanske Konsul:

»Efter at være kommen ombord i Hs. danske Majestæts Fregat »Najaden« og have underrettet Hr. Komd. Kapt. Bille om Beiens Opførsel mod Danmark, paalægger denne Chef mig at sige Dem, at han tror det sin Pligt at underrette Beien om, at han anser hin Handlemaade som en formelig Krigserklæring, og at han, som Følge deraf, agter at bemægtige sig al tunesisk Ejendom, tunesiske Corsarer og Alt.

hvad han finder opbragt eller under Beskyttelse af disse Corsarer. Han ønsker endvidere at lade Beien vide, at han vil respektere Alt, hvad han saaledes bemægtiger sig, paa samme Maade som Hs. Exc. indtil Dato har behandlet de danske Undersaatters Ejendom, opbragt her til Tunis. Til den Ende vil Kommandøren bringe alt til Cagliari og oplægge det under Forvaring, for derefter at komme her tilbage og underhandle med Beien om Freden. Han vil stedse vise sig her paa Rheden med et hvidt Flag vajende fra Fortoppen, som Signal for at han er villig til at parlamentere, og for at Beien kan sende ham ombord, hvem Hs. Exc. maatte finde passende at vælge til at underhandle.

Beiens fjendtlige Opførsel mod Danmark forundrer Kommandør Bille saa meget mere, som han ved med Vished, hvad jeg allerede har sagt til Beien, at Presentskibet er undervejs fra København, og at det lange Ophold alene kan tilskrives Vinterens Strenghed, uden hvilken Skibet vilde have været her for længe siden.

Vi bede Dem underrette Beien om alt dette, og endvidere sige ham, at hans Opførsel forundrer os saa meget mere, som det, efter alle vore Traktater med Barbareskerne er bestemt, at ingen Priser maa gøres før 40 Dage efter Krigserklæringen. Efter en saadan Fremgangsmaade finder Kommandør Bille det ikke forsigtigt at lade nogen dansk Undersaat i Beiens Magt, som kan unddrages denne, og i Særdeleshed Nationens Representant, hvem han derfor har fundet passende at beholde ombord hos sig. Da Kommandøren ikke tillader mig at gaa iland, er dette Alt, hvad jeg kan underrette Dem om.

Ifølge hvad jeg har meddelt Kommandør Bille, at De har lovet mig at ville overtage Konsulatets Affairer ad interim, anmode vi Dem herved i Kongens Navn, at ville paatage Dem denne Byrde, indtil Konsulens Tilbagekomst«.

Konsulens Dragoman med Brevet blev sendt med et bevæbnet Fartøj under Lieut. Schifter's Kommando ind til en tyrkisk Galiot, der laa ved Land. Fartøjet blev eskorteret af Briggen »Nidelven«; da Fartøjet havde lagt til ved Galioten, styrtede dens Besætning sig over det og erobrede det, hvorved Lieut. Schifter fik et Sabelhug i Hovedet, og før der kunde komme Hjælp fra »Najaden«, var Galioten roet ind under Fortet St. Louis. Bille vilde efter dette Brud paa Folkeretten ikke indlade sig paa nogen Underhandling, før han havde faaet sit Fartøj tilbage og afstod fra sit Forsæt at sætte sig i Besiddelse af Konvojen. Hammeken blev sendt iland for at fordre Fartøjet udleveret og tog næste Morgen ud til Bardo; her forefandt han Lieut. Schifter og de øvrige Folk fra Sluppen i god Behold. Brevet var blevet læst for Beien; efter en heftig Ordstrid mellem Hammeken og Beien nægtede denne at udlevere Fartøjet, erklærede, at han ansaa alle de Danske, han havde i sin Vold, for Slaver, og hvis Konsulen ikke var kommet iland, vilde han have ladet Lieut. Schifter og Hammekens Familie føre til Makouba for at arbejde som Slaver. Beien frygtede imidlertid Billes Trusel og ønskede, at Bille vilde komme

iland for at underhandle. Hertil raadede Hammeken Bille, da han mente, at Beien havde al for mange Danske og dansk Ejendom i sin Vold, til at det kunde være i den danske Regerings Interesse at bryde Freden. Bille ansaa baade sin Regering og sig selv saa fornærmet ved Overfaldet paa sin Parlementær, at han ikke vilde indlade sig paa nogen Underhandling, før han havde faaet Oprejsning for Fornærmelsen og sit Fartøj med Besætning udleveret; han erklærede til Hammeken, at han saa ingen Garanti for, at han, naar han gik iland, ikke kunde blive behandlet paa samme Maade som Schifter og Fartøjsbesætningen, og at han, før han gik iland, vilde have Fartøjet udleveret og Gidsel ombord i Fregatten, medens han var iland. Endvidere bad Bille Hammeken gøre Beien opmærksom paa hans fredelige Opførsel ligeover for Konvojen, og at saa længe det hvide Flag vajede paa »Najaden«s Fortop, skete intet fjendtligt Skridt fra hans Side.

Med denne Besked tog Hammeken atter til Bardo, hvor Beien fastholdt sin Beslutning ikke at udlevere Fartøjet, før Bille kom iland, da »de saa nok skulde blive enige«. Bille's personlige Sikkerhed tilbød han at garantere ved at udstede en Forsikring forsynet med hans Segl og garanteret af alle de europæiske Konsuler. Medens Hammeken var paa Bardo forefaldt paa Bugten følgende Begivenhed, der her gengives efter Bille's Rapport:

»Den 31te Maj om Morgenen observeredes en Sejler i Nord, som styrede efter Bugten; sendte strax Briggen ud for at recognoscere. Det varede ikke længe, før han signalerede, at det var et armeret Skib, som han antog for fjendtligt. Jeg lettede med Fregatten og signalerede til Briggen at jage og afskære Fjenden fra Landet. Sejleren, som var et tremastet Skib, vendte fra Landet, hejste tyrkisk Flag, skød et Skud og flygtede. Saasnart jeg var Briggen forbi, samt nærmede mig det flygtende Skib, skød jeg først et løst Skud for at faa ham til at brase op, og siden et skarpt; han derimod skød bestandigt og flygtede. Imedens jeg saaledes jagede dette Skib og vandt godt ind paa det, opdagede jeg to forud til Luvart, som stode ind imod mig, tonende ligeledes rødt Flag og Vimpel, og da jeg var saa meget til Luvart, at jeg altid kunde opsejle det, jeg havde ilæ, gjorde jeg nu først Jagt paa de to sidste. Saasnart jeg var nær nok det forreste af dem, skød jeg en Kugle foran det, for at faa ham til at brase op. Briggen, som i Førstningen var forud, havde allerede skudt ligesom Tyrken ogsaa havde svaret; men alligevel flygtede han. Ved at passere Fregatten til Luvart fik han to Skud med Kugle og Skraa, og strax efter, ved at passere Briggen, 4 Skud med Skraa. Dette bragte ham nu til at bjerge Sejl. Jeg gjorde Signal for Briggen at vende og visitere og bringe ham til mig, medens jeg selv jagede den anden, som ogsaa var en Tremaster og sejlede godt, men han vedblev at flygte. Ved nu at nærme mig ham ved Indløbet til Bugten, tog han Landet meget nær, og da han var under Pynten, aabnede han sit Batteri og bragte 18

Kanoner til Borde, men strax efter tog han Grunden, faldt om, fyldte og blev borte med Et.

Den Sejler, som Briggen skulde bringe til mig, havde imidlertid atter sat Sejl og var løbet fra Briggen. Jeg drejede da atter ud efter, for at jage den første Sejler, som imidlertid havde samlet sig med de to andre, men de var dog endnu langt fra sluttede. Ved at komme dem nærmere, kendte jeg den at være den Fregat, som Algerinerne fik for nogle Aar siden af Amerika, hvorfor jeg strax ophørte Jagten og lod dem uhindret gaa ind.

Om Aftenen stod jeg ind paa Bugten; den algerinske Chef sendte mig et Fartøj ombord og bad mig sende en Officer ombord for at tale med ham; men da jeg afslog dette, bad de i Chefens Navn, om jeg vilde lade tre af hans Escadre passere, samt en neapolitansk Prise passere, hvortil jeg svarede Ja. Han sagde, at han havde taget os for Neapolitanere, og derfor var han flygtet. Jeg erklærede, at jeg agtede at besvære mig over deres Opførsel imod en Nations Skibe, som de var Venner med, og at de ikke førte deres rette Flag«.

Denne Tildragelse var højst uheldig. Deien vilde blive vred over Tabet af Fregatten og fordre Skadeserstatning, og Algerinerne vilde paastaa, at de var blevet overfaldet. Bille besluttede sig til strax at gaa til Algier for at underhandle med Deien. Paa Hammekens Beretning om Forhandlingerne paa Bardo, svarede Bille, at han ikke indlod sig paa Underhandling, saa længe Fartøjet ikke var givet tilbage og bad ham pr. Estafette at underrette Konsul Bille om, hvad der var foregaaet.

Bille stod tilsøs, men ankrede atter paa Rheden d. $^{3}/_{6}$. To algierske Corsarer kom ombord til Bille for at bede ham om et Brev, der kunde besmykke deres Opførsel, da de frygtede for deres Hoveder, men andre Corsarer gik til Bardo og fortalte Beien, at Bille havde skudt paa dem i den Formening, at de var Tunesere. Beien blev rasende og tænkte paa at gøre alle Danske i Tunis til Slaver, men det lykkedes Hammeken at berolige ham og bevæge ham til at søge Underretning hos Bille om det passerede. Hammeken skrev imidlertid til Bille om ikke at forblive tilankers om Natten, da han havde erfaret, at Beien vilde angribe ham med hele sin Styrke. Bille stod tilsøs, ankrede igen ved Tunis d. $^{4}/_{6}$, men havde ingen Forbindelse med Land, da han Intet vilde foretage, før han fik Ordre hjemmefra, og begav sig til Algier, hvor han ankom d. $^{10}/_{6}$.

Bille satte sig strax i Forbindelse med Konsul Bille, meddelte ham, hvad der var sket ved Tunis, og opfordrede ham til at anmode Deien være behjælpelig med at bilægge Uenigheden med Beien af Tunis; Bille vilde til Gengæld skaffe ham Fregatten erstattet. Konsulen henvendte sig om Sagen til Chefen for Marinen, Deiens betroede Mand, der rapporterede Sagen for Deien; denne blev rasende og vilde Intet foretage sig, før han fik Rapport fra sin Admiral ved Tunis.

Ved Konsulens Mellemkomst erklærede Deien at ville forhandle med Bille, og da denne undskyldte sig med Sygdom, med Fregattens Chef,

Kapt. Krieger, hvem han lovede frit Leide; denne gik da iland med 4 Officerer og blev modtaget af Deien, der fordrede 160.000 pj. ft. for den forliste Fregat; da Krieger erklærede ikke at have Fuldmagt til at gaa ind herpaa, blev det ham og Officererne forbudt at gaa ombord. Forhandlingerne fortsattes den næste Dag med Busnah som Mægler med det Resultat, at Deien frafaldt sin Bestemmelse om at afvente Kurerens Ankomst og nedsatte Fordringen til 140.000 pj. ft. Svaret blev det samme, at Bille ikke var fri til at gaa ind paa Noget, og der blev tilføjet, at hvis de danske Officerer ikke blev frigivet, vilde Bille afsejle og angribe de algierske Corsarer. Dette hjalp, og da Officererne var kommet ombord, skrev Konsulen til Bille om at opgive, hvad han vilde betale for Fregatten, Mandskab og øvrigt. Bille's Svar var atter, at han ikke vilde handle uden Regeringens Samtykke, og at han, efter hvad der var foregaaet, vilde stoppe det Presentskib, der var undervejs til Algier og ikke vilde komme iland; da yderligere Forhandlinger, ved hvilke Bille dog havde ladet Konsulen stille sig noget mere imødekommende, strandede, afgik Bille d. $^{20}/_{6}$ til Tunis.

Den $^{24}/_{6}$ ankom Bille til Tunis og sendte Hammeken til Beien med et Brev, hvori han udviklede, hvor korrekt de Danske havde opført sig, hvor let han kunde have taget tunesiske Corsarer, udbad sig Beiens Svar inden 24 Timer, og at han vilde betragte Tilbagesendelsen af sit Fartøj som Tegn paa, at Beien ønskede Fred. Beiens Svar var atter et absolut Afslag med Tilføjelse om, at hvis Bille ikke vilde komme iland, hvortil Beien paa sit Æresord gav ham frit Lejde, vilde han gøre alle Danske undtagen Lieut. Schifter til Slaver. Bille besluttede ikke at gaa iland og afgik samme Nat til Algier; da han erfarede, at Deien fastholdt sin Fordring og vilde sende sine Corsarer ud at jage danske Skibe, lettede Bille og gik til Malaga, hvor han vidste, han vilde træffe sin Afløser.

Allerede ved Slutningen af 1799 havde Bille søgt om at blive afløst paa Grund af Sygdom og Overanstrængelse, og til hans Afløser havde Regeringen udset Kmd. Kapt. Koefoed, der afsejlede fra København d. $^{28}/_{5}$ med Fregatten »Triton«, Kapt. Berger, eskorterende to Presentskibe og ankrede paa Malaga Rhed d. $^{31}/_{6}$.

Her overgav Bille Kommandoen til Koefoed med følgende Overlevering: med Tunis var der Krig, Algier opbragte vore Skibe, og Tripolis havde store Pretentioner: overalt kunde der ikke gives Konvoj, og endnu mindre kunde han foretage noget mod Barbareskerne, da han havde Ordre til at faa Sagerne bilagt for at vor betydelige Fragtfart ikke skulde standses.

Koefoed havde Ordre til at skaffe Fred med Tunis og Algier, naar dette kunde ske paa rimelige og for Nationens Ære antagelige Betingelser; han ankom til Tunis d. $^{15}/_{8}$. Her erfarede han, at 8 danske Skibe var taget, og Mandskabene, 86 Mand, gjort til Slaver, og om hvis Tilstand han fik en sørgelig Beskrivelse. Koefoed mente at burde befri sine Landsmænd og sluttede en Vaabenstilstand, ifølge hvilken alle Fanger blev

frigivet mod Løftet om inden 6 Maaneder at betale 250 venitianske Zechiner pr. Mand, og blev danske Skibe taget af tunesiske Corsarer, skulde de være fri, dog ikke Ladningen, hvis Kapringen var foretaget før Vaabenstilstandens Afslutning. Hammeken skulde blive i Tunis, til Kongen havde ratificeret den afsluttede Traktat, og Koefoed gik til Livorno; her fik han den Meddelelse fra Konsul Bille, at Deien havde frigivet de danske Skibe, og at Deien intet fjendtlig vilde foretage mod Danmark, før han havde faaet Svar angaaende den forlangte Betaling for den forliste Fregat. Den danske Skibsfart gik nu atter med Sikkerhed.

Noget efter fik Koefoed Ordre til at afgøre Sagen med Algier, hvortil han ankom d. $^{11}/_{10}$; Koefoed var bemyndiget til at anvende indtil 80.000 pj. ft., men fik Sagen ordnet for 50.000 pj. ft. at udbetale inden Udgangen af næste April; d. $^{27}/_{11}$ ankom Fregatten »Triton« med det til Algier bestemte Presentskib.

Samtidig med at Koefoed afgik til Middelhavet, bestemte Regeringen at forøge Eskadren der med Linieskibet »Sejeren« og Fregatterne »Freja« og »Thetis«. »Sejeren« og »Freja« ankom til Malaga i December, den sidste efter sin bekendte Kamp i Kanalen. I Malaga modtog Koefoed Ordre til at slutte Fred med Tunis, hvor Stilstands-Traktaten udløb i Slutningen af Februar.

I Algier var der stadig Fortrædeligheder; Deien vilde fragte Skibet »Minorca« til Constantinopel, men opgav det, mod at der betaltes 400 pj. ft. til hans første Minister, og da han senere beordrede det danske Skib »Navigation« til samme Rejse, gav han dog efter, og for at skaane senere ankommende danske Skibe lovede Konsulen Busnah 1000 pj. ft., hvis en anden Nations Skib bliver fragtet.

Trods den 2aarige Present blandt andet indeholdt Juveler til Værdi af 6358 hollandske Gylden, kritiserede Deien den og udtalte, at Bille ligesom de andre Konsuler skulde give ham det dobbelte af Brokade, Damask og Lærred, hvad Bille følte sig nødsaget til, og en indflydelsesrig Minister refuserede et Guldrepeteruhr, fordi der ikke var Diamanter paa Viserne, og Bille maatte købe et saadant.

Som Exempel paa hvorledes Deien farer frem mod fremmede Konsuler, beretter Bille, hvorledes den spanske Konsul, i Anledning af at et algiersk Skib var opbragt af franske Krydsere og indbragt i en spansk Havn, var hentet fra sit Landsted og lagt i Lænker, og tilføjer: »saaledes behandles nu de europæiske Konsuler i Algier den ene efter den anden, og i Fremtiden vil vist de Folkeslag, som vil leve i Fred med de barbariske Magter, se sig nødsaget til at søge Kandidater til dette Embede, blandt de Misdædere, hvilke efter Loven dømte til Døden, ville paatage sig det, mod at frelse Livet«.

Ved Kgl. Resolution af $^{2}/_{5}$ oprettedes »Den Kongelige Afrikanske Konsulat-Direktion«, hvorunder Forholdet til den marokkanske, algierske, tunesiske og tripolitanske Regering henlagdes.

Konsul Nissen beordredes d. $^{10}/_{11}$ at begive sig til sin Post i Tripolis, naar han havde faaet sin Tiltrædelsespresent anskaffet.

Den $^{10}/_{1}$ ankom Fregatten »Thetis« med Ordre om til Foraaret at 1801
hjemsende Fregatten »Havfruen«.

Den $^{14}/_{2}$ blev Kapt. Holck af Marinen udnævnt til Konsul i Tunis.

Den $^{21}/_{2}$ ankrede Koefoed med »Sejeren« og »Freja« paa Tunis Rhed, hvor Fregatten »Najaden« ankom d. $^{23}/_{2}$ med Underretning om, at England havde lagt Embargo paa alle danske Skibe i dets Havne, og at det opbragte alle russiske, svenske og danske Skibe. Koefoed modtog dernæst Ordre til hurtigt at afgøre alle Sager med Barbariet og sende alle Skibene hjem paa nær to Fregatter.

Koefoed's Stilling var nu meget vanskelig; han kunde hver Dag vente Sammenstød med de engelske og samtidig skulde han forhandle med Barbareskerne. Den $^{8}/_{3}$ blev Freden sluttet med Tunis; der blev betalt 24.000 alg. Zechiner for danske Slaver, og Beien fik Løfte om Presenter til et Beløb af 62.000 Rd. svarende til 100.000 tunesiske Pjastre, og endelig blev det bestemt, at naar den nye Konsul kom, og hejste sit Flag, skulde de sædvanlige Konsulatpresenter erlægges.

Fra Tunis afgik Koefoed til Malaga, hvor han fik Efterretning om Slaget den 2den April, og senere d. $^{30}/_{6}$ at den ovennævnte Embargo var hævet.

Den $^{6}/_{8}$ ankrede Koefoed igen paa Tunis Rhed med 2 Fregatter og det til Tunis bestemte Presentskib, meldte Beien, at Kongen havde udnævnt en ny Konsul, som Koefoed selv vilde bringe og da overvære Flagets Hejsning paa Konsulathuset; herfra gik Koefoed til Tripolis for efter Ordre at faa Paschaen til at afstaa fra sin Fordring om 20.000 pj. ft. aarlig i Present.

Besøget i Tripolis førte ikke til Noget; Paschaen fastholdt sin Fordring, og Resultatet blev, at Sagen skulde henstaa i 10 Maaneder, da Paschaen selv vilde skrive til Kongen, iøvrigt skiltes de i Venskab.

Den $^{29}/_{10}$ kom Koefoed til Tunis med Konsul Holck, Konsulatflaget blev hejst med fuld Ceremoni men ikke billigt for Staten, da de i den Anledning uddelte Presenter androg c. 20.000 Rd.; samtidig gjorde Beien Fordring paa personlige Presenter, hvoriblandt Juveler, en kostbar Flint og en med Diamanter besat Dolk (Attagan), hvilke Koefoed imidlertid afslog; ved sin Afrejse medtog Koefoed Konsul Hammeken, der var hjemkaldt. Koefoed gik iland i Livorno for at tilbringe Vintermaanederne der; her fik han Forholdet til Tripolis ordnet og modtog Meddelelse om, at to Fregatter »Rota« og »Iris« kunde ventes til Middelhavet i Maj næste Aar.

I Begyndelsen af Februar afgik »Thetis« til Algier med Konsul 1802
Bille, der for sin Helbreds Skyld havde opholdt sig 9 Maaneder i Frankrig; under hans Fraværelse var der opstaaet en ny Vanskelighed med Algier. Skipperen paa det før omtalte danske Presentskib, der var gaaet

med en Ambassadør fra Algier til Constantinopel, havde nægtet at tage en Returladning til Algier, og den danske Konsul i Constantinopel, Baron Hübsch, der ønskede at fragte Skibet, havde strøget den algierske Stander der ombord. Dette ansaa Deien for en stor Fornærmelse og truede med Krig, hvad dog Konsul Bille forhindrede, uden at Sagen imidlertid blev afgjort.

Da Nordamerika og Sverrig var i Krig med Tripolis, kunde disse Staters Skibe ikke vise sig i Middelhavet, hvad der skabte fordelagtige Forhold for danske Skibe, der havde Fred med de barbariske Magter.

I Juni skulde vort Forhold til Tripolis ordnes, men Koefoed ankom først d. $^{31}/_{7}$ med 3 Fregatter »Triton«, »Thetis« og »Rota«; sidstnævnte, der kom fra København, havde først skuldet aflevere den aarlige Present i Tanger. Konsul Nissen kom ombord og meddelte, at han havde været nødt til at give Paschaen et Forskud paa 15.000 pj. ft., da Koefoed ikke var kommet i rette Tid, og han ikke vilde risikere Fredsbrud. K. havde Tilladelse til at give 20.000 pj. ft., hvoraf de 15.000 altsaa allerede var givet, men nu fordrede Paschaen 30.000; efter lang Betænkning bestemte K. sig til at give dem, da han saa kunde hjemsende de to Fregatter »Thetis« og »Triton«.

Ved en derpaa følgende Audiens satte Koefoed som Betingelse for at give de 30.000, at Freden sikkredes i 5 Aar, hvad Paschaen afslog og erklærede Danmark Krig. Et nyt Forslag fra Paschaen om at give ham 5000 pj. ft. mere blev afslaaet, og Koefoed gjorde Skibene klar til Angreb, hvorefter Paschaen gik ind paa Tilbudet om de 30.000 og 5 Aars Fred.

Den $^{10}/_{8}$ lettede Koefoed og gik til Tunis; her kom Konsulen ombord og fraraadede K. at gaa iland, da han mente, at Beien havde frafaldet sin Fordring, og at han vilde sige til ham, at K. kun var ankret for at høre om Presentskibet var kommet. K. lettede, sendte »Triton« til København, gik selv med »Thetis« til Livorno og herfra med »Rota« til Tripolis for at betale den skyldige Sum. Presentskibet til Tunis afgik fra København d. $^{11}/_{6}$ med Presenter til en Værdi af 30.411 Rd.; Fragten androg 7.500 Rd.

I Livorno modtog Koefoed Brev fra Algier med Efterretning om, at Deien atter var utilfreds, og at Konsulen havde været nødt til at fragte et dansk Skib til Constantinopel for at hente Sager derfra. Fra Tripolis gik K. strax til Algier, hvor Konsulen kom ombord og mente alle Misforstaaelser hævet, da der havdes Efterretninger om, at Presentskibet vilde komme en af de nærmeste Dage, hvorpaa K. gik til Toulon for der at tilbringe Vinteren.

Under $^{25}/_{6}$ var C. Æreboe udnævnt til Konsulatsekretær i Algier.

1803 I Januar modtog Koefoed Meddelelse fra Algier, at der igen var nye Stridigheder; da Deien i December havde modtaget de resterende Pre-

senter, havde han pludselig forlangt 150.000 pj. ft. for den ovennævnte Fornærmelse, der var tilføjet ham af den danske Konsul i Constantinopel; da Konsulen nægtede at betale, erklærede Deien Danmark Krig, men betænkte sig strax.

Den $^{11}/_{2}$ var Koefoed udfor Algier og fik Konsulen ombord, der berettede, at Deien havde taget sin Krigserklæring tilbage og givet ham 4 Maaneders Frist fra d. $^{1}/_{1}$ til at indhente hans Regerings Svar, hvad han havde berettet hjem; d. $^{11}/_{4}$ modtog Koefoed Instruxer hjemmefra, der bød ham at vedligeholde Freden, og d. $^{23}/_{4}$ ankrede han ved Algier; efter mange Vanskeligheder og lange Forhandlinger blev Resultatet, at vi skulde betale 55.000 pj. ft. og 300 Td. Krudt, men dette naaedes kun ved Trudsel om at afbryde Forhandlingen og erklære Krig. I Slutningen af Juli ankom Fregatten »Iris«, som Koefoed sendte hjem, da vi nu havde Fred med alle Barbareskerne, hvorefter han selv efter Tilladelse rejste hjem over Land.

Konsul Bille berettede hjem, at han havde givet en Present til Værdi 382 pj. ft. og 8 Alen Brokade i Anledning af Deiens Søns Fødsel.

Konsul Holck berettede, at Beien var tilfreds med, hvad Presentskibet havde bragt, at han havde hævet 1700 pj. ft. til en Present i Anledning af Beiens Gemalindes Nedkomst, at Beien havde forlangt 10 Malkekøer, 2 Tyre og 8 Oxer, og at han havde protesteret, men lovet at skrive det hjem.

I. Voght blev udnævnt til Konsulatsekretær i Marokko. Schousboe berettede at have hævet 1000 pj. ft. for sammen med de øvrige Konsuler at representere ved et af Kejseren anmeldt Besøg i Tanger.

Da der ved Slutningen af 1803 var Fred med de barbariske Magter, 1804
var alle danske Krigsskibe gaaet hjem fra Middelhavet, men Regeringen fandt det dog rigtigst, at Flaget blev vist dernede, og bestemte, at Fregatten »Najaden« skulde udsendes paa et 6 Maaneders Togt og bringe de lovede Kanoner til Algier.

Til Algier ankom et Presentskib med Halvdelen af Aarets Presenter; for at forhindre at Skibet blev fragtet til en Rejse til Bona, betaltes der Marineministeren 300 pj. ft., og for at Skipperen skulde gaa ballastet hjem Rederiet 500 Rd. og Skipperen 50 Rd.

Den $^{20}/_{6}$ ankom »Najaden« med de for Deiens Regning bestilte Malmkanoner, Værdi 23.000 Rd., og d. $^{13}/_{9}$ Presentskibet »Speculation« med Presenter til en Værdi af 27.910 Rd., hvoraf flere dog kun blev taget til $^{1}/_{4}$ eller $^{1}/_{2}$ Pris paa Grund af Beskadigelse undervejs.

Den $^{17}/_{6}$ maatte Konsul Bille i Anledning af Deiens ældste Søns Omskæring give i Present 1 Solitairring, 8 Alen Guldbrokade, 8 Alen fint Klæde og 1 Stk. Lærred; Billes Udgifter ved Konsulatet var 66.225 pj. ft. for 1803 og 8.105 for 1804.

Inden Aarets Udløb fik Bille Meddelelse om, at hans Ansøgning om at blive rappeleret efter 25 Aars Tjeneste i Barbariet var bevilget, og at Kaptajn i Søetaten Ulrich skulde afløse ham.

I Tunis gør Beien Fordring paa at faa de Presenter, paa hvilke han havde givet Komd. Kapt. Koefoed en Liste. Holck betyder Beien, at han ifølge Fredstraktaten ikke kan gøre Fordring paa Presenter, men Beien fastholder sin Fordring. Paa Holck's Indberetning bestemmer Regeringen sig til at give de ønskede Presenter af Karonader og Krudt, medens Holck faar Ordre til at bestille Juvelerne og Flinten i Frankrig og ligeledes Dolken besat med Diamanter.

Presentskibet »Continence« afgaar d. $^{25}/_{4}$ fra København til Tunis med 20 Ctnr. Krudt, 20 Stk. 24-pundige Karonader og 300 Skraasække og med Ordre til Holck at tilbyde 16.000 pj. ft. i Stedet for den ønskede Dolk.

En amerikansk Eskadre angreb uden Resultat tre Gange Tripolis i Sommermaanederne; et Tilbud om at slutte Fred mod at betale 120.000 pj. ft. blev afslaaet af Paschaen.

1805 I Algier var Forholdet til England spændt, siden den engelske Konsul Frazer var jaget bort; Admiral Nelson, der møder med en større Styrke, faar Afslag paa sin Fordring om Udlevering af et Par kaprede engelske Skibe, og da Nelson atter sender et Skib med en Konsul, opnaar denne kun Frigivelse af 11 Slaver og Tilladelse til at indskibe en Del Stude, Faar og Svin; Bille mener, at Nelson lader sig nøje dermed af Mangel paa Proviant, da de spanske Havne er lukket for ham.

Konsul Bille beretter om stigende Uvillie mod Deien, fordi han intet vil gøre for at afhjælpe Mangelen paa Levnedsmidler, og den store Rolle, Jøderne spiller; d. $^{18}/_{5}$ er der et Mordattentat paa Deien, og d. $^{13}/_{7}$ udbryder en Jødeforfølgelse, hvor Busnah bliver myrdet og 500 Jøder saaret eller dræbt, og da dertil udbryder Oprør flere Steder, skriver Bille hjem om at standse Afsendelsen af Presentskibet eller sende det til Gibraltar. Den $^{29}/_{8}$ blev Deien jaget ud af sit Palads af tyrkiske Soldater, og flygtende møder han andre, der myrder ham, efter at han først havde tilraabt dem: »lad mig beholde Tronen, og jeg vil give Tilladelse til Plyndring af Byen i tre Dage«.

Bille beskriver den nye Dei, Omar, som en rolig og sindig Mand, der strax har sat sit Segl paa de existerende Traktater. B. har ligesom de andre Konsuler givet Presenter i Anledning af Tronskiftet som i 1798 og desuden til de nye Embedsmænd, Krigsministeren, Admiralen og Havnekaptajnen.

I November afsendes Presentskibet »Unge Christian«, der medbringer Ulrich's Tiltrædelsespresent og den 2aarige Konsulatpresent; det til disse hørende Preciosa skal Ulrich, der følger med Skibet selv anskaffe. Det skal her bemærkes, at siden 1750 var Konsulatpresenterne steget til det dobbelte i Værdi.

Tripolis blokeres stadig af Amerikanerne; Kongressen bevilger 1 Million til Krig med Barbareskerne, hvorfor Paschaen gør Fredstilbud, hvoraf der ingen Notits tages, men d. $^{10}/_{6}$ sluttes Fred ved Mægling af den spanske Konsul. Amerika betaler 60.000 pj. ft., mod at alle Fanger frigives. I Tripolis fandtes, foranlediget ved Blokaden, en Mængde Varer til Udførsel, hvortil Nissen søgte at bruge danske Skibe. Den $^{16}/_{8}$ beretter Nissen, at de sidst hjemkomne Corsarer ingen Priser havde taget, men kun nogle Neapolitanere og Sicilianere, røvet paa de ubeskyttede Kyster, og d. $^{21}/_{10}$ at han i Lighed med de øvrige Konsuler har maattet give Present i Anledning af, at Paschaen havde faaet en Søn, og dertil købt en Solitairring til 120 venitianske Zechiner.

Under $^{2}/_{8}$ er Sekretær Meldal udnævnt til Konsul for at remplacere Nissen og har modtaget en Skrivelse om at medbringe en Skrivelse og en Gulddaase til Sidi Dighies for de Tjenester, han har ydet det danske Konsulat.

Den $^{7}/_{1}$ melder Konsul Holck i Tunis, at Presentskibet er ankommet, Presenterne vel modtagne, og at han har givet endel mindre Presenter, navnlig til Chefen for Artilleriet i Anledning af den forestaaende Prøve af Kanonerne.

Den amerikanske Chef er blevet nægtet Audiens, fordi der ikke i 3 Aar er givet de ønskede Presenter, og et senere Afslag er givet med den Motivering, at ingen Forhandling vil finde Sted, før Beien har faaet Svar paa sit Brev til den amerikanske Regering.

Holck beretter om den store Opkomst Tunis har havt i de sidste Aar. Fæstninger anlægges, og alt gaar ud paa at være fuldstændig uafhængig af Algier; medens der til dette tidligere maatte gives Presenter, gives der nu kun Olie til Lampen i en Marabout i Nærheden af Algier. Et stort Palads opføres, paa hvilket der daglig arbejder 1000 christne Slaver og 900 Maurer; til Paladset er anskaffet for 40.000 pj. ft. Tapetserier med Guld, fra Spanien 50.000 Dusin kulørte Fliser, fra Italien for 100.000 pj. ft. Marmor og for 40.000 pj. ft. Ruder.

Beien sender Ambassadør til Amerika for at forhandle.

Holck har efter Beiens Ønske hos en lokal Juveler indhentet Overslag paa en Attagan besat med Diamanter, der her er billigere end i Europa, og med Skede af Guld lydende paa 34.172 tunesiske Pjaster.

I Marokko maa Konsul Schousbo søge om et Aars Udsættelse med Betaling af den traktatmæssige Present, da det ikke er lykkedes at faa Pengene afsendt.

Den $^{23}/_{11}$ kom Skibet »Unge Christian« med de 25.000 pj. ft., der galdt for $^{1}/_{5}$ 1803—$^{31}/_{4}$ 1804, saaledes, at der nu skyldtes Presenter for 2 Aar.

Intet dansk Krigsskib var dette Aar i Middelhavet.

1806 Den $^{24}/_{5}$ meddeler Schousboe, at alle Corsarer er ude, hvad der synes mærkeligt, da den engelske Blokade af Elben og Weser maa formindske Skibsantallet.

I Anledning af at 4 danske Skibe var taget af marokkanske Corsarer, men iøvrigt strax frigivet, udbad Schousboe sig en Erklæring fra Regeringen, om han over for Kejseren skulde hævde, at § 8 i Fredstraktaten skulde forstaas saaledes, at det danske Flag dækkede fjendtlig Ladning; men Regeringen svarede hertil, at den ikke ansaa det for tilraadeligt.

Den $^{30}/_{10}$ anløb Fregatten »Fylla«, der var paa Vej til Vestindien, Tanger, medbringende Present for 2 Aar.

Konsul Bille skriver om den nye Dei, at han er høflig og bruger ikke sin Forgængers Trudsler og Skældsord, men farer grusomt frem mod sin Forgængers Tilhængere; han har paa blot Mistanke ladet tre af sine Ministre dræbe. Bacri begynder igen at faa Indflydelse.

Den $^{14}/_{5}$ ankom Kapt. Ulrich med Presentskibet »Unge Christian«, hvis Ankomst var forsinket ved Havari; det medbragte den aarlige Present og Konsulatpresenten af Værdi henholdsvis 15.600 og 15.200 pj. ft., heri ikke iberegnet de Preciosa, der var bestilt i Frankrig. Ved Audiensen sagde Deien til Ulrich, at som Bevis paa hans Iver for at vedligeholde det gode Forhold, skulde han overlade ham Presentskibet til at hente Tømmer i Constantinopel, hvortil U. svarede Ja, tilskyndet af Bille. Skibet maatte gøre endnu en Rejse til Civita vechia efter Porcellainsjord. Ved Ordningen af Fragten maatte der betales 2000 pj. ft. i Ducører.

Et dansk Skib, der ankom fra Livorno, forlangte Deien skulde hente en Ladning Salt fra Ivica; da Skibet havde Returfragt, maatte Ulrich fragte et andet. Samtidig forlangte Deien, at Skibet »Esperanza« skulde hente endnu en Ladning Salt; for disse to Rejser betalte Deien 700 pj. ft., hvad der var langt under den kontraherede Pris, og Ulrich maatte betale ialt 4.497 pj. ft.: han udbad sig i den Anledning en Bestemmelse om, hvorvidt han maatte gaa ved disse Befragtninger, der altid gik ud over Kongens Kasse.

Da man her hjemme rygtevis havde hørt, at det til Tunis bestemte Presentskib »Rosalie« var opbragt til Algier, skrives der til Ulrich d. $^{3}/_{5}$, at han i saa Tilfælde skal sørge for, at Ladningen afskrives paa, hvad vi skylder der. Presentskibet »Susanne« til Algier blev opbragt af Englænderne.

Den $^{1}/_{4}$ melder Konsul Nissen i Tripolis, at han har givet Sidi Dighies et Gulduhr, han havde ønsket til sin Søn, og at Paschaen har modtaget 6 Par Silkestrømper, han ligeledes havde ønsket.

Ved Aarets Begyndelse søger Konsul Holck om at blive rappeleret; han kan ikke klare sig med sin Gage, Dyrtiden har gjort, at alt er steget 100 %; han har en Gæld paa 7000 pj. ft., som han søger om maa blive

ham betalt; han ønsker af Helbredshensyn at benytte en tidligere givet Tilladelse til at rejse til Italien. Beien har paany forlangt Present med den Bemærkning, at Deien af Algier, der er meget svagere end Tunis, faar Present, hvorfor han da ikke skulde have. Holck gentog, hvad tidigere var sagt, at dette var bestemt ved Traktat. Beien ventede med Utaalmodighed Attaganen, til hvis Udførelse Holck foreløbig havde udstedt en Vexel paa 10.500 pesos à 1 Rd. 5 ß 6 ß.

I Tunis træffes store Forberedelser til Krig med Algier.

Den $^{18}/_{8}$ beretter Holck, at Beien har forlangt to Skibe fragtet til at hente Porcellainsjord, hvilket han ikke turde modsætte sig af Hensyn til Fragtfarten i Middelhavet; Beien vilde kun give 500 og 400 pj. ft. i Fragt, medens Holck maatte love Skipperne 2.850 og 2.450 pj. ft. plus 5 % i Kaplak.

Ved Skrivelse af $^{9}/_{9}$ meddeltes det Holck, at Kongen havde tilstaaet Beien en Present til 20.000 Rd. Værdi, og ved Skrivelse af $^{10}/_{9}$, at Lundbye, der opholdt sig i Italien, havde faaet Ordre at vende tilbage og fungere under Holck's Orlov.

Den $^{31}/_{10}$ beretter Holck, at han har maattet fragte Skibet »Caroline« i Beiens Tjeneste, at han i den Anledning har maattet betale 341 pj. ft. til Skipperen og udstede en Vexel paa Com. Col. paa 2.109 pj. ft.; samtidig har han lovet Beien, at hvis han i Livorno finder et dansk Skib, da at fragte det til at hente Tømmer i Neapel; denne Lejlighed benyttede Holck til at faa Prisen paa Attaganen nedsat til 5000 pj. ft.

Et Skib med tyrkiske Soldater til Algier ankrer paa Tunis Rhed; 1807
Beien stopper Skibet og bringer Soldaterne iland; som Retorsion bemægtiger Algier sig en tunesisk Corsar.

Konsulen gør sit Bedste for at forhindre danske Skibe i at sejle til Tunis, da de risikerer at blive taget af algierske Corsarer.

Det er lykkedes Konsul Ulrich at fritage 4 danske Skibe for at blive befragtet for Deien, men det har foruden Presenter af Konsulatets Beholdning kostet 616 pj. ft.; Ulrich bemærker ganske tørt »heri indbefattet en Present til den nye Krigsminister, da det har behaget Deien at strangulere den forrige«.

Kort efter maatte Ulrich berette, at han var bleven nødt til alligevel at fragte et af de 4 Skibe »Agathe Mariane« til Baghin for Jøden Bacri og give Marineministeren 250 pj. ft. for at lade de andre slippe. Skibet bliver taget, og Beien forlanger 24.000 pj. ft. i Godtgørelse, idet han forlanger, at Flaget skal dække Ladningen; Konsulen protesterer, han kan ikke gøre det uden Bemyndigelse. Deien gaar ind paa Udsættelse paa den Betingelse, at Bemyndigelsen indhentes med Kurer. Kureren afsendes med et Skib for hvilket Deien betalte den halve Fragt med 1.480 pj. ft.

Den $^{29}/_{5}$ beretter Ulrich, at den tunesiske Hær er slaaet ved Constantine.

Den $^{12}/_{9}$ ankom Fregatten »Diana«, Kapt. Meyer, for at hjælpe Konsulen ved Behandlingen af Betaling for »Agathe Mariane«s Ladning, men skøndt Meyer paastod, og med Rette, at Ladningen kun var 18.000 pj. ft. værd, blev Resultatet dog, at de 24.000 pj. ft. maatte betales, men med den udtrykkelige Bemærkning, at herved var ikke noget Precedens skabt.

Efter at Holck var afløst af Lundbye, gik han med det danske Skib »Caroline«; dette blev taget af en algiersk Corsar, der vilde føre det til Algier, men det strandede paa den tunesiske Kyst, og Holck naaede Europa i et amerikansk Krigsskib.

Holck fik ikke mindste Godtgørelse for »Caroline«; efter Strandingen blev »Caroline« repareret mod Løfte om at refundere in natura det dertil brugte Materiale.

Den $^{1}/_{8}$ indberetter Holck, at Tunis først var uheldig, men senere sejrrig i Kampen.

Den $^{10}/_{8}$ meddeles det alle Konsulerne i de barbareske Stater om Englændernes forestaaende Angreb paa København, og anmodes de om at staa danske Skibe bi med Raad og Daad. Kort efter berettes om Bombardementet paa København, Tabet af Flaaden og hele den politiske Tilstand. Konsulerne paalægges det at undgaa alle urimelige Fordringer og afslaa al Befragtning af danske Skibe for barbaresk Regning.

Den $^{9}/_{1}$ melder Konsul Schousboe, at den skyldige Present for 2 Aar, 50.000 pj. ft. er betalt; d. $^{2}/_{11}$ skrives der til ham at de 25.000 pj. ft., som Fregatten »Diana« bragte, er forbrugt i Algier paa 300 nær, og da det i Øjeblikket er ugørligt at trække paa London, bemyndiges han til selv at finde en Udvej.

I de sidste Dage af 1806 ankom Meldal til Tripolis, og hans medbragte Presenter modtages med Tilfredshed.

Den $^{27}/_{1}$ bliver den traktatmæssige Present betalt; Meldal indleder Forhandling med Paschaen om Fredstraktatens Fornyelse, men skriver hjem om Forholdsordre, da Paschaen sætter som ufravigelig Betingelse for Fred i 10 Aar 30.000 pj. ft. en Gang for alle, samme aarlige Present som nu af 5000 pj. ft. og 150 Ctnr. Krudt som Present.

Den $^{5}/_{8}$ gaar Kongen ind paa de nævnte Betingelser, men Meldal skal dog først prøve paa at faa de 30.000 nedsat.

Fra alle Konsulerne hos Barbareskerne indløb Beretning om de danske Vexlers dalende Kurs: Regeringen overvejede, om det ikke vilde være bedst at hjemkalde alle Konsulerne, da der nu ikke var flere danske Skibe i Middelhavet, men det blev opgivet paa Grund af, at man saa vilde være nødt til ved Krigens Slutning at slutte nye Fredstraktater, hvad der vilde medføre store Bekostninger.

Da ingen Presenter ankommer til den Tid, Deien havde ventet 1808
dem, beordrer han sine Corsarer ud at tage danske Skibe; dette giver intet Resultat, da alle danske Skibe har søgt neutral Havn. Grunden til, at Presenterne udeblev var, at Presentskibet »Susanne« var blevet opbragt af Englænderne; da Deien erfarede dette, blev han rasende og vilde protestere i England, hvortil Ulrich tilskyndede ham; trods den danske Regerings Protest blev »Susanne« prisedømt.

I sin Vrede over ikke at modtage de danske Presenter havde Deien kastet Ulrich i Fængsel for en kortere Tid, og dette havde tilfølge, at Konsulerne dannede en Forening for at værne Inviolabiliteten for sig og Familie; Konsulerne var solidariske — Voldsomhed mod en gælder for alle. Regeringen bifaldt, at Ulrich indtraadte i denne Forening.

Den $^{26}/_{3}$ meldes Christian den Syvendes Død og Frederik den Sjettes Tronbestigelse til alle Konsulerne.

Den $^{10}/_{3}$ skrev Regeringen til Ulrich og ligelydende til de andre Konsuler: »Vort Princip er at undgaa eller forhale større Udgifter hos Barbareskerne paa Grund af de store Udgifter til Hær og Flaade, men De skal forklare (Deien), at vi fremfor alt søge at bevare Freden, at vi betale vor Gæld, naar Krigen er forbi, og ikke undlade at bemærke, at ingen danske Skibe færdes i Middelhavet«.

Konsul Holck tilstaas der et Aars Forlængelse af sit Ophold i Danmark.

Konsul Schousboe meddeler, at Kejseren vil udsætte Modtagelsen af sin Present til næste Aar; de to Presenter, der da bliver at aflevere, beder Konsulen anvist i Cadiz, og at dette sker i god Tid for det Tilfælde, at Kejseren skulde faa Brug for Penge.

Inden Konsul Meldal i Tripolis havde indberettet om sine Forhandlinger med Paschaen, fik han Ordre til at meddele denne, at de 5000 pj. ft. vilde blive betalt, men intet derudover.

Den $^{31}/_{10}$ melder Lundbye, at Attaganen er færdig og har kostet 18.350 tun. Pj.; han beholder den til nærmere Ordre fra Direktionen. Der underhandles om Fred mellem Tunis og Algier.

Den $^{17}/_{11}$ melder Lundbye: »Freden er sluttet mellem Tunis og Algier; Tropperne vende tilbage, naar Ramadan er sluttet og Beiram begynder, dog kan Ramadans Slutning aldrig bestemmes her med Vished, thi de tunesiske Maurer, af hvilke nogle nedstamme fra de granadiske Maurer, den Tids bedste stjernekyndige, har lige saa lidt Begreb om Astronomi som nogen anden Videnskab. Beien maa, før han kan ophæve Ramadan, modtage fra en eller anden Bjergegn en Deputation med skriftlige Vidnesbyrd om, at Nymaanen er set. Jeg er vis paa, at denne Gang vil Ramadan ende imorgen, thi Beiram vil da begynde en Lørdag, og naar dette er Tilfælde, maa den jødiske Nation betale en særdeles høj Sum«.

1809 Da Pengene til den aarlige Present til Tripolis udebliver, og Paschaens Utaalmodighed stiger, forstrækker Sidi Dighies Konsulen med 4.100 pj. ft.; d. $^{28}/_{3}$ modtog Konsulen de 5000 pj. ft. fra Konsulen i Livorno, og han bad samtidig om, at der ogsaa maatte blive sendt ham Penge derfra til den næste aarlige Present, der forfalder om 7 Maaneder.

En Taxation, der d. $^{28}/_{3}$ holdes over Attaganen, erklærer denne for 1.500 tun. pj. mindre værd end opgivet af Fabrikanten Pottier, og en ny Taxation d. $^{31}/_{5}$ erklærer Fejl ved Attaganens Brillianter, og at der mangler for 200 tun. pj. Guld; da den franske Konsul holder med Pottier, maa Sagen afgøres af Beien, der dømmer det manglende Guld til 160 tun. pj., men intet for Brillianterne.

Ved Slutningen af det foregaaende Aar er det meddelt Ulrich, at det er umulig at skaffe Tømmer fra Østersøen, og at han maa afgøre Sagen med Penge; samtidig melder Ulrich, at de tyrkiske Soldater har gjort Oprør og dræbt Deien; en Præst udnævnes til Dei.

Den $^{19}/_{1}$ foreslaar Ulrich, at der gives et dansk Skib, lastet med Salt til Danmark, fransk og engelsk Pas og algiersk Flag, og at det bringer Presenten tilbage.

Den $^{4}/_{3}$ udbryder en ny Revolution og Codgi di Cavallo udnævnes til Dei; Ulrich har maattet give Present til de ny Embedsmænd og maattet betale et halvt Aars Present kontant.

I Anledning af Ulrich's Forslag skriver Direktionen, at det ikke vil være til nogen Nytte at sende et Skib, thi de Sager, der skal hentes i Østersøen, kan paa Grund af Forholdene ikke faas; samtidig opfordres U. til at arrangere, at Presenterne betales i flere Terminer, og at disse ikke ligge for tæt paa hinanden.

Den $^{5}/_{8}$ ser Konsul Schousboe sig nødt til at betale Present for 2 Aar med en Vexel paa Cadiz; men denne bliver ikke honoreret, og d. $^{15}/_{8}$ skrives der fra København til S., at det er umuligt at skaffe Penge i Cadiz og Gibraltar, og at han ved Opoffrelse af mindre Summer maa se at faa Udsættelse.

1810 Konsul Schousboe melder d. $^{24}/_{3}$, at Kejseren ønsker et Porcellain-Thestel, 1 Kasse The og 100 Pd. Sukker. Ministeren minder ham stadig om den 2aarige Present, og han søger med mindre Summer at faa Udsættelse; d. $^{16}/_{6}$ skrives der til S. fra København, at man ikke forstaar, at det kan være saa vanskeligt at faa Udsættelse, da man tidligere har opnaaet indtil 3 Aar; der er sendt Anvisning paa Cadiz med Rembours paa Hamborg.

Den $^{4}/_{4}$ beretter Ulrich, at den franske Konsul har forladt Algier paa Grund af en mellem ham og Deien opstaaet Strid; Deien lod ham med Magt sætte ombord i et amerikansk Skib; da Deien truer Frankrig med Krig, og Ulrich saaledes ikke kan faa Penge derfra, beder han om

Tilladelse til at rejse; hertil svarer Deien Ja, naar han i Stedet for som vedtaget ifjor at betale 9000 pj. hver sjette Maaned og 28.000 alg. pj., naar Danmark faar Fred, vil betale 80.000 alg. pj. som 4 Aars skyldig Present og dertil den i April forfaldne Konsulatpresent og skaffe en Sekretær til Konsulatet. Ulrich gik ind herpaa, trods den store Sum, for at bevare Freden.

Den $^{8}/_{4}$ beretter Ulrich, at Deien har opfordret ham til at blive, hvis der bliver Krig med Frankrig, og at han dels til traktatmæssige dels til Konsulatpresenten har trukket paa Brandt & Tietgens i Marseille; disse indberetter hjem, at Ulrich foruden disse Penge har meddelt, at hvis han skal forlade Algier, behøver 400.000 frcs og udbeder sig Forholdsordre.

Den $^{16}/_{8}$ skriver Regeringen til Ulrich, at han kun maa forlade Algier paa den Betingelse, at Deien modtager Sekretæren som Chargé d'affaires, og de ifjor aftalte Terminer opretholdes.

Den $^{16}/_{8}$ meddeler Ulrich, at han har betalt Halvdelen af den traktatmæssige Present, og d. $^{15}/_{9}$ at Deien vil blokere Tunis og tage Ladningen i alle fra og til Tunis gaaende Skibe ligegyldig Nationaliteten.

Den $^{14}/_{8}$ er Æreboe hjemkaldt, og J. A. H. Carstensen udnævnt i hans Sted.

Den $^{19}/_{2}$ beretter Konsul Meldal i Tripolis, at da Pengene til forrige Aars Present fra Livorno udeblev, fordrede Paschaen en ny Anvisning paa 5000 pj. ft., og da han nægtede dette, gav han ham Arrest i hans Hus med Vagt foran; efter 6 Dages Forløb saa Meldal sig nødsaget til at udstede Vexlen paa Lundbye i Tunis. Meldal beder sig kaldt tilbage, idet han erklærer, at det vil være nødvendigt at sende bevæbnet Magt herned, naar Skibsfarten igen aabnes, da en enkelt Mand intet kan udrette.

Den $^{3}/_{3}$ fornyer Paschaen sin Trusel om at tage danske Skibe; d. $^{12}/_{6}$ faar Meldal Ordre til at blive i Tripolis og iagttage sin Instrux.

Den $^{26}/_{7}$ melder Meldal, at Tripolitanerne har taget tyrkiske og kejserlige Skibe med tyrkisk Pas; Sultanen reklamerer, men Paschaen tager ingen Notits deraf, behandler ikke engang Sendebudet høfligt. En for Kirkeran fra Malta flygtet Uhrmager Caverio Raudi er Paschaens vigtigste Haandlanger.

Den $^{5}/_{8}$ melder Meldal at have givet Paschaen en Vexel paa 5000 pj. ft.; ved den Lejlighed fordrer han Satisfaction for de af Paschaen mod ham øvede Voldsomheder, hvad Paschaen gaar ind paa, idet han giver Ordre til at salutere ham med 6 Skud, naar han forlader Paladset og 21 næste Morgen, naar Flaget hejses paa Konsulathuset.

Den $^{3}/_{3}$ kaldes Meldal til Paschaen; Ministeren der modtog ham 1811
fortalte, at Paschaen havde hørt fra Tunis, at Kongen vilde give ham de forlangte 30.000 pj. ft. og 150 Ctnr. Krudt; Konsulen erklærede højt

og helligt, at han ikke kendte noget til den Historie, og at den ikke kunde være sand, da han havde Ordre til ingen extraordinære Udgifter at afholde. Ved Audiensen blev han opfordret af Ministeren til at gentage sine Udtalelser, hvorpaa Paschaen udtalte: »Sig til Kongen, at hvis han ikke opfylder mine Fordringer nu, bliver de meget større, naar Skibsfarten begynder igen«. Meldal tilføjer, at det Hele sikkert var lavet for at prøve Udsigterne for hans Fordringer.

Den $^{17}/_{5}$ ankrede en engelsk Fregat, der fordrede Oprejsning for Fornærmelse mod den engelske Konsul — salutere det engelske Flag med 35 Skud, frigive maltesiske Skibe og sicilianske Slaver og forbyde franske Krydsere at sælge deres Priser i Tripolis; Paschaen maatte bøje sig.

Den $^{1}/_{1}$ melder Schousboe, at han haaber ved at ofre 3—4000 pj. ft. at faa Udsættelse med Presenterne til næste Termin; d. $^{7}/_{2}$ skrives der til ham, at der for Øieblikket ikke er nogen Skibslejlighed til at sende Porcellainet m. m., og at han maa udtale Regeringens Beklagelse i den Anledning for Kejseren.

Den $^{27}/_{4}$ ankommer Carstensen til Algier.

Den $^{5}/_{6}$ skriver Ulrich, at den tidligere saa formaaende Jøde Bacri er dræbt efter Deiens Ordre, skøndt han tilbød 20.000 Dubloner for sit Liv. Den $^{1}/_{5}$ blev Carstensen forestillet for Deien som Ulrich's Afløser; Deien forbød imidlertid Ulrich at rejse, før den forlangte Present til Marinen var betalt, og vilde ikke give efter i dette Punkt. U. skriver, at den eneste Maade, hvorpaa han kunde faa Lov til at rejse, var, at Regeringen udnævnte ham til General-Konsul med Pligt til at inspicere Konsulaterne i Tripolis og Tunis, men da dette neppe vil ske, mener han, at det maaske kunde naas ved at betale den forlangte Sum, idet det samtidig betydedes Deien, at al Forbindelse med Algier ophæves ad interim, og kun Presenter til Marinen betales. Den nye Marineminister indstilles af Ulrich til en Present af 200 Zechiner og en Gulddaase til 325 Zechiner.

Den $^{29}/_{8}$ melder Ulrich, at han har betalt det halve af den traktatmæssige Present med 42.500 patagons chiques, den Møntsort Deien har fastsat som nugældende, men Afrejsen nægtes ham stadig, da Marinepresenten ikke er betalt.

Den $^{12}/_{8}$ ankommer Gjerlev til Tunis og forestilles af Lundbye for Beien, der giver ham en meget elskværdig Modtagelse.

Den $^{18}/_{9}$ afleverer Lundbye sammen med Gjerlev Attaganen, med hvilken Beien er meget tilfreds og erklærer, at han vil sende den til Sultanen sammen med andre Presenter; før Audiensen opfordrer Ministeren Gjerlev til at give Tiltrædelsespresent, men denne svarer, at sligt gives kun af Konsuler, og han skal kun varetage Forretningerne, til

Holck vender tilbage, og under den nuværende Krigstilstand er det umuligt at give Presenter; da han under Audiensen opfordres til at gentage denne Udtalelse, svarer Beien: »Hvor er den Regering, der ikke har havt Uheld i vore Dage; jeg ønsker at holde Venskab med Din Konge«.

Den $^{26}/_{9}$ afrejser Lundbye medtagende en Indstilling fra Gjerlev om Tilladelse til at give en Present til Ministrene Josef Tappa og Sekretæren Marioni, to meget formaaende Mænd.

Den $^{8}/_{5}$ beretter Gjerlev, at han har mistet sin Hustru og beder om 1812
Tilladelse til at overgive Konsulatet til den franske Konsul under et Aars Ophold i Italien, hvilket nægtes ham: d. $^{20}/_{5}$ takker han for Tilladelsen til at anvende 1.500 pj. ft. til de ovennævnte Presenter, og samtidig meddeler han, at den engelske Admiral Fremantle for nylig ankom og udviste en meget udfordrende Optræden, der dog ikke imponerede Beien, og i Stedet for den Udlevering af Slaver, Admiralen fordrede, maatte han betale dem med 315 pj. ft. Stykket.

Den $^{15}/_{3}$ skrives der til Schousboe, at han maa anvende 500 pj. ft. paa Anskaffelsen af det af Kejseren ønskede Porcellain.

Den $^{20}/_{6}$ meddeler Schousboe, at han har forhandlet med Ministeren, der for 4000 pj. ft. har lovet Udsættelse med Presentens Betaling for et Aar, men heller ikke længer, og han indstiller derfor, at hvis Danmarks Finanser ikke tillader at betale den for 5 Aar manglende Present, skulde Kongen sende Kejseren og Ministeren 6000 pj. ft. hver og saa udbede sig Henstand med Betalingen, til andre Forhold indtraadte for Danmark.

Paa dette Forslag svarer Regeringen under $^{13}/_{10}$, at ligesom Betalingen af Presenten vilde være byrdefuld for Staten, maa vi anse Remissen af de dertil nødvendige Fonds fast ugørlig, og at Konsulen maa forestille den marokkanske Regering Umuligheden af Presentens Oversendelse. Regeringen bifalder den af Konsulen foreslaaede Udbetaling af 4000 pj. ft. og bemyndiger ham til at bruge yderligere andre 4000 pj. ft., men Intet derudover, da man let naar en Sum, hvor det var bedre at betale de 25.000 pj. ft.

Den $^{1}/_{3}$ meddeler Ulrich, at efter Deiens Befaling skal alt Regnskab opgøres i pataques chiques. Den $^{5}/_{1}$ har han uddelt Konsulatpresenten og bad ved den Lejlighed om Tilladelse til at rejse, idet han lovede at sende Marinepresent for den halvaarlige Present fra Frankrig, men fik det Svar, at det ikke vilde blive tilstedt, før der var givet Tiltrædelsespresent.

I Tripolis blev den svenske Konsul, der paa Grund af den reducerede Middelhavsfart havde Ordre til Intet at betale, mishandlet og aftvunget et Vexelbeløb.

Den $^{29}/_{8}$ udsteder Meldal en Vexel paa den traktatmæssige Present af 5000 pj. ft.; denne Vexel trækkes paa Tunis, da man her slipper med en Afgift af 7—8 %, paa Livorno derimod betales 50 %.

1813 Den $^{22}/_{2}$ meddeler Meldal, at han paa Grund af sin ringe Løn er kommet i Gæld til Staten for et Beløb af 29.510 Mark Banco, som han søger om, maa eftergives ham; ved kgl. Resolution eftergives 18.328 M. B.; samtidig meddeles det ham, at han ved sin Afsked vil erholde 560 Rd. i Vartpenge, som først betales, naar hans Gæld er betalt, og hans Ansøgning om ved sin Afsked at blive Legationsraad nægtes. Kort efter skrives der til M. om at undgaa enhver større Udgift.

Den $^{24}/_{5}$ slutter ved engelsk Mægling Tripolis Fred med Sicilien; 61 Slaver frikøbes à 310 pj. ft. pr. Stykke.

Den $^{27}/_{7}$ erklærer Spanien Krig, da spanske Søfolk stadig gøres til Slaver af Tripolis, og sidstnævnte vil kun slutte Fred mod Betaling af 200.000 pj. ft. foruden Krudt, Kanoner og Kugler til Værdi af 50.000 pj. ft.

Deien nægter stadig Ulrich at rejse paa Grund af de manglende Presenter; d. $^{23}/_{7}$ udsteder Ulrich en Vexel paa 42.500 pat. chiq. for Halvdelen af den traktatmæssige Present, og d. $^{4}/_{8}$ udsteder han paany en Vexel for den anden Halvdel. Den $^{4}/_{9}$ erklærer Regeringen til Ulrich, at det er den umuligt at skaffe Midler til de udstedte Vexler, og at han kun maa udstede Vexler for den 2aarige Konsulatpresent.

Schousboe beretter d. $^{25}/_{10}$ at Ministeren har stillet en bestemt Fordring om en Erklæring, at de 5 Aars Presenter skulde betales inden en vis Tid. S. jamrer til Direktionen over sin og Families ulykkelige Stilling, hvis Betaling ikke skeer.

Den $^{16}/_{3}$ skriver Direktionen, at man vil sende 50.000 pj. ft. snart og dernæst 25.000 pj. ft. hver 3die Maaned, og samtidig sendes et Brev fra Kongen, hvori han udtaler, at han sikkert haaber paa Traktatens Overholdelse, men allerede d. $^{18}/_{4}$ skriver Direktionen til Schousboe, at al Udbetaling er umulig, at han maa forhandle om Udsættelse med Kejseren og minde om, hvor punktlig vi tidligere har været med vore Forpligtelser.

Den $^{22}/_{5}$ skriver Schousboe, at han stadig paa den uhyggeligste Maade bliver mindet om Presenterne, og at han nu forklarer, hvorledes Regeringen efter Fredsslutningen har al sin Opmærksomhed rettet paa de indre Forhold, og at Turen snart kommer til de udenrigske.

I Begyndelsen af Juni skrives der til Konsulerne i Barbareskstaterne, om overfor de respektive Regeringer at give en Fremstilling af Danmarks ulykkelige Tilstand efter Krigen, hvorledes det efter at have mistet Norge havde en meget mindre Flaade i Middelhavet, hvortil der maatte tages Hensyn ved de Fordringer, der stilledes til det, medens det be-

stemt erklæredes, at man vilde stræbe efter saa snart som mulig at betale sin Gæld i Afdrag. Den $^{14}/_{8}$ skrev Schousboe, at han havde meldt foranstaaende til Ministeren, der havde taget Meddelelsen ilde op og forlangt, at det første Afdrag skulde være paa 50.000 pj. ft.

Den $^{30}/_{9}$ skriver Schousboe, at han faar alle sine Vexler protesteret tilbage, da ingen Dækning kommer hjemmefra; Kejseren ventes til Tanger, og efter bedste Evne samler han Presenter til ham, naar han skal forhandle om Udsættelsen; d. $^{10}/_{11}$ beretter S., at han ikke blev modtaget af Kejseren, gav Presenten til Ministeren, men af Forhandlingen kom der intet Resultat, hvormeget end S. forklarede Landets ulykkelige Stilling.

Den $^{23}/_{10}$ kunde Direktionen skrive til Schousboe, at den sendte ham 2 Vexler paa 40.000 pj. ft. hver, og at den ventede at modtage en Forsikring om Fredens Bevarelse.

Fra Algier skrev Ulrich d. $^{3}/_{1}$ om sin ulykkelige Stilling med de 1814
protesterede Vexler og de manglende Presenter, og hvorledes Deiens tiltagende Grusomhed mod sine Undersaatter gjorde Opholdet grufuldt; forleden blev et Par christne Handlende, der ikke hørte under noget Konsulat, myrdet, og paa Gaden kan ingen Christen gaa, uden at Drengene pege paa Halsen og skrige: guarda la cabesa.

Samtidig med den ovenomtalte Skrivelse til Konsulerne kunde Direktionen melde Ulrich, at den haabede til Efteraaret at kunne sende et Presentskib.

Den $^{12}/_{7}$ melder Ulrich, at et dansk Skib er opbragt, og at Deien har erklæret, at ikke alene dette, men alle danske Skibe, opbragt før Presentskibet ankommer, bliver prisedømt; men da Ulrich faar Meddelelse om, at et Presentskib ankommer, lover Deien Frihed for de danske Skibe i 6 Maaneder. De paatænkte Konsulatpresenter havde en Værdi af 119.700 pat. chiq., og Ulrich beder instændigt Direktionen om at sørge for Dækning for de udstedte Vexler.

Den $^{29}/_{11}$ afsejler Presentskibet »Therese« fra Kobenhavn til Algier bringende 400 Ctnr. Krudt og Materialer til Skibsbygning og Udrustning.

Fra Tripolis klager Meldal helt hen i Juni over de stadigt protesterede Vexler og meddeler, at han har skrevet til de forskellige Konsuler for at vare danske Skibe mod tunesiske Krydsere.

Den meromtalte Meddelelse til Konsulerne ledsages for Tripolis Vedkommende med en Erklæring om, at Danmark vil betale den traktatmæssige Present, men Stemningen der er os ikke god. Meldal udsteder en Vexel til Paschaen paa 5000 pj. ft. og beretter hjem, at Paschaen er villig til Fred paa rimelige Betingelser, og at han forhandler om en Vaabenstilstand, men rimeligvis er Meldal's Helbred Skyld i, at dette ikke fører til noget.

Den $^{7}/_{3}$ meddeles det Meldal, at Konsulatsekretær Carstensen, der kort 1815
efter udnævnes til Konsul, er afgaaet til Tripolis for at afløse ham, og

at Regeringen billalder, at han har anvist Paschaen 5000 pj. ft.; d. $^{24}/_{4}$ ankommer Carstensen til Tripolis og melder hjem, at Meldal er elendig, og at Paschaen har erklæret at ville opbringe danske Skibe, hvis ikke Traktat afsluttes, som af ham foreslaaet i 1810; d. $^{10}/_{5}$ melder Carstensen, at han ved Trusel om Fredsbrud har været nødt til at give Paschaen en Present paa 5000 pj. ft., og d. $^{5}/_{6}$ at han frygter for, at Corsarerne er ude for at tage danske Skibe; han skriver, at han føler sig omgivet af en vis Hemmelighedsfuldhed, at det ikke nytter at tale om Fredstraktat eller Afslag begrundet i Tabet af Norge. Paschaen giver sjelden Audients, al Forhandling foregaar gennem Ministeren, hvorfor han indstiller det for hensigtsmæssig at give denne en Present til 200 pj. ft.; samtidig meddeler han, at Levnedsmidler er steget til det tredobbelte i Pris, og at det er umuligt at leve for Gagen; d. $^{9}/_{6}$ var Meldal afrejst.

Den $^{26}/_{6}$ beretter Carstensen, at hans Anelser desværre viste sig rigtige, thi 6 danske Skibe er indbragt, deres Ladninger udlosset, og Besætningerne gjort til Slaver; overfor Carstensen erklærer Paschaen, at Danmark ikke har fornyet Fredstraktaten, og at hans Tilbud i saa Henseende er forblevet ubesvaret; Fred kan faas for 200.000 pj. ft. at betale inden 3 Maaneder, hvis ikke vedbliver han at opbringe Skibe. Da ethvert Haab om, at Forhandling kan nytte, er bristet, rejser Carstensen til Malta, overladende Forretningerne til den amerikanske Konsul og beder Regeringen sende Krigsskibe.

Da Efterretningen om disse Forhold kom hertil, besluttede Regeringen i September at sende Briggen »Bornholm« til Middelhavet og med den Legationsraad Nissen som Forhandler med Tripolis. Nissen's Instrux lød paa at faa sluttet den tidligere Fred med en aarlig Udbetaling af 5000 pj. ft., at tilstaa saa lidt som mulig af de forlangte 200.000 pj. ft., at udvirke Fangernes Frigivelse og mulig Frigivelse af Skibe og Ladninger.

Paschaen syntes noget vægelsindig, thi d. $^{30}/_{9}$ beretter Carstensen fra Malta, at den amerikanske Konsul har meddelt ham, at Paschaen vil slutte Fred mod at beholde Skibe og Ladninger, faa 35.000 pj. ft. strax og 5000 pj. ft. aarlig, anerkende den danske Konsul, hvis denne garanterer Ratifikationen, og at ingen danske Skibe vil blive opbragt, indtil Svaret indløber. Carstensen beretter samtidig om den store Interesse den amerikanske Konsul viser de danske Fanger.

Den $^{6}/_{11}$ melder Carstensen fra Malta, at den amerikanske Konsul beretter, at Paschaen, der har faaet Nys om Briggen »Bornholms« Afsendelse, har udtalt, at hvis man vilde tvinge ham med Magt, blev hans Fordringer større, og at den engelske Gouvernør paa Malta Sir Thomas Maitland tilbyder sin Mægling mellem Danmark og Tripolis ved Nissen's Ankomst.

Kapt. Lieut. Holsteen udnævnes til Konsul i Algier d. $^{18}/_{12}$ 14.

Den $^{26}/_{1}$ 15 ankom »Therese« til Algier: man var tilfreds med Lad-

ningen, og Vurderingen var gunstig, idet den var $^{1}/_{5}$ bedre end sidst; i den Anledning var det nødvendigt at give Ministeren og første Hofmand 6.838 pat. chiq. i Present.

Den $^{23}/_{3}$ blev Deien myrdet, og Hadgi Mahomed udnævnt til Dei; d. $^{4}/_{4}$ gav alle Konsulerne ham Tiltrædelsespresent, men allerede d. $^{7}/_{4}$ fandt en ny Revolution Sted, hvorunder den nye Dei blev stranguleret, og Krigsministeren Omar udnævntes til Dei: atter Tiltrædelsespresent til ham, den ny Marineminister og Admiralen.

Den $^{23}/_{10}$ meddeles det fra København, at Presentskibet »Søblomsten«, Kapt. Lieut. Lorck, er klar til Afsejling; det medbringer den traktatmæssige Present og desuden Sager til den næste Aar forfaldende Konsulatpresent; med Skibet fulgte den til Konsulatsekretær udnævnte Kopist Hjort.

Den $^{23}/_{12}$ udstedtes Rappelskrivelse til Ulrich.

Den $^{27}/_{12}$ bliver Beien af Tunis myrdet af sin Fætter Mamuth, der bliver Bei.

Den $^{15}/_{1}$ meldes, at Presentskibet til Tunis er klar til Afgang.

Den $^{15}/_{2}$ klager Konsul Gjerlev paany over de protesterede Vexler og beder om, at det kommende Presentskib maa bringe samme Varer som i 1807; han sender en Oversættelse af Beiens Brev til Kongen i Anledning af hans Tronbestigelse.

Den $^{12}/_{7}$ skriver Gjerlev om den Interesse den amerikanske Konsul viser de Danske, og at han, da en amerikansk Eskadre d. $^{5}/_{8}$ kommer til Tunis, forhandler med Eskadrechefen, der lover at støtte de Danske og virke til Frigivelse af de danske Skibe i Tripolis. Da det har været Brug, at der gives Present hvert fjerde Aar, forlanger Beien Present for de sidste 8 Aar, hvortil Gjerlev svarer, at Traktaten intet fastsætter i saa Henseende og at Hensyn maa tages til Danmarks formindskede Skibsfart ved Tabet af Norge.

Den $^{5}/_{8}$ bliver Carstensen udnævnt til Konsul i Tunis; hans Tiltrædelsespresent sendes med Presentskibet, der er klar til Afgang og medbringer desuden samme Presenter som i 1807 plus 4000 pj. ft., hvoraf, hvis nødvendigt, der kan gives Marineministeren 1000 pj. ft.; endvidere findes ombord et Portræt af Kongen, som Gjerlev har udbedt sig til Konsulathuset.

Den $^{25}/_{9}$ gentager Gjerlev sin Ansøgning om Afsked og jamrer sig over sin ringe Gage og beder om Hjælp til sin Gælds Betaling.

I Marokko afbetales dette Aar 75.000 pj. ft. paa den existerende Gæld. Den $^{28}/_{10}$ skrives der til Schousboe, at den for Marokko udnævnte Konsularsekretær, Hofjunker Grove, afgaar med Presentskibet »Søblomsten«.

I April modtager Schousboe 50.000 pj. ft. til yderligere Afbetaling 1816
af Gælden, og Regeringen beder om Henstand for det resterende, hvilket tilstaaes.

I 1803 havde Hamborg sluttet Fred med Marokko; da Byen blev besat af de Franske ophørte Betalingen af den fastsatte Present, og Marokko gør nu, da Byen er fri, Fordring paa de manglende Presenter; Sagen er endnu ikke i Orden, beretter Schousboe, og dette er saaledes til Held for os, da vi slipper for Konkurrencen af de hamborgske Skibe.

Det udbredte Rygte om en almindelig Koalition af europæiske Stater for at bekæmpe Sørøveriet gør, at Kejseren foretager omfattende Befæstningsanlæg.

Den $^{4}/_{7}$ beretter Schousboe, at i Anledning af Kejserens anmeldte Besøg i Tanger, har han som de andre Konsuler købt Presenter; ved en Audiens d. $^{24}/_{7}$ udtaler Kejseren sin Forkærlighed for den danske og svenske Konsul og paalægger Gouvernøren i Tanger at drage særlig Omhu for dem. Kejserens Besøg kostede det danske Konsulat 9.735 oncer.[1])

Den $^{5}/_{1}$ udnævnes P. Knudsen til Konsulatsekretær i Tunis, hvortil han ankommer d. $^{2}/_{8}$.

Foranlediget ved udfordrende Opførsel mod den engelske Konsul ankom d. $^{12}/_{7}$ en engelsk Eskadre paa Tunis Rhed; ved Trusel om Bombardement opnaaedes Oprejsning for Behandlingen af den engelske Konsul, Fred for Sardinien og Neapel og Befrielse af 700 Slaver fra disse Lande; Neapel skulde betale 5000 pj. ft. aarlig og løskøbe 525 Slaver à 300 pj. ft.

Den $^{24}/_{4}$ ankom Presentskibet, og Konsulen afleverede et Brev fra Kongen til Beien.

Konsulen opgav den tunesiske Sømagt til 109 større og mindre Skibe med 250 Kanoner af forskellig Kaliber.

Den $^{27}/_{11}$ 15 ankom Briggen »Bornholm«, Kapt. Schønheyder, til Tripolis, og Nissen begyndte strax Fredsforhandlingerne; d. $^{25}/_{12}$ 15 meldte Carstensen fra Malta, at Freden var sluttet mod at betale 25.000 pj. ft. og en aarlig Present af 5000 pj. ft., der for 1816 skulde betales strax. Paschaen var ikke at formaa til at frigive de danske Fanger, før de 30.000 pj. ft. var betalt, hvortil der var givet 40 Dages Frist; i den Anledning havde Nissen sendt Bud til Carstensen paa Malta med Briggen for at negociere Vexlerne; selv vilde Nissen benytte Tiden i Tripolis, haabende at erholde adskillige fordelagtige Modificationer ved Fredslutningen. De danske Konsuler blev underrettet om, at Søfarten i Middelhavet kunde anses for sikker. Carstensen var tilbage med Pengene d. $^{11}/_{1}$. Freden undertegnedes d. $^{13}/_{1}$, og Nissen havde opnaaet, at den galdt i 9 Aar i Stedet for 7 som først bestemt; d. $^{19}/_{1}$ afsejlede Nissen efter forgæves at have søgt Afskedsaudiens, ved hvilken han efter Skik og Brug vilde have udbedt sig et Par Slaver frigivet, men paa sit Andragende om Audiens fik han det Svar fra Paschaen, at de var Venner og mellem Venner ingen Ceremoni.

[1]) 1 once = 0 Kr. 40.

Briggen forærede Paschaen 6 Foustager Krudt og medtog Fangerne (6 Kapitainer og 39 Mand) til Livorno.

Konsulatet, der havde været Lazaret for de syge Fanger, var i en frygtelig Forfatning; Maurerne havde fjernet alt, hvad der kunde fjernes af Metal o. desl. Presenterne i Anledning af Freden androg 244 pj. ft.

Den $^{26}/_{3}$ melder Carstensen om en mislykket Sammensværgelse mod Paschaen ledet af dennes ældste Søn, der bliver forvist til Bengasi, og d. $^{1}/_{6}$ at Paschaen har frataget sin ældste Søn Arveretten og gjort sin anden Søn Sidy Achmet til Tronfølger, i hvilken Anledning Carstensen efter lang Forhandling med Ministeren maa give 400 pj. ft. i Present og i Anledning af et tredobbelt Bryllup i Paschaens Familie 800 pj. ft.

Den $^{15}/_{4}$ melder Carstensen, at paa Forlangende af den engelske Eskadrechef, Lord Exmouth, har Paschaen uden Vægring lovet ikke mere at gøre Christne til Slaver.

Den $^{11}/_{9}$ efter flere Aars Stridighed slutter Holland Fred mod aarlig at betale 5000 pj. ft. og 20.000 pj. ft. for Freden.

Paschaen beder om at faa fra Danmark næste Aar 15 à 20 Stk. 24-pundige Kanoner at betale af de 5000 pj. ft.

Bay udnævnes til Konsulatsekretær i Algier, og Hjorth afskediges paa Grund af Svaghed.

Den $^{23}/_{6}$ uddeler Holsteen sine Tiltrædelsespresenter; Deien er misfornøjet med det for ham bestemte Uhr og Daase. Holsteen giver et andet Uhr og maa fra Frankrig bestille en Daase til 5 à 6000 frcs.

Den $^{6}/_{8}$ ankommer til Algier en neapolitansk Fregat med 300.000 pj. ft. for Løskøb af 200 neapolitanske Fanger.

At England forberedte et Angreb paa Algier i Anledning af, at den engelske Konsul havde været kastet i Fængsel, havde man i lang Tid vidst, og d. $^{26}/_{8}$ ankom en kombineret engelsk og hollandsk Eskadre; samme Dags Eftermiddag begyndte den et voldsomt Bombardement, der varede til henad Natten, da vestlig Vind drev de i Havnen liggende brændende Skibe ud af denne og ned mod Eskadren, der skyndsomst maatte lette, men Byen og Forter var halvt skudt i Grus. Næste Dag kom Eskadren igen og sendte Parlementær iland for at tilbyde Fred paa følgende Betingelser: Udlevering af alle Slaver, Afskaffelse af Slaveriet, Udbetaling af de 300.000 pj. ft., nylig modtaget af Neapel og Fred med Holland paa samme Betingelser. Freden, der blev sluttet uden Vægring, galdt kun England og Holland, og Carstensen's Haab om, at Sørøveriet skulde være forbi, blev skuffet. Deien skulde have et Sonoffer, og Marineministeren blev stranguleret.

Da Eskadren var sejlet, blev der med vældig Kraft taget fat paa Istandsættelse af Forter og Taarne, hvortil en fyldt Statskasse hjalp, og alt viste Lyst til Hævn; d. $^{11}/_{10}$ kom en hollandsk Fregat med en ny Konsul; han fik den Besked, at hvis han vilde skyde sig ind under engelsk

Protektion, kunde han strax gaa. Konsulen gav en usædvanlig stor Tiltrædelsespresent.

1817 Fra flere Konsulater blev det indberettet, at det var et almindeligt Rygte, at der havde været Forhandlinger mellem europæiske Stater om en fælles Optræden mod Sørøveriet i Middelhavet og dets mulige Tilintetgørelse. Rygtet tog Fart igen, da to tunesiske Corsarer, en Korvet og en Brig i Foraaret 1817 viste sig udfor Themsen og der tog et hamborgsk og et lybsk Skib. Briggen og de to Skibe blev indbragt til Deal af et engelsk Krigsskib.

I Anledning af ovennævnte Rygte blev følgende Skrivelse d. $^{11}/_{2}$ sendt til samtlige Konsuler i Middelhavet:

»at der var Underhandlinger om Sagen mellem de større Magter, men at forinden nogen endelig Bestemmelse blev truffen, har man henvendt sig til Tyrkiet for først at forsøge, hvorvidt det tilsigtede kunde opnaas ved sammes Mellemkomst, og et Resultat i saa Henseende kan først ventes om flere Maaneder. Danmark og Sverrig har ikke fulgt Opfordringen om at tiltræde Planen mod Barbareskerne«.

Under $^{26}/_{8}$ blev der skrevet til Konsulerne:

»Som Medlem af det tyske Statsforbund har Hs. Majestæts Gesandt i Frankfurt deltaget i en Forhandling om at gøre Regeringerne i Barbariet Forestilling om at afholde sig fra at udvide Corsarernes Krydstogter til Kanalen og Nordsøen, hvor Søfarten skulde være fri for Hansestædernes Skibe men uden paa Hs. Majestæts Vegne at paatage sig nogen Forpligtelse eller give noget Løfte, og det er indlysende, at Sagen ingen umiddelbar Interesse kan have for Søfarten under dansk Flag. Direktionen vilde sætte Pris paa at faa at vide, hvorvidt en saadan Henvendelse er sket fra svensk Side til Regeringerne i Barbariet«.

Den $^{28}/_{1}$ tilstodes der Konsul Holsteen 1000 pj. ft. som Erstatning for Ødelæggelse paa Bohave ved det sidste Bombardement.

I Januar melder Holsteen Ankomsten af en amerikansk Eskadre med en ny Konsul; Dagen efter Ankomsten var alle Konsuler tilsagt til Audiens, hvor Deien diskuterede med den amerikanske Konsul og nægtede at gaa ind paa den Fred Amerika foreskrev; da Konsulen ikke vilde ændre noget i Forslaget, endte Deien et længere Svar saaledes: »vil man endelig sætte mig Kniven paa Struben, vil jeg underskrive den forelagte Traktat, ja! om der blev mig forelagt 32 deslige, underskrev jeg dem alle, men har ikke i Sinde at holde nogen af dem længere, end jeg har det nødig«. Da vi forlod Paladset, lod Deien den engelske Konsul blive tilbage og gav ham med megen Vrede Skyld for al den Malheur, der var hændet ham.

Holsteen melder: Den til Deien bestilte Daase har jeg afleveret, han var meget høflig og spurgte til det ventede Presentskib; jeg forklarede ham, at det var noget forsinket ved at vente paa Jernaxlerne til Kanonerne, hvortil han svarede, at Intet var ham saa velkommen som disse;

han aander kun Krig, og alt til Forterne er mere velkommen end noget andet.

Den $^{10}/_{3}$ melder Konsulen, at Presentskibet er udlosset, og Presenterne, der vakte Tilfredshed, afleveret uden Tab for Statskassen; vor Gæld til Algier er betalt, og desuden har Konsulatet faaet et Bevis for 9000 alg. Zechiner os tilgode, saa at vi næste Aar kun skylder 11.000 Zechiner, hvorfor man intet Skib behøver at udsendes.

Den $^{23}/_{6}$ ankom Fregatten »Minerva«; Chef og Officerer havde Audiens, hvorpaa den afgik til Tanger.

Den $^{17}/_{8}$ udbrød Pesten i Algier; da Konsulatpresenten skal uddeles næste Aar, hvilket medfører en Del Forretninger i Byen, har Konsulen bestilt 3 Pestkapper af Voxdug i Marseille, hvilket Preservativ er anvendt med Held af flere Legationer i Constantinopel.

Den $^{9}/_{9}$ udbrød Revolution i Algier. Soldaterne fra Kasernerne marcherede om Morgenen til Paladset, bemægtigede sig Deiens Person og strangulerede ham paa Stedet. Kl. 7 forkyndte alle Fæstningens Kanoner, at en ny Dei, Aly, havde besteget Tronen; om ham siger Konsulen, at han er en aldeles obscur Person, som ikke har beklædt noget offentlig Embede, men som ikke er uden Kundskaber og Snille.

Om den afdøde Dei Omar siger Konsulen: »saaledes endte en Mand sit Liv, som vist ikke kan regnes til de almindelige; hans hele Stræben gik ud paa at opfylde sin Pligt som Chef for en militair Republik og at sætte alt i en saadan Stand, at Algier's Indvaanere ej skulde skælve for fjendtlig Angreb, men den rov- og mordlystne Canaille, hvoraf Garnisonen bestaar, er for feig og elendig til at paaskønne Modets og Kraftens Værd og for tøjlesløs til at ville taale Ordenens og Subordinationens Baand, havde ingen Ro før de fik ham myrdet. Ved sin Trods mod Europa og særligt England har han ikke handlet politisk rigtig. Vi var nu engang vante til Omar, og han havde saa meget paa Hjertet mod de andre, at sikkert ingen Chicane under hans Regering var bleven bevist os og Sverrig; istedetfor Omar's Orden kan vi nu kun vente os Anarki«.

Alle Ministrene og de højere Embedsmænd er forvist til det Indre af Landet, og deres Formuer er konfiskeret. Den nye Dei har erklæret at ville leve i Fred med Europa. Skønt alle Poster er besat med Tilhængere, havde Deien endnu ikke havt Mod til at vise sig i Moskeen om Fredagen, hvad ikke gør et godt Indtryk. Den svenske Konsul har endnu ikke gjort noget Skridt i Anledning af Kaperrierne i Nordsøen, dertil er han for insinuant over for Deien, og det lader til, at det svenske Kabinet vil i Europa give sig Mine af at have stor Indflydelse i de barbareske Anliggender. Der underhandles om Fred med Tunis.

Pesten raser med 100 Dødsfald om Dagen, og Corsarerne kan ikke løbe ud af Mangel paa Mandskab.

Den $^{27}/_{9}$ meddeltes det Holsteen, at Konsulatpresenten for 1818 afgaar om faa Dage med Skibet »Marion« til Livorno, hvorfra Konsulen skal besørge den til Algier.

Den $^{23}/_{12}$ indberetter Holsteen, hvorledes Deiens despotiske Væsen er tiltaget i den sidste Tid, Skibe opbringes af de mest intetsigende Grunde, ingen Notits tages af Konsulernes Protest eller Venskabsforestillinger, Landet er flere Steder i Oprør, Konsulerne trues paa Livet, kun den danske og svenske Konsul erklærer han for sine Venner.

Ved Slutningen af 1816 indberetter Carstensen, at Paschaen foretager store Udrustninger, og man mener, at det gælder danske og svenske Skibe, da Danmark og Sverrig er de eneste Stater, han ikke frygter, og dem det lønner sig bedst at bryde med; dertil kommer, hvad der er en almindelig Mening, at hamborgske Skibe sejler under dansk Flag, hvilket i det mindste kunde føre til Opbringelse for Undersøgelse; Konsulen anbefaler paa det varmeste, at der snarest sendes en Fregat til Middelhavet, hvad der paa flere Maader kunde betale sig, særligt ved Udvidelse af Fragtfarten, ved den Tillid denne Foranstaltning vilde give den.

I Oktober modtager Paschaen 500 pj. ft. og gentager sin Anmodning om de 20 Kanoner.

Den $^{2}/_{6}$ ankom Fregatten »Minerva«. Paschaen er glad over de medbragte 12 Kanoner og faar desuden 6 Foustager Krudt af Fregattens Chef, men vil gerne vide, naar de resterende 8 ankommer; to for den amerikanske og engelske Konsul bestemte Daaser er afleveret. »Minerva«s Besøg har havt en meget god Virkning. Konsulen har givet Present af Sukker og The for 60 pj. ft. til de to marokkanske Prinser paa deres Retur fra Mekka.

Den $^{16}/_{8}$ paa den store Beiram-Fest, da Konsulen efter endt Audiens traadte op til Paschaens Trone for at hilse paa ham til Afsked, sagde Paschaen til Carstensen: »Konsul, Din Konge har bevist mig sandt Venskab i at sende mig de skønne Kanoner, jeg skal aldrig glemme det, skriv endelig til ham, at han beviser mig den største Tjeneste, om han vil sende mig de øvrige; kommer intet Krigsskib, vil jeg betale Fragten af et Skib med en Ladning Salt og det øvrige kontant«. Konsulen svarede, at han ventede Paschaens Ønske opfyldt næste Aar. Da den svenske Konsul gjorde Paschaen en lang Lykønskningskompliment, afbrød Paschaen ham og sagde: »Du mener ikke, hvad Du siger, thi mente Du det vel med mig, vilde Du have skrevet efter Kanonerne«; »jeg har skrevet efter Kanonerne«, svarede Konsulen; »det er ikke sandt!« udraabte Paschaen, »men jeg skal vide at skelne mine Venner fra dem, som ikke er det«. Et hæftigt Svar fra Konsulen fulgte efter og gik ud paa, at den engelske Konsul satte ondt for ham og havde Paschaens Øre; hermed endte Audiensen.

Konsul Schousboe melder d. $^{5}/_{8}$, at have modtaget Meddelelse om, at han i Gibraltar faar 50.000 pj. ft. til at betale for 1813 og 14, men at det for Øieblikket er umuligt paa Grund af Karantænen at faa dem tilsendt, og d. $^{13}/_{9}$ at han har faaet et meget venskabeligt Brev fra Kej-

seren i Anledning af Umuligheden af at faa Pengene og samtidig, at Kejseren ønsker nogen god The.

I Rapport af $^{5}/_{4}$ udtaler Konsul Gierlev i Tunis, at han opfatter de europæiske Hoffers Henvendelse til Tyrkiet som en diplomatisk Formalitet, thi de kan ikke være uvidende om Tyrkiets Magtesløshed overfor Barbareskerne; »jeg har meddelt i tidligere Beretninger, hvorledes man paa trods af Sultanens Befaling om at leve i Fred med hans Venner, ligefor Næsen af hans Gesandter sendte Corsarer ud, og hvor vel ment nævnte Befaling var, ses af, at Sultanen har sendt Algier en Fregat og 2 Korvetter og lovet at sende mere. Jeg maa paa det stærkeste anbefale, at det danske Flag til Stadighed vises i Middelhavet, en Udgift, der rigelig vil betale sig, da Skibs- og Fragtfarten er en af de vigtigste Finantskilder«.

Den $^{16}/_{5}$ var samtlige Konsuler hos Beien for at foreslaa Foranstaltninger mod Pesten, for hvilken Tunis hidtil havde været forskaanet, og blev vel modtaget; i Landet er der stor Misfornøjelse mellem Soldater og Folket over den overdaadige Ødselhed hos Beien og i hans 2 Sønners Hofholdning og hertil Frygt for Angreb af Algier.

Den $^{3}/_{6}$ skrev Direktionen til Gierlev at efterat have modtaget hans Rapport om, at 3 tunesiske Corsarer var bestemt til at krydse uden for Strædet, modtog den fra den danske Gesandt i London Meddelelse om, at tunesiske Corsarer havde vist sig udfor Themsen, og d. $^{14}/_{6}$ at i Anledning af, at to tunesiske Corsarer var indbragt til Deal, har den danske Gesandt indberettet, at nævnte Corsarer var gelejdede ud af Kanalen af to engelske Krigsskibe, og at det var blevet Anføreren for de nævnte Skibe tilkendegivet i den engelske Regerings Navn, at dersom de igen indfandt sig i hint Farvand, vilde saadant blive anset som et Brud paa Traktaterne mellem Storbrittanien og Tunis.

Under $^{16}/_{8}$ skrev Direktionen til Gierlev, at i Anledning af hans Rapport om, at Beien havde ønsket de til en 30 Kanonsfregat nødvendige Artikler, og at han ved Forhandling havde faaet Beien til at afstaa derfra, havde Hs. Majestæt bestemt, at der skulde gives Beien en Present til Værdi af 12—15.000 pj. ft. for ikke helt at sige Nej, hvad muligen kunde forstyrre det gode Forhold.

Den $^{29}/_{9}$ skrev Gierlev, at Fregatten »Minerva«s Nærværelse havde havt god Virkning; han havde endnu ikke omtalt Presenten, men vilde ved Lejlighed meddele Beien om den; d. $^{17}/_{10}$ var der sluttet Fred mellem Algier og Tunis.

Den $^{7}/_{11}$ meldte Gierlev, at han endnu ikke havde omtalt Presenten og foreslog, at Regeringen i dens Sted stillede 5000 pj. ft. til hans Disposition; han vilde herved afværge Spørgsmaalet om Present, thi at give Present er kun at give Anledning til ny Fordring. Forslaget bifaldtes.

Under $^{12}/_{4}$ meddeltes der Gierlev Rejsetilladelse til Europa, under 1818
hvilken Konsulatsekretær Knudsen skulde varetage Forretningerne ved

Konsulatet; d. $^{10}/_{5}$ berettede Gierlev, at han med nogle Presenter havde ordnet Sagen saaledes, at al Tale om Present bortfalder ud over de 4 eller 5aarige.

Den $^{23}/_{5}$ ankom Fregatten »Nymphen«; Chefen, Kom. Kapt. Hoppe, blev modtaget af Beien med udsøgt Høflighed, og der sendtes store Gaver af Forfriskninger ombord.

Den $^{2}/_{11}$ ankom Gierlev til Livorno medbringende Gaver til Kongen og Dronningen, og samtidig meldte Knudsen, at Pesten var udbrudt i Tunis.

Den $^{28}/_{2}$ indberetter Schousboe, at han havde faaet i Kommission af Kejseren at købe for 15.000 pj. ft. hovedsagelig Kolonialvarer og Luxusartikler.

Den $^{28}/_{3}$ meddeles det Konsulen, at med Fregatten »Nymphen« sendes ifølge Kejserens Ønske en Gartner Lange, der i 6 Aar faar 600 Rd. aarlig, samt 2 Kasser The til Kejseren; der sendes ham endvidere 50.000 pj. ft. til Afbetaling af Gæld for 1815 og 16, og af disse skal Udgifterne ved hans Indkøb til Kejseren afholdes: Fregatten medbringer endeligt 8 Stk. 24-pundige Kanoner, 20 Raperter og 480 Kugler, alt til en Værdi af 4.360 pj. ft.

Den $^{11}/_{5}$ ankom »Nymphen«; Gartner Lange medbragte for 450 Rd. Blomster og Havesager.

Den $^{10}/_{8}$ beretter Konsulen, at Pesten breder sig saa stærkt, at han vil gaa med Konsulatet til Marseille, og at Kejseren har anmodet ham om der at købe for 25.000 pj. ft. grovt Lærred; Konsulen nævner, at han har tjent 17 Aar i Marokko og beder om Hjælp til Rejsen til Marseille, hvortil en Skibslejlighed koster 2.100 pj. ft. Kejseren flytter til Mekines for at finde bedre Luft og komme bort fra Smitten; d. $^{6}/_{11}$ kommer Konsulen til Marseille.

Den $^{1}/_{1}$ skriver Carstensen, at han ingen Udgifter til Slaver har havt, da Slaveriet er ophævet, men derimod har han maattet følge de andre Konsulers Exempel at give Presenter til flere Embedsmænd end tidligere; han beder om Kongens Billede til Konsulatet.

Den $^{1}/_{6}$ ankom Fregatten »Nymphen« med de meget ønskede Kanoner, ved den efterfølgende Audiens modtog Chefen en damasceret Sabel, og Paschaen udtalte til ham, at den danske Nation havde den første Plads i hans Hjerte. Chefen gav Paschaen 4 Td. Krudt. Konsulen fik Kvittering for Presenten for 1819 mod at betale 639 pj. ft. Et hollandsk Krigsskib fik i Modsætning en meget kølig Modtagelse, hvortil Grunden var, at Holland endnu ikke havde givet Present i den Tid, det var under Frankrig. Konsulen takkede for det modtagne Billede af Kongen. I hele Tripolis herskede frygtelig Dyrtid; Grunden var, at da Kaperiet ingen Indtægt gav, søgte Paschaen denne som Spekulant i Levnedsmidler, som han tvang sine Undersaatter til at sælge sig billigt.

Hvad der skabte Paschaen mange Vanskeligheder var, at han var gift med Negerinder, og disses Intriger gjorde ham uklar med flere betydende Embedsmænd.

Deien Aly i Algier dør $^{1}/_{3}$ og efterfølges af Deien Husein. Holsteen indberetter, at han har uddelt de tilsendte Konsulatpresenter, men har maattet komplettere Marineministerens med 50 pj. ft. England viser stor Interesse for Sardinien; Hensigten er at fremme Genua paa Marseille's Bekostning. Deien har sendt en Ambassade til England med kostbare Gaver.

Presentskibet »Søblomsten« afgaar fra Kobenhavn i April til Algier 1819
med Aarets Presenter til en Værdi af 34.255 pj. ft. og den for 1820 bestemte Konsulatpresent, som Konsulen maa komplettere med Preciosa fra Frankrig saa at samme Værdi som sidst naas.

Presentskibet ankom d. $^{25}/_{5}$ og var knapt kommet i Havn, før Deien ønskede det anvendt til Sendelse af en Ambassade med Presenter til Constantinopel; Konsulen turde ikke sige Nej, og Skibet blev stillet til Raadighed mod en Fragt af 5000 pj. ft. Ved Værdiansættelsen af Presenterne tjentes 16.190 pj. ft.; Konsulen udtaler, at vi derved har et saa stort Forskud, at det ikke vil være nødvendigt at sende Presenter før i 1822.

Den $^{1}/_{9}$ vendte Ambassaden til England hjem, men dens medbragte Depescher holdes hemmelige.

Den $^{1}/_{9}$ ankom en engelsk og fransk Eskadre kommanderet henholdsvis af Viceadmiral Freemantle og Kontreadmiral Juvien. Admiralerne mødte som Kommissærer for Kongressen i Achen og overleverede Deien et Brev, hvori han opfordredes til i Kongressens Navn at afholde sig fra Kaperi og holde sig de af civiliserede Nationer antagne Grundsætninger efterrettelig, benytte sig af de Fordele nøjere Handelsforbindelse med de europæiske Stater vilde yde ham, og meddelte ham tillige, at i Tilfælde af Vægring vilde han have hele Europa mod sig. Deien svarede, at han intet skriftlig Svar vilde give, da de europæiske Monarker ikke havde skrevet til ham, og da han var i Krig med Tunis vilde han ikke renoncere paa at visitere Skibe. Admiralerne sejlede.

Den $^{25}/_{6}$ melder Schousboe, at han har været sengeliggende i 4 Uger, at Pesten stadig raser i Marokko, og at den svenske og spanske Konsul har forladt Tanger.

Den $^{25}/_{7}$ melder Konsulen om et Oprør i det Indre i Sajan, hvor Kejseren i Spidsen for sine Tropper i Kampen har mistet sin ældste Søn, Tronfølgeren. Nederlaget bringer Uro i alle Forhold, og Trafiken paa alle Landeveje er usikker; d. $^{16}/_{9}$ beretter Konsulen, at Kejseren i sin dybe Sorg over Sønnens Død i en Maaned ikke har vist sig uden for Slottet; han har udnævnt sin anden Søn Muley Aly til Tronfølger. En spansk Læge har med Held forsøgt at vaccinere med Pestmaterie blandet med Olivenolie.

Den $^{16}/_{10}$ beretter Konsulen, at Kejserens Nederlag foraarsager Uroligheder i hele Riget; han er for Øieblikket indesluttet i Mekines af Berberne og har sendt Bud efter Undsætning. Pesten er nu næsten borte i det nordlige, men raser i det sydlige Marokko; d. $^{30}/_{11}$ berettes, at Kejseren stadig er indesluttet i Mekines, og at Konsulen betragter Situationen som meget alvorlig. Kejseren har givet Gartner Lange Tilladelse til at rejse hjem paa Grund af Urolighederne, men Konsulen mener, at han skal blive i Tanger og se, hvorledes Forholdene udvikler sig.

Konsulen har modtaget en Gratification paa 3000 Rd. Konsulatsekretær Grove er der meddelt Afsked af Helbredshensyn.

I Slutningen af 1818 beretter Sekretær Knudsen, at Pesten raser over hele Tunis; i Byen er der daglig henved 400 Dødsfald; d. $^{12}/_{2}$ beretter Knudsen om Beiens tiltagende udfordrende Opførsel; det svenske Presentskibs medbragte Sager blev kun modtaget efter store Bestikkelser. Den amerikanske Regering forbyder tunesiske Corsarer at visitere Skibe, saalænge Pesten varer og truer, hvis Visitationen vedbliver, med at anvende sin i Middelhavet stationerede Flaade.

Den $^{10}/_{4}$ beretter Knudsen, at Pesten vedvarer med større Dødelighed mellem Christne og Jøder end mellem Maurer; Oprør af de beduinske Stammer synes vanskelig at dæmpe, og de tyrkiske Soldater benytter Lejligheden til at tiltvinge sig højere Løn. Pesten kræver daglig 600 Ofre.

Den $^{28}/_{6}$ ankommer en hollandsk Flaade; Forhandlingen mellem den tunesiske Regering og Admiralen ender med, at denne afslaar enhver Ydelse til hin.

Den $^{21}/_{9}$ ankom den engelske og franske Eskadre i samme Øjemed som ovenfor nævnt ved Algier; samtidig indgav samtlige Konsuler efter Admiralernes Opfordring et Promemorie med deres Klagepunkter tilligemed et Forlangende om at blive behandlet med mere Værdighed i deres Stilling.

Beien gav et skriftligt Svar, hvori han forpligtede sig til ikke at udsende Kapere, men ikke at udsende armerede Skibe kunde han ikke gaa ind paa med den Motivering, at han af Storherren i Constantinopel kunde faa Ordre dertil; Beien lovede at tage Hensyn til Konsulernes Andragende; den $^{30}/_{10}$ afsejlede Flaaderne, og det paalagdes den engelske og franske Konsul at fortsætte Forhandlingerne.

En fælles Optræden af de europæiske Magter manglede her som sædvanlig, og Beiens Hovmod blev ikke knækket; d. $^{16}/_{10}$ beretter Konsulen, at Spanien lige har sendt Beien en Vogn med Seletøj til en Værdi af 5000 pj. ft., der blev modtaget med Tilfredshed, hvorimod han tilbagesendte 3 guldindlagte Sabler med den Bemærkning, at han havde ventet sig noget værdigere af den spanske Konge, og den neapolitanske Regering sendte sin Present længe før Forfaldstid. De ovennævnte Forhandlinger med den franske og engelske Konsul gav intet Resultat.

Samtlige danske Konsuler fik Meddelelse om, at den norske Løve var fjernet fra det danske Vaaben.

I Tripolis var der alvorlig Frygt for, at Pesten skulde indføres fra Tunis, og samtlige Konsuler tilbød at bidrage til Foranstaltninger mod Pesten.

Den $^{12}/_{2}$ melder Carstensen, at der er sluttet Fred med Paven, Toscana, Hansestæderne og Preusen vistnok for en Pris af 150.000 pj. ft. for hver, men Konsulen mener, at Paschaen kun venter paa nye Uroligheder i Europa for at fiske i rørt Vande. I Anledning af en Sending Kanoner fra Sverrig udtaler Paschaen til Carstensen, at skønt han havde faaet Kanoner fra Sverrig, var de danske ham dog mere kærkomne, dels fordi de blev sendt saa hurtig, dels fordi de var sendt med et Krigsskib. Pesten raser paa Grænsen, men strenge Forholdsregler er taget.

Den $^{17}/_{8}$ indberettes om den sørgelige Tilstand i Landet paa Grund af Misvækst og den deraf følgende Dyrtid og Frygt for Hungersnød, og Forholdene forværres yderligere, ved at Juveler og Mønter smeltes om til Mønter af kun $^{1}/_{5}$ af den paalydende Værdi.

Paschaen spørger hyppigt, om der ikke snart bliver Krig i Europa; han ønsker Napoleon tilbage, og at England vilde slaa Haanden af de italienske Stater, da dets Venskab har bevirket Fredsslutningerne med disse; skønt Paschaen er meget forskellig fra de øvrige Fyrster i Barberiet, vil han nødig opgive Kaperiet.

Den $^{8}/_{9}$ ankom den engelske og franske Eskadre i samme Hensigt som nævnt ovenfor. Paschaen afgav højtideligt den ønskede Erklæring skriftlig og fulgte heri sin engang valgte Plan at føje sig efter Omstændighederne, love alt, hvad man vil, og haabe, at nye Krige i Europa vil medføre andre Konjunkturer, som maatte begunstige den gamle Tingenes Ordning; meget var der ikke opnaaet, thi Retten til at erklære Krig var ham ikke nægtet, og hvor var altsaa Grændsen mellem Sørøveri og retmæssig Krig.

Carstensen indberetter, at Paschaen har forstødt sine 2 Koner og 1820
købt to nye; i Anledning af Formælingen maatte Konsulen efter længere Forhandling give Present for 500 pj. ft.

En engelsk Fregat bragte Paschaen en Guldmedaille med Kongens Billede; for Paschaen, der havde ventet store Presenter, var dette en Skuffelse, og den engelske Konsul maatte love at anbefale, at Presenter sendtes; samtidig havde Paschaen den store Sorg at miste sin ældste Søn.

Den $^{17}/_{5}$ beretter Konsulen om en smitsom Feber, der udbreder sig i Byen og daglig medfører 16 til 20 Dødsfald. Feberen beskrives saaledes: 3 Dage efter dens Udbrud bedækkes Legemet med røde Pletter, og efter Døden med sorte; Raseri indfinder sig den tredie Dag og varer hos de fleste uden Mellemrum indtil Patienten dør, hvilket gerne sker mellem den 9de og 15de Dag; overleves disse, er der Haab, og Feberen varer

da sjelden over den 17de Dag. Nogle betragter denne Feber som Forløber for Pesten.

Den sardinske Konsul har Ordre til at rejse hjem, hvis hans Land ikke betaler Present inden 3 Maaneder.

Konsulen har lovet Paschaen, at den næste Present bliver udbetalt i Penge til Vicekongen af Ægypten, som Betaling for Tripolis Gæld for modtaget Korn; det ellers kornudførende Tripolis maa paa Grund af Misvækst indføre Korn, og Dyrtid og Nød hersker i hele Riget; trods det, at Konsulen lige har modtaget 1000 Rd. Gratifikation, søger han dog om Lønningsforøgelse, som forresten alle Konsulerne i Barbariet.

I Tunis udsteder Beien en Forordning, hvorefter al Udførsel forbydes undtagen, naar Ladningen købes i Beiens Magasiner; dette foranlediger en bestemt Optræden af samtlige Konsuler, der erklærer Forordningen stridende mod Traktaterne; herved tvinges Beien, der er i Pengeforlegenhed, til at indrømme Udførselstilladelse mod Betaling.

Den $^{22}/_{1}$ udnævnes Konsul Gierlev til Legationsraad med Rang i 3. Kl. Nr. 9.

Den $^{2}/_{7}$ beretter Konsulen, at den længe nærede Frygt for ny Krig med Algier har vist sig begrundet, idet algierske Corsarer har taget et tunesisk Skib vurderet med Ladning til 300.000 tun. pj.; alle tunesiske Fæstninger sættes i Forsvarsstand, og alle Forberedelser til Krig træffes: da Konsulen har faaet Forespørgsel om, hvorvidt det danske Flag dækker tunesiske Varer i danske Skibe, udbeder han sig meddelt af Regeringen, hvad han skal svare.

I Anledning af Meddelelse om, at et Presentskib afgaar fra Kobenhavn for at vedligeholde det gode Forhold, udbeder Konsulen sig Tilladelse til at give Marineministeren 1000 pj. ft. for at undgaa Vanskeligheder og Ubehageligheder ved Presenternes Aflevering. Pesten er i Aftagende.

Den $^{4}/_{9}$ melder Konsulen, at et engelsk Krigsskib har taget for 7000 pj. ft. Penge og Juveler i et dansk Skib; Ejeren gør Fordring paa fuld Erstatning ved det danske Konsulat, men henvises til at søge den engelske Regering. Krigsrustning fortsættes baade i Algier og Tunis. Pesten er næsten forbi.

Den $^{27}/_{10}$ beretter Konsulen, at den tunesiske Flaade bestaar af 3 Fregatter med 144 Kanoner og 1050 Mand og 7 mindre Skibe med 122 Kanoner og 825 Mand; Konsulen har givet dem de traktatmæssige Kaperpas, og Beien har paalagt dem, paa Grund af Pesten, ikke at visitere christne Skibe.

Følgende Svar modtog Konsulen paa sin Forespørgsel om tunesiske Varer i danske Skibe: den Undersøgelse barbareske Skibe har at gøre i danske Skibe, indskrænker sig til at se, om deres tyrkiske Pas er i Orden; intet Eftersyn af Skibspapirer eller Ladning kan tilstedes, naar Freden med Barbariet skal opfylde sin Hensigt: heraf følger, at enhver Ladning

i dansk Skib, uden Hensyn til hvad Stats Undersaatter den tilhører, kan anses beskyttet ved det danske Flag, dog uden at den danske Regering derfor kan paatage sig eller paatager sig nogen Garanti.

Under $^{9}/_{9}$ paalægges det Konsulerne i Middelhavet paa Grund af Krigen mellem Algier og Tunis at forhindre, saavidt de kan, at danske Skibe lade sig befragte til disse Lande, idet det fremstilles for Kaptajnerne, hvad Tab og Ubehageligheder de udsætter sig for, dels ved at søge disse Lande, dels ved at have Gods ombord bestemt til dem.

Under $^{23}/_{12}$ udnævnes Kapt. Lieut. Falbe til Konsul i Stedet for Gierlev, der faar sin Afskedsansøgning bevilget.

Endnu i Januar er Kejseren af Marokko indesluttet i Mekines, hvor der hersker Sygdom og Hungersnød, og en Undsættelseshær bliver slaaet og splittet; da Pesten er i stærk Aftagende melder Schousboe hjem i Marts, at han med det første over Gibraltar vil vende tilbage til Tanger. Til Schousboe er der imidlertid skrevet hjemmefra, at han skal indlede Underhandling om den aarlige Presents Nedsættelse fra 25.000 til 20.000 pj. ft., og at der stilles 5000 pj. ft. til hans Raadighed til at paavirke formaaende Personer, og Motiveringen skal være Tabet af Norge med den deraf følgende mindre Skibsfart under dansk Flag.

Den $^{25}/_{4}$ melder Schousboe, at Berberne har hævet Belejringen af Mekines, og at Kejseren ventes til Tanger.

Sygdom har holdt Schousboe tilbage i Gibraltar, men i Oktober faar han Ordre til strax at rejse til Tanger og betale Restancerne til April 1820, hvortil de fornødne Midler anvises ham.

Den $^{14}/_{1}$ melder Holsteen, at »Søblomsten« er lykkelig vendt tilbage, 1821
og d. $^{3}/_{6}$, at Konsulatpresenterne er uddelt, og at de Danske er stadig vel sete. Den $^{15}/_{4}$ faar H. Tilladelse til at gifte sig med den engelske General-Konsuls Datter Miss Harriet Mac Donel. Den $^{18}/_{7}$ indkom til Algier 3 tunesiske og 3 livorniske Priser. I Oktober ophører Pesten; det paalægges Konsulen at forhindre al Fragtslutning til Algier og Tunis, saalænge Krigen mellem disse Stater varer.

Den $^{31}/_{1}$ blev ved kgl. Resol. de danske Konsuler i Barbariet tillagt Titel af General-Konsul; de skulde bruge den i deres Embedsforhold, men ikke give nogen officiel Meddelelse derom til de paagældende Regeringer eller Kollegaer.

Konsul Carstensen indberettede om den tiltagende Elendighed i Tripolis; slog Høsten fejl iaar, vilde Følgerne blive uberegnelige; Paschaen er plaget af sine Kreditorer, ingen Priser gøres, den foretagne Førringelse af Mønten ængster Folket. Den offentlige Sikkerhed er saa ringe, at Konsulen har set sig nødsaget til at anskaffe en Dragoman, foruden den han havde.

I August modtager Paschaen Anmodning fra Sultanen om at staa ham bi i Kampen mod Grækerne, og den gamle Kaperlyst var vakt; de

til Raadighed værende Skibe blev udrustet og afgik d. $^{14}/_{10}$ med Rhodos som Samlingssted.

Chefen for den tyrkiske Milits blev hængt, fordi han havde fornærmet Paschaens sorte Familie.

Under en den amerikanske Konsul tilstaaet Orlov overtog Carstensen Konsulatet.

Den $^{20}/_{1}$ berettede Konsul Holsteen, at den tunesiske Eskadre havde vist sig ud for Algier i December og affyret endel Skud, men var saa langt ude, at Forterne ikke svarede; Algier agtede at hævne Fornærmelsen til Foraaret. 2000 tyrkiske Soldater var ankommet fra Levanten, hvilket fremkaldte Gæring og Utilfredshed, og hvis ikke Deien boede i sit stærkt befæstede Casba, var han for længe siden blevet hængt. De tyrkiske Soldater er udskrevet blandt daarlige Personer, paa hvem man ikke kan stole, men til deres Undskyldning kan siges, at de er saa daarligt aflagt især i denne Dyrtid, at de ustraffet begaar Udskejelser, og desertere i Masse; Stemningen er nedtrykt ved, at den engelske og franske Eskadre i Middelhavet bliver stærkt forøget, ved den stigende Uvillie mod dem som ikke forandrer sig, som Konsulen siger, før Fæstningsværkerne bliver sløjfet og $^{9}/_{10}$ af Indbyggerne nedsablet. Den spanske Konsul, der havde Orlov af sin Regering, blev der nægtet Rejsetilladelse, da han ikke vilde forpligtige sig til at skaffe forskjellige Summer, Algier gør Fordring paa hos Spanien, blandt andet paa 80.000 pj. ft., som en Jøde skulde skaffe Amunition for; man har aldrig kunnet finde ham.

Den $^{3}/_{4}$ skrives der til Holsteen, at det er Hensigten at sende et Presentskib til Tunis, der skal anløbe Malaga, og at han derfor skal holde Konsulen der til Dato med Krigstilstanden mellem Tunis og Algier; samtidig meldtes det, at Presentskibet til Algier var klar til Afgang og medbragte ligeledes Konsulatpresenten for næste Aar, som skulde kompletteres fra Frankrig med brillianterede Uhre, Damask og Guldbrokade.

Den $^{10}/_{5}$ ankom en hollandsk Eskadre, hvis Maal var foruden at vise sig at skaffe den spanske General-Konsul Rejsetilladelse. Deien nægtede Tilladelse og bemærkede, at den hollandske Admiral kunde jo blot garantere de omstridte Summer, saa var General-Konsulen fri, og han kunde ikke forstaa, at der blev gjort saa meget ud af den Sag, da General-Konsulen hverken var i Fængsel eller Lænker. Han havde ikke i Sinde at udøve Fjendtlighed mod Spanien, men blev han angrebet, skulde han vide at forsvare sig; med det Svar sejlede den hollandske Admiral.

General-Konsul Holsteen omtaler Spaniens elendige Optræden overfor Algier, og Tilløb i modsat Retning er ofte blevet modarbejdet ved engelske og franske Intriger; selv om Spanien denne Gang synes at ville optræde bestemt, mangler det Midler, da dets Marine er ødelagt, men kunde tilstrækkelige Midler skaffes tilveje, kunde Algier sikkert let tvinges. Denne Stat var i tidligere Aar rig og mægtig, men Freden med de fleste europæiske Stater, disses Overlegenhed i Søvæsenet og deraf følgende Ned-

gang i Priser og Slaver har i de sidste 20 Aar bragt denne Stat til at ligne en gammel Ruin, der kan staa længe, men falder ved et kraftigt Stød; alting er ormædt, Provinserne ødelagt, Velstanden forstyrret ved Konfiskation og Udpresning. Militsen, som er her til Landets Forsvar, røver og plyndrer.

Den $^{3}/_{9}$ skriver Holsteen: »Den tyrkiske Flaades Nederlag ved Mytilene og Grækernes Overmagt tilsøs havde gjort, at Regeringen vilde holde sig passiv, men d. $^{19}/_{8}$ modtog Deien et tyrkisk Firman om at lade sine Skibe løbe ud, forene sig med de tunesiske og tripolitanske for at bekæmpe den fælles Fjende og udtrykke Sultanens Mishag over, at de algierske Skibe saalænge ikke havde været tilsøs. Skibene med en Besætning af 4000 Mand er nu ude at manøvrere, men foreløbig ikke længere end her paa Bugten; de kommanderes af Aly Rais, men har idelig Havari ved Paasejling, hvad intet Under er, da Blomsten af Raiser og Matroser er bortrevet af Pesten. 4000 Kæder er ombord til at anvende paa fangne Grækere, der bliver Slaver; Eskadren skal gaa til Corfu. Det væsentligste her er at holde Militsen fra Excesser; Deien bor i sin befæstede Casba og er i Stand til at imponere og holde Canaillen i Respekt. Bryder Krigen løs mellem Rusland og Tyrkiet, tror jeg man geraader i Forlegenhed, hvem slutte sig til«.

Den $^{23}/_{9}$ kom en Deling Brigger tilbage med Depecher og Firmaner fra Sultanen; Indholdet kender man ikke, men paa Regeringen har det gjort et nedslaaende Indtryk. Pesten er ophørt. Konsulatpresenterne er ankommet.

Ved Aarets Begyndelse kom den tunesiske Eskadre tilbage fra Algier og ankrede paa Tunis Rhed.

Den $^{14}/_{2}$ ankom en Gesandt fra Constantinopel for at mægle Fred mellem Tunis og Algier: nogle Dage senere blev hele den tunesiske Flaade ødelagt af en paalands Storm; 1600 Mand druknede. General-Konsulen gav i Kongens Navn Understøttelse til de Reddede og Efterladte; d. $^{22}/_{3}$ sluttedes Freden, og Konsulen i Malaga blev underrettet om, at Presentskibet kunde gaa uhindret til Tunis.

Ved Resol. af $^{3}/_{4}$ var der tilstaaet Konsul Knudsen Orlov af Helbredshensyn, naar General-Konsul Falbe havde overtaget Posten; d. $^{9}/_{8}$ melder Falbe sin Ankomst, og at han i Marseille har truffet en preussisk Afsending, der skulde slutte Fred med Barbareskerne; d. $^{4}/_{11}$ melder Falbe, at det er lykkedes Tunis at erhverve 7 Krigsskibe med 10—20 Kanoner, men iøvrigt i slet Tilstand; de er alle sejlet østefter.

Ved Aarets Begyndelse skriver General-Konsul Schousboe fra Gibraltar, at han agtede at gaa til Tanger, naar han kunde faa Passage, men kort efter faar han atter et Tilbagefald og maa paany gaa tilsengs, og fra Tolken ved Konsulatet faar han Bud om ikke at sende Penge, da Mulei

Ibrahim, Søn af den afdøde Kejser, er proklameret til Kejser i Fez og søger at vinde Riget. Mulei Solimann er gaaet imod ham med en Hær: ogsaa den nordlige Del af Riget er i Uro, og Kejseren er ikke afholdt.

Hjemmefra skrives der til Schousboe om at forhale Betalingen og iøvrigt handle efter Konduite, hvortil han svarer, at Kejseren har forlangt Betaling, og at han finder det rigtigst at betale, da Mulei Solimann altid kan skade Danmark, idet Mulei Ibrahim søger at staa sig godt med Europa.

Den $^{26}/_{2}$ melder Schousboe fra Gibraltar, at to kejserlige Toldinspektører er ankommet til Tanger for at modtage Restancerne, og at han benytter Lejligheden til samtidig at skrive til Kejseren om Nedsættelse; samtidig melder han, at han har givet Konsulatets Agent 800 pj. ft. i Present og givet ham Tilladelse til at stille Ministrene en større Present i Udsigt, hvis Nedsættelse opnaas. Medens Mulei Solimann opholder sig uvirksom i Rabat, sender Mulei Ibrahim Bud og vil have Restancerne udbetalt, hvad Konsulen afslaar. Den $^{23}/_{3}$ dør Mulei Ibrahim, og hans Broder Mulei Said stiller sig i Spidsen for Oprørerne, medens Kejserens Søn Mulei Aly stiller sig i Spidsen for Faderens Hær og kalder alle vaabendygtige Mænd under Vaaben for at forsvare Tanger; Oprørerne lider foreløbig Nederlag.

Schousboe erklærer sig stadig ikke istand til at rejse og svarer Direktionen, der vist drager hans Ivrighed lidt i Tvivl, at Opholdet i Gibraltar er meget kostbart, og at det ikke er med sin gode Villie, at han bliver; han er blevet anmodet af Kejseren om Presenten for næste Aar før Forfaldstiden og mener derfor, at det er heldigt, at han ikke er i Tanger.

Da Kejseren d. $^{3}/_{12}$ er kommet til Tanger, giver Schousboe Tolken Ordre til at give den brugelige Present: Kejseren er meget elskværdig, omtaler sit Venskab for Danmark, beder Tolken anmode Konsulen om at være forsigtig med sit Helbred, og at han længes meget efter at se ham. Ministeren lover at gøre sit Bedste for Nedsættelsen.

Schousboe takker for Titlen af General-Konsul og melder, at han har sendt Gartner Lange hjem over England.

1822 I de sidste Dage af December vender Schousboe tilbage til Tanger, faar en meget venlig Modtagelse og betaler Restancerne for 1820 og 21. Tilstanden i Riget er ikke god, Kejseren er for blød i sin Krigsførelse, men Schousboe mener dog, at han vil faa Overtaget. Kejseren og Ministeren stiller sig velvilligt til Nedsættelsen, men er for Øieblikket for optagne til at give bestemt Besked.

Den $^{23}/_{3}$ skrives der til Schousboe, at Rusland ønsker Fred, og hvis der bliver Krig, er det Tyrkiets Skyld; han anmodes om at skaffe at vide, om Rygtet, om at Hamborg forhandler om Fred med Barbareskerne, er sandt.

Den $^{1}/_{5}$ melder Schousboe, at Mulei Said har overgivet sig til Kejseren, der behandler ham med den største Ædelmodighed, men der er vedvarende Urolighed i den sydlige Del af Riget, hvor Kejserens Tropper

har lidt Nederlag, og henad Efteraaret er der paa ny Gæring flere Steder i Riget.

I Januar melder General-Konsul Carstensen, at Høsten i Tripolis tegner bedre end i mange Aar, men vil ikke være tilstrækkelig, og Finanserne er slette. Paschaen har kapitaliseret den svenske Present til 1825 og den hollandske til 1826. Udførselen er ringe. I April skriver Carstensen, at det vil være klogt at forny den niaarige Traktat, før den udløber d. $^{13}/_{1}$ 1825; Underhandlinger herom bør aabnes i 1824, og i Juni skriver han, at han har været nødt til i Anledning af Bryllup i Paschaens Familie at give Present til en Værdi af 800 pj. ft.; den engelske Konsul har givet 2 Diamantørenringe til en Værdi af 3000 pj. ft.; det paagældende Bryllup kostede $^{1}/_{2}$ Million pj. ft. Uden Carstensens Vidende er Danmarks Present for 3 Aar lovet bort.

Ved kgl. Resol. er Carstensen udnævnt til General-Konsul i Algier, hvilken Post han skal overtage, naar Knudsen, der er udnævnt til General-Konsul i Tripolis og for Øieblikket har Orlov, har afløst ham; hans Tiltrædelsespresent kan neppe være tilstede i rette Tid, hvilket han skal forklare, og før sin Afrejse skal han ordne, at Knudsens Tiltrædelsespresent betales kontant med 5.000 pj. ft.

I December var Presentskibet »Therese« ankommet til Tunis; efter at Marineministeren havde modtaget 1000 pezzi i Guld, blev de medbragte Sager erklæret for at være efter Ønske, og Beien sendte Kongen en Marmorstatue fra Ulticas Ruiner, som vel var noget medtaget, men dog maatte antages at have Kunstværdi. To Fregatter, der var bestilt i Marseille, var ankommet. Med Toscana var der sluttet Fred for 20.000 pj. ft.

Fra Bardo blev der om Sommeren af Neapolitanere stjaalet en Del Preciosa: disse blev fundet i Neapel og i en temmelig mishandlet Tilstand sendt tilbage. Beien fordrede Erstatning, og hvis denne ikke blev erlagt inden 4 Maaneder, var det Krig.

Den $^{7}/_{5}$ meddelte General-Konsul Holsteen, at Konsulatpresenterne var uddelt, at der af ingen af Barbareskstaterne var sluttet Fred med Hamborg, og at Pesten paany var udbrudt.

Den $^{31}/_{5}$ ankrer en spansk-hollandsk Eskadre for at fordre det sidste Ultimatum antaget, men Deien ikke alene fastholder sin Fordring, men denne er nu voxet fra 80.000 til 112.000 pj. ft. Den spanske Konsul tages ombord, den hollandske bliver, og Eskadren gaar bort. Pesten tiltager, og i Juni Maaned dør Holsteen som et Offer for den, og den engelske og den svenske Konsul overtager Konsulatet.

I Oktober blev den amerikanske Konsul grovelig insulteret af nogle Maurer; samtlige Konsuler protesterede mod, at en fremmed Nations Repræsentant var udsat for saadan Overlast, uden at de skyldige straffes, men Deien gjorde ingen Undskyldning.

I Oktober ankom Presentskibet »De junge Heinrich«, som Lieut. Holsteen havde forladt i Malaga ved Efterretningen om Broderens Død.

1823 Den $^{23}/_{4}$ beretter den engelske Konsul, at Deien vil opsætte Afregningen for »De junge Heinrich« til den nye General-Konsul er kommet.

General-Konsul Carstensen i Tunis, der som nævnt er udnævnt til Holsteens Efterfølger, er i Juli ankommet til Livorno, hvor han vil afvente Ankomsten af sin Tiltrædelsespresent og derefter søge Skibslejlighed til Algier.

Fra Livorno melder Carstensen gentagne Gange, at alt er roligt i Algier, og at han derfor vedbliver at afvente sin Tiltrædelsespresent, uden hvilken han nødig vil ankomme, og Deien har ikke ytret nogen Uvillie over hans Udebliven: først d. $^{1}/_{12}$ melder han hjem, at Skibet »Die Einigkeit«, der var afgaaet fra København d. $^{13}/_{10}$ med Tiltrædelsespresenten og Konsularpresenten for næste Aar, var indkommet som Havarist til Margate. Carstensen meddeler, at han har gjort et fordelagtig Køb af en Gulddaase med Brillianter til 700 pj. ft., som han har bestemt til Deien.

I de sidste Dage af 1822 dør Mulei Solimann og følges paa Tronen af Mulei Abdarhamann, der strax bekendtgør sin Tronbestigelse for de europæiske Hoffer og udtaler sit Venskab for disse til samtlige Konsuler. Schousboe beretter, at Kejseren har meldt sin Ankomst til Tanger i Maj; han har derfor forberedt sig med Presenter og har i den Anledning trukket for 4000 pj. ft.; det kunde maaske synes meget, føjer han til, men der er mange Prinser i Følget, saa det slaar maaske ikke til. Kejseren venter en Lykønskningsskrivelse fra Kongen.

Fra København skrives der i Februar til Schousboe om nøje at følge Begivenhederne, og søge at udsætte Betalingen af de 25.000 pj. ft., som sendes, dog uden at udsætte Handel og Søfart for Fare.

Et Skib med Varer til Marokko fra Gibraltar bliver i Maj taget af spanske Kapere og kondemneret: Kejseren forlanger Erstatning, og gives denne ikke, er det Krig.

Allerede i September melder Schousboe om Rygter om Uroligheder i forskjellige Steder i Riget.

I de sidste Dage af 1822 ankom et neapolitansk Skib til Tunis, der ordnede Sagen om de stjaalne Preciosa.

I Juni sender Deien de 200.000 pj. ft. modtagne fra Toscana tilligemed andre 100.000 pj. ft. og en Ladning Proviant til Fæstningen Modon, der var haardt trængt af Grækerne. Paa samme Tid ankom et engelsk Krigsskib for at fordre Udlevering af de græske Slaver, men det maatte gaa med uforrettet Sag.

Græske Kapere foruroliger Tunis Kyster, og tunesiske Krydsere sendes ud imod dem.

Den $^{14}/_{8}$ ankom den nyudnævnte Konsulatsekretær Ammitzbøll.

I Slutningen af 1822 fik General-Konsul Knudsen Ordre til at søge at skaffe en Fornyelse af Freden for 10 Aar mod at betale 25.000 pj. ft. og samtidig en Nedsættelse af den aarlige Present, idet han skulde minde om, at det meste af den Fart, der skete under dansk Flag tidligere, nu sker under norsk.

Samtidig hermed meldte Carstensen hjem, at han havde erfaret, at den neapolitanske og sardinske Konsul kun havde givet 4000 pj. ft. i Tiltrædelsespresent, medens vi havde givet 5000; han havde indledet Forhandlinger med Paschaen om, at den ny General-Konsul ligeledes gav 4000 pj. ft. Paschaen gik ind derpaa, da C. meddelte ham, at han havde Valget mellem 4000 pj. ft. eller Presenten in natura. Pengene ønsker han betalt i Livorno.

Senere beretter Carstensen, at han vil afvente Lejlighed til Livorno for der at modtage sin Tiltrædelsespresent; han beretter om Paschaens Tilbøjelighed til stærke Drikke; i Sommer har han paa Landet tilbragt Nætter i Bakkanalier med Fortrolige og tunesiske Danserinder og fortsat i Byen, hvilket har givet Anledning til voldsomme Optrin mellem ham og de skinsyge sorte Gemalinder; disses Indflydelse er imidlertid svækket, efter at Paschaen har bekendtgjort, at han vil gifte sig med en smuk, ung Pige af hans egen Familie.

General-Konsul Knudsen ankommer d. $^{24}/_{5}$, og Carstensen afgaar til Livorno, hvor Knudsen har betalt 4000 pj. ft. efter Paschaens Anvisning. Ved sin første Audiens bliver Knudsen meget venlig modtaget af Paschaen, der udtaler til ham: »Du taler smukt, og Du vil blive mig kær«. Efter Audiensen bliver Knudsen presset af Ministeren for 150 pj. ft. og et Uhr, som Knudsen lover ham, men som han bestemmer sig til at vente med til hen imod Fredsforhandlingerne. I Anledning af Paschaens og en af hans Sønners Giftermaal har Knudsen givet Presenter for 800 pj. ft. Han har uddelt sin Tiltrædelsespresent.

Den $^{18}/_{8}$ beretter Knudsen om det gode Forhold til Paschaen og udbeder sig Bemyndigelse til at forhandle, da han mener, at det ved gode Presenter til de mest formaaende Personer vil være muligt at faa en god Fredstraktat; ved den sidste Audiens har Paschaen sagt til ham: »Du har fra det første Øieblik vundet mit Hjerte, og jeg elsker Dig fremfor alle Konsulerne, og jeg er overbevist om, at Din Sygdom er færdig, thi Du er en god og retskaffen Mand!«

Den $^{18}/_{10}$ melder Knudsen, at den svenske Konsul har betalt den aarlige Present for 1824 inklusive; paa Grund af Pengeforlegenhed køber Paschaen Skibe for at drive Fragtfart, og Knudsen bliver mere og mere bestyrket i, at der maa handles hurtigt.

I Januar fornyedes den existerende Fredstraktat mod Udbetaling 1824
af 20.000 pj. ft. og 1000 pj. ft. til Ministeren; Overenskomsten sanktioneredes af Regeringen, der samtidig sendte Knudsen 1200 £ til den aarlige Present: derimod opnaaedes der ingen Formindskelse af denne. Ved

den i Anledning af den fornyede Fred søgte Audiens modtog Knudsen en Hest af Paschaen.

I Slutningen af 1823 havde General-Konsul Schousboe skrevet hjem, at han gennem Macuin, Kejserens Favorit, havde faaet Anmodning om at betale den skyldige Present og Ordre til at melde Kongen, at Kejseren ventede en Ambassadør; angaaende det sidste bemærkede Schousboe, at man skulde vente og se, hvad de andre Stater gjorde: kort efter berettede Schousboe, at Macuin, der var Jøde og Chef for et Handelshus i Mogador, var udnævnt til Konsul og Ambassadør hos alle christne Magter med Ret til overalt at ansætte Vice-Konsuler, noget fuldstændigt usædvanligt. Umiddelbart derefter melder Schousboe, at han har betalt den aarlige Present for 1823, skønt den først er forfalden $^{1}/_{5}$ 1824: samtidig med at modtage Kvittering for denne, havde han modtaget en ny Anmodning om Ambassador, hvad han haaber, at have klaret, ved at give Kejseren den Present, der var anskaffet til hans Forgænger i Anledning af hans anmeldte Besøg i Tanger.

Den $^{31}/_{5}$ melder Schousboe, at Hamborg, Bremen og Lübeck havde sluttet Fred mod hver at betale 2000 pj. ft. aarlig samt 5000 pj. ft. strax.

I Juli beretter Schousboe at have afleveret Kongens Lykønskningsskrivelse i Anledning af Tronbestigelsen, og at Kejseren har faaet 10.000 pj. ft. Forskud paa Presenten for 1824, hvad Schousboe har gjort for at lette Forhandlingen om Nedsættelsen af den aarlige Present.

General-Konsul Carstensen, der stadig er i Livorno, beretter om de Presentindkøb af Juveler han har gjort, og at han haaber at afgaa til Algier i Begyndelsen af Februar.

Den fungerende danske Konsul Mac Donell beretter, at i Anledning af en Strid Deien har med Cabailer-Stammen, fordrer han alle Medlemmer af denne Stamme i Byen Algier udleveret. Konsulerne protesterer, men Deien tager ingen Notits heraf, og imod det engelske Konsulat optræder han med væbnet Magt, bryder det engelske Konsulatsegl og bemægtiger sig de i Konsulatet tjenende Cabailer.

Den $^{24}/_{2}$ ankrer en engelsk Eskadre paa Algier Rhed: Deien gaar ind paa Admiralens Fordringer, undtagen at det engelske Flag hejses iland: Admiralen erklærer Krig og Havnens Blokade. Deien vil ikke høre Tale om Fred, før han har faaet Svar paa sit Brev til den engelske Konge og nægter at modtage den engelske Konsul. Trods det, at den engelske Eskadre bestod af 1 Linieskib og 8 Fregatter, fører Deien sin Krig igennem. Admiralen gaar ind paa Fred, mod at Deien gaar ind paa ikke at gøre Slaver, at anerkende Konsulatets Ukrænkelighed, at engelske Undersaatter ikke udsættes for Voldsomheder: men den engelske Konsul blev ikke modtaget. Deien maa endvidere gaa ind paa, at England skal mægle mellem ham og Sardinien. Fred sluttes med Holland paa Betingelse af, at Algier ikke forbinder sig med Hollands Fjender.

Den $^{15}/_{1}$ ankrer en engelsk Eskadre paa Tunis Rhed med det Formaal at sørge for Frigivelse af græske Fanger, forbyde at tage christne Slaver samt kræve en Bøde for Fornærmelse mod det engelske Flag; hvorvidt denne blev betalt, vides ikke, men Beien gik ind paa det øvrige.

Den $^{28}/_{3}$ dør Beien og efterfølges af sin ældste Søn Hassan; den franske Konsul giver 100.000 frcs. i Tiltrædelsespresent.

General-Konsulen anmoder om, at Sekretær Ammitzbøll hjemkaldes, da han flere Gange ved taktløs Optræden har skadet ham og Forholdet til Beien; han hjemkaldes og afrejser d. $^{20}/_{1}$.

Den $^{26}/_{9}$ udtaler General-Konsulen, at den mellem England og Algier sluttede Fred er et farligt Exempel her, og at han er sikker paa, at Tunis iforvejen udfordrende Optræden snart vil give sig nye Udslag.

I Februar sender Beien en Ambassadør til Frankrig i Anledning af 1825
Tronbestigelsen, han skulde samtidig søge om Eftergivelse af 200.000 frcs., som Tunis skyldte for forskellige Ting. Ambassadøren blev afhentet med en fransk Fregat.

I Marts beretter Knudsen, at Beien har følt sig for, om Danmark gav Present i Anledning af hans Tronbestigelse, i hvilket Tilfælde han vilde gøre Indrømmelser i Traktaten: Knudsen havde ikke indladt sig paa noget Svar.

Af alle de Skibe, som Beien, for at tjene i Krigen mod Grækerne, sendte til Levanten i 1821 og 22, er en eneste Fregat vendt tilbage, de andre er sikkert tilintetgjort; ved dens Ankomst, da Folket erfarede om mange af deres Børns og Medborgeres Død, viste der sig megen Gæring, og der blev sendt formelig Anmodning til Beien om at tillade Folket en autodafé mod de i Tunis værende Grækere; kun netop den Offentlighed, hvormed Begæringen fandt Sted, foranledigede Regeringen til at modsætte sig den og tage Forholdsregler for Rolighedens Bevarelse. Beien er stadig i Pengeforlegenhed, og Alt lider under hans Monopol paa de fleste Udførselssager.

I August bragte en fransk Fregat Ambassadøren tilbage; dette Besøg havde sikkert kostet Frankrig mer end $^{1}/_{2}$ Million; Værdien af den medbragte Present til Beien fra Kongen af Frankrig anslaas til 215.000 frcs. Den sardinske Konsul har givet Present til 65.000 frcs.

Den $^{23}/_{1}$ ankom Konsulatsekretær Scheel.

Fra Marokko melder Schousboe, at Kejseren ventes til Tanger i Januar; han vil da begynde Forhandlingerne om Fredstraktatens Fornyelse og Nedsættelse af Presenten, i hvilken Anledning han anmoder om at maatte disponere over 16—20.000 pj. ft.

Til Marokko er endel spanske Liberale flygtet; Spanien klager over, at den engelske, franske og amerikanske Konsul har Samkvem med dem, og den spanske Konsul har Ordre til at fordre dem udleveret.

I Maj beretter Schousboe, at der er tiltagende Uroligheder i Riget, saa der er ingen Grund til at skynde sig med Forhandlingerne om Trak-

tatens Fornyelse: de andre Stater har heller ikke foretaget noget i den Anledning. Schousboe beder om at maatte betale de for 1824 resterende 15.000 pj. ft.

Den $^{29}/_{8}$ melder Schousboe, at Kejseren har dæmpet et Oprør i Mekines; han melder endvidere, at han er traadt i Forbindelse med Caiden Mahomed Ben Solimann, der har stor Indflydelse hos Kejseren, og vil vinde ham ved Foræringer, og vil sende ham til Kejseren med Kongens Brev og Meddelelse om at 15.000 pj. ft. er klar til Udbetaling. Roen i Landet er næsten fuldstændig, og der er sluttet Fred med Neapel og Columbia. Den spanske Konsul har overleveret Kejseren 10 Kanoner samtidig med en Anmodning fra den spanske Konge om at udlevere de spanske Liberale, idet Kongen gav sit Ord paa at fritage dem for Livsstraf; han vilde kun have dem i sin Magt for at betage dem Lejlighed til videre at gøre Skade. Kejseren har endnu ikke svaret.

Under $^{28}/_{1}$ indgav Carstensen en Rapport om Forholdene i Algier, der skal gengives in extenso, fordi den saa træffende belyser den politiske Situation:

»Det vilde være mig kært at give den Høje Direktion en paalidelig Anskuelse af dette Lands politiske Forfatning ved Aarets Begyndelse. Deien var ved Englands tvetydige og inkonsekvente Forhold, men især ved Portens mislige Stilling og den derved berøvede Rekrutering fra Levanten og reclamerede Sø-Assistance, sat i en saadan Forfatning, at man kan neppe slutte fra hans nærværende Fremgangsmaade mod europæiske Magter til hans almindelige politiske Grundsætninger med Hensyn paa dem. Vel har maaske ingensinde en Dei af Algier og hans nærmeste Omgivelser vist samme Interesse for Handelserhverv — ikke det hvorpaa Undersaatternes Vel fremmes, men det, hvorved Regentens og Ministrenes Pengekister fyldes, og da dette ikke kan bestaa med Kaperfart, kunde man deraf fatte noget Haab om, at man begyndte at indse Nødvendigheden af at forandre det gamle System.

Ved en Regeringsform, hvor der var Enhed og Varighed, kunde maaske et saadant Haab være grundet, uagtet det vilde kræve mer end en Generation for at omstøbe Algier fra Røverstat til Handelsstat, men her, hvor en Dei med de bedste Hensigter og Evner maa rette sig efter det herskende Parti for at beholde Liv og Trone, der er denne Overgang umulig uden ved en vedligeholdt Tvang udenfra. Naar Marinen ikke længere er brugt i Levanten, maa den beskæftiges, og for at dette kan ske, maa man yppe Trætte med En eller Anden, alt eftersom det er mindst farligt eller bedst lønner Umagen.

Frankrig vedbliver her at affectere Protektion og Intimitet, og Nationens Konsul udfører den ham i denne Henseende paalagte Rolle con amore: thi opdraget i Constantinopel, har han gjort sig Landets Sprog, Sæder og jeg tør sige, Tænkemaade egen. At derfor Frankrig

har mere Vægt her end England eller Amerika, tror jeg ikke; her agtes kun den, der frygtes. Englands Forhold i Mac Donell's Sag, især at Kapt. Spencer og Admiralen omkaps cajolerede Dei og Ministre, bragte dem til at tro, at det vilde sætte sig paa samme Fod med Algier som Frankrig; dog heri har de, ved de med Sardinien og nu med Portugal forefaldne Begivenheder, fundet dem bedragne. Deres Politik med England er derfor i dette Øieblik yderst ubestemt og vaklende, Amerika respekteres her mere end nogen anden Stat, fordi man ved, at den har tilstrækkelig Styrke og den bestemteste Villie ikke at lade nogen Fornærmesle blive ustraffet.

Sverrig og Danmark synes hidtil beskyttede ved en trolig Opfyldelse af gamle Forpligtelser; dog er det umuligt at forudse, om man ikke kan komme frem med Pretensioner, hvortil den langt fordelagtigere Maade, hvorpaa Neapel og Portugal erlægger Marinepresenten — med 24.000 pj. ft. aarlig — maatte kunne give dem Paaskud.

En Chiau fra Storherren har overbragt en Guldcaftan og en Æressabel til Deien med Begæring om Algiers Medvirkning i næste Togt mod Grækerne, hvilket er blevet tilstaaet. Ali Reis nævnes som den bestemte Admiral, dog skal han have gjort til Betingelse, at han ikke vilde staa under Capitan Pascha men være bemyndiget til at handle uafhængigt og forsynet med alt nødvendigt til Eskadrens Proviantering og Vedligeholdelse, thi under de forrige Tog, skal denne have manglet Alt, og ikke blevet tilladt at virke der, hvor den kunde have erhvervet Hæder og Bytte«.

Den $^{2}/_{3}$ forefaldt et stærkt Jordskælv i Algier; Hovedstaden blev noget medtaget, men den 6 Mil derfra liggende By Belida med 12.000 Indbyggere blev fuldstændig ødelagt.

Carstensen melder at have fulgt Paalæget om at købe Juveler til Konsulatpresenten for 1826 og nævner atter særlig en Daase til 800 pj. ft. til Deien. Aarets Presentskib kom d. $^{20}/_{4}$ og blev modtaget med Tilfredshed. 13 algierske Krigsskibe er afgaaet til Levanten.

Senere meddeler Carstensen, at Ramadan og Bairam-Festen har hindret Opgørelsen af Presenterne, men at Festerne nu er forbi, og at der er tjent 15:539 pat. chiq. ud over, hvad Presenterne var værd: der er herved medgaaet 1.560 pat. chiq. til Presenternes Modtagere og Vurderere.

Den $^{15}/_{8}$ melder Carstensen, at den portugisiske Konsul har havt en Uendelighed af Vanskelighed med selv værdifulde Presenter, som han har maattet forøge; C. mener, vi maa være belavet paa, at Dei og Marineminister fordrer deres Presenter i rede Penge.

Englands Fred med Algier viser ogsaa sin uheldige Virkning i Tripolis, ved Paschaens udfordrende Optræden. En vis Naudi har insinueret sig hos Paschaen, og Knudsen mener, at han har faaet Paschaen til at være utilfreds med den sidste Fredsslutning samtidig med, at han tilbyder

mod et mindre Vederlag at paavirke Paschaen i modsat Retning. Knudsen mener ligeledes, at den engelske Konsul ikke er hel paalidelig: d. $^{23}/_{2}$ melder han, at efter at man havde iagttaget, at den engelske Konsul havde havt lange Konferencer med Paschaen, blev den svenske Konsul kaldt op paa Slottet og af Paschaen affordret en Sum af 90.000 pj. ft. under Trusel af Krig, hvis Summen ikke blev betalt. Motiveringen for dette Forlangende var, at en svensk Fregatchef havde forhandlet med Paschaen om en Sum af 150.000 pj. ft. for den sidste Fredsslutning, men denne Sum var ved Frankrigs Mægling bragt ned til 60.000 pj. ft. Paschaen erklærer, at nævnte Fred er ham paatvungen af Napoleon, og da han ikke existerer mere, er Freden ikke gyldig længer. Den svenske Konsul maatte bekvemme sig til at bede den engelske Konsul mægle, og Resultatet blev Fred for 10 Aar mod Udbetaling strax af 10.000 pj. ft. og en aarlig Present af 8000 pj. ft. Den engelske Konsul og Naudi fik af Paschaen 10.000 pj. ft. til Deling.

Til almindelig Forundring havde Paschaen i Februar overværet et Bal i det engelske Konsulat; han havde her hovedsageligt talt med den danske og svenske Konsul.

Den $^{6}/_{8}$ erklærer Paschaen Sardinien Krig, og nogen Tid efter angriber et sardinsk Krigsskib, men da det sardinske Flag hejses i Land, ophører Kampen. Fred sluttes med Udbetaling strax af 7000 pj. ft. og 4000 pj. ft., naar den nye Konsul kommer.

1826 Den $^{6}/_{2}$ melder General-Konsul Knudsen at have modtaget et Brev fra Paschaen, hvori han udtaler ikke at føle sig bunden ved Traktaten, hvis Underskrift han erklærer sig fralistet, og hvis ikke 60.000 pj. ft. betales inden 3 Maaneder, vil han tage sine Forholdsregler mod det danske Flag. Knudsen udbeder sig Terminen forlænget for at faa Svar hjemmefra og erklærer Paschaens Optræden for en Krænkelse af Folkeretten. Knudsen optager strax Forhandling, og d. $^{12}/_{2}$ melder han, at den gældende Fred er forlænget for 3 Aar mod at betale 20.000 pj. ft., og at han har besluttet sig dertil, fordi han anser det for det eneste Middel til at bevare Freden: denne godkendes af Kongen d. $^{29}/_{4}$.

Den $^{4}/_{11}$ erklærer den franske Konsul i Kongen af Frankrigs Navn Tripolis Krig: Aarsagen var, at Paschaen udeblev fra et Bal i det franske Konsulat, som han havde lovet at overvære og derpaa nægtet Konsulen Audiens. Paschaen vil mægle.

Den $^{4}/_{1}$ melder Carstensen, at der er sluttet Fred med Spanien mod Betaling af 300.000 pj. ft. under fransk Garanti.

I Juli uddeles den aarlige Present, men stadig under Drillerier og Plagerier: Deien sender det for ham bestemte Uhr tilbage, men beholder det ved et Tillæg af 1000 pj. ft., og Tilfredsstillelse af de forskellige Fordringer ved Presenternes Modtagelse koster 16.000 pj. ft.

Om Tilstanden i Landet skriver Carstensen d. $^{4}/_{8}$, at Fæstningsværkerne holdes i god Stand, men den nationale Velstand aftager ved

Skatteudpresning og deraf følgende Udvandring; de bedste Embeder gives til Deiens Slægt, og Deien tænker kun paa at samle Penge til sin talrige Familie.

Marineministeren havde udtalt til Carstensen: »Algier bør altid have Krig; til hvad Nytte er det at lade vore Skibe raadne i Havnen«.

I Januar melder Schousboe, at Kejseren ikke vil udlevere de spanske Liberale; han har ladet dem rejse til Gibraltar og London; den spanske Konsul har lovet ikke at modtage Priser af Skibe fra de løsrevne spanske Kolonier.

I December søger Schousboe om Orlov til Europa, da han og Hustru er nedbrudt ved Tabet af deres eneste Datter: der har i det forløbne Aar ikke været Lejlighed til at forhandle om Nedsættelsen.

Efter at Falbe havde indberettet, at der paa Bardo i Haremmet fandtes 2 græske Slavinder, der siges at være Hustru og Datter af den danske Konsul paa Chios, Giamacho, fra hvilken Ø de var bortført under Masakren i 1822, gør den danske Regering Skridt i Constantinopel for at faa Oplysning i denne Sag og for i bekræftende Fald at faa dem fri.

Den $^{12}/_{4}$ giver den nye amerikanske Konsul Tiltrædelsespresent, men fik denne returneret, da Beien fandt det upassende at give Maskiner i Present.

Den $^{25}/_{8}$ meldte Scheel, at Slavindernes Opgivelse havde vist sig rigtig nok, men da de var overgaaet til Muhamedanismen, vilde han ikke foretage sig Noget før efter nærmere Ordre.

Den $^{1}/_{9}$ meddeltes der Falbe 1 Aars Orlov, naar Presentskibets Varer 1827
var uddelt; Konsulatsekretær Scheel skulde varetage Forretningerne under Orloven; nævnte Uddeling kostede 1000 pj. ft., hvorved alle Presenter blev modtaget uden Indsigelse; d. $^{18}/_{11}$ afrejste Falbe.

Ved Aarets Begyndelse vilde den franske Konsul forlade Tripolis, men blev efter at have faaet Satisfaction, og det franske Flag var blevet saluteret med 2 Gange 30 Skud.

General-Konsulen beretter, at Paschaens Pengeforlegenhed stadig er voxende, og Prisen stiger paa alting paa Grund af det helt umulige Pengevæsen. Paschaen har solgt en neapolitansk Present før den er kommet. I Anledning af et Falsum mod den engelske Konsul, hvori Paschaen var delagtig, forlangte Konsulen 12.000 pj. ft., som Paschaen betalte med en Vexel paa den svenske Present for 1829.

Den $^{22}/_{6}$ melder General-Konsulen, at Paschaen har sendt en Embedsmand til ham med Forlangende om at faa udstedt Vexler for Presenterne 1832—33, dog ikke betalbare før Presenterne skyldtes, hvis ikke var det Krig. G.-K. svarede, at han maatte skrive hjem om Sagen. Samme Fordring blev stillet til den svenske Konsul, der gav samme Svar. G.-K. hørte ikke mere fra Paschaen og skrev d. $^{10}/_{7}$, at han mente, at et for-

sigtigt Afslag ikke vilde have Fjendtligheder tilfølge, med mindre Paschaen absolut vilde have Krig. Afslaget maa imidlertid betyde at tvinge Paschaen til at holde de indgaaede Forpligtelser, og dette kan kun ske ved jævnlige Pengeofre eller ved en Eskadres Nærværelse. G.-K. udbeder sig Instrux om, hvorvidt han ved nye Voldsomheder skal stryge Flaget eller gøre nogle Pengeofre, idet han tilføjer, at er Flaget først strøget, koster det Summer at faa det hejst igen. Forholdene i Landet bliver værre og værre; hele Hoffet er forfalden til Drukkenskab, alle Resourcer er ødelagt for mange Aar, og den personlige Sikkerhed ikke stor. Paschaens Forandringer med Mønten gør, at man ofte taber 100 % paa sin Kassebeholdning.

Under $^{14}/_{8}$ var der skrevet hjemme fra, at man fandt det meget rigtigt, at G.-K. havde nægtet at udstede Vexlerne, og man paalagde ham at følge nøje med og ikke lade sig overrumple.

I Marokko har der været nye Uroligheder, som Kejseren fuldstændig har dæmpet; General-Konsulen lykønsker Kejseren, der takker og meddeler, at han snart kommer til Tanger. I den Anledning forbereder G.-K. Present og faar tilsendt Penge til den skyldige Present for 1825 og 26; i November maa imidlertid G.-K. meddele, at Kejseren ikke kommer iaar, og at han er ked af at ligge med baade Present og de 50.000 pj. ft.

1828 I Algier vedblev Deien at optræde lige udfordrende. Ved Opgørelsen af Presentskibets Varer satte Deien Kursen for 1 Zechin, der tidligere havde været $8^{1}/_{2}$ pat. chiq. til $13^{1}/_{2}$ pat. chiq., al Indvending hjalp Intet, men General-Konsulen mente dog at have manøvreret saaledes, at Tabet ikke blev saa stort. En fransk Orlogsbrig bragte 300.000 pj. ft. for den spanske Fredsslutning, men der blev nægtet Udlevering af de tagne spanske Skibe.

Ved en Audiens den franske Konsul havde, var Deien blevet saa rasende paa ham, at han havde slaaet ham i Hovedet med en Vifte; da Oprejsning blev nægtet Konsulen, forlod han og alle Franskmænd Algier, og kort efter blokerede en fransk Flaade Algier, hvilket imidlertid syntes ikke at være sket paa en effektiv Maade. Deien driver Forsvarsforanstaltninger med stor Iver. Det var det ovennævnte Slag med Viften, der 2 Aar senere kostede Deien Tronen.

Den $^{30}/_{9}$ 27 melder General-Konsulen om en Paladsrevolution, hvor Krigsministeren er hængt og flere Ministre afskediget; G.-K. har givet Present paa 320 pj. ft. til den nye Krigs- og den nye Marineminister. Den $^{5}/_{10}$ angreb den algierske Flaade den blokerende franske, men uden Resultat, hvilket vistnok skyldtes en valen Optræden af den franske Kommanderende, Commandant Callet, og dette gav Rygtet Næring, at Frankrig foretrak at slutte Fred fremfor Kamp. Efterretningen om Slaget ved Navarino forøgede Hadet til de Christne, og den udeblevne frygtede franske Landgang gjorde Algerinerne meget overmodige.

Den $^{29}/_{5}$ beklagede General-Konsulen, at der ikke var nogen Lejlighed fra Livorno for at faa sendt de derværende Varer til Konsulatpresenten, og at Deien havde ytret, at han bedømte Staternes Venskab efter deres Iver med at levere de skyldige Presenter, hvorpaa G.-K. d. $^{22}/_{7}$ bemyndiges til at give Present af den tilstedeværende Beholdning kompletteret med Penge.

Deien havde gennem General-Konsulen anmodet den danske Regering om at levere sig for sin Regning 16 Metalkanoner og gik ind paa, efter Korrespondance om Sagen, at betale disse med 44 pj. ft. pr. Ctnr.; de skulde forsynes med arabisk Indskrift.

Den $^{4}/_{8}$ maatte General-Konsulen give Present af Beholdningen plus 8000 pj. ft. kontant; kun 2 Dage senere kom Presenterne fra Livorno og G.-K. fik Ordre til, hvis de kom for sent at komplettere dem med Juveler og gemme dem til 1830.

Fordringerne om Presenter steg stadig; General-Konsulen beretter, at Deiens Tolk Ben Durand har stor Indflydelse og er den eneste, der kan paavirke Ministrene, hvorfor han har givet ham en Present af 250 pj. ft., og at den neapolitanske og svenske Konsul har givet Present til Krigsministeren og Deiens Svigersøn, hvorfor det bliver nødvendigt med næste Presentskib at sende disse to Mænd Presenter.

Den franske Blokade bliver strengere.

Den $^{10}/_{6}$ beretter General-Konsul Schousboe, at Kejseren endelig har aflagt Besøg i Tanger, at de 50.000 pj. ft. er betalt, at Kejseren havde nægtet Nedsættelse i de traktatmæssige Presenter, men at han maaske kunde byde Kongen andre Fordele, der kunde ekvivalere de ønskede Nedsættelser; kort efter sender G.-K. et Brev til Kongen fra Kejseren, hvori denne forsikkrer om sit Venskab, men ikke omtaler Nedsættelsen; G.-K. andrager om, naar Kongen svarer paa Brevet, da at udtrykke sig bestemt om Nedsættelsen og tilføjer, at det vilde være bedst, om Brevet bragtes af et Krigsskib.

Den $^{25}/_{8}$ betales det forrige Aar Present 25.000 pj. ft.

Den $^{14}/_{11}$ blokeres Tanger i Anledning af 2 opbragte engelske Skibe.

Den $^{16}/_{5}$ beretter Konsulatsekretær Scheel, at Sejren ved Navarino havde fremkaldt Gæring blandt Tyrkerne, men at Beien ligeoverfor den franske og engelske Konsul havde garanteret de Christnes Liv.

General-Konsul Knudsen berettede ved Aarets Begyndelse, at Paschaen ved Synet af sin Eskadre i Havn havde klaget over at være i Fred og tilføjet, at han snart maatte finde Lejlighed til at sætte den i Virksomhed. Rygtet vil vide, at han har sendt en Mission til Frankrig for at løse ham fra den i 1819 indgaaede Forpligtelse ikke at udsende Kapere, og dette bekræftes ved Klargøring af Skibe.

Den $^{25}/_{5}$ udsteder Paschaen en Proklamation, efter hvilken enhver Mand, hans Sønner og Slaver skal være bevæbnet med Gevær, Pistol

og Sabel: G.-K. mener, at denne Foranstaltning, hvis Grund han ikke kender, kan true de Christnes Sikkerhed. Paschaens Pengeforhold er efterhaanden saa slette, at han, for at faa nogle faa Tusind Pjastre, pantsætter sin Kones Juveler for 5—6 % maanedlig.

Den $^{12}/_{7}$ ankrede en svensk-norsk Eskadre udfor Tripolis: dennes Maal var Afskaffelsen af den aarlige Present; Admiralen havde imidlertid ikke Ordre til nogen bestemt Optræden, og da han ved Audiensen bebrejdede Paschaen hans Optræden mod Sverrig, svarede denne, at han tværtimod havde været meget hensynsfuld mod Sverrig ved kun at forlange 65.000 pj. ft., og Eskadren afsejlede med uforrettet Sag.

Den $^{22}/_{8}$ ankrede en neapolitansk Eskadre paa 19 Skibe paa Tripolis Rhed og bombaderede Byen i Anledning af de tagne neapolitanske Skibe, men uden Resultat, hvorpaa den afsejlede: efter disse to resultatløse Eskadrebesøg steg Paschaens Selvtillid, og General-Konsulen udtalte, at det varslede ikke godt for de smaa Stater.

General-Konsulen beretter om Intrigerne mellem den franske og den engelske Konsul: hvorledes det lykkedes den førstnævnte at mægle Fred mellem Paschaen og Neapel, mod at Neapel betaler 30.000 pj. ft. i Krigsomkostninger, 4000 pj. ft. i Konsulatpresent og renoncerer paa de tagne Skibe; de øvrige Konsuler holder imidlertid med den engelske, hvis Venskab den danske G.-K. tillægger den største Betydning og indstiller ham paa det indstændigste til Ridderkorset.

1829 Den engelske Major Laing, der ledede en videnskabelig Expedition i det sydlige Tripolis dør; hans Papirer bliver stjaalet, og Rygtet beskylder Paschaen for Delagtighed i Tyveriet og for at have solgt Papirerne til den franske Konsul for 8000 pj. ft. En engelsk Korvet ankrer udfor Tripolis og fordrer Majorens Papirer udleveret: i modsat Tilfælde er det Krig. Paschaen maa tilstaa Tyveriet, og at han har solgt Papirerne til den franske Konsul mod at denne stryger 45 % af Paschaens Gæld til ham. Papirerne udleveres, og den franske Konsul betydes der de andre Konsulers Foragt.

Den svenske Konsul maa paa et truende Forlangende betale Pachaen 4000 pj. ft.

Af den danske General-Konsul forlanger Paschaen 24 Stk. 24-pundige Jernkanoner, som han imidlertid selv vil betale, i hvilken Anledning der paalægges enhver vaabendygtig Mand en Skat af $^{1}/_{2}$ pj. ft.

I Algier hænder Intet af Betydning; Forhandlingerne med Frankrig fører paa Grund af Deiens Umedgørlighed ikke til noget Resultat.

I Marokko er alt normalt: ved en Present af 2000 pj. ft. afværger General-Konsulen Afsendelsen af en Ambassadør til Danmark. Kejseren forærer Kongen to Hingste og en Løvinde, hvilken sidste imidlertid strax dør; samtidig overdrages det G. K. at købe en Hingst til det Kgl. Stutteri, og han udnævnes til Etatsraad.

I Tunis faar Konsulatsekretæren Ordre til stadig at virke for Damerne Giomacho's Frigivelse. General-Konsulens Orlov forlænges til $^{1}/_{3}$ 1830, og der bevilges ham 10.000 Rd. til Present ved hans Retur.

Om Deien skriver General-Konsulen, at han er lige umedgørlig; at 1830
Russerne har sejret over Tyrkiet skyldes efter hans Mening ikke deres Mod, men Sultanens Nyhedssyge og Forkærlighed for de Christne, Deien synes at føle et guddommeligt Kald til at hævde Islamismens Værdighed i de Christnes Øine. Et nyt Mæglingsforsøg fra tyrkisk Side mellem Frankrig og Deien strander, og samtidig begynder Rygterne om en forestaaende fransk Landgangsexpedition. Deien tror ikke derpaa, men kalder dog Kabyler og Arabere til Hovedstadens Forsvar og udsætter en Præmie af 100 Zechiner for hvert fjendtligt Hoved.

Den danske Konsulatpresent afleveres og bliver godt modtaget.

Landgangsexpeditionen var imidlertid Alvor, den blev som bekendt foretaget af franske indrepolitiske Grunde, nemlig de forestaaende Valg, og som Paaskud benyttedes det Slag i Hovedet med en Vifte, som Deien i 1827 havde givet den franske Konsul. En Hær ledsaget af en stærk Flaadeafdeling landsattes d. $^{14}/_{6}$, og d. $^{4}/_{7}$ var Algier erobret; Deien Husein indskibede sig til Neapel med en Formue af 12 Millioner Francs, og i Algier forefandt Franskmændene foruden betydelige Mængder af Krigsforrad 48 Millioner Francs.

Ved Algiers Erobring blev den danske General-Konsul overflødig; Regeringen, der vilde se, hvorledes Forholdene udviklede sig, før man bestemte sig til Udsendelse af en Handelskonsul, beordrede Carstensen hjem efter at have overdraget den engelske General-Konsul at varetage Danmarks Interesser. Archivet afleveredes i det engelske Konsulat, medens Carstensen selv medtog Beholdningen af Preciosa, der assureredes for 4000 pj. ft.

General-Konsul Schousboe's Søn, der bragte Presenter til Kejseren i Fez, blev behandlet med Æresbevisninger paa sin Rejse; Kejseren afslog at ville reducere den aarlige Present, men tilbød 5000 pj. ft. Eftergivelse i Toldafgifter; i det Brev, Sønnen medbragte ved sin Tilbagekomst, var Toldsagen ikke nævnt, og da General-Konsulen skriver derom til Kejserens Minister, svares, at der ingen Eftergivelse af Toldafgifter tilstaas.

Den $^{27}/_{7}$ overtager Falbe igen General-Konsulatet i Tunis.

Efterretningen om Algier's Fald vakte stærk Ophidselse, men Beien tog skrappe Forholdsregler for at forhindre Uroligheder, lod f. Ex. Tyrkerne afvæbne.

Den $^{1}/_{8}$ sluttedes uden Modstand en Traktat mellem Frankrig og Tunis, hvorved alt Kaperi, Slaveri, Presenter og Monopolhandel afskaffedes for alle christne Nationer.

Giomacho Hustru og Datter frigaves d. $^{15}/_{7}$, hvilket særligt skyldtes den franske General-Konsul Lesseps, der i Anledning heraf og desuden for anden ydet Tjeneste udnævntes til Ridder af Dannebrog.

General-Konsulen fik Ordre til i Anledning af den franske Traktat at standse al Udbetaling til Beien.

I Tripolis bliver de finansielle Forhold stadig værre. Danmarks, Hollands og Sverrigs Afgift for 1835 sælges for 18.000 pj. ft. for at skaffe Penge til to Bryllupper i Paschaens Familie: en tyrkisk Embedsmand ankommer og forlanger $1^{1}/_{4}$ Million pj. ft., som Tripolis Andel i Omkostningerne ved Krigen med Rusland; Paschaen erklærer tre af ham til den engelske Konsul givne Forskrivninger for falske, og General-Konsulen udtaler om Paschaen, at han føler sin politiske Existens nærme sig sin Ende og kun vil nyde Øjeblikket. I April sker atter en ny Montforringelse.

Algiers Fald vækker Forfærdelse, og da en fransk Eskadre viser sig paa Tripolis Rhed i Begyndelsen af August, er der fuldstændig Modløshed; Eskadrechefen forlanger Afslutning af en Traktat, hvorved Kaperi og Presenter afskaffes, og at Tripolis skal betale 400.000 frcs.; der blev givet 48 Timers Betænkningstid og i Tilfælde af Afslag Krig og Paschaens Detronisering. Traktaten blev sluttet, og Pengenes Afbetaling begyndte med mindre Afdrag tildels i massive Sølv- og Guldringe tilhørende Kvinderne.

Allerede i August indberetter General-Konsulen, at Paschaen sikkert vil benytte Julirevolutionen til at annullere Traktaten med Frankrig, og at han vil have sine Presenter klar i rette Tid; i Oktober indberetter G.-K., at Paschaen har erklæret, at Traktaten med Frankrig ikke gælder, og at han er bange for at gøre Brud paa vor Traktat ved ikke at betale. Paschaen foretager store Udsugelser for at skaffe Penge til Frankrig, og Hadet til de Christne voxer.

Samtidig skriver Direktionen til General-Konsulen om ikke at betale, men henvise til Traktaten med Frankrig, forhandle med den franske Konsul og holde Direktionen nøje underrettet om Begivenhederne, da man om nødvendigt med egne Midler vil hævde Rigets Værdighed.

1831 Imidlertid indløb Efterretning om, at den nye franske Regering hyldede samme System; den ovennævnte Ambassade, Paschaen havde sendt til Frankrig for at udvirke Lempelser i Traktaten og Afslag paa de 400.000 frcs. kom tilbage med uforrettet Sag, og paa Betalingsterminen for den danske Afgift skete ingen Fordring.

En engelsk Brig forlanger de engelske Fordringer betalt. Paschaen giver en mindre Sum og erklærer sig ude af Stand til at betale det Hele: en fransk Brig fordrer de resterende 300.000 frcs. betalt, men maa lade sig nøje med 100.000 frcs. og Obligationer for Resten, betalbare om to Maaneder, og da disse er forløbet, kan Paschaen kun betale 75.000 frcs.

Den $^{14}/_{9}$ søger General-Konsulen Orlov og indstiller, at den franske Konsul overtager Konsulatet.

Under $^{13}/_{9}$ gives der General-Konsul Carstensen 6000 Rd. i Erstatning for Skade lidt paa Bolig og Bohave under Algier's Erobring: han og Konsulatsekretær Bay hjemkaldes og faar henholdsvis 1500 og 400 Rd. i Vartpenge, Carstensen faar Titlen af Gehejmelegationsraad og skal ved sin Afrejse overlevere Forretningerne til den engelske General-Konsul. Carstensen hjembringer Kongens Portræt.

I Marokko betales Aarets Present med 25.000 pj. ft., som Kejseren fordrer, da Frankrig ikke har stillet nogen Fordring til Marokko i Lighed med, hvad der er stillet til Tunis og Tripolis.

I Tunis forblev den danske General-Konsul foreløbig.

En Forespørgsel fra den danske Regering til den tunesiske, om Tunis i Tilfælde af Krig med Danmark, hvor Danmark ikke vilde opbringe tunesiske Skibe, vilde handle paa samme Maade, besvaredes bekræftende.

I Marts rejste General-Konsul Falbe hjem med Orlov, efter at den 1832
franske Konsul Lesseps havde overtaget Forretningerne indtil Ankomsten af den nyudnævnte Konsul Berner; han ankom d. $^{7}/_{10}$; hans Gage var som hidtil for Posten 4800 Rd., men det meddeltes ham, at de hidtil givne Gratialer i Anledning af Gagens Utilstrækkelighed vilde bortfalde ved Postens forandrede Karakter.

I Marokko vedblev Forholdene uforandret; Frankrig havde som nævnt ikke interveneret her som i Tunis og Tripolis, og Kejseren lod sig ikke paavirke af, hvad der var sket i disse Riger.

Efter et længere Sygeleje døde General-Konsul Schousboe d. $^{28}{}_{2}$ og blev efterfulgt af General-Konsul Carstensen (tidligere i Algier), som ankom til Tanger d. $^{30}/_{7}$: han betalte den aarlige Present og maatte desuden give Tiltrædelsespresent.

I Tripolis tiltager den finansielle Misere. Paschaen afstaar Indtægterne af Provinsen Bengasie til Frankrig. Den $^{17}/_{7}$ ankommer en engelsk Eskadre, der fordrer 200.000 pj. ft. udbetalt inden 48 Timer, hvis ikke Krig; Paschaen betaler strax 60.000 pj. ft., 3 Dage senere 20.000 og Resten om et Aar. Paschaen paalægger hvert Hus i Tripolis en Skat af 7 pj. ft. og hvert Individ 2. Der er Oprør flere Steder i Landet, og da Byen Tripolis bliver belejret af Sidi Mahomet, abdicerer Paschaen til Fordel for sin Søn, Sidi Aly, der i Modsætning til sin Fader er rig.

Skønt Kongen har anerkendt Sidi Aly, skrives der til Konsul Berner at afholde sig fra al Politik, før det viser sig, om Sidi Aly eller Sidi Mahomet faar Overtaget.

1833 Kampen fortsættes mellem de to Pretendenter uden Resultat, hvorfor Korvetten »Galathea«, Kapt. J. Krieger, der er sendt til Middelhavet for i nogle Maaneder at vise Flaget, ikke anløber Tripolis.

»Galathea« anløb i Juni Tunis, hvor Chef og Officerer ved en Audiens fik en meget høflig Modtagelse af Beien. Konsul Berner melder, at en engelsk Brig ankom med Presenter til Beien, og at Frankrig og England her intrigerer mod hinanden.

I Maj anløb »Galathea« Marokko og fik en meget god Modtagelse; Korvetten bragte General-Konsul Carstensen en 7 à 9 Maaneders Orlov for at hente sin Familie og Tilladelse til at gaa hjem med Korvetten, hvilken Tilladelse Arbejder ved Konsulathuset forhindrede ham i at benytte, og først d. $^{13}/_{11}$ kunde Carstensen rejse hjem. Aarets Present, 25.000 pj. ft. tilligemed de ved dennes Udbetaling nødvendige Presenter afgaves; de sidste kostede 1700 pj. ft.

1834 Sekretær Marcussen, der fungerer i Carstensen's Fraværelse, beretter, at Neapel har gjort et mislykket Forsøg paa at slutte Fred med Marokko, hvorefter Kejseren har givet Ordre til at krydse efter neapolitanske Skibe.

General-Konsul Knudsen i Tripolis søger i Lighed med de andre Konsuler om Tilladelse til at rejse hjem, da Byen jævnlig bombarderes: hertil svarer Direktionen Nej, da det er den bekendt, at der i Havnen ligger et fragtet Fartøj klar til at føre ham bort, men at han til Gengæld heller ikke skal risikere Livet.

Udgifterne ved Konsulatet i 1834 var 1.490 pj. ft. foruden Leje af et Skib til at føre Knudsen bort.

1835 Den $^{9}/_{1}$ er Byen Tripolis Genstand for et heftigt Bombardement; ved Efterretningen herom gives der Knudsen d. $^{5}/_{5}$ Tilladelse til at rejse hjem.

Den $^{20}/_{5}$ ankrer en tyrkisk Eskadre paa Tripolis Rhed og landsætter 5000 Mand; den tyrkiske General en chef melder sig som Vicegouvernør over Tripolis, Sidi Aly gaar ombord i Eskadren, hans Ejendomme konfiskeres og Sidi Mahomet myrdes. Den tyrkiske General erklærer, at ingen andre Traktater gælder end de, den tyrkiske Regering har sluttet med de paagældende Lande.

Den $^{5}/_{8}$ beretter den danske chargé d'affaires i Constantinopel, at Tripolis er en tyrkisk Provins.

Paa Grund af Sygdom i Familien kan Knudsen først rejse hjem d. $^{2}/_{9}$, og overlader Konsulatet til den engelske Konsul Warrington.

General-Konsul Berner i Tunis rejser hjem med Orlov og overdrager Konsulatet til den franske Vicekonsul Gaspary; han udnævntes i 1845 til dansk Vicekonsul, og i 1846 til dansk Handelsagent.

Ved kgl. Resolution af $^{1}/_{7}$ ophæves Konsulatet i Tripolis. Knudsen 1836
sættes paa Vartpenge og udnævnes til Geheimelegationsraad. Konsulatsudgifterne for 1835 er 1.482 pj. ft.

I Marokko betales Present for 1835. Forholdet mellem Frankrig og Marokko er noget spændt, da sidstnævnte har ydet Abdel Kader Hjælp.

Vicekonsul Gaspary i Tunis er meget ivrig i at varetage Danmarks 1837
Interesser.

Ved kgl. Resolution af $^{20}/_{2}$ ophæves den kgl. afrikanske Direktion fra $^{1}/_{4}$; de Sager, der hidtil har hørt under denne, henlægges under Departementet for udenrigske Sager og varetages af Gehejmestatsminister Krabbe.

General-Konsul Berner kommer tilbage til Tunis d. $^{19}/_{5}$, men dør allerede d. $^{5}/_{9}$, og Gaspary overtager atter Konsulatet.

Beien Sidi Mustapha dør d. $^{10}/_{10}$ og efterfølges af Sidi Ahmet; Konsulen foreslaar, at danske Handlende skal sende Skibe med Tømmer og Tjære til Tunis, og han tilbyder at sælge disse Sager direkte til Beien. Regeringen svarer, at den betragter Sagen som sig uvedkommende, og sender den til Grosserersocietetet.

Den $^{15}/_{12}$ skriver Kongen til den nye Bei og forsikkrer ham om sit Venskab.

Johan Krieger.

I Tanger betales et Aars Present; Udgifterne ved Konsulatet i 1836 har andraget 4.366 pj. ft.

I disse Aar forefaldt intet af Vigtighed. I Marokko betaltes den aar- 1838-
lige Present, med hvilken man stadig var et Par Aar i Agterhaanden. 1840
I Tunis varetog Konsul Gaspary de danske Interesser saa godt, at Kongen i 1842 tildelte ham Ridderkorset. I begge Lande maatte stadig uddeles Presenter for at sikkre sig Autoriteternes Velvillie.

Da General-Konsul Carstensen, der havde været hjemme med Orlov, rejste tilbage til Marokko i December 1843, havde han Ordre til at indlede Forhandlinger med Kejseren om Tributens Afskaffelse og Afslutning af en Handels- og Fredstraktat; den samme Ordre var tillagt den svenske General-Konsul Ehrenhoff, der skulde virke sammen med Carstensen, og desuden havde den danske Regering skaffet sig Løfte om de

5 Stormagters Støtte, særligt det engelske Kabinets, til hvilket de andre anbefalede Sagen.

1844 Den engelske Udenrigsminister udtalte til den danske Minister i London, at han paa ingen Maade længer vilde taale Sørøveri i Middelhavet; den franske Regering lovede at hjælpe, hvad den kunde, men dens Aktionsfrihed var lammet eller vanskeliggjort ved Kejserens Forhold til Abdel Kader.

Den $^{11}/_{4}$ beretter Carstensen, at han og Kollega opsætter at henvende sig til Kejseren, da denne er saa optaget af sin Korrespondance med den franske Eskadrechef vedrørende Forholdet til Abdel Kader.

J. A. H. Carstensen.

En dansk Eskadre bestaaende af Fregatterne »Gefion«, »Thetis« og Briggen »Mercurius« afgaar til Tanger, hvortil den ankommer i Midten af Juni: samtidig afgik ligeledes til Tanger en svensk Eskadre bestaaende af Fregatterne »Freia«, »Josephine« og Korvetten »Nordstjernen«. Den danske Eskadrechef havde Ordre til at blokere, hvis det efter Samraad med Carstensen var nødvendigt: Sverrig vilde ikke give Ordre til at blokere af Hensyn til Udlandet. Med Fregatten »Gefion« sendtes der til Carstensen til Anvendelse efter Fredsslutningen 8 Gulduhre, 8 do. Repeteruhre, 13 Gulduhrkæder, 1 emailleret Gulddaase, 1 Saphir indfattet i Brillianter som Haarnaal.

Kejserens Svar paa de tvende General-Konsulers Henvendelse var et bestemt Afslag, han holdt sig til Traktaten.

Carstensen og Ehrenhoff afgiver et Ultimatum, hvis Ordlyd ikke kendes, hvorefter de gaar til Gibraltar for at konferere med Sir Bulwer, engelsk Gesandt i Madrid, der skal mægle mellem Marokko og Spanien og vil anbefale Kejseren at imødekomme Danmark og Sverrig.

Kejserens Svar paa Ultimatumet var atter et Afslag.

Efter en fornyet Henvendelse fra dansk og svensk Side til England om at hjælpe, beretter Carstensen i Oktober, at Kejseren er gaaet ind paa Englands Mægling, og har udnævnt Paschaen Busselham Ben Ali til at forhandle med den engelske General-Konsul Drummond Hay. De danske

og svenske Fregatter vender hjem, de sidste erstattedes af Korvetten »Carlscrona« og Skonnerten »Aigle«, men Fregatten »Josephine« sendes atter i Oktober til Middelhavet.

Den $^{4}/_{10}$ afrejser Svenskeren Krusenstolpe til Tanger med de dansk-svenske Betingelser, og Carstensen og Ehrenhoff skriver til Drummond Hay, hvor uheldig det vilde være, hvis Sagen ikke gik i Orden, da der saa skulde ske en fornyet Henvendelse til Frankrig og England.

Den $^{8}/_{3}$ beretter Carstensen hjem, at Kejseren for Fremtiden giver 1845
Afkald paa Tributen, og at dansk Handel og Søfart ikke molesteres af Sørøveri: for vort Vedkommende skulde den skyldige Tribut erlægges fra Udgangen af Present-Aaret 1843, og til Kejseren modtog Ultimatumet. Den extraordinære Present i Anledning af den nye Traktat skulde ikke overstige 25.000 pj. ft.

I Marts døde Sir Drummond Hay og afløstes af sin Son John D. H.

Traktaten blev underskrevet d. $^{5}/_{4}$, hvorefter Carstensen rejste hjem, og Marcussen overtog General-Konsulatet.

Ratifikationerne udvexledes d. $^{21}/_{9}$, og samtidig udbetaltes som skyldig paa Tributen 98.264 pj. ft., Udgifterne ved Negociationen, til Rejser, Vagt, kejserlige Embeds- og Hofmænd androg 21.506 pj. ft.

Efter Ratifikationen uddeltes Presenter til Kejseren, til Ministeren Ben Edei, Paschaen, Toldembedsmænd og adskillige andre.

Ved denne Lejlighed udtalte Kejseren: »Se Forsynets Styrelse, hvor Gud er stor, jeg eftergav 2 Nationer den Tribut, de i mange Aar har erlagt, og jeg har deres Venskab derfor, nu har jeg strax faaet den Sum igen ved en Tribut fra alle Nationer«.

Minister Ducali havde nemlig samme Dag erholdt det ny Monopol paa Udførslen af Blodigler for 45.000 pj. ft.

Den for Danmark ydmygende Tributbetaling var nu forbi, men det blev i Marokko som i Tunis og Tripolis nødvendigt i flere Aar at give Presenter for at sikre os Autoriteternes Velvillie; i 1847 var Udgifterne til Presenter 18.168 onces, og de andre europæiske Stater maatte ogsaa bøde; saaledes beretter den danske General-Konsul i 1846, at den franske Regering har sendt Presenter til Kejseren, blandt hvilke han nævner 6 Feltkanoner med Tilbehør og 6 Hopper fra de kongelige Stalde i Normandiet.

Hvor mange Millioner Tributen til Barbareskerne har kostet Danmark er vanskeligt at afgøre, om det i det Hele taget er gørligt, men det er mange, og dertil maa erindres Pengenes den Gang større Værdi.

Den sidste Forretning i denne Sag foretoges i København 1853, da det resterende Preciosa solgtes for 295 Rd. 5 ß 7 ß.

Traktaten af 5. April 1845.

Oversættelse.

Takket være Herren!

Hans Majestæt Kejseren af Marokko, som har modtaget en Begæring fra Hans Majestæt Kongen af Danmark ved den Befuldmægtigede Ridder Carstensen, Dansk Generalkonsul, om at afstaa for Fremtiden fra den aarlige Betaling af $ 25.000, som erlagdes til ham i Overensstemmelse med den 19de Artikel af Traktaten, som blev afsluttet mellem Hans marokkanske Majestæts og Hans Danske Majestæts Forfædre i Aaret 1181, som svarer til det christne Aar 1767, har af Gunst, God-

hed og Velvillie for denne Nation bevilget dette Forlangende af Hans Majestæt Kongen af Danmark og har afskaffet og tilintetgjort benævnte Artikel og i denne Anledning er Hans Majestæt Kejseren af Marokkos Befuldmægtigede Sidi Busselham Ben Ali og Hans Majestæt Kongen af Danmarks Befuldmægtige kommet overens om, at hvad som er skyldt af Tributen skal betales til denne Dags Datum. Denne Konvention skal ratificeres inden fem Maaneder eller hurtigere, om det kan ske fra denne Dags Datum. Afsluttet i Staden Larache den 27de Rabia alnel Aar 1261, efter den christne Tidsregning den 5te April 1845.

Literatur.

Rigsarchivet.

Laurentius Dieteric: Sandfærdig Fortælling om de Christnes Slaverie i Barbariet. Kbhvn. 1756.

Kgl. Bibliotheks Manuscriptsamling.

— — Ny kgl. Samling.

J. Rist: Schönborn und seine Zeitgenossen. Hamburg 1836.

Dr. J. L. Rasmussen: Det under Kong Frederik den Femte oprettede Danske Afrikanske Kompagnis Historie. Kbhvn. 1818.

M. Claudius: Wandsbecker Bote 1774.

Boie: Deutsches Museum 1776.

Jørgen Jacobsen: Beschreibung meiner Seefahrten. Flensborg 1821.

Archiv for Søvæsen. 6—11. Bind.

H. G. Garde: Den dansk-norske Sømagts Historie 1700—1814. Kjøbenhavn 1852.

E. Holm: Danmark-Norges Historie. VII, 2. København 1908.